Vlaams Parlement

stuk **2383** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 24 januari (2013-2014)

Ontwerp van decreet

betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

verzendcode: BIN

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet d.d. 26 april 2013 63
Protocol nr. 324.1040 houdende de conclusies van de onderhandelingen van 13 mei 2013 die gevoerd werden in het sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest 93
Advies van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken 99
Advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed .. 107
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen 115
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 123
Voorontwerp van decreet d.d. 19 juli 2013 131
Advies van de Raad van State 161
Ontwerp van decreet 201

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

1.1. Bevoegdheid van de gewesten inzake bestuurlijke rechtscolleges

Een bestuurlijk rechtscollege is een jurisdictioneel orgaan dat uitspraken doet zoals de gewone hoven en rechtbanken, maar geen deel uitmaakt van de rechterlijke macht. Bestuurlijke rechtscolleges hebben het statuut van rechtscollege sui generis. Ze kunnen enkel worden opgericht voor de beslechting van conflicten met betrekking tot politieke rechten. De Belgische wetgever beschikt over de grondwettelijke bevoegdheid om door of krachtens de wet rechtsprekende organen op te richten. Deze formele wilsuiting geldt zowel voor rechtsprekende organen van de rechterlijke macht als voor de niet-justitiële bestuurlijke rechtscolleges.

Voor wat betreft de laatste categorie bevestigt artikel 161, GW, de grondgedachte van de regeling van administratieve geschillen tussen de burger, de onderneming of de organisatie, door bestuurlijke rechtscolleges. Dit artikel bepaalt dat bestuurlijke rechtscolleges enkel kunnen worden opgericht krachtens een wet.

De gemeenschappen en gewesten zijn bevoegd om bestuurlijke rechtscolleges op te richten in de omstandigheden waarin artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dat toestaat.

Naar luid van artikel 161 van de GW kan geen bestuurlijk rechtscollege worden ingesteld dan krachtens de wet. In beginsel is het instellen van een bestuurlijk rechtscollege op grond van artikel 161 van de Grondwet, gelezen in samenhang met artikel 19, §1, eerste lid, BWHI, een aan de federale wetgever voorbehouden aangelegenheid. Zoals in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof evenwel herhaaldelijk is bevestigd is de decreetgever in beginsel niet bevoegd om bestuurlijke rechtscolleges in te stellen, maar kan hij daartoe wel overgaan met toepassing van artikel 10, BWHI (impliciete bevoegdheid). Daarbij is dan wel vereist dat een dergelijk optreden van de decreetgever noodzakelijk kan worden geacht voor de uitoefening van de bevoegdheden van de gemeenschap of het gewest, en dat voldaan is aan de in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof gestelde voorwaarden dat de aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent en dat de weerslag van de betrokken bepalingen op de aan de federale overheid voorbehouden aangelegenheid slechts marginaal is.

Voormelde regelingen vormen de fundamenten voor de oprichting van de bestaande bestuurlijke rechtscolleges op regio-niveau: de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Milieuhandhavingscollege en de provinciale ra(a)d(en) voor Verkiezingsbetwistingen.

Deze bestuurlijke rechtscolleges beschikken over de hen toegekende bevoegdheden en hebben geenszins een residuaire bevoegdheid, wat hen onderscheidt van de Raad van State die als algemene rechter optreedt.

In het arrest nr. 8/2011 van 27 januari 2011 diende het Grondwettelijk Hof zich uit te spreken over de vraag of de Vlaamse decreetgever bevoegd is om de Raad voor Vergunningsbetwistingen op te richten. Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat dit wel degelijk het geval is. Belangrijk is dat het grondwettelijk Hof voor de eerste maal aanvaardt dat de decreetgever op grond van de impliciete bevoegdheden bepaalde bestuurshandelingen kan onttrekken aan de schorsings- en vernietigingsbevoegdheid van de Raad van State. Het arrest van 27 januari 2011 nuanceert het principiële uitgangspunt dat de gemeenschappen en gewesten geen bevoegdheden kunnen onttrekken of toewijzen aan de Raad van State.

De gemeenschappen en gewesten kunnen de bevoegdheid van de Raad van State beïnvloeden door een bestuurlijk rechtscollege op te richten.

Noodzakelijkheid

Bij de beoordeling van de noodzakelijkheidsvereiste laat het Grondwettelijk Hof een ruime appreciatiemarge aan de decreetgever. Het Grondwettelijk Hof toetst slechts op marginale wijze of de motivering van het noodzakelijk karakter van een maatregel door de decreetgever niet "kennelijk onjuist " is.

Het Hof stelt in het arrest nr. 8/2011: "Uit de voormelde parlementaire voorbereiding blijkt dat de decreetgever de oprichting van een administratief rechtscollege noodzakelijk achtte, enerzijds, om het beroep bij de Vlaamse Regering te vervangen door een beroepsprocedure bij een onpartijdige en onafhankelijke instantie die over voldoende expertise zou beschikken om te kunnen oordelen of vergunningsbeslissingen in overeenstemming zijn met de goede ruimtelijke ordening en, anderzijds om een snelle afhandeling van dat beroep te kunnen verzekeren. Het blijkt niet dat deze beoordeling onjuist is.".

Het Hof sluit hiermee aan bij de eerdere rechtspraak volgens dewelke zij de beoordeling van de decreetgever omtrent het noodzakelijk karakter slechts marginaal toetst. Het volstaat dat de oprichting van een bestuurlijk rechtscollege in de beoordeling van de decreetgever tot meer specialisatie en snelheid aanleiding geeft.

Via de marginale toetsing laat het grondwettelijk Hof de beoordeling van de opportuniteit van het al dan niet oprichten van een bestuurlijk rechtscollege over aan de decreetgever.

Marginale weerslag

Wat de toetsing van de marginale weerslag betreft ging het Grondwettelijk Hof na wat de weerslag is van een bestuurlijk rechtscollege op de bevoegdheid van de Raad van State. De weerslag op de aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid wordt als marginaal beschouwd, omdat "de bevoegdheid van de raad voor vergunningsbetwistingen beperkt is tot beroepen die worden ingesteld tegen de individuele beslissingen vermeld in artikel 133/56, tweede lid, van het decreet van 18 mei 1999.".

Het Grondwettelijk Hof voegt hier wel aan toe dat de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, met toepassing van artikel 14, §2, van de Raad van Statewet, steeds zal optreden als cassatierechter ten aanzien van de uitspraken van de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Deze cassatiebevoegdheid is volgens het Hof "te dezen noodzakelijk (…) in het licht van de beoordeling van het marginaal karakter van de maatregel". Wanneer de decreetgever deze cassatiebevoegdheid met andere woorden zou onttrekken aan de Raad van State, dan zou de weerslag op de federale bevoegdheid niet langer marginaal zijn.

Gedifferentieerde regeling

Het Hof bevestigt dat de oprichting van een bestuurlijk rechtscollege zich tot een gedifferentieerde regeling leent, "aangezien op het federale niveau er ook uitzonderingen zijn op de algemene bevoegdheid van de Raad van State en de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State enkel uitspraak doet over beroepen tot nietigverklaring van de in artikel 14, §1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vermelde akten en reglementen voor zover in geen beroep bij een ander bestuurlijk rechtscollege is voorzien.".

Volgens rechtsleer in het bijzonder van Jürgen Vanpraet "kunnen de huidige bevoegdheidsverdelende regels inmiddels dermate geëvolueerd zijn dat een politieke eis naar bevoegdheidsoverdrachten in feite volkomen achterhaald is. Zo rijst de vraag of het überhaupt nog wel zin heeft de bevoegdheid om bestuurlijke rechtscolleges op te richten in gemeenschaps- en gewestmateries over te dragen naar de gemeenschappen en gewesten. De bevoegdheidsverdelende regels zijn immers in de praktijk reeds dermate geëvolueerd dat men zich kan afvragen of de impliciete bevoegdheden de gemeenschappen en gewesten niet de permanente bevoegdheden verlenen om bestuurlijke rechtscolleges op te richten in hun eigen bevoegdheidsmateries." (J. Vanpraet, De latente Staatshervorming. De bevoegdheidsverdeling in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en de adviespraktijk van de Raad van State, Die Keure, 2011, 297).

In deze visie, kan Vlaanderen een bestuursrechtelijk rechtscollege oprichten belast met de beslechting in eerste en laatste aanleg van alle geschillen die gerezen zijn naar aanleiding van de interpretatie en toepassing van de decreten en besluiten die zijn aangenomen en bekendgemaakt door de Vlaamse overheden, voor zover en in de mate deze door de Grondwet of decreet niet uitdrukkelijk aan de rechterlijke macht en/of een andere rechtscollege zijn toegekend.

Een andere visie echter is dat de huidige administratieve rechtscolleges botsen tegen de grenzen van wat juridisch kan. De toepassing van de impliciete bevoegdheden biedt maar beperkte mogelijkheden. Om mogelijk te maken dat ook de gemeenschappen en gewesten volledig bevoegd zijn om administratieve rechtscolleges op te richten is een grondwetswijziging nodig.

Onderhavig decreet volgt deze laatste visie en beperkt zich tot een samenwerkingsverband tussen drie bestaande bestuurlijke rechtscolleges. Wat de toekomstige uitbreiding van de bevoegdheid inzake de omgevingsvergunning betreft wordt teruggevallen op de motivering die wordt opgenomen in het decreet betreffende de omgevingsvergunning.

Het gaat om de Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges op gewestelijk vlak. Het enige bestuurlijke rechtscollege bevoegd voor een gemeenschapsmaterie, de Raad voor Studievoortgangsbetwistingen, blijft voorlopig buiten het toepassingsgebied van het decreet (cfr. beslissing Vlaamse Regering van 29 april 2011).

De huidige bestuurlijke rechtscolleges worden ondergebracht in een overkoepelende structuur (algemene vergadering en eerste voorzitter) en de gemeenschappelijke elementen worden in een koepeldecreet gebracht zoals de nieuwe elementen van rechtsbedeling.

Er wordt ingezet op de organieke samenwerking/samensmelting van personeel:
– het personeel van de rechtscolleges komt in 1 dienst (dienst van de Bestuursrechtscolleges);
– de raadsleden krijgen eenzelfde rechtspositie;
– de uitwisselbaarheid van de rechters tussen de rechtscolleges wordt verankerd.

1.2. Voorstellen commissie-Berx

Naarmate de bevoegdheid van Vlaanderen toeneemt en daardoor ook de potentiële mogelijkheid op geschillen tussen de burger en de Vlaamse overheid over materies waarover deze laatste bevoegd is, bestaat het risico dat meer en meer rechtscolleges worden opgericht volgens diverse regels en inzichten en zonder een omvattende visie over de rechtsbescherming tegen de Vlaamse overheid. Het gevolg is duidelijk zichtbaar: op dit ogenblik is er geen afstemming – op welk vlak dan ook – tussen de bestaande Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges.

Op 30 november 2009 werd door de Vlaamse Regering een commissie van experten ingesteld onder leiding van de gouverneur van de provincie Antwerpen, C. Berx. Deze expertencommissie had als opdracht de Vlaamse Regering een aantal concrete voorstellen aan te leveren om te komen tot een snellere doorlooptijd van complexe investeringsprojecten of infrastructuurwerken en tot een verbetering van de besluitvormingsprocessen en -procedures, met het oog op een beter evenwicht tussen het algemeen en het privaat belang. Op 25 februari 2010 leverde de Commissie investeringsprojecten haar rapport af. Daarin formuleerde zij een aantal voorstellen en aanbevelingen in verband met de structurele hervorming van de bestuursrechtspraak in België en/of Vlaanderen.

1.3. Huidige situatie van de Vlaamse administratieve rechtsbedeling

De drie op regioniveau opererende bestuurlijke rechtscolleges zijn ontstaan omwille van de noodzaak om geschillen te regelen die voortspruiten uit aan het Vlaams Gewest of de Vlaamse Gemeenschap toegekende bevoegdheden.

De huidige bestuurlijke rechtscolleges zijn onafhankelijk van elkaar tot stand gekomen zonder enige onderlinge afstemming met als gevolg totaal verschillende regelingen. Zo zijn de ene rechters voor het leven benoemd, terwijl de andere een mandaat hebben; ook de verloning is zeer verschillend geregeld.

Het betreft volgende rechtscolleges:

Raad voor Vergunningsbetwistingen (Opgericht bij de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening). Bevoegd voor de beroepen tegen vergunningsbetwistingen genomen in laatste administratieve aanleg over het afleveren of weigeren van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning; valideringsbeslissingen of registratiebeslissingen.

De Vlaamse Regering besliste tevens om het schorsings- en vernietigingscontentieux inzake omgevingsvergunningen toe te wijzen aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen (cfr. decreet betreffende de omgevingsvergunning).

Het Milieuhandhavingscollege (Opgericht bij decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid). Bevoegd voor beroepen tegen beslissingen van de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer (LNE) waarbij een administratieve geldboete (voor milieumisdrijven) of een exclusieve bestuurlijke geldboete (voor milieuinbreuken) wordt opgelegd.

In het kader van de toekomstige omgevingsvergunning heeft de Vlaamse Regering het initiatief genomen om het contentieux van de beroepen tegen beslissingen in laatste aanleg over de bestuurlijke geldboete toe te wijzen aan het Vlaams Handhavingscollege (uitgebreid Milieuhandhavingscollege). De Raad van State blijft oordelen in cassatie. Een voorontwerp van decreet is reeds een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 oktober 2013.

De provinciale ra(a)d(en) voor Verkiezingsbetwistingen (Opgericht bij het Vlaams Gewestelijk Kiesdecreet van 10 februari 2006.) Bevoegd voor de conflicten inzake de verkiezingsprocedure, de zetelverdeling, de rangorde van de effectieve leden en de opvolgers, wat in bepaalde gevallen kan leiden tot de ongeldigverklaring van de verkiezingen.

Los van hun specifieke taakstelling en het kader waarin deze rechtsorganen zich bevinden is men nooit blijven stilstaan bij het nut een eenvormige regeling op te bouwen, op het vlak van organisatie en structuur, de procedure, statuut van het personeel, de aard en draagwijdte van de beslissing, de bescherming van verzoeker of een andere rechtzoekende die een belang kan inroepen. Ook is niet gekeken in hoeverre een afstemming tussen de

diverse bestuurlijke rechtsorganen zou kunnen leiden tot een daadwerkelijke verhoging op het vlak van efficiëntie en effectieve rechtspraak.

Daarnaast dreigt de onoverzichtelijkheid op het vlak van organisatie en procedure voor de diverse bestuurlijke rechtscolleges aanleiding te geven tot rechtsonzekerheid bij de burger en komt de efficiënte rechtsbescherming onder druk te staan in het licht van de achterstand in de afhandeling van de zaken voor de administratieve rechter.

Tal van elementen geven een beeld van de huidige versnippering, met efficiëntieverlies tot gevolg. Bij wijze van voorbeeld: momenteel beschikken de drie Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges over korpsen die variëren van een juridisch geïnspireerd college (bestaande uit een voorzitter en desgevallend ondervoorzitter en/of bijzitters, een griffier en een secretariaat) tot een specialistenkabinet (bestaande uit een vast kern aan thema-magistraten, aangevuld door deskundigen-adviseurs). De wijze van beslechting van een geschil loopt vrij gelijkmatig: van afwijzing en gegrondverklaring van een beroep tegen een administratieve beslissing tot de vernietiging en in een enkel geval de indeplaatststelling. Ook de proceduretermijnen verschillen onderling.

Om te komen tot een vereenvoudiging inzake organisatie, samenstelling en werking, is het aangewezen om – bij aanvang – een algemene visie te ontwikkelen over de rechtsbescherming van de rechtsonderhorige tegen het optreden van de Vlaamse overheid en de positionering van Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges, zodat deze doordacht opgericht worden (reden tot en manier van oprichten, samenstelling, werking, statuut van administratief personeel enzovoort), het aantal beperkt blijft en de autonomie en het specifiek karakter van de kamers gewaarborgd blijven.

Het rapport van de commissie-Berx was de eerste aanzet voor het volledig herdenken van de rechtsbescherming tegenover het optreden van de Vlaamse overheid, ingaand op de huidige maatschappelijke vraag naar meer efficiëntie en effectiviteit in het overheidsoptreden en de waarborgen voor de burger op een efficiënt en effectief optreden van het (Vlaams) rechtsapparaat, voor de beslechting van conflicten met de Vlaamse overheid.

Tenslotte is de kostenefficiëntie een cruciale drijfveer voor het onderzoek naar, en de creatie van een nieuw concept voor de rechtsbescherming tegen het optreden van de Vlaamse overheid.

1.4. Organisatie van de Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges

1.4.1. Rechtsbedeling door middel van daadkrachtige rechtscolleges

Efficiëntie en effectiviteit zijn cruciale termen voor een sterke en slagkrachtige overheid; tegelijkertijd geeft de huidige maatschappelijke context de aanzet om meer te doen met minder middelen. Een daadkrachtige overheid mag evenwel haar goede verhoudingen met burger, organisatie en onderneming niet verliezen, integendeel. Dit belet niet dat er conflicten tussen hen en de overheid ontstaan die op een efficiënte en consequente wijze moeten worden behandeld.

De burger heeft recht op duidelijke regels, ook wat betreft zijn bescherming tegen de beslissingen van overheidsinstanties; het gemis aan eenvormigheid brengt verwarring met zich mee, en niet enkel voor de burger in kwestie, maar ook aan de zijde van de overheid. Eenvormige structuren en processen, gecombineerd met een verlaging van administratieve zwaarte en een verhoging van doorzichtigheid en transparantie, leveren betere relaties op tussen burger en bestuur.

Op het vlak van de rechtsbescherming tegen het overheidsoptreden is de huidige organisatie van disparate bestuurlijke rechtscolleges inefficiënt, niettegenstaande zij expert zijn in hun materie. Om tegemoet te komen aan de noodzaak om bestuurlijke rechtscolleges transparant en eenvoudig te maken zal het samenwerkingsverband van de bestuursrechtscolleges volgende kenmerken hebben:
– de autonomie en de onafhankelijkheid tegenover de uitvoerende macht waaronder deze rechtscolleges ressorteren wordt gerespecteerd;
– de administratieve ondersteuning wordt op gemeenschappelijke basis geregeld;
– de verschillende kamers hebben rechtsprekende bevoegdheid in hoger beroep, de Raad van State blijft rechter in cassatie (uitgezonderd de Raad voor Verkiezingsbetwistingen waar beroep bij de Raad van State mogelijk is).

1.4.2. Toepassingsgebied decreet

Er wordt een overkoepelende structuur voorzien waarin bestaande en toekomstige Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges kunnen worden geïncorporeerd.

Wat de Gewestbevoegdheden betreft komen volgende bestaande bestuurlijke rechtscolleges in aanmerking voor opname: de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Milieuhandhavingscollege, de provinciale raad voor Verkiezingsbetwistingen.

De Ra(a)d(en) voor Verkiezingsbetwistingen is een bijzonder bestuurlijk rechtscollege dat zich situeert op provinciaal niveau. Niettegenstaande haar juridisch statuut oordeelt de Raad in eerste aanleg wat verschillend is in vergelijking met de reguliere bestuurlijke rechtscolleges die allen als beroepsinstantie fungeren.

In het koepeldecreet worden de regels opgenomen die gemeenschappelijk zijn op het vlak van de organisatie en de werking van de onderscheiden bestuursrechtscolleges. Het koepeldecreet maakt ook mogelijk dat nieuwe Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges die in de toekomst zullen worden opgericht, op een wettechnisch eenvoudige wijze kunnen worden ingeschreven in het decreet en dat, in beginsel, de gemeenschappelijke regeling op hen van toepassing wordt gemaakt. Hierdoor wordt vermeden dat naar aanleiding van de oprichting van een nieuw rechtscollege telkens van begin af aan een autonome regeling moet worden uitgewerkt die bovendien veelal onnodig verschilt van die van de regels die van toepassing zijn op andere, vergelijkbare rechtscolleges.

1.4.3. Beschrijving van de schaalvoordelen en efficiëntiewinsten in de rechtsbedeling door middel van samenwerking van de Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges

De samenwerking van de colleges zal tot gevolg hebben dat belangrijke efficiëntiewinsten worden bereikt op velerlei vlakken:
– eenheid in rechtsbedeling zowel op het vlak van de individuele rechtsbescherming tegenover de overheid als op het vlak van het aangewende instrument;
– eenvormigheid in het bijzonder op het vlak van de organisatie en werking, het instrumentarium, de procedures en de processen;
– daadkracht door de integratie van de delen in één geheel.

Deze begrippen vormen de pijlers waarop het decreet rust. De gedragenheid die de basis vormt voor het samenwerkingsverband is van cruciaal belang voor het perfect functioneren ervan in de onmiddellijke en verdere toekomst.

1.4.3.1. Kenmerken samenwerkingsverband Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges

Herkenbaarheid en naambekendheid

Door het onderbrengen van de bestaande Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges onder een gemeenschappelijke koepel, verkrijgt het geheel een hoge graad aan bestaande specialisatie en de daaraan gekoppelde uitstraling en autoriteit.

Een uniek aanspreekpunt en loket

In zoverre de bestaande en toekomstige Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges worden geïncorporeerd in een overkoepelende structuur zal dit bijdragen tot de herkenbaarheid en de overzichtelijkheid van de administratieve rechtspraak.

Samenwerking en kennisdeling

Het samenwerken van de huidige Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges in één overkoepelende structuur heeft verschillende voordelen op vlak van efficiëntiewinsten door samenwerking:
– samenwerking tussen de secretariaten van de respectieve Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges zal logischerwijze een feit zijn; er wordt geopteerd voor een eengemaakt beperkt administratief korps dat instaat voor de administratieve, logistieke en arrestvoorbereidende ondersteuning van elke kamer in de bestuurlijke rechtscolleges.

Met de referendaris wordt een nieuwe figuur geïntroduceerd die de huidige Vlaamse bestuursrechtscolleges niet kennen. Het gaat om inhoudelijke medewerkers die rechtstreeks voor de bestuursrechters werken en verantwoordelijk zijn voor de administratieve en inhoudelijke voorbereiding van de dossiers.

Op het vlak van de kennisdeling houdt de huidige situatie van disparate en los van mekaar opererende bestuurlijke rechtscolleges, het risico in dat dezelfde juridische begrippen op een verschillende wijze worden uitgelegd door de rechter of geïnterpreteerd door de rechtszoekende. Een structurele vorm van kennisdeling tussen de verschillende rechtscolleges is een uitstekende basis van kennisoverdracht, in het licht van een correcte rechtsbedeling jegens de rechtszoekende. Door middel van allerlei middelen (database, bibliotheek, eigen publicaties) wordt aldus de kennisoverdracht geconsolideerd.

Uniforme werking

Een goede en efficiënte werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges steunt op goed functionerende kamers, waarvan de werking volledig is afgestemd op de aard van de dossiers en de noden van de rechtszoekende. Een goed functionerende kamer hangt af van verschillende elementen (samenstelling van de kamer, bevoegdheid van de voorzitter, de inhoudelijke en administratieve ondersteuning, de proceduregang, de aard van de beslissing, infrastructuur).

De eenheid, afstemming en vereenvoudiging van proceduregang heeft een belangrijke efficiëntiewinst op de afhandeling van geschillen. De huidige verschillen in procedure (termijnen, procedurestappen, uitspraakbevoegdheid) bij de respectieve Vlaamse bestuursrechtscolleges, pleiten voor de uitbouw van een gemeenschappelijke procedure voor alle rechtscolleges, aangevuld met specifieke regels die eigen zijn aan elk rechtscollege.

Een eenvormig huishoudelijk reglement toepasselijk op alle kamers bevat praktische regels over de samenstelling, de gemeenschappelijke en specifieke regelingen rond de werking van elke kamer. Het ondervangt bovendien mogelijke lacunes in de regelgeving.

1.4.3.2. Unieke rechtspositie van de bestuursrechter

De huidige regeling van het statuut s.l. van de leden van de Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges, op het vlak van hoedanigheid, statuut, selectie en benoeming/aanstelling, onverenigbaarheden, verloning en vergoedingen, e.d. zijn zeer divers en onderling niet-vergelijkbaar. Het samenbrengen van de huidige Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges in een koepelstructuur creëert de mogelijkheid om een eenvormig statuut voor de bestuursrechter uit te werken. Een eenvormige regeling omtrent deze statuten draagt dus bij tot een grotere transparantie.

1.4.3.3. Administratieve en logistieke onderbouw

Op dit ogenblik zijn de rechtsposities van de griffiers, de adviseurs en het administratief personeel op een disparate wijze bepaald, weliswaar met de nadruk op het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 (VPS) dat in voorkomend geval de rechtspositie regelt van de ter beschikking gestelde personeelsleden van het secretariaat van het rechtscollege.

Ook de logistieke onderbouw voor elke rechtscollege wordt op een verschillende manier aangepast; dit alles creëert een verhoging van administratieve lasten en van beheerskosten. De aflijning tussen de huidige wijzen van aanpak van de administratieve en logistieke ondersteuning in de huidige Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges creëert een aantal belangrijke efficiëntiewinsten.

De functie van beheerder – ook voorzien in de Raad van State en in de Raad voor vreemdelingenbetwistingen – ontlast de magistraat-hoofd van dienst, van het toezicht over de administratieve en financiële werking, en logistieke ondersteuning van een rechtscollege. De beheerder zal de dagelijkse werking inclusief het budget voor diens rekening nemen en deze taak overnemen van de voorzitters van de huidige Vlaamse rechtscolleges.

Griffie

De rechtscolleges beschikken nu over een eigen griffie, al naargelang het college bestaande uit twee griffiers (Raad voor Vergunningsbetwistingen), een griffier en een adjunct-griffier (Milieuhandhavingscollege) of ondersteuning door personeel van de administratie Binnenlands Bestuur (bij de provinciale Raad voor Verkiezingsbetwistingen).

Net zoals de positie van de bestuursrechters in de Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges is ook de positie van de griffiers zeer divers.

De griffie zal een organisatiebreed karakter krijgen: één griffiedienst bestaande uit een aantal griffiers, houdt zich bezig met de reguliere griffietaken en ondersteunt alle kamers van de bestuursrechtscolleges.

Deze ingreep verhoogt de efficiëntie in de afhandeling van de dossiers en het opvolgen van de procedure, en verlaagt bovendien de beheerskosten voor griffiewerk, vergeleken met de huidige kosten voor de organisatie van de griffie in de verschillende Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges.

Ondersteunend personeel: de referendarissen en het secretariaat

De referendarissen en het administratief personeel zullen instaan voor de ondersteuning van de werking van alle bestuursrechtscolleges. De flexibele inzet van het personeel laat

ook toe om de kamers met een piekbelasting aan ontvangen dossiers beter en accurater te dienen, wat leidt tot een versnelling in de behandeling van deze dossiers.

De referendarissen hebben een specifieke inhoudelijke taak: zij zorgen voor een inhoudelijke ondersteuning en overleg met de bestuursrechters. Zij voorzien dossiers van de correcte juridische en overige pertinente argumenten. Zij schrijven adviezen.

Het ondersteunend personeel tenslotte staat in voor alle gemeenschappelijke administratieve taken, zowel inhoudelijk als op logistiek vlak.

Huisvesting en Infrastructuur

Het fysiek samenbrengen van de verschillende colleges biedt de opportuniteit om naast een gemeenschappelijke administratieve ondersteuning ook een eigen logistieke ondersteuning uit te bouwen.

De administratieve en logistieke onderbouw situeert zich in een (sub)entiteit van de administratie en niet in de aparte rechtscolleges.

De Vlaamse bestuursrechtscolleges kunnen rekenen op ondersteuning door diensten van de Vlaamse overheid als deze de onafhankelijkheid op geen enkele wijze in gevaar brengt, bijvoorbeeld:
– een Managementondersteunende dienst (MOD), bijvoorbeeld voor boekhouding, personeel, logistiek;
– het Agentschap voor Facilitair Management, voor huisvesting (zittingszalen, kantoorruimte, vergaderzalen, …), kantoormateriaal, uniformen enzovoort;
– het Agentschap voor Overheidspersoneel, bijvoorbeeld voor consultancy inzake organisatieontwikkeling of het bieden van loopbaanbegeleiding;
– de entiteit e-government en ICT-Beheer (e-IB), bijvoorbeeld voor de uitwerking van een elektronisch dossieropvolgingssysteem en van digitaal documentbeheer, ICT en telefonie;
– Jobpunt Vlaanderen, bijvoorbeeld voor de uitvoering van selectieprocedures, het opmaken van een personeelsbehoeftenplan enzovoort;
– de Gemeenschappelijke Dienst Preventie en Bescherming (GDPB), voor begeleiding rond arbeidsveiligheid, ergonomie, psychosociaal welzijn enzovoort;
– het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid voor bibliotheekbeheer;
– enzovoort.

1.4.4. Nieuwe rechtstechnieken

In het kader van een oplossingsgerichte rechtsbedeling worden een aantal rechtstechnieken mogelijk gemaakt. De bestuurlijke rechtscolleges moeten een ruime uitspraakbevoegdheid hebben om te komen tot een definitieve oplossing van het geschil tussen de overheid en de burger. De hervorming van het administratief contentieux impliceert derhalve ook een verruiming van de uitspraakbevoegdheden van de administratieve rechter en een meer actieve rol bij het afwegen van het particulier en het algemeen belang. Het gaat bv. om de bestuurlijke lus, het injunctierecht m.b.t. het rechtsherstel en het in stand houden van de rechtsgevolgen van een vernietigd besluit. Diverse van die technieken komen voor in het Nederlandse bestuursprocesrecht:
– de bestuurlijke lus: de bestuursrechter kan het bestuur in de gelegenheid stellen om een onwettigheid in de bestreden beslissing te herstellen (Raad voor Vergunningsbetwistingen en Milieuhandhavingscollege);
– de bestuursrechter kan een beroep doen op bemiddeling om tot een billijke oplossing van het geschil te komen (Raad voor Vergunningsbetwistingen);

– injunctiebevoegdheid: het rechtscollege kan in zijn arrest aangeven hoe het bestuur tot rechtsherstel moet overgaan (Raad voor Vergunningsbetwistingen en Milieuhandhavingscollege);
– tijdelijke opschorting: als voorlopige maatregel kan een beslissing van het bestuur worden geschorst (Raad voor Vergunningsbetwistingen);
– het in stand houden van rechtsgevolgen: het rechtscollege kan beslissen dat de rechtsgevolgen van een vernietigde beslissing geheel, gedeeltelijk of voorlopig in stand blijven (Raad voor Vergunningsbetwistingen en Milieuhandhavingscollege);
– dwangsom: de bestuursrechter kan een dwangsom opleggen aan het bestuur voor zolang het niet voldoet aan een arrest. De dwangsom wordt aan de verzoekende partij toegekend (Raad voor Vergunningsbetwistingen en Milieuhandhavingscollege).

Deze verfijning van de uitspraakbevoegdheid van de bestuursrechter zal ervoor zorgen dat hij maatregelen kan nemen die voor de burger op een meer effectieve manier kunnen bijdragen tot de oplossing van zijn concreet geschil met de overheid.

De voormelde technieken zijn niet van toepassing op de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

2. Advies Strategische adviesraden

De adviezen van de strategische adviesraden VLABEST (d.d. 4 juni 2013), SARO (d.d. 5 juni 2013), Minaraad (d.d. 6 juni 2013) en SERV (d.d. 17 juni 2013) werden uitgebracht.

Hierna volgt de repliek op de opmerkingen van de Strategische Adviesraden, die gegroepeerd werden per onderwerp.

2.1. Toepassingsgebied

VLABEST merkt op dat de betrokken rechtscolleges blijven bestaan als aparte entiteiten, en dat de gemeenschapsbevoegdheden om onduidelijke redenen volledig buiten de scope van het decreet vallen (Raad voor Studievoortgangsbetwistingen). De Beroepscommissie voor tuchtzaken voor de lokale besturen werd ook zonder duidelijke motivatie buiten het voorontwerp gehouden. Anderzijds is het onduidelijk waarom de Ra(a)d(en) voor Verkiezingsbetwistingen, die qua inhoud, rechtspleging, werkdruk en samenstelling sterk verschillen van de twee andere betrokken rechtscolleges, wel zijn meegenomen in deze operatie.

De Raad voor Studievoortgangsbetwistingen werd niet meegenomen aangezien de Vlaamse Regering de scope op 29 april 2011 heeft beperkt tot de gewestbevoegdheden. Juridisch is er echter geen bezwaar om dit in een latere fase uit te breiden.

Er werd geopteerd voor de juridisch veilige weg om de bestaande bestuurlijke rechtscolleges samen te voegen onder de koepel van het DBRC, eerder dan het VBRC (Vlaams Bestuursrechtscollege) formeel op te richten. De tuchtcommissie is een interne beroepscommissie en geen bestuursrechtscollege en kon dus niet zomaar worden meegenomen. Bestuursrechtscolleges moeten de toets van het Grondwettelijk Hof doorstaan. Het zou moeilijk zijn om voor de omvorming tot bestuurlijk rechtscollege een goede motivering uit te werken die de toets door het Grondwettelijk Hof kan doorstaan.

Ingevolge de beslissing van de Vlaamse Regering van 29 april 2011 werden alle bestuursrechtscolleges betreffende de gewestbevoegdheden meegenomen in het decreet, dus ook de Ra(a)d(en) voor Verkiezingsbetwistingen. De organisatie, werking en de

procedure van de betrokken bestuursrechtscolleges, waaronder de Ra(a)d(en) voor Verkiezingsbetwistingen, werd zoveel mogelijk geüniformeerd, met waar nodig behoud van specificiteit. Verwezen wordt naar de efficiëntiewinsten zoals vermeld in de nota aan de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring van dit decreet: zelfde manier van werken, één algemene vergadering, overkoepelend procedurereglement, uniforme rechtspositieregeling, gemeenschappelijke griffie, één gebouw, gemeenschappelijke ICT en archief, één budget enzovoort (VR 2013 2604 DOC 0397/1).

2.2. Procedureregels per rechtscollege

VLABEST, SARO en Minaraad merken op dat de initiële versnippering en complexiteit vanuit het oogpunt van de burger blijft bestaan, mede omdat het in het voorontwerp niet is gelukt om alle regels betreffende de rechtspleging en het arrest volledig op elkaar af te stemmen.

Ook volgens SERV slaagt het voorontwerp er onvoldoende in om de procedures, instrumenten en concrete werking van de verschillende rechtscolleges te harmoniseren en te vereenvoudigen. De instrumenten voor een meer oplossingsgerichte bestuursrechtspraak zijn in beginsel een goede zaak, maar de praktijk leert dat waar ze al bestaan ze weinig worden gebruikt.

De organisatie, werking en procedure van de rechtscolleges werden zoveel mogelijk geüniformiseerd met waar nodig behoud van specificiteit. Bepaalde rechtstechnieken blijven specifiek per rechtscollege omdat ze op bepaalde materies niet van toepassing kunnen worden verklaard. Zo is bemiddeling niet van toepassing op het Milieuhandhavingscollege. Ook rolrecht en de geldboete wegens kennelijk onrechtmatig beroep zijn niet van toepassing op het Milieuhandhavingscollege gelet op het punitief karakter van de materie. Toch zijn er veel gemeenschappelijke elementen. Nieuwe rechtstechnieken werden bv. ingevoerd voor zowel het Milieuhandhavingscollege als de Raad voor Vergunningsbetwistingen (bv. bestuurlijke lus, dwangsom, handhaven van rechtsgevolgen,….). Ook voor de Ra(a)d(en) voor Verkiezingsbetwistingen werden er een aantal algemene principes m.b.t. de verschillende procedures die gelden voor de Ra(a)d(en) voor Verkiezingsbetwistingen ingevoerd (artikel 16). Het bundelen van de rechtstechnieken per rechtscollege in het voorontwerp van decreet is overzichtelijk voor de burger.

Wat het gebruik van de nieuwe rechtstechnieken (bestuurlijke lus, bemiddeling enzovoort) betreft: bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen waar deze technieken reeds bestaan, is het nog te vroeg om de effecten ervan in te schatten. In Nederland is de bestuurlijke lus bijna drie jaar in werking. Uit de rechtspraak blijkt dat dit nieuwe instrument veelvuldig wordt toegepast door de verschillende bestuursrechtelijke instanties.

2.3. Omgevingsvergunning

VLABEST, SARO en Minaraad wijzen er allen op dat indien het contentieux in verband met de omgevingsvergunning zal worden toegekend aan de Raad van State, de nieuwe constructie een lege doos wordt.

Aangezien de Vlaamse Regering beslist heeft om het schorsings- en vernietigingscontentieux inzake omgevingsvergunningen toe te wijzen aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen is deze opmerking zonder voorwerp (cfr. ontwerp van decreet betreffende de omgevingsvergunning).

SERV wijst op de vraag of er wel nood is aan bijkomende bestuursrechters en aan referendarissen, en zo ja wanneer (onmiddellijk of na verloop van tijd als de nood blijkt) en hoeveel.

De toekenning van het contentieux van de omgevingsvergunningen aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen betekent een stijging van de werklast, met nood aan extra vte bij de bestuursrechters en bij de griffie (rekening houdend met de complexiteit van de milieuvergunningsdossiers, de vte die de Raad van State nu besteedt aan deze dossiers, en de benodigde inwerktijd).

De Vlaamse Regering engageert zich om, naar aanleiding van het decreet betref-fende de omgevingsvergunning, te investeren in mensen en middelen (zie ook de nota aan de Vlaamse Regering bij dat voorontwerp van decreet).

2.4. Rechtsbescherming

De Vlaamse Regering focust volgens VLABEST op aspecten inzake beheer en procedures van de drie betrokken rechtscolleges, maar meer fundamentele vragen blijven onbeantwoord zoals wanneer een bestreden beslissing een zaak voor rechters is, wanneer er beleidsmatig wordt gekozen voor een georganiseerd administratief beroep en wanneer voor onmiddellijk jurisdictioneel beroep, wanneer er wordt gekozen voor een aparte Vlaamse administratieve rechtbank, en wanneer niet, wanneer wordt gekozen voor beroep bij de Raad van State en wanneer voor beroep bij een gewone rechter, en of de uitspraken beperkt blijven tot de beoordeling van het naleven van de procedureregels, of ook inhoudelijke uitspraken worden gedaan enzovoort.

Het decreet strekt ertoe om in overeenstemming met het in artikel 146, eerste zin van de GW vervatte legaliteitsbeginsel de grondregels voor de werkwijze en de procedure voor de rechtscolleges te bepalen.

Wat de diverse vragen over rechtsbescherming betreft kan verwezen worden naar de grondwettelijke bevoegdheidsverdeling die bestaat tussen de gewone en de bestuurlijke rechtscolleges.

Volgens artikel 144, GW, behoren de geschillen over burgerlijke rechten bij uitsluiting tot de bevoegdheid van de rechtbanken. De wet kan de geschillen over politieke rechten opdragen aan andere organen dan de gewone hoven en rechtbanken. De bestuursrechtscolleges hebben enkel een toegewezen bevoegdheid die dan nog uitsluitend beperkt is tot geschillen die een politiek recht tot voorwerp hebben.

Bestuurlijke rechtscolleges doen per definitie uitspraak over de conformiteit van besluiten ten aanzien van wetten. Er gebeurt een toets op de wettelijkheid en niet op het inhoudelijke aspect.

Oprichting van een Vlaams bestuursrechtscollege kan maar in de omstandigheden waarin artikel 10 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 dat toelaat nl. indien aan de drie criteria voor toepassing van de impliciete bevoegdheden wordt voldaan. De oprichting moet noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de Vlaamse bevoegdheid. De weerslag op de federale regeling is slechts marginaal. De federale aangelegenheid leent zich tot een gedifferentieerde regeling.

Klassiek wordt aangehaald dat de oprichting van het bestuursrechtscollege noodzakelijk is voor de organisatie van de beroepsprocedure bij een onpartijdige en onafhankelijke instantie die over voldoende deskundigheid beschikt in een specifieke materie, o.w.v. de rechtszekerheid, de samenhang en eenheid van rechtspraak, en om een snelle afhandeling van het beroep te kunnen verzekeren.

Het voordeel van bestuursrechtscolleges in vergelijking met administratieve beroepen is o.m. het statuut van rechter, de onafhankelijkheid en de mogelijkheid tot het gebruik van rechtstechnieken. Het vergunningencontentieux is ook complexer dan bv. openbaarheid van bestuur waarvoor een administratieve beroepscommissie in het leven werd geroepen. Het nadeel van administratieve beroepen is dat er nog steeds een beroepsmogelijkheid openstaat bij de Raad van State.

Voorliggend decreet realiseert een aantal efficiëntiewinsten door een samenwerkingsverband van 3 bestaande bestuurlijke rechtscolleges. N.a.l.v. de oprichting van de verschillende bestuursrechtscolleges werden de argumenten voor toepassing van de impliciete bevoegdheden uitgewerkt. In het huidig decreet wordt teruggevallen op deze motivering die destijds werd uitgewerkt bij de oprichting van de bestaande bestuursrechtscolleges. Wat de uitbreiding van de bevoegdheid inzake de omgevingsvergunning betreft wordt teruggevallen op de motivering die wordt opgenomen in het voorontwerp van decreet betreffende de omgevingsvergunning.

Het project betreft een samenwerkingsverband tussen bestaande bestuursrechtscolleges. De hervorming van de Beroepscommissie voor Tuchtzaken, dat geen bestuursrechtscollege is en waarop VLABEST aandringt valt buiten het opzet van dit decreet. Wel kan opgemerkt worden dat het hervormingsrecht van deze commissie reeds decretaal werd geschrapt (decreet van 29 juni 2012 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005).

2.5. Pro-actieve aanpak

VLABEST wijst op de winsten die kunnen worden geboekt door een meer pro-actieve oplossingsgerichte aanpak door de overheid. Het gaat dan om instrumenten die moeten voorkomen dat het tot een beroepszaak komt, zoals het preventief en informeel in contact treden met actoren die de gevolgen van het beleid ondervinden, om zo achteraf conflicten te vermijden. Voor de SERV is er eerst en vooral nood aan initiatieven die kunnen vermijden dat een zaak in administratief beroep of door een rechtscollege moet worden behandeld. Als conflicten toch juridisch hun beslag moeten krijgen, moeten de uitspraakbevoegdheden worden verfijnd en uitgebreid zodat een rechter in staat wordt gesteld om actief en oplossingsgericht te werken.

Het decreet regelt reeds de mogelijkheid tot bemiddeling door het rechtscollege in het kader van een concrete procedure teneinde tot een oplossingsgerichte uitspraak te komen. Wat de verfijning van de uitspraakbevoegdheden betreft kan verwezen worden naar andere rechtstechnieken zoals de bestuurlijke lus, handhaven van rechtsgevolgen, injunctierecht, dwangsom,… Het decretaal regelen van de werking van rechtscolleges staat niet in de weg dat tevens werk wordt gemaakt van een bewustmaking van het overheidspersoneel door opleiding, zoals gesuggereerd wordt.

2.6. Staatshervorming

Volgens VLABEST wordt beter gewacht tot de volgende regeerperiode, wanneer een aantal huidige (juridische) bezwaren mogelijk opnieuw in vraag zullen worden gesteld en wanneer er een beter zicht is op de uitvoering van de 6de staatshervorming. Het is voor VLABEST ook niet duidelijk waarom men geen poging heeft gedaan om een eengemaakt college voor te leggen.

Zoals vermeld in de nota aan de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring was er in de klankbordgroep met juridische experten twijfel over de bevoegdheid om een Vlaams Bestuursrechtscollege voor een aantal specifieke materies op te richten. De vraag stelde zich of aan de voorwaarden voldaan is voor de oprichting van een specifiek

bestuursrechtscollege in geval van een "geïntegreerd Vlaams bestuursrechtscollege". Aangezien de Raad van State erin slaagde haar achterstand weg te werken, is het niet zeker dat het Grondwettelijk Hof de noodzakelijkheid en dus de bevoegdheid tot het oprichten van een geïntegreerd Vlaams bestuursrechtscollege zou aanvaarden.

Het is veiliger de bestaande bestuursrechtscolleges samen te voegen onder de koepel van het DBRC, eerder dan het VBRC formeel op te richten.

Indien er nieuwe rechtscolleges worden opgericht voor een nieuwe materie of één van de betrokken bestuursrechtscolleges wordt uitgebreid met een nieuwe materie (zoals het geval is voor de omgevingsvergunning), kan dit ook onder de koepel komen van deze samenwerkingsvorm met ondersteuning van het DBRC.

De zesde staatshervorming zal geen oplossing bieden voor de bevoegdheidsproblematiek van de deelstaten om bestuursrechtscolleges op te richten. Er is geen wijziging voorzien van artikel 161 van de Grondwet dat bepaalt dat de instelling van bestuurlijke rechtscolleges een aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid is. In het kader van het institutioneel akkoord over de zesde staatshervorming van 11 oktober 2011 zal wel de scheiding tussen de burgerlijke en de administratieve rechter actueel worden aangezien artikel 144 GW wordt gewijzigd. De administratieve rechter zal zich kunnen uitspreken over de burgerrechtelijke gevolgen van een vernietiging.

VLABEST merkt aansluitend hierbij nog op dat het in België niet mogelijk is om in de huidige institutionele setting een volledig transparant en sluitend systeem inzake rechtsbescherming te creëren omdat de Raad van State als interfederaal administratief rechtscollege, steeds bevoegdheden blijft behouden ten aanzien van Vlaamse materies (bv. als cassatierechter).

2.7. Opportuniteit decreet

VLABEST meent tot slot dat er nood is aan meer diepgaand overleg met alle bestuursrechtscolleges. Door het besluitvormingsproces te stoppen, kan tijd worden gewonnen om op basis van een omvattende en gedragen visievorming, en met alle nodige informatie op tafel te werken aan een echt transparant Vlaams systeem voor een efficiënte rechtsbescherming .

Over voorliggend project werd voldoende overlegd met alle betrokkenen. Het departement Bestuurszaken werkte samen met de betrokken colleges (Raad voor Vergunningsbetwistingen, Milieuhandhavingscollege, Ra(a)d(en) voor Verkiezingsbetwistingen, Beroepscommissie voor tuchtzaken) en administraties (ABB, departementen LNE en RO) op verschillende niveaus (Programmastuurgroep) de visie over het Vlaams Bestuursrechtscollege verder uit. De betrokken kabinetten komen samen via de Interkabinettenwerkgroep (IKW). Tot slot vormde ook een klankbordgroep([1]) mee de visie op het Vlaams Bestuursrechtscollege.

VLABEST merkt op dat de belangrijkste elementen, zoals de introductie van nieuwe rechtstechnieken en de inwisselbaarheid van rechters, voor een deel reeds geïntroduceerd werden bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en dat er geen nood is aan een nieuw decreet.

Er zijn inderdaad al een aantal technieken van toepassing bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Het voorontwerp van decreet voert evenwel nog een aantal bijkomende technieken in waaronder de mogelijkheid tot het handhaven van rechtsgevolgen, de moge-

[1] Cathy Berx, Aube Wirtgen, Geert Debersaques, Paul Van Orshoven, Ingrid Opdebeek, Sabien Lust.

lijkheid tot toekenning van de dwangsom en een soepelere schorsingsprocedure, afgestemd op het wetsontwerp houdende hervorming van de bevoegdheid, de procedureregeling en de organisatie van de Raad van State zodat de betrokken rechtscolleges gelijke tred kunnen houden.

Ook voor het Milieuhandhavingscollege zijn dit nieuwe mogelijkheden, naast de toepassing van de bestuurlijke lus.

Het doel van voorliggend decreet is om de bestaande en toekomstige Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges die nu hun eigen manier van werken hebben met een eigen structuur, reglementering, procedure en personeel, te laten samenwerken om zo te komen tot een efficiënt geheel. In dit verband wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering n.a.l.v. de eerste principiële goedkeuring van dit decreet i.v.m. de efficiëntiewinsten die worden gerealiseerd (cfr. VR 2013 2604 DOC 0397/1).

Wat het voorstel van VLABEST betreft om te wachten met het decreet wordt verwezen naar de commissie-Berx die een duidelijk signaal gegeven heeft i.v.m. de structurele hervorming van de bestuursrechtspraak in België en Vlaanderen. Het decreet geeft hier uitvoering aan. Het rapport van de commissie-Berx was een eerste aanzet voor het volledig herdenken van de rechtsbescherming t.o.v. het optreden van de Vlaamse overheid ingaand op de huidige maatschappelijke vraag naar meer effectiviteit en efficiëntie in het overheidsoptreden en de waarborgen voor de burger op een efficiënt en effectief optreden van het Vlaams rechtsapparaat voor de beslechting van conflicten met de Vlaamse overheid.

Voor de SERV zijn er efficiëntiewinsten te behalen door de onderlinge uitwisseling of groepering van rechters en ondersteunend personeel, het delen van infrastructuur (gebouw, ICT, archief, website, logistiek, …), het rationaliseren van de loonschalen van sommige bestuursrechters, maar kan dit in belangrijke mate nu al, zonder dat een decreet noodzakelijk is, of kan dit alleszins ook en misschien sneller via een beperkter decreet dan het voorliggende voorontwerp.

Gewezen wordt op het in artikel 146, eerste zin van de GW vervatte legaliteitsbeginsel dat de grondregels voor de werkwijze en de procedure bij rechtscolleges moeten bepaald worden in het decreet. Het invoeren van nieuwe rechtstechnieken vereist een decretale basis. Hetzelfde geldt voor het instellen van organen die zorgen voor een gemeenschappelijke werking zoals de algemene vergadering die bevoegdheden krijgt over de drie rechtscolleges en de eerste voorzitter als korpschef.

2.8. Rechtspositie rechters

SERV wijst op de voordelen van bijzetelende rechters met een technisch profiel voor technisch complexe dossiers zoals dat vandaag het geval is in het Milieuhandhavingscollege.

De kandidaten moeten juristen zijn, die een grondige kennis hebben van procesvoering en rechtsbescherming in bestuurlijke of gerechtelijke aangelegenheden en daarnaast nog een grondige kennis en minstens tien jaar nuttige ervaring hebben in de domeinen van het Vlaams recht inzake ruimtelijke ordening en van het Vlaamse milieurecht. Deze voorwaarden zijn noodzakelijk om verschillende redenen:

– omwille van de muti-inzetbaarheid van de bestuursrechters in de verschillende domeinen waarvoor de Vlaamse bestuursrechtscolleges bevoegd zijn. Een bestuursrechter van een bepaald bestuursrechtscollege kan ter beschikking van een ander bestuurs-

rechtscollege worden gesteld (met uitzondering van een aantal categorieën bestuursrechters);
– omdat de bestuursrechter zeer goed in staat moet zijn om standpunten in te nemen of beslissingen te nemen inzake procedurebetwistingen aangezien hij vaak zal geconfronteerd worden met advocaten die proceduremiddelen zullen inroepen.

Daarnaast wijst de SERV erop dat de uitgewerkte regeling voor de evaluatie van de bestuursrechters wellicht weinig effectief is.

Deze regeling is geïnspireerd op het evaluatiesysteem bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en zal verder uitgewerkt worden door de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan zelf geen rol spelen in de evaluatieprocedure omdat de bestuursrechtscolleges zich situeren tussen de uitvoerende en rechterlijke macht.

3. Advies van de De Raad van State

De Raad van State verleende advies nr 53.941/AV/3 van 17 oktober 2013. Op de opmerkingen van de Raad van State kan als volgt gerepliceerd worden.

3.1. Algemene opmerkingen

Bevoegdheid

De Raad van State gaat na of de Vlaamse decreetgever bevoegd is om de ontworpen wijzigingen aan de inrichting van de Vlaamse bestuursrechtscolleges uit te vaardigen en toetst hierbij aan artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Daartoe is vereist dat een aan te nemen regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van de gemeenschap of het gewest in kwestie, dat de aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling en dat de weerslag van de betreffende bepalingen op de aangelegenheid die aan de federale overheid is toevertrouwd slechts marginaal is. De Raad van State is van oordeel dat de ontworpen regeling de toetsing aan het vereiste van voldoende expertise in hoofde van elk bestaand Vlaams rechtscollege niet kan doorstaan.

Volgens de Raad van State kan de benoemingsvoorwaarde dat de effectieve bestuursrechters onder meer moeten beschikken over een grondige kennis en minstens tien jaar nuttige ervaring in één of meer van de domeinen, waarvoor de Vlaamse bestuursrechtscolleges bevoegd zijn" voor gevolg hebben dat een bestuursrechter wordt geselecteerd en benoemd die geen voldoende expertise heeft in een welbepaald domein, maar die zonder meer over nuttige ervaring beschikt inzake verscheidene domeinen. Een dergelijke regeling volstaat niet om te waarborgen dat elk Vlaams bestuursrechtscollege over voldoende expertise beschikt.

Om hieraan tegemoet te komen wordt in artikel 49, §1, tweede lid, 2°, de zeer algemeen omschreven benoemingsvoorwaarde "grondige kennis en minstens tien jaar nuttige ervaring in één domein of meerdere domeinen, waarvoor de Vlaamse bestuursrechtscolleges bevoegd zijn" vervangen door de specifieke vereiste dat de effectieve bestuursrechters bij het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen moeten beschikken over een grondige kennis en minstens tien jaar nuttige ervaring in de domeinen van het Vlaamse recht inzake ruimtelijke ordening en van het Vlaamse milieurecht.

Volgens de Raad van State kan de regeling van de ter beschikking stelling van bestuursrechters (artikel 5) ertoe leiden dat een bestuursrechter die effectief over voldoende expertise beschikt binnen het Vlaams bestuursrechtscollege waarin hij is benoemd of aangesteld

ter beschikking wordt gesteld van een ander Vlaams bestuursrechtscollege waarvoor betrokkene niet over voldoende expertise beschikt. Dit doet volgens de Raad van State afbreuk aan de vereiste van voldoende expertise waarover elk van de rechtscolleges moet beschikken.

Om hieraan tegemoet te komen werd in artikel 5 ingelast dat de eerste voorzitter slechts kan overgaan tot terbeschikkingstelling ten behoeve van de goede werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges. De terbeschikkingstelling kan ook enkel betrekking hebben op bestuursrechters die over voldoende kennis beschikken in de domeinen waarvoor het betreffende Vlaams bestuursrechtscollege bevoegd is.

Bestuursrechters uit het Milieuhandhavingscollege of de Raad voor Vergunningsbetwistingen kunnen worden ter beschikking gesteld van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen maar de bestuursrechters van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen zijn zelf uitgesloten van deze mogelijkheid omdat zij over een zeer specifieke expertise beschikken en het ook geen permanente raadsleden zijn.

Door deze wijzigingen aan de tekst van het decreet zal er voldoende expertise in hoofde van elk Vlaams bestuursrechtscollege worden gewaarborgd zowel bij selectie en benoeming als bij terbeschikkingstelling aan een ander Vlaams bestuursrechtscollege.

Volgens de Raad van State is de bekwaamheidsvereiste voor de aanvullende bestuursrechters van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, die een deskundigheid moeten aantonen op het vlak van publiek recht, politieke wetenschappen of bestuurswetenschappen vaag en zeer algemeen geformuleerd en volstaat deze niet om de voldoende expertise voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen te waarborgen.

Vermits dezelfde expertise wordt gevraagd als in artikel 206, §2, eerste lid, van het lokaal en provinciaal kiesdecreet van 8 juli 2011 voor de huidige voorzitters en raadsleden van de Raad voor verkiezingsbetwistingen, en de Raad van State daarover destijds geen opmerkingen heeft gemaakt, wordt niet ingegaan op deze opmerking van de Raad van State.

Vormvereisten

De Raad van State beveelt aan de strategische adviesraden opnieuw te raadplegen. Immers nadat de strategische adviesraden hun advies gegeven hebben heeft de Vlaamse Regering op 19 juli 2013 bij de tweede principiële goedkeuring beslist om het contentieux in verband met de omgevingsvergunningen toe te vertrouwen aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Op deze vraag wordt niet ingegaan aangezien uit de adviezen van de strategische adviesraden duidelijk blijkt dat deze op de hoogte waren van de twee opties namelijk toekenning van het contentieux in verband met de omgevingsvergunning aan de Raad van State of aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Ze hebben hier ook rekening mee gehouden bij het uitbrengen van hun advies aangezien bv. VLABEST opmerkte dat indien zou worden beslist om de betwistingen inzake de omgevingsvergunning onder te brengen bij de Raad van State de nieuwe constructie een zo goed als lege doos zou zijn.

Afstemming met het voorontwerp van decreet betreffende de omgevingsvergunning

Het decreet betreffende de omgevingsvergunning machtigt de Vlaamse Regering om de datum van inwerkingtreding te bepalen. Hierbij wordt aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid gegeven om over te gaan tot een gedifferentieerde inwerkingtreding.

Het decreet zelf bepaalt echter dat de inwerkingtredingsdatum minstens een jaar valt na de datum van goedkeuring van het besluit van de Vlaamse Regering waarmee de datum van inwerkingtreding wordt vastgelegd. Met andere woorden, er is minstens een jaar tussen de dag van goedkeuring van het uitvoeringsbesluit ter uitvoering van het decreet betreffende de omgevingsvergunning en de inwerkingtreding van dit decreet en besluit. Hierdoor krijgen de lokale besturen voldoende tijd om zich voor te bereiden op de introductie van de omgevingsvergunning. Voorliggend decreet beoogt echter een samenwerkingsverband en afstemming tussen bestaande rechtscolleges. Het is dan ook niet nodig om de inwerkingtreding van het decreet betreffende de omgevingsvergunning af te wachten om met deze samenwerking en afstemming te starten.

De wijzigingsbepalingen betreffen dan ook wijzigingen aan de vigerende regelgeving (DABM, VCRO).

De afstemming met het decreet betreffende de omgevingsvergunning en het voorontwerp van decreet betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning zal met die decreten gebeuren. In voorkomend geval zullen aan voorliggend decreet de noodzakelijke wijzigingen aangebracht worden (te denken valt bijvoorbeeld aan de vervanging van het begrip "stedenbouwkundige vergunning" door het begrip "omgevingsvergunning [voor stedenbouwkundige handelingen]).

3.2. Artikelsgewijze bespreking

3.2.1. Op volgende opmerkingen van de Raad van State werd ingegaan

– artikel 1: aanvulling met de gemeenschapsaangelegenheden;
– artikel 5: invoeging van de modaliteiten voor de terbeschikkingstelling van bestuursrechters (hoorplicht en motivering);
– artikel 6: opname clausule voor de garantie van de onafhankelijkheid van de personeelsleden bij de dienst van de Bestuursrechtscolleges;
– artikel 7: aanvulling van de bevoegdheden van de algemene vergadering inzake werking en organisatie;
– artikel 9: opname van de gronden die afwijkingen op het huishoudelijk reglement kunnen verantwoorden; opname van de belangrijkste beginselen inzake het bewaken van de eenheid van rechtspraak door de eerste voorzitter en de voorzitters evenals uitspraak door een collectief orgaan;
– artikel 10: decretale verankering van taken van de voorzitter; verduidelijking relatie tussen de toewijzing van beroepen door de voorzitter en de regels van het huishoudelijk reglement (memorie van toelichting);
– artikel 13: vervanging van de bestuursrechter indien hij weet dat er een reden van wraking tegen hem bestaat;
– artikel 16: afwijking op de openbaarheid van de zittingen door de kamer (i.p.v. kamervoorzitter); afzien van partijen in onderling overleg van de behandeling van het beroep ter zitting tenzij een rechtscollege hier anders over beslist;
– artikel 20: bepalen vervaltermijn inzake tussenkomst;
– artikel 21: inschrijven indexatieregeling rolrecht; regeling rolrecht in geval van collectief verzoekschrift tussenkomende partijen; gelijkschakeling sanctie voor verzoekende en tussenkomende partij bij niet-betaling;
– artikel 22 tot 31: technische aanpassingen inzake de Raad voor Verkiezingsbetwistingen;
– artikel 34: opname termijn waarbinnen partijen hun zienswijze kunnen meedelen over herstel van de onwettigheid; schrapping paragraaf dat de Vlaamse Regering aanvullende maatregelen kan bepalen;

- artikel 36: afstemming van de handhaving van beslissingen op de formulering van het wetsontwerp houdende hervorming van de bevoegdheid, de procedureregeling en de organisatie van de Raad van State;
- artikel 38: afstemming dwangsom op de regeling in de gecoördineerde wetten op de Raad van State; invoeging dwangsom in het schorsingscontentieux (artikel 40);
- artikel 40: opname relatie tussen de vordering tot schorsing en de vordering tot vernietiging; afstemming voorwaarden schorsing op het wetsontwerp houdende hervorming Raad van State; opname vervaltermijn voor partijen om het administratief dossier en hun nota's in te dienen; invoering ambtshalve opheffing van een schorsingsarrest. Daarnaast wordt de regeling afgestemd op het wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State inzake begrenzing van het aantal vorderingen tot schorsing;
- artikel 41 :invoeging van een artikel over voorlopige maatregelen;
- artikel 46: precisering van de wijze waarop een verzoek tot weglating van identiteit kan worden ingediend;
- artikel 49:
  - §1, tweede lid, 2°: zie punt 3.1;
  - aanpassing van de formulering van §4, tweede lid overeenkomstig de opmerking van de Raad van State;
- artikel 51: aanvulling met bepaling inzake onverenigbaarheid van het ambt van effectief bestuursrechter met activiteiten (die men zelf of via een tussenpersoon verricht en) die de functie-plichten of waardigheid in de weg staan, de onafhankelijkheid aantast of een conflict tussen tegenstrijdige belangen veroorzaakt;
- artikel 53: de verwijzing naar het advies van Medex wordt vervangen door een omschrijving die verwijst naar het advies van een medische dienst, die expertise heeft inzake vervroegde pensionering;
- artikel 55: het voorschrift dat de eerste voorzitter en de leden van het evaluatiecollege die de evaluatie hebben gedaan, geen deel kunnen uitmaken van de beroepscommissie werd opgenomen in de tekst van artikel 55;
- artikel 56: de regeling dat als een effectieve bestuursrechter eenmaal de evaluatie "onvoldoende" heeft gekregen, de algemene vergadering bij arrest uitspraak doet over het ontslag, wordt vervangen door de regeling dat de algemene vergadering uitspraak doet over het ontslag van de effectieve bestuursrechter als hij twee evaluaties "onvoldoende" in een periode van drie evaluaties heeft gekregen. Tevens wordt toegevoegd dat de effectieve bestuursrechter die een evaluatie "onvoldoende" heeft gekregen, opnieuw geëvalueerd wordt na verloop van één jaar;
- artikel 60:
  a) het voorschrift dat de eerste voorzitter en de leden van het tuchtcollege die de tuchtstraf in eerste instantie hebben uitgesproken geen deel kunnen uitmaken van de beroepscommissie werd opgenomen in de tekst van artikel 60;
  b) toevoeging van de minimale termijn binnen dewelke een beroep in tuchtzaken moet worden ingesteld: binnen een termijn van vijftien kalenderdagen na de kennisgeving van de tuchtstraf;
- artikel 62:
  a) het voorschrift dat de eerste voorzitter en de leden van het tuchtcollege die de schorsing in eerste instantie hebben uitgesproken geen deel kunnen uitmaken van de beroepscommissie werd opgenomen in de tekst van artikel 62, vierde lid;
  b) toevoeging van de minimale termijn binnen dewelke beroep tegen de ordemaatregel moet worden ingesteld: binnen een termijn van vijftien kalenderdagen na de kennisgeving van de ordemaatregel;
- artikel 63: precisering van de in het eerste lid bedoelde rechten en plichten: meer bepaald deontologische rechten en plichten;
- artikel 91: aanvulling met een overgangsregeling voor de aanvullende bestuursrechters bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen: de aanvullende bestuursrechters die op de

datum van inwerkingtreding van het decreet tijdelijk aangesteld zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen blijven aangesteld bij dit bestuursrechtscollege totdat de achterstand is weggewerkt of tot zij ontslag nemen met behoud van de bezoldigingsregeling die zij genoten;
– artikel 92: toevoeging van de termijn waarbinnen de eerste evaluatie van de bestuursrechters, die benoemd zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen of aangesteld zijn bij het Milieuhandhavingscollege zal gehouden worden: meer bepaald binnen een termijn van drie maanden na afloop van één jaar na de inwerkingtreding van het decreet.

3.2.2. Op volgende opmerkingen van de Raad van State wordt niet ingegaan:

Artikel 9 (eerste voorzitter)

Volgens de Raad van State kan de eerste voorzitter die net als de overige bestuursrechters moet oordelen over geschillen waarbij een Vlaamse administratie partij is geen dienst van de Vlaamse administratie leiden.

Dit is evenwel een organisatorische kwestie. Juridisch moet de onafhankelijkheid gegarandeerd worden. De eerste voorzitter maakt geen deel uit van de diensten van de Vlaamse overheid maar oefent enkel de bevoegdheden van lijnmanager uit.

De eerste voorzitter heeft geen rechtsprekende bevoegdheid als lijnmanager. Hij behoudt wel zijn rechtsprekende functie die hij heeft als bestuursrechter in zijn college aangezien hij anders de voeling met de rechtscolleges verliest.

Artikel 14 (schorsende werking)

Volgens de Raad van State is de bepaling dat "het beroep of bezwaar geen schorsende werking heeft tenzij de decreten vermeld in artikel 2, 1° dat anders bepalen" overbodig. Deze bepaling wordt evenwel behouden om de relatie tussen onderhavig decreet en de sectorale decreten duidelijk te maken.

Artikel 20 (tussenkomst)

De mogelijkheid voor partijen om derden in tussenkomst te roepen waarnaar de Raad van State verwijst bestaat niet bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (geen gedwongen tussenkomst). De beperking van de middelen van de tussenkomende partijen tot die welke door de verzoekende partij zijn uiteengezet is opgenomen in de rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Artikel 33 (kosten)

De Raad van State merkt op dat de kosten die verband houden met de tussenkomende partij in beginsel niet ten laste van de verwerende of verzoekende partij worden gelegd. De tekst blijft evenwel behouden omdat het, zoals ook het standpunt was naar aanleiding van het decreet van 6 juli 2012 houdende wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening wat de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft, aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen toekomt hierover te oordelen.

Artikel 34 (bestuurlijke lus)

De Raad van State vraagt in welke gevallen een onevenredige benadeling van belanghebbenden eraan in de weg staat dat de onwettigheid wordt hersteld door middel van de

bestuurlijke lus terwijl de bestreden beslissing toch zou kunnen worden gehandhaafd. De zin dat de bestuurlijke lus de belanghebbenden niet onevenredig mag benadelen blijft echter behouden om de rechtsbescherming duidelijk te maken.

De termijn voor het bestuur om de onwettigheid te herstellen wordt niet opgenomen in het decreet omdat deze termijn zal afhangen van de aard van de onwettigheid.

De Raad van state vraagt verder of er niet moet worden voorzien in de mogelijkheid om de bestuurlijke lus gepaard te laten gaan met voorlopige maatregelen. Hierop wordt evenwel niet ingegaan omdat dit haaks staat op het vrijwillig karakter van de bestuurlijke lus.

Artikel 39 (arresten)

Uitlegging van arresten (in geval van onduidelijke of dubbelzinnige beslissing) door het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen wordt niet geëxpliciteerd in het decreet omdat dit een uitzonderlijke maatregel is waarvoor kan teruggevallen worden op het Gerechtelijk Wetboek.

Wijziging van een schorsingsarrest wordt niet opgenomen omdat dit hetzelfde is als opheffing, hetgeen wel is opgenomen in het decreet.

Artikel 40 (schorsing)

Er wordt niet ingegaan op de opmerking van de Raad van State dat de bestuursrechter die de voorlopige schorsing heeft bevolen geen zitting mag houden in de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing. Het feit van de voorlopige schorsing te hebben bevolen houdt immers geen aantasting in van de objectieve onpartijdigheid van de bestuursrechter. In geval van afwezigheid van de verwerende partij dient de rechter zich uit te spreken zonder te beschikken over het administratief dossier en alleen op zicht van de vordering tot schorsing. In de nieuwe terechtzitting zal de bestuursrechter die de tijdelijke schorsing heeft bevolen zijn oordeel kunnen herzien in het licht van het dossier of van de uitleg van de verwerende partij. In zijn arrest 17/99 heeft het Grondwettelijk Hof, de afwezigheid aangestipt van enige onverenigbaarheid tussen het feit van het zetelen in schorsing en in nietigverklaring. Deze rechtspraak is des te meer van toepassing in het stadium van de voorlopige schorsing die een eerste prima facie onderzoek van het verzoek vereist en kan rechtvaardigen dat dezelfde bestuursrechter het dossier verder onderzoekt.

Artikel 42 (bemiddeling)

Op de vraag van de Raad van State om te verduidelijken wat de aard is van de strafrechtelijke veroordelingen en tuchtrechtelijke sancties die onverenigbaar zijn met de uitoefening van de functie van bemiddelaar wordt niet ingegaan. Het komt toe aan de rechtscolleges om hierover te oordelen.

Artikel 47 (bekendmaking)

Artikel 47 bepaalt dat elk arrest in voorkomend geval de beslissing vermeldt dat het arrest wordt bekendgemaakt op de wijze die het bepaalt. De Raad van State vraagt een nadere omschrijving hiervan. Aan dit artikel wordt geen wijziging aangebracht aangezien het een letterlijke overname is van artikel 16.4.63 van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid van 5 april 1995.

Artikel 49, §2, tweede lid (bekwaamheidsvereiste aanvullende bestuursrechters van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen)

Zie punt 3.1. van deze nota.

Artikel 51 (afwijkingen op de onverenigbaarheid)

In artikel 51, tweede lid, wordt als principe gesteld dat het ambt van effectief bestuursrechter onverenigbaar is met de uitoefening van om het even welke andere bezoldigde activiteit, functie of mandaat. De Raad van State merkt op dat de uitzonderingen op dit principe of minstens de aard en de grenzen ervan door de decreetgever (in plaats van door de Vlaamse Regering) moeten worden vastgesteld.

Ingevolge deze opmerking wordt de bevoegdheid om afwijkingen op het principe van de onverenigbaarheid toe te staan toegekend aan de algemene vergadering en niet aan de Vlaamse Regering omwille van de onafhankelijkheid van de betrokken bestuursrechtscolleges ten aanzien van de Vlaamse Regering. Er wordt niet ingegaan op de suggestie om de uitzonderingen of de aard en de grenzen ervan op te nemen in de tekst van het decreet. In de memorie van toelichting worden een aantal voorbeelden van mogelijke afwijkingen toegelicht.

Afdeling 5 van hoofdstuk 7

De Raad van State vraagt of er geen bepalingen over tucht- en ordemaatregelen voor de aanvullende bestuursrechters van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen moeten worden vastgesteld. Er wordt niet ingegaan op deze suggestie omdat de aanvullende bestuursrechters van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen geen permanente bestuursrechters zijn, die de facto slechts gedurende een korte termijn hun werkzaamheden uitoefenen.

Artikel 93

Er wordt niet ingegaan op de suggestie van de Raad van State om voor de beheerders, hoofdgriffiers, griffiers en referendarissen die reeds personeelslid zijn van de diensten van de Vlaamse overheid of zullen worden overgedragen naar de diensten van de Vlaamse overheid een afzonderlijke tuchtregeling uit te werken waarbij tuchtrechtelijke feiten niet worden beoordeeld door de organen van de Vlaamse administratie maar door de organen van de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Vermits de beheerders, hoofdgriffiers, griffiers en referendarissen personeelsleden zijn van de diensten van de Vlaamse overheid en onder het toepassingsgebied van het Vlaams personeelsstatuut vallen, ressorteren zij ook onder de bevoegdheid van de raad van beroep van de diensten van de Vlaamse overheid, zoals bepaald in het Vlaams personeelsstatuut.

4. Artikelsgewijze bespreking

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Conform artikel 19, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen vermeldt dit artikel dat het voorontwerp van decreet een gemeenschap- en gewestaangelegenheid regelt.

Artikel 2

In plaats van de gangbare benaming administratief rechtscollege wordt geopteerd voor de term bestuursrechtscollege. Deze benaming sluit beter aan bij de organisatiestructuur van de Vlaamse overheid. Dit sluit ook aan bij toekomstige initiatieven zoals een algemeen decreet Bestuursrecht en het decreet deugdelijk bestuur van de Vlaamse overheid.

Met bestuursrechtscolleges worden in dit decreet bedoeld de drie gewestelijke Vlaamse bestuursrechtscolleges: het Milieuhandhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen, de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Indien de term in het enkelvoud gebruikt wordt, wordt slechts één rechtscollege bedoeld, bij gebruik in het meervoud zijn dit de drie rechtscolleges.

Er bestaat nog slechts 1 algemene vergadering van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges en 1 eerste voorzitter van de algemene vergadering. Beide begrippen worden gedefinieerd. Per rechtscollege wordt een voorzitter aangeduid ten behoeve van o.m. de eenheid van rechtspraak. De algemene vergadering bestaat enkel uit de effectieve bestuursrechters, met uitzondering van de rechters vermeld in artikel 91, §4, die op datum van inwerkingtreding van dit decreet benoemd zijn bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen (vermeld in de overgangsregeling). De voorzitters maken wel deel uit van de algemene vergadering.

Het begrip bestreden beslissing wordt gedefinieerd als het voorwerp van een jurisdictioneel beroep waarvoor een Vlaamse bestuursrechtscollege bevoegd is.

Het begrip beveiligde zending wordt gedefinieerd. Hiermee wordt niet enkel een aangetekend schrijven bedoeld, maar tevens elke andere door de Vlaamse Regering toegelaten betekeningswijze waarbij de datum van kennisgeving met zekerheid kan worden vastgesteld (bv. elektronisch loket).

Artikel 3

Er is één gemeenschappelijke zetel voor de bestuursrechtscolleges. Een kamer kan zijn zittingen evenwel organiseren op andere plaatsen.

Artikel 4

Er moet worden gezorgd voor alle mogelijke organisatorische ondersteuning vanuit de Vlaamse overheid. Daarom wordt de voorkeur gegeven aan aanrekening van de werkingskredieten op de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap i.p.v. de techniek van toekenning van een dotatie, hetgeen zuivere onafhankelijkheid betekent evenals de bestaffing om dit te regelen.

Hoofdstuk 2. Inrichting

Afdeling 1. Samenstelling

Artikel 5

De opname van een minimum aantal rechters biedt waarborgen voor de onfhankelijke werking van de bestuursrechtscolleges. Indien het aantal taken vergroot zal dit minimum aantal worden aangepast. Er wordt geen maximum bepaald aangezien de Vlaamse Regering beslist over de vacantverklaring en benoeming van bestuursrechters. De bestuursrechters worden ondersteund door referendarissen die de arresten maximaal voorbereiden.

Het decreet betreffende de omgevingsvergunning kent het contentieux van de omgevingsvergunningen aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen toe, wat een stijging van de werklast betekent, met nood aan extra vte bij de bestuursrechters en bij de griffie. De Vlaamse Regering engageert zich om, naar aanleiding van het decreet betreffende de omgevingsvergunning, te investeren in mensen en middelen (zie ook de nota aan de Vlaamse Regering bij dat voorontwerp van decreet VR/2013/19.07/DOC 0883/1 bis).

Om de rechters te kunnen inschakelen bij een ander rechtscollege wordt decretaal bepaald dat een rechter ter beschikking kan worden gesteld van een ander bestuursrechtscollege. Een aantal categorieën bestuursrechters worden hiervan uitgesloten.

De Raad van State stelde in haar advies 53.941/AV/3 van 17 oktober 2013 een aantal voorwaarden voor deze terbeschikkingstelling. Dit kan enkel ten behoeve van de goede werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Deze voorwaarde houdt in dat de terbeschikkingstelling geen verdoken disciplinaire sanctie mag inhouden en ook niet door een andere vorm van machtsafwending of machtsoverschrijding mag zijn aangetast. Bovendien moet de eerste voorzitter die beslist over een dergelijke terbeschikkingstelling in het belang van de dienst zich een beeld vormen van de gevolgen die deze beslissingen hebben voor de betrokken bestuursrechter. Om die reden werd het ontwerp van decreet aangevuld met een bepaling die stelt dat de eerste voorzitter vooraf de betrokken bestuursrechter moet horen. Tevens werd bepaald dat de beslissing over de terbeschikkingstelling die daarop volgt moet gemotiveerd worden. Deze maatregelen bieden voldoende bescherming dat de opgelegde mobiliteitsmaatregel geen verdoken tuchtstraf is.

Bovendien wordt de uitwisselbaarheid beperkt tot bestuursrechters van het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen (maar ook eventueel naar de Raad voor Verkiezingsbetwistingen) die over voldoende kennis beschikken in het domein waarvoor het betreffende Vlaams bestuursrechtscollege bevoegd is. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de bekommernis van de Raad van State dat er bij elk Vlaams bestuursrechtscollege voldoende expertise beschikbaar is.

De bestuursrechter staat in voor het bewaken van een adequate rechtsbescherming voor de rechtszoekende en het aanleveren van kwalitatief juridisch gefundeerde uitspraken, hetzij in teamverband, hetzij als alleenzetelend rechter.

Artikel 6

Het personeel (referendarissen, griffiers, hoofdgriffier, beheerder,…) valt onder de in de Vlaamse administratie op te richten dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De griffiers behoren tot de griffie die dossiergebonden taken vervult (voornamelijk materieel dossierbeheer, met inbegrip van elektronisch dossierbeheer en briefwisseling allerhande). De taken van de griffiers zullen blijken uit de procedure en de functiebeschrijvingen.

De griffiers zijn verantwoordelijk voor de procedurele opvolging van de dossiers, tot en met een eventueel cassatieberoep. Zij zijn belast met het onderzoek van de conformiteit van het dossier met de wettelijke vormvoorschriften.

De griffiers stellen de notulen op van de zittingen, zorgen voor verzending van de stukken en voor de bewaring van het register en het archief. Zij leveren de uittreksels of afschriften af. De griffiers zijn polyvalent en kunnen ingezet worden in alle kamers. Elke kamer zetelt met 1 griffier.

Referendarissen zijn inhoudelijke medewerkers die rechtstreeks voor de bestuursrechters werken in tegenstelling tot een auditoraat dat onafhankelijke adviezen opstelt.

Zij zijn verantwoordelijk voor de administratieve en inhoudelijke voorbereiding van de dossiers (onderzoek van het dossier en voorbereiden van het arrest).

Ze zorgen voor inhoudelijke ondersteuning en overleg met de bestuursrechters en voorzien dossiers van de correcte juridische en overige pertinente argumenten.

Zij kunnen daarnaast ook andere opdrachten toebedeeld krijgen zoals het uitoefenen van de taak van zittingsgriffier. De onderlinge taakverdeling mag dus niet gebetonneerd worden.

De beheerder is een manager met niet-dossiergebonden bevoegdheden, onder meer ICT, communicatie (intern en extern), logistiek, HRM, budgettaire aspecten, bibliotheekbeheer (digitaal en papier).

De beheerder pleegt overleg met de hoofdgriffier indien zijn bevoegdheden een weerslag kunnen hebben op de bevoegdheden van deze laatste.

Hij rapporteert aan de eerste voorzitter over de dagdagelijkse werking van de bestuursrechtscolleges en staat hem bij in het opstellen van een jaarverslag.

Het wordt niet uitgesloten dat de functie van beheerder en hoofdgriffier door eenzelfde persoon worden uitgeoefend.

De Raad van State stelde in haar advies 53.941/AV/3 van 17 oktober 2013 dat de cumulatie van een deeltijdse functie bij een Vlaams bestuursrechtscollege en een andere deeltijdse functie bij een Vlaamse overheid moet worden uitgesloten. Dit om belangenconflicten op een effectieve wijze uit te sluiten.

Er wordt een bepaling toegevoegd aangaande de onafhankelijkheid van de personeelsleden. De Raad van State merkt op dat zowel ten aanzien van de referendarissen als ten aanzien van de griffiers het Grondwettelijk Hof en de Raad van State al hebben gewezen op het nauwe samenwerkingsverband met de zetelende magistraten hetgeen met zich meebrengt dat zij net als deze magistraten over de vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid moeten beschikken.

De lijnmanager van het departement Bestuurszaken kan geen personeelsleden vorderen. De personeelsleden kunnen ook geen instructies krijgen van de lijnmanager van het departement bestuurszaken.

Afdeling 2. Werking

Onderafdeling 1. Algemene Vergadering

Artikel 7

De afzonderlijke algemene vergaderingen van de bestuursrechtscolleges worden opgeheven. De algemene vergadering is samengesteld uit alle effectieve bestuursrechters van de aangesloten rechtscolleges, met uitzondering van de rechters vermeld in artikel 91, §4, die op datum van inwerkingtreding van dit decreet benoemd zijn bij de Raad voor Verkie-

zingsbetwistingen (vermeld in de overgangsregeling), tenzij deze bestuursrechter aangeduid is tot voorzitter.

De rol van de beheerder en hoofdgriffier bij de algemene vergadering wordt geregeld, nl. toekenning van een raadgevende stem aan de beheerder en de hoofdgriffier wat hun respectievelijke bevoegdheden betreft.

De algemene vergadering speelt geen rol in het bewaken van de eenheid van de rechtspraak en rechtsvorming en heeft geen rechtsprekende functie.

Onderafdeling 2. Eerste Voorzitter

Artikel 8

De algemene vergadering kiest de meest geschikte kandidaat voor het mandaat van eerste voorzitter. Hernieuwing van het mandaat blijft eveneens in de schoot van de algemene vergadering. Het mandaat kan eenmaal worden hernieuwd.

Er kan enkel gekozen worden voor een kandidaat die deel uitmaakt van de algemene vergadering. De bestuursrechters van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, vermeld in de overgangsregeling maken hier geen deel van uit, tenzij deze bestuursrechter aangeduid is tot voorzitter.

Artikel 9

Er wordt een eerste voorzitter aangesteld bij de algemene vergadering van de drie Vlaamse bestuursrechtscolleges. De eerste voorzitter bepaalt de strategie van de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Hij stelt het beleidsplan en werkingsverslag op.

De eerste voorzitter speelt een belangrijke rol in het opvolgen van de achterstand in de dossiers.

De eerste voorzitter krijgt de mogelijkheid om onmiddellijk op organisatorisch vlak in te grijpen zodra er achterstand in de rechtsbedeling dreigt te ontstaan.

Hij kan bv. opdracht geven om bijkomende zittingen te houden of kan aan een kamer toegewezen zaken verdelen onder de andere kamers.

Van deze mogelijkheid kan gebruik worden gemaakt voor de behoeften van de dienst. De omstandigheden waarin er gebruik van wordt gemaakt mogen niet van aard zijn om bij de partijen en bij derden een schijn van partijdigheid van afhankelijkheid of een gebrek aan onbevangenheid te doen rijzen. Om moeilijkheden te voorkomen in verband met vereisten inzake transparantie, objectiviteit en voorzienbaarheid werden de gronden die deze afwijkingen kunnen verantwoorden opgenomen in artikel 9. Deze objectieve gronden houden verband met de respectieve werklast van de betreffende bestuurscolleges, de onbeschikbaarheid van één of meer bestuursrechters die daarin normalerwijze zitting hebben, de bijzondere deskundigheid van sommigen van hen om één of meer zeer technische zaken te behandelen, of nog de mate waarin het onderzoek van een zaak of van zaken die men, in afwijking van het huishoudelijk reglement aan iemand anders wil toewijzen, gevorderd is en deze zaak of zaken klaar is of zijn voor behandeling.

De eerste voorzitter waakt over de eenheid van rechtspraak en rechtsvorming.

De eerste voorzitter oefent het gezag uit over de bestuursrechters. Dit impliceert o.m. werklastbepaling en goedkeuring van verloven. De eerste voorzitter kan een zaak onttrekken aan een kamer, bijvoorbeeld bij stilzitten van een rechter.

De leidinggevende bevoegdheid van de voorzitter is enkel van organisatorische aard en strekt zich niet uit tot de inhoudelijke beoordeling van zaken door de bestuursrechters.

De eerste voorzitter leidt een dienst van de Vlaamse overheid. Dit is een organisatorische kwestie. Juridisch moet de onafhankelijkheid gegarandeerd zijn. De eerste voorzitter maakt geen deel uit van de diensten van de Vlaamse overheid maar oefent enkel de bevoegdheden van lijnmanager uit. De eerste voorzitter heeft geen rechtsprekende functie als lijnmanager. De eerste voorzitter moet zijn rechtsprekende functie als bestuursrechter in zijn rechtscollege wel behouden anders verliest hij zijn voeling met de rechtscolleges.

Er wordt niet bepaald dat de eerste voorzitter de woordvoerder van de bestuursrechtscolleges is. In het huishoudelijk reglement kan geregeld worden hoe de externe communicatie gebeurt, bv. al dan niet aanduiden van een vaste woordvoerder.

Een vervangingsregeling in geval van verhindering van de eerste voorzitter wordt opgenomen in het huishoudelijk reglement.

Onderafdeling 3. Voorzitter

Artikel 10

De voorzitter van elke rechtscollege is een juridisch noodzakelijke functie om de eenheid van rechtspraak te garanderen, juridisch zaken te kunnen toewijzen aan kamers, de vereenvoudigde procedure te kunnen afronden voor een zaak toegewezen moet worden aan een kamer enz.

Een voorzitter per rechtscollege betekent geen extra creatie van een functie.

De rechtscolleges kiezen zelf hun voorzitter (door en onder de bestuursrechters). Er wordt geen overgangsregeling ingesteld voor de huidige voorzitters.

De voorzitter is verantwoordelijk voor de efficiënte toewijzing van beroepen binnen het rechtscollege waarvoor hij bevoegd is. Artikel 11 bepaalt dat het huishoudelijk reglement de nadere regels betreffende de toewijzing van dossiers aan een kamer regelt. In het huishoudelijk reglement kan bv. bepaald worden welke kamer bevoegd is voor bepaalde dossiers.

Onderafdeling 4. Werkingsregelen

Artikel 11

Er komt 1 huishoudelijk reglement voor de werking van de algemene vergadering en de rechtscolleges. Artikel 11 regelt wat minstens de inhoud moet zijn van het huishoudelijk reglement. Met wijze van beraadslaging en beslissing worden o.m. aanwezigheidsquora en meerderheden bedoeld.

Het huishoudelijk reglement regelt de indeling in kamers. De eerste voorzitter kan evenwel aanvullende kamers samenstellen.

In het huishoudelijk reglement kunnen enkel louter interne aspecten worden geregeld en geen aspecten die verplichtingen inhouden voor derden, zoals de procespartijen en hun raadslieden.

Artikel 12

De bestuursrechtscolleges worden ingedeeld in kamers. De kamer spreekt recht door middel van een arrest.

Een kamer bestaat uit minstens één bestuursrechter die dus kamervoorzitter is. Ingeval de kamer bestaat uit meerdere rechters, is één onder hen kamervoorzitter.

De werking met meervoudige kamers hoeft geen efficiëntieverlies te betekenen aangezien er slechts 1 rechter belast is met de redactie van het arrest.

Deze werkwijze heeft als voordeel dat de andere rechters in de kamer als klankbord kunnen fungeren. Er kan ook meer uitwisseling zijn tussen de rechters en ze kunnen gemakkelijker vertrouwd raken met andere materies waarvoor de Vlaamse Bestuursrechtscolleges bevoegd zijn. Het is een zaak van de korpschef om de samenstelling van de kamers te bepalen.

De eerste voorzitter kan op organisatorisch vlak ingrijpen zodra er achterstand in de rechtsbedeling dreigt te ontstaan.

In het huishoudelijk reglement kan de verdere regeling voor aanduiding van de kamervoorzitters worden opgenomen.

De verslaggeving van de kamervoorzitter heeft tot doel een permanente opvolging en doorlichting van de verschillende kamers tot stand te brengen en een instrument aan te bieden om eventuele dysfuncties snel te identificeren.

De kamervoorzitter is belast met de operationele leiding van een meervoudige kamer. Hij is verantwoordelijk voor de efficiënte keuze van een rechter-rapporteur.

De kamervoorzitter draagt bij in de eenheid van rechtspraak en procedure, in het bijzonder door afstemming met de andere kamervoorzitters.

Eenheid van rechtspraak is uiterst belangrijk voor de rechtzoekende die vanuit het gelijkheidsbeginsel er mag van uitgaan dat zijn verzoekschrift op een gelijke wijze wordt behandeld, ongeacht de kamer of rechter die het aanhangige beroep dient te behandelen. Bovendien is het betrachten van de eenheid van rechtspraak van fundamenteel belang voor de verwerende partijen: bij tegenstrijdige rechtspraak is het voor hen onbegonnen werk om een gelijk beleid uit te stippelen.

Op eenzelfde wijze wordt gewaakt over de eenheid van rechtsvorming. Onder rechtsvorming wordt verstaan: het nader tot ontwikkeling brengen van het juridisch kader dat de rechtsbetrekking tussen partijen normeert. Dit gaat verder dan loutere interpretatie.

De kamervoorzitters, voorzitters en ook de eerste voorzitter spelen een rol inzake eenheid van rechtspraak en rechtsvorming (zie artikelen 10 en 9).

De belangrijkste beginselen worden uitgewerkt in het ontworpen decreet zoals de vraag wanneer een initiatief wordt genomen van wie deze initiatieven kunnen uitgaan en de grote lijnen van de te volgen procedure. Het initiatief voor het bewaken van de eenheid

van rechtspraak binnen een rechtscollege ligt bij de voorzitter of kamervoorzitter. Een zaak kan hiertoe worden toegewezen aan een kamer bestaande uit drie rechters. (artikel 10)

Over de rechtscolleges heen wordt het initiatief genomen door de eerste voorzitter of een voorzitter. De zaak kan dan worden toegewezen aan een kamer die bestaat uit de 3 voorzitters (artikel 9).

Het initiatief van de eerste voorzitter of de voorzitters kan niet tot gevolg hebben dat afbreuk wordt gedaan aan de collectieve oordeelsvorming van het rechtscollege of de kamer. De eerste voorzitter of voorzitter kan geen bindende beslissingen of richtlijnen uitvaardigen met betrekking tot de inhoud van het resultaat van de procedure.

Hoofdstuk 3. Rechtspleging

Afdeling 1. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Artikel 13

Wat de gronden tot wraking betreft is er geen verwijzing naar artikel 829, Gerechtelijk Wetboek: “indien men met een van de partijen verbonden is geweest door een arbeidsovereenkomst” of “indien men lid is geweest van het bestuurs- of beheersorgaan van een rechtspersoon met wie één van de partijen verbonden is geweest door een arbeidsovereenkomst” aangezien verschillende rechters van Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges onder deze gronden vallen.

De mogelijkheid tot wraking bestaat ook voor de tussenkomende partijen.

Indien de bestuursrechter weet dat er een reden tot wraking tegen hem bestaat moet hij zich van de zaak onthouden.

Artikel 14

Het schorsend karakter van een beroep of bezwaar wordt overgelaten aan de sectorale wetgeving. Dit artikel maakt de relatie met de sectorale regelgeving duidelijk.

Artikel 15

Een bestuursrechtscollege kan zaken over hetzelfde of verwant onderwerp ter behandeling samenvoegen en de behandeling over samengevoegde zaken achteraf weer splitsen.

Beroepen of bezwaren kunnen als samenhangend worden behandeld wanneer zij onderling zo nauw verbonden zijn dat het wenselijk is om ze samen te voegen en samen te berechten, teneinde arresten te vermijden die onverenigbaar kunnen zijn wanneer deze beroepen afzonderlijk worden berecht.

Artikel 16

Er wordt een debat op tegenspraak georganiseerd dat aan dezelfde kenmerken en kwaliteiten beantwoordt als dat thans geldt voor de Raad van State (essentieel schriftelijke procedure).

De opsomming van de onderzoeksdaden (deskundigen, getuigen,…) is niet exhaustief. Ook andere dan deze onderzoeksmaatregelen die door de Vlaamse Regering worden vastgesteld kunnen worden bevolen.

De waarborgen gelden zoals ook voorzien in artikel 6, EVRM, nl. recht op bijstand van een raadsman, recht op een tolk voor de beroepsindiener, beroep doen op getuigen, openbare behandeling van het beroep enzovoort.

Het beginsel van behoorlijke rechtsbedeling houdt in dat een bestuursrechtscollege niet zonder motivering het verzoek om bepaalde getuigen te horen kan verwerpen.

De zitting is openbaar. Artikel 6, EVRM, laat volgende uitzonderingen toe inzake openbaarheid: De uitspraak moet in het openbaar worden gewezen maar de toegang tot de rechtszaal kan aan de pers en het publiek worden ontzegd, gedurende de gehele terechtzitting of een deel daarvan, in het belang van de goede zeden, van de openbare orde of nationale veiligheid in een democratische samenleving, wanneer de belangen van minderjarigen of de bescherming van het privéleven van procespartijen dit eisen of, in die mate als door de rechter onder bijzondere omstandigheden strikt noodzakelijk wordt geoordeeld, wanneer de openbaarheid de belangen van een behoorlijke rechtspleging zou schaden.

De principiële openbaarheid geldt. De kamer kan evenwel tot het tegendeel besluiten op basis van een gevaar voor de orde of goede zeden. Overigens moet worden opgemerkt dat de Raad van State, afdeling wetgeving van oordeel is dat de begrippen “orde” en “goede zeden” verwijzen naar het begrip “openbare orde”, waartoe onbetwistbaar de grondrechten behoren met inbegrip van het privéleven en de menselijke waardigheid (zie RvS, afd. wetg., advies 44.302/2 dd 2 juni 2008, *Parl.St.* Senaat 2007-2008, nr. 4-295/2).

Gelet op het intrinsieke belang van het beginsel van de openbaarheid van de terechtzittingen onder meer verwoord in artikel 148 van de Grondwet en in artikel 6, lid 1, EVRM, kan de beslissing over afwijkingen op dit beginsel overeenkomstig dit artikel beter toekomen aan de kamer die de zaak behandelt dan alleen aan de kamervoorzitter.

De beginselen van openbaarheid houden in dat de beraadslaging achter gesloten deuren verloopt (waarborg voor de onafhankelijkheid), terwijl de uitspraak uiteraard openbaar moet zijn.

De partijen kunnen in onderling overleg afzien van de behandeling van hun beroep op een terechtzitting. Er wordt echter bepaald dat het rechtscollege zelf kan beslissen dat desalniettemin een terechtzitting wordt gehouden bijvoorbeeld om bepaalde vragen aan de partijen voor te leggen- ook indien dit nog niet betekent dat de partijen verplicht zijn om op die terechtzitting te verschijnen of er vertegenwoordigd te zijn.

Momenteel bestaat wat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen betreft enkel een rechtsplegingsprocedure voor de geschillen die rijzen met betrekking tot de verkiezingen en de verkiezingsuitgaven (artikel 207 tot en met 215 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet) en de verkiezing en de benoeming van de schepenen (artikel 215 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet). Er bestaat op dit ogenblik geen enkele rechtsplegingsprocedure voor de behandeling van andere geschillen die tot de bevoegdheid van de Raad behoren (bv. geschillen over de afstand of de verhindering van het mandaat van gemeenteraadslid).

Artikel 16 met de basisprincipes van een procedure (nu artikel 212 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet) wordt nu ook van toepassing op alle rechtsplegingen voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Artikel 17

De Vlaamse Regering moet nadere regels bepalen betreffende de vormvereisten en ontvankelijkheid van verzoekschriften en betreffende de rechtspleging.

Rechtspleging is een zeer ruim begrip: inhoud verzoekschrift, de stukken, memories, behandeling van het beroep of bezwaar, het arrest, de kennisgeving en tenuitvoerlegging, de tussengeschillen, …

In overeenstemming met het in artikel 146, eerste zin, van de GW vervatte legaliteitsbeginsel worden de grondregels voor de werkwijze en de procedure in het decreet opgenomen. Zo worden de termijnen om een beroep of bezwaar in te dienen bij decreet bepaald (sectoraal of wat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen betreft in afdeling 4) evenals de personen die beroep of bezwaar kunnen instellen.

Afdeling 2. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Artikel 18

Personen die beroep kunnen instellen worden in de sectorale regelgeving omschreven. Met sectorale regelgeving wordt bedoeld de reglementering omtrent een specifiek bestuursrechtscollege (o.m. oprichting van het rechtscollege).

De manier waarop de kennisgeving van de beslissing gebeurt evenals de beroepstermijnen worden bepaald in de sectorale regelgeving. De regelingen in de sectorale wetgeving zijn immers te specifiek om te uniformiseren. Gelet op de leesbaarheid van onderhavig decreet wordt dit dan ook volledig sectoraal gelaten

Artikel 19

Er kunnen procedureregels worden vastgesteld voor de behandeling van verzoekschriften die via een vereenvoudigde procedure kunnen worden afgehandeld.

Afdeling 3. Bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Artikel 20

De sectorale wetgeving zal de belanghebbenden die kunnen tussenkomen omschrijven. De termijnen voor tussenkomst worden in het procedurebesluit van de Vlaamse Regering opgenomen. Er wordt wel bepaald dat de vervaltermijnen niet korter mogen zijn dan 20 dagen. De mogelijkheid om derden in tussenkomst te roepen bestaat niet bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (geen gedwongen tussenkomst). Uit de rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen blijkt dat het principe van de beperking van de middelen van de tussenkomende partij tot die welke door de verzoekende partij zijn uiteengezet wordt toegepast in de rechtspraak.

Artikel 21

Het rolrecht wordt beschouwd als een belasting en dus worden de essentiële elementen hiervan decretaal verankerd (cfr. Grondwettelijk Hof 124/2006 van 28 juli 2006).

Onder het begrip betekening wordt verstaan de aanbieding van de zending, dewelke geacht wordt te gebeuren de dag na de datum van de poststempel in het geval van een ter post aangetekende brief. Andere beveiligde zendingen zijn tevens mogelijk.

De termijnen zijn uitgedrukt in kalenderdagen. Een weekend of wettelijke feestdag verlengt de termijnen.

Ook de tussenkomende partij is een rolrecht verschuldigd.

Beperkingen aan de toegang tot de rechter (zoals de betaling van het rolrecht als aspect van inleiden van een beroep) zijn volgens een vaste rechtspraak EHRM verenigbaar met artikel 6.1, EVRM, voor zover ze 1) een wettig doel nastreven en 2) er een redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

Wat de tweede voorwaarde, de evenredigheid tussen doel en middel, betreft zijn volgende aspecten bepalend:

1° de strengheid van elke wettelijke (decretale) bepaling, zelfs van openbare orde zijnde, wordt gemilderd in geval van overmacht en dit zelfs als deze hypothese niet uitdrukkelijk is voorzien in de wettekst zelf. Overmacht wordt aanvaard;

2° in de rechtspleging zal voorzien worden dat de verzoeker wordt verwittigd van de sanctie;

3° de evenredigheid wordt geëerbiedigd indien wordt aangenomen dat de verzoeker over een redelijke termijn beschikt om zijn verzoekschrift vanuit fiscaal oogpunt te regulariseren De optie wordt niet gekozen van het voldoen binnen de beroepstermijn of op het ogenblik van rechtsingang. De verplichting om een rolrecht te betalen heeft niet enkel een fiscaal doel, maar heeft ook een ontradend oogmerk. Wordt een verzoekschrift effectief ingediend, dan blijkt dat het ontradend effect niet bereikt is, dus moet een redelijke termijn worden geboden om aan deze (fiscale) plicht te voldoen.

Inzake de procedure tot schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid wordt bepaald dat de rechten worden begroot in debet.

Dit artikel bevat een indexatiebepaling voor wat betreft eventueel verschuldigde bedragen inzake rolrecht, alsook een afrondingsregel.

Het rolrecht is niet van toepassing op de Raad voor Verkiezingsbetwistingen aangezien de vrijwaring van de politieke rechten zo belangrijk is dat een financieel obstakel niet gewenst is. Ook het Milieuhandhavingscollege wordt uitgesloten aangezien het instellen van een rolrecht niet opportuun is voor punitieve aangelegenheden.

Afdeling 4. Bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor verkiezingsbetwistingen

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen krijgt bevoegdheden toegewezen in het Gemeentedecreet (artikel 10, 13, 44, 60, 218bis, 273); het Provinciedecreet (artikel 10,13, 44, 211bis), het OCMW-decreet (artikel 15, 19, 22, 57), het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet (artikel 203 tot en met 205). De artikelen die de bevoegdheden toewijzen blijven in de organieke decreten en in het kiesdecreet staan. De artikelen die betrekking hebben op de rechtspleging worden getransfereerd van het lokaal en Provinciaal Kiesdecreet naar onderhavig decreet, met dien verstande dat een aantal bepalingen worden verschoven naar het procedurereglement.

Tevens wordt er slechts één Raad voor verkiezingsbetwistingen behouden en niet één per provincie.

Artikel 22

Dit artikel herneemt artikel 85ter, §1, eerste en tweede lid, van de Gemeentekieswet en artikel 207 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.

Artikel 23

Herneemt artikel 208 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.

Het eerste lid van dit artikel is gebaseerd op artikel 85ter, §1, derde lid, van de Gemeentekieswet. De procedure voor de behandeling van de bezwaren blijft behouden. Wel wordt de termijn voor de indiening van de bezwaren met betrekking tot de verkiezingen ingekort van veertig naar dertig dagen. De behandelingstermijn voor de bezwaren wordt omgekeerd uitgebreid van dertig naar veertig dagen. Op deze manier sluit men uit dat indien een bezwaar wordt ingediend op de eerste dag van de veertigdagentermijn en de raad hierover een uitspraak doet op de eenendertigste dag, er opnieuw eenzelfde bezwaar zou worden ingediend gedurende de laatste tien dagen van de veertigdagentermijn.

Door de aanpassing wordt vermeden dat men met opzet de termijn voor het in vraag stellen van de geldigheid van de verkiezingen onnodig zou verlengen.

Het tweede lid van dit artikel herneemt artikel 85ter, §5, tweede lid, van de Gemeentekieswet.

De bepaling over de vormvereisten van bezwaren wordt opgenomen in het procedurereglement.

Artikel 24

Dit artikel herneemt artikel 85ter, §5, eerste lid, van de Gemeentekieswet en artikel 211 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.

Artikel 25

Herneemt artikel 213 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.

Dit artikel is gebaseerd op artikel 85quinquies, §1, van de Gemeentekieswet. De procedure voor de behandeling van de bezwaren blijft behouden. Wel wordt de termijn voor de indiening van de bezwaren met betrekking tot de verkiezingen ingekort van veertig naar dertig dagen. De behandelingstermijn voor de bezwaren wordt omgekeerd uitgebreid van dertig naar veertig dagen. Op deze manier sluit men uit dat indien een bezwaar wordt ingediend op de eerste dag van de veertigdagentermijn en de raad hierover een uitspraak doet op de eenendertigste dag, opnieuw eenzelfde bezwaar zou worden ingediend gedurende de laatste tien dagen van de veertigdagentermijn. Door de aanpassing wordt vermeden dat men met opzet de termijn voor het in vraag stellen van de geldigheid van de verkiezingen onnodig zou verlengen.

Artikel 26

Er wordt gepreciseerd welke personen op de hoogte moeten worden gebracht van de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen zoals dit nu wordt bepaald in artikel 214 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Artikel 27

Herneemt artikel 215 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.

Dit artikel bundelt de bepalingen die betrekking hebben op de bevoegdheden van de Raad buiten de verkiezingsbetwistingen.

In deze paragraaf werd de termijn voor het instellen van andere bezwaren dan deze geregeld in dit decreet vastgesteld op dertig dagen.

De tweede paragraaf herneemt artikel 85novies van de Gemeentekieswet.

De derde paragraaf herneemt artikel 85decies van de Gemeentekieswet met dien verstande dat de raad over veertig dagen beschikt om uitspraak te doen daar waar men voordien over dertig dagen beschikte. Dit werd in overeenstemming gebracht met artikel 25 van dit decreet.

Artikel 28

Herneemt artikel 216 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.

Dit artikel is gebaseerd op artikel 85septies van de Gemeentekieswet.

Het decreet maakt het mogelijk dat de verkiezingen zowel in hun geheel als gedeeltelijk ongeldig kunnen verklaard worden door de Raad van State. Voor een toelichting hierbij kan verwezen worden naar artikel 204 van het Lokaal en Provinciaal kiesdecreet. Het derde en vierde lid herneemt artikel 85quater, §§1 en 3, van de Gemeentekieswet.

Artikel 29

Herneemt artikel 217 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.

Dit artikel is gebaseerd op artikel 85octies, eerste lid, van de Gemeentekieswet, met dien verstande dat tevens de voorzitter van de raad op de hoogte wordt gebracht van de uitspraak.

Artikel 30

Er wordt een behandelingstermijn van 40 dagen vastgesteld voor de rechtspleging inzake overige betwistingen, met uitzondering van de geschillen in verband met het verval van het mandaat.

Artikel 31

Dit artikel herneemt artikel 15 van het OCMW-decreet.

Een aantal bepalingen werden naar het procedurereglement verschoven o.m. verloop zitting voor de Raad, indienen memories enz.

Paragraaf 3 stelt thans dat er geen absolute plicht is voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen om uitspraak te doen, in het geval dat er geen bezwaar werd ingediend.

In paragraaf 5 wordt uitdrukkelijk vermeld dat nieuw ingediende voordrachtsakten niet ontvankelijk zijn, om te vermijden dat er politieke spelletjes worden gespeeld.

Er wordt dus bij een vernietiging van de verkiezing gestemd op basis van de kandidaten op de ontvankelijke voordrachtakten die ingediend zijn voor de vernietigde verkiezing. Het indienen van de akte is dus geen onderdeel van de complexe handeling van deze getrapte verkiezing. Die handeling start op het ogenblik van de beoordeling van de voordrachtakten. Er is geen beroep bij de Raad van State mogelijk indien er geen bezwaar werd ingediend en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen geen ambtshalve uitspraak deed binnen de termijn. Indien zij wel ambtshalve (zonder bezwaarschrift dus) optrad, is er een beroep mogelijk. In de gevallen waar er een bezwaar werd ingediend is er steeds een beroep mogelijk.

Verder wordt verduidelijkt dat, ingeval er helemaal geen ontvankelijke voordrachtsakten zijn of er onvoldoende kandidaten zijn voor de verschillende verkiesbare plaatsen het OCMW-decreet van toepassing is; gespecificeerd kan worden dat de termijn van twintig dagen van toepassing is, aangezien in artikel 14 van het OCMW-decreet sprake is van zestig dagen. Het spreekt voor zich dat die termijn van zestig dagen niet van toepassing is. In geval van onvoldoende kandidaturen zal eerst een verkiezing plaatsvinden op basis van de bestaande voordrachtsakten. De resterende mandaten zullen dan ingevuld worden met die tweede verkiezing.

Er wordt verwezen naar ‘dringende zaken’ om enkel die lopende zaken die dringend zijn te vatten, zodat men al het nodige doet om zo snel mogelijk over te gaan tot de installatie van de raden voor maatschappelijk welzijn.

Hoofdstuk 4. Arresten

Afdeling 1. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor verkiezingsbetwistingen

Artikel 32

Artikel 149 van de Grondwet bepaalt dat jurisdictionele beslissingen met inbegrip van die van de administratieve rechtscolleges formeel gemotiveerd moeten zijn. Rechtscolleges moeten alle opgeworpen middelen behandelen en uit de motivering van hun beslissing moet blijken dat de door de diverse argumenten van partijen gestaafde middelen zijn onderzocht.

De uitdrukkelijke en minutieuze motiveringsplicht is van groot belang in het geval van verruiming van de uitspraakbevoegdheden van de bestuursrechter.

Een ‘gouvernement des juges’ moet vermeden worden.

De motiveringsplicht moet in dezelfde zin geïnterpreteerd worden als deze in artikel 28 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De regel dat 'alle' arresten op grond van deze bepaling moeten worden gemotiveerd (bv ook heropeningen van debatten, uitstel enz) moet – nu aangesloten wordt bij de vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie, de Raad van State en de rechtsleer – worden genuanceerd:

– de rechter is niet gehouden de middelen van de partijen samen te vatten. Hij kan volstaan met het beantwoorden ervan (S. MOSSELMANS, Rechterlijke motivering anno 2010, Brussel, larcier¸2011, 29) Die techniek consequent toepassen bespaart tijd;
– de motiveringsplicht geldt enkel als de rechter een geschil van feitelijke of juridische aard beslecht en niet wanneer hij een verzoek of een vordering beslecht (bv. bij tussenarrest een ordemaatregel bevelen, enz.). Dit brengt aan partijen geen nadelen toe (S. MOSSELMANS, Rechterlijke motivering, 31);
– idem als de rechter over een discretionaire bevoegdheid beschikt, zoals bij een tussenarrest tot voeging, tot heropening van de debatten enz. Uiteraard kan hij zo een verzoek niet zomaar naast zich neerleggen en moet hij er over uitspraak doen (eventueel in tussenarrest) (S. MOSSELMANS, Rechterlijke motivering, 31-32).

De kamervoorzitter spreekt recht en ondertekent de arresten.

Artikel 33

Het rolrecht (van toepassing bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen) wordt voorgeschoten door de verzoekende en tussenkomende partij.

De echte belastingplichtige is de persoon die ten gronde in het eindarrest in het ongelijk is gesteld. Dit is tevens de gemeenrechtelijke gang van zaken voor de hoven en rechtbanken waar degene die het geding verliest de gerechtskosten draagt.

Eenzelfde bepaling wordt ingevoegd voor het getuigengeld en de kosten en erelonen van het onderzoek van de deskundigen (te regelen door de Vlaamse Regering zie artikel 17) evenals voor de kosten van publicatie overeenkomstig artikel 47: "Elk arrest vermeldt in voorkomend geval de beslissing dat het arrest wordt bekendgemaakt op de wijze die het bepaalt".

Enkel bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen is dit laatste kosteloos.

Indien het beroep gegrond werd bevonden, worden de gedingkosten geheel of gedeeltelijk ten laste gelegd van de verweerder. Deze bepaling maakt het o.m. mogelijk rekening te houden met de motieven op grond waarvan het beroep gegrond werd bevonden. In deze hypothese kan een deel van de kosten eventueel ook worden gedragen door het rechtscollege.

Wordt het beroep ongegrond bevonden, dan zijn de kosten uiteraard ten laste van de verzoeker.

De raad oordeelt of het rolrecht van de tussenkomende partij ook ten laste worden gelegd van een partij.

Dit artikel bepaalt in afwijking daarvan dat, indien toepassing wordt gemaakt van de bestuurlijke lus of de bemiddeling, het rechtscollege de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste van de verweerder kan leggen.

Afdeling 2. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Artikel 34

Het bestuursrechtscollege kan het bestuur in de gelegenheid stellen om binnen een bepaalde termijn een onwettigheid in de bestreden beslissing te herstellen of te laten herstellen.

De bestuurlijke lus betreft een herstelbare onwettigheid zoals procedure- en vormfouten. Dit is een figuur uit het Nederlands bestuursrecht, ingevoegd in de Algemene Wet Bestuursrecht, m.i.v. 1 januari 2010.

In de Nederlandse Algemene Wet Bestuursrecht is sprake van de term "een gebrek". De bestuursrechters beschikken over een appreciatiebevoegdheid over welke gebreken herstelbaar zijn. Dit zal in de praktijk beperkt blijven tot onwettigheden die tot vernietiging kunnen leiden. Er zijn immers ook herstelbare gebreken die niet de essentie van de procedure raken.

Door procedure- en vormfouten tijdens het geding recht te zetten kan een vernietiging door de bestuursrechter voorkomen worden.

Hierbij wordt o.m. gedacht aan een achterkomende motivering van een bestuurshandeling, het naderhand inwinnen van een advies, en het achteraf voldoen aan de hoorplicht.

Zo zal een bestuurshandeling niet langer als onrechtmatig worden beschouwd wanneer bv. de voor de uitvaardiging van de bestuurshandeling noodzakelijke aanvraag later werd ingediend, de noodzakelijke motivering naderhand werd gegeven, de noodzakelijke raadpleging van een belanghebbende naderhand werd gehouden, naderhand aan de hoorplicht werd voldaan, een noodzakelijk advies naderhand werd ingewonnen.

Burgers krijgen terecht steeds vaker de mogelijkheid om een onvolledig dossier te vervolledigen. Zo ook moeten bestuurlijke overheden de kans krijgen om procedure- en vormfouten tijdig te herstellen.

Wanneer de overheid gebruik maakt van de mogelijkheid om procedure- en vormfouten te herstellen, heeft het bij de rechter aanhangig gemaakte geschil uiteraard nog slechts betrekking op de herstelde bestuurshandeling en niet de bestuurshandeling die initieel werd aangevochten.

Voor de toepassing van de bestuurlijke lus is het nodig het begrip onwettelijkheid te definiëren als een strijdigheid met een geschreven rechtsregel of algemeen rechtsbeginsel (waaronder de beginselen van behoorlijk bestuur) die kan leiden tot vernietiging van een bestreden beslissing.

Er wordt bewust voor een algemene omschrijving gekozen. Een te detaillistische aanpak houdt het risico in dat de regeling te rigide wordt en een te geringe meerwaarde heeft.

De bestuurlijke lus kan pas toegepast worden na onderzoek van alle middelen. Het is niet wenselijk de bestuurlijke lus toe te passen voor één welbepaalde onwettigheid om naderhand te constateren dat een andere onwettigheid niet te herstellen is en het verzoek tot vernietiging ingewilligd moet worden.

Indien het bestuursrechtscollege oordeelt dat de bestuurlijke lus kan worden toegepast dan bepaalt het bij tussenarrest welke onwettigheden binnen welke termijn kunnen worden hersteld en zal het twee termijnen opgeven:

1° de termijn waarbinnen het bestuursorgaan zal moeten aangeven of het van de mogelijkheid tot herstel gebruik maakt;
2° de termijn waarbinnen de onwettigheid zal moeten worden hersteld.

Deze termijnen zullen afhangen van de aard van de onwettigheid. Wanneer het opzet van de bestuurlijke lus er in bestaat dat de verwerende partij een ten onrechte niet gevraagd advies alsnog inwint en bij de beoordeling betrekt zal de hersteltermijn langer zijn dan wanneer het bestuur de motivering van een beslissing moet aanvullen.

De verwerende partij beslist of hij van die mogelijkheid gebruik maakt.

Gaat het bestuursorgaan daarop in, zal het bestuursorgaan binnen de hersteltermijn schriftelijk moeten aangeven hoe het de onwettigheid heeft rechtgezet.

De andere partijen hebben hierna de mogelijkheid tot tegenspraak over de wijze waarop de onwettigheid is hersteld.

Het wordt aan het rechtscollege gelaten om aan te geven op welke wijze het beroep verder wordt behandeld. Dit is immers afhankelijk van het stand in de procedure waarin de bestuurlijke lus toegepast werd, het al dan niet gebruik door de verwerende partij van de geboden mogelijkheid, de wijze van herstel, de zienswijze van de partijen en vanzelfsprekend de rechten van de partijen.

Tevens wordt bepaald dat de proceduretermijnen geschorst worden gedurende de tijd, nodig om gebruik te maken van de bestuurlijke lus.

De schorsing duurt tot de datum waarop het bestuursrechtscollege de partijen meedeelt op welke wijze het beroep verder wordt behandeld.

Het bestuursrechtscollege zal dit laten weten op het ogenblik
– dat het bestuur aangegeven heeft geen gebruik te maken van de hem geboden mogelijkheid;
– dat de termijn verstreken is waarbinnen het bestuursorgaan had moeten laten weten of het al dan niet gebruik zou maken van de geboden mogelijkheid;
– dat het bestuursorgaan overgegaan is tot herstel, en de partijen hun zienswijzen over dit herstel te kennen hebben gegeven;
– dat de termijn voor herstel verstreken is, zonder dat het bestuursorgaan tot herstel is overgegaan, in weerwil van wat het bestuursorgaan initieel aangegeven had.

Zoals hierboven geduid, wordt het aan het rechtscollege gelaten om in zijn mededeling aan te geven op welke wijze het beroep verder wordt behandeld.

Er wordt aandacht besteed aan de belanghebbende derden wier rechten door de toepassing van de bestuurlijke lus zouden kunnen worden geschonden. Artikel 34 koppelt aan de toepassing van de bestuurlijke lus de voorwaarde dat belanghebbenden niet onevenredig mogen worden benadeeld.

Bovendien wordt in de definitie van een herstelbare onwettigheid opgenomen in artikel 34 met zoveel woorden bepaald dat de uitkomst van de bestuurlijke lus alleen kan zijn dat de bestreden beslissing gehandhaafd blijft. Het is dus niet mogelijk dat een bv. beslissing tot weigering van de vergunning na het volgen van de bestuurlijke lus plots in de afgifte van de vergunning uitmondt. Belanghebbende derden die geen partij in de procedure zijn, mogen niet plots geconfronteerd worden met een beslissing die hen benadeelt. Het essenti-

ele opzet van de bestuurlijke lus bestaat erin dat de bestreden beslissing, gezuiverd van de herstelbare onwettigheden, kan worden gehandhaafd. Een inhoudelijke hervorming van de beslissing (bijvoorbeeld een weigering die in een vergunning wordt omgebogen) gaat de perken van de bestuurlijke lus te buiten.

Ten behoeve van de rechtsbescherming wordt bepaald dat belanghebbenden niet onevenredig kunnen worden benadeeld bij toepassing van de bestuurlijke lus.

Artikel 35

De gehele of gedeeltelijke vernietiging is een basisbevoegdheid van een bestuursrechtscollege.

Middelen die men inroept zonder belang zijn onontvankelijk volgens het klassiek procedurerecht.

Zo wordt in de rechtspraak van de Raad van State het louter inroepen van vormfouten die geen wezenlijke invloed hebben gehad op de inhoud van de beslissing, afgehandeld door het betrokken middel niet ontvankelijk te verklaren (vereiste van belangenschade, zie bv. RvS, 19 april 2010, nr. 203.062, Leleu: "Vormvereisten moeten evenwel niet omwille van zichzelf worden vervuld, maar omwille van het doel dat zij moeten dienen, zodat wanneer in een concreet geval blijkt dat het niet vervullen van een niet op straffe van nietigheid voorgeschreven formaliteit het bereiken van het normdoel van het voorschrift niet in de weg heeft gestaan, het niet vervullen van die formaliteit niet tot de nietigheid van het besluit dat daarop is gesteund kan leiden.").

Enkel pleegvormen die de openbare orde raken en substantiële pleegvormen waarbij het normdoel niet is bereikt (en de verzoeker derhalve belangenschade ondergaat) leiden tot vernietiging.

Artikel 36

Het bestuursrechtscollege heeft de mogelijkheid om de rechtsgevolgen van de vernietigde beslissing geheel of gedeeltelijk in stand te houden.

Naar analogie met de regeling voor het Grondwettelijk Hof (bijzondere wet van 6 januari 1989) kan het bestuursrechtscollege ook oordelen dat de rechtsgevolgen van de bestreden beslissing (voorlopig) in stand blijven voor een termijn die het bestuursrechtscollege vaststelt.

De intrinsiek beperkte reikwijdte van een individuele beslissing heeft evenwel tot gevolg dat de handhaving van de gevolgen van een dergelijke beslissing tot een bijzondere bevoordeling van een bepaalde rechtsonderhorige kan leiden, die meer dan bij de handhaving van de gevolgen van verordeningsbepalingen op gespannen voet kan staan met het gelijkheidsbeginsel. De ruimte voor de handhaving van individuele beslissingen is allicht beperkter dan voor verordeningsbepalingen en moet met meer omzichtigheid worden ingevuld.

Het komt de voornoemde bestuursrechtscolleges toe om met wijsheid en omzichtigheid gebruik te maken van de mogelijkheid om de gevolgen van een vernietigde individuele beslissing geheel of gedeeltelijk te handhaven.

Wat de criteria hiervoor betreft wordt afgestemd op het wetsontwerp houdende hervorming van de bevoegdheid, de procedureregeling en de organisatie van de Raad van State.

Men moet zich vergewissen van het bestaan van de uitzonderlijke redenen die een aantasting van het legaliteitsbeginsel rechtsvaardigen. Het legaliteitsprincipe betreft het belang dat elke situatie die strijdig is met het recht wordt verholpen. Er wordt een verplichting ingeschreven om die redenen te verantwoorden aan de hand van een specifieke motivering evenals de garantie van een tegensprekelijk debat.

Niet enkel de partijen kunnen om de instandhouding van de rechtsgevolgen vragen, dit kan ook ambtshalve door het betrokken Vlaams bestuursrechtscollege worden uitgesproken.

Artikel 37

Artikel 37 regelt het injunctierecht, nl. het bevel aan het bestuur om een andere beslissing te nemen. Dit betekent dat de bestuursrechtscolleges aan het bestuur dat de vernietigde beslissing nam kan bevelen om een nieuwe beslissing te nemen binnen een door het rechtscollege bepaalde termijn. Het bestuursrechtscollege kan tevens bepaalde voorwaarden opleggen.

Artikel 38

Volgens het verslag expertenoverleg omtrent de hervorming van Justitie d.d. 15 september 2011 wordt de dwangsom gekoppeld aan de injunctiebevoegdheid t.o.v. het bestuur. De dwangsom moet aan de verzoeker worden toegekend.

In het Gerechtelijk Wetboek wordt de dwangsom toegekend aan de partij die de veroordeling heeft verkregen. In de wetten op de Raad van State daarentegen wordt de dwangsom aan het Fonds voor het beheer van de dwangsommen toegekend (zie evenwel wetsvoorstel betreffende de hervorming van de Raad van State). Een "partij" in artikel 38 is de verzoekende of tussenkomende partij.

De bepalingen werden ingevolge het advies van de Raad van State van 17 oktober 2013 afgestemd op de bepalingen in de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Het verzoek om een dwangsom op te leggen kan enkel curatief en niet anticipatief.

Er wordt bepaald dat de dwangsom ineens, per tijdseenheid of per overtreding kan worden opgelegd. Tevens kan een maximum worden opgelegd.

Paragraaf 3 stelt de mogelijkheid in om de dwangsom op te heffen, op te schorten of te verminderen. Daarnaast kan de verzoekende partij vragen om de dwangsom te verhogen of om een bijkomende dwangsom op te leggen.

In §4 wordt bepaald dat de dwangsom wordt ten uitvoer gelegd door een verwijzing naar de regeling op dat gebied in het Gerechtelijk Wetboek.

De dwangsom kan in het vernietigingscontentieux worden opgelegd, maar ook in het kader van het schorsingscontentieux of voorlopige maatregelen.

Artikel 39

De draagwijdte van de begrippen "herziening" en "verbetering" worden in het decreet vastgelegd evenals de essentiële toepassingsvoorwaarden voor die handelingen.

Herziening

Het beroep tot herziening kan slechts worden aangewend bij eindarresten over de vordering tot vernietiging die gewezen zijn op tegenspraak indien sinds de uitspraak doorslaggevende stukken zijn teruggevonden die door toedoen van de tegenpartij wedren achtergehouden of indien het arrest werd gewezen op als vals erkende of als vals verklaarde stukken (artikel 31, eerste lid, wetten op de raad van state, gecoördineerd op 12 januari 1973).

Verbetering

Wanneer in een arrest een materiële vergissing sloop, kan het bestuursrechtscollege op eigen initiatief een verbeterend arrest wijzen. De materiële vergissing is deze die de rechter kan begaan bij het onder woorden brengen van zijn uitspraak. Het kan niet gaan om een vergissing omtrent het recht of omtrent de feiten.

Afdeling 2. Bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Artikel 40

Wat de schorsing betreft wordt afgestemd op de hervormingen van de Raad van State.

Het begrip moeilijk te herstellen ernstig nadeel wordt momenteel gehanteerd binnen het schorsingscontentieux van de Raad van State. Dit begrip wordt echter vervangen in het wetsvoorstel tot wijziging van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 (Kamer van Volksvertegenwoordigers, DOC 53 2583/ 001) door de notie hoogdringendheid. De soms nogal beperkende beoordeling die de rechtspraak maakt van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel blijkt ook een hinderpaal te zijn voor het instellen van nuttige beroepen door rechtsonderhorigen. Het criterium geeft aanleiding tot een zeer omvangrijke en soms uiteenlopende jurisprudentie, aangezien dat begrip moeilijk kan geobjectiveerd worden. Dit begrip wordt vervangen door het begrip spoedeisendheid dat duidelijker is. Het begrip is bovendien evolutief doordat het in verband wordt gebracht met de gebruikelijke termijn nodig voor de behandeling van een beroep tot nietigverklaring.

Het bestuursrechtscollege moet bij de beoordeling van het verzoek tot schorsing de belangen afwegen en mag dus niet enkel oog hebben voor de belangen van verzoeker.

Wanneer de verwerende partij of de tussenkomende partij hierom verzoekt wordt de opheffing van de voorwaarde van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel getemperd door de verplichting voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen een afweging te verrichten van de aanwezige belangen. De Raad kan dit alleen toepassen als de negatieve gevolgen van de schorsing voor de Raad kennelijk onredelijk blijken in het licht van de voordelen ervan.

Ook de mogelijkheid van schorsing bij voorraad, zonder dat partijen gehoord worden, is voorzien (cfr. artikel 17 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State). Deze procedure blijft behouden na de hervorming van de Raad van State. Er wordt niet ingegaan op de opmerking van de Raad van State dat de bestuursrechter die de voorlopige schorsing heeft bevolen geen zitting mag houden in de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing. Het feit van de voorlopige schorsing te hebben bevolen houdt immers geen aantasting in van de objectieve onpartijdigheid van de bestuursrechter. In geval van afwezigheid van de verwerende partij dient de rechter zich uit te spreken zonder te beschikken over het administratief dossier en alleen op zicht van de vordering

tot schorsing. In de nieuwe terechtzitting zal de bestuursrechter die de tijdelijke schorsing heeft bevolen zijn oordeel kunnen herzien in het licht van het dossier of van de uitleg van de verwerende partij. In zijn arrest 17/99 heeft het Grondwettelijk Hof, de afwezigheid aangestipt van enige onverenigbaarheid tussen het feit van het zetelen in schorsing en in nietigverklaring. Deze rechtspraak is des te meer van toepassing in het stadium van de voorlopige schorsing die een eerste prima facie onderzoek van het verzoek vereist en kan rechtvaardigen dat dezelfde bestuursrechter het dossier verder onderzoekt.

Op vraag van de Raad van State wordt bepaald wat de verhouding is van de vordering van de schorsing tot het vernietigingsberoep bij hetzelfde rechtscollege. De vordering tot schorsing schorst de proceduretermijnen van de vordering tot vernietiging vanaf de datum van de ontvangst van het verzoekschrift door de Raad voor Vergunningsbetwistingen tot de dag na de betekening van het arrest waarin de schorsing wordt bevolen of van het door de verzoekende partij ingediende verzoek tot voortzetting van de rechtspleging.

Meerdere schorsingsverzoeken kunnen worden ingediend tijdens één enkele procedure gelet op het feit dat alleen het bestaan van nieuwe elementen bepalen zal of deze nieuwe verzoeken ontvankelijk zijn. Er kan een termijn bepaald worden tijdens dewelke geen enkele nieuwe vordering tot schorsing mag worden ingediend indien het enige nieuw ingeroepen element het verloop van tijd is. Dit geval houdt rekening met het evolutief karakter van het begrip spoedeisendheid en beoogt met name de hypothese waarbij de eiser zich zou verontrusten over het naderen van de pensioenleeftijd hetgeen hem zijn belang bij het beroep zou doen verliezen. Voormelde bepaling beoogt te vermijden dat hij de beroepen zou vermenigvuldigen, ten minste gedurende een bepaalde periode.

Opheffing

Enkel arresten waarbij de schorsing is bevolen kunnen op verzoek van de partijen of ambtshalve worden ingetrokken (artikel 17, §2, derde lid, van de wetten op de raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.)

De intrekking is alleen mogelijk wanneer nieuwe feiten, hetzij in rechte, hetzij in feite zich voordoen of wanneer de omstandigheden zodanig veranderd zijn dat de schorsing niet meer adequaat is.

De term “intrekken” is eigenlijk niet op zijn plaats: een schorsingsarrest kan niet met terugwerkende kracht ongedaan worden gemaakt. Om die reden wordt er in voorliggend voorstel van decreet over opheffen gesproken: de verbindende kracht van het schorsingsarrest voor de toekomst wegnemen.

Ambtshalve intrekking van een schorsingsarrest is mogelijk als de schorsing niet gevolgd wordt door een vernietiging.

Artikel 41

De vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen kan worden ingesteld zolang een vordering tot schorsing hangende is. Ze kan worden ingediend tegelijk met, of, wanneer de noodzaak tot het opleggen van de voorlopige maatregelen pas later ontstaat na het indienen van de vordering tot schorsing. Alle partijen evenals de personen die belang hebben bij de beslechting van de zaak kunnen het bevelen van voorlopige maatregelen vorderen. De voorlopige maatregelen strekken er vaak toe de belangen van de verzoeker te vrijwaren, wanneer de loutere schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing daartoe niet volstaat.

Artikel 42

De preventieve rechtsbescherming blijft omwille van haar conflictvoorkomende finaliteit een belangrijk aandachtspunt, net zoals alternatieve vormen van geschillenbeslechting zoals bemiddeling.

Zowel bemiddeling door een externe bemiddelaar als bemiddeling door een rechter bv. in een bemiddelingskamer moet mogelijk zijn.

Bemiddeling impliceert niet de bevoegdheid om dadingen te treffen.

Ook de tussenkomende partij speelt een doorslaggevende rol bij bemiddeling.

De essentiële elementen van de bemiddeling worden vastgelegd. Zo worden de voorwaarden waaraan de bemiddelaars moeten voldoen, in het decreet opgenomen.

Ten behoeve van de slaagkansen van de bemiddeling is het evident dat er bekwaamheidsvoorwaarden worden bepaald waaraan de bemiddelaar moet voldoen. Hij moet een opleiding hebben genoten in de methodiek van de bemiddeling, over een grondige kennis en ervaring in het betreffende domein van het Vlaamse recht betreffende de ruimtelijke ordening beschikken, en waarborgen dat hij in het concrete geschil onafhankelijk en onpartijdig kan optreden.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen beslist geval per geval of aan de voorwaarden is voldaan en kan dus een door de partijen voorgestelde kandidaat weigeren.

Het doel van bemiddeling bestaat erin dat de partijen door middel van een rechtstreekse dialoog onder leiding van een bemiddelaar een voor iedereen aanvaardbare oplossing voor hun geschil zoeken. Achter de indiening van een beroep tot vernietiging kunnen diverse behoeften en belangen schuilgaan waaraan op verschillende wijzen kan worden tegemoetgekomen zonder dat de vernietiging hoeft te worden uitgesproken. In die gevallen waarin er onderhandelingsmarge en bereidheid tot dialoog bestaat, is het een goede zaak dat de partijen zelf de kans wordt gegeven om binnen welbepaalde wettelijke krijtlijnen samen naar een oplossing te zoeken die voor iedereen bevredigbaar is.

De basisbeginselen die voor elke bemiddeling gelden, worden bij decreet verankerd: de vrijwilligheid, de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de bemiddelaar en de vertrouwelijkheid. Vrijwilligheid is primordiaal. Niemand kan worden gedwongen om tot bemiddeling over te gaan en elke partij kan op om het even welk ogenblik uit een al aangevatte bemiddeling stappen. Een ander essentieel werkingsprincipe is de vertrouwelijkheid van de bemiddeling. De partijen moeten de garantie hebben dat de mededelingen die ze doen en de stukken die ze voorleggen om de bemiddeling te doen slagen, vertrouwelijk worden gehouden en achteraf niet, als de bemiddeling zou mislukken, tegen hen worden uitgespeeld. De derde essentiële spelregel is dat de bemiddelaar onafhankelijk en onpartijdig is. Dat geldt zowel ten aanzien van het voorwerp van het geschil als ten aanzien van de partijen. De bemiddelaar mag op geen enkele wijze betrokken zijn bij de bestreden beslissing, bij de partijen in het geding en heeft geen belang bij welke uitkomst dan ook.

Om de Raad voor Vergunningsbetwistingen de leiding van het geding te laten behouden en gelet op de verschillende mogelijke voorwerpen van de bemiddeling, wordt het concrete verloop van een bemiddelingsprocedure niet vastgelegd. Dit zal immers geval per geval verschillen. Vanzelfsprekend zal het rechtscollege op de hoogte moeten worden gehouden van het verloop van de bemiddeling.

Het resultaat van de bemiddeling zal het verdere verloop van de procedure bepalen.

Komen de partijen niet tot een akkoord, zal de jurisdictionele procedure verder gezet worden.

Komen de partijen tot een akkoord, zal het bestuursrechtscollege dit akkoord bekrachtigen, tenzij het strijdig is met de openbare orde, regelgeving of stedenbouwkundige voorschriften.

Een bemiddelingsakkoord zal er dus niet in kunnen bestaan dat bv. een vergunning, die initieel geweigerd was, nu afgegeven zal worden, in afwijking van stedenbouwkundige voorschriften.

Wel zal een akkoord erin bestaan dat een nieuwe vergunningsaanvraag ingediend zal worden, waarbij bijvoorbeeld een afwijking toegestaan kan worden.

Doordat overeengekomen wordt dat een nieuwe aanvraag ingediend wordt, blijven de rechten van derden gevrijwaard door de inspraakmogelijkheden van de vergunningsprocedure.

Daarbij komt dat het niet ondenkbaar is dat de bemiddeling aangewend zal worden voor geschillen die niet noodzakelijk stedenbouwkundig zijn, maar eerder burgerrechtelijk, zoals een moeilijke verstandhouding tussen buren.

De derden zullen in dat geval reeds gekend en betrokken zijn in de procedure, zodat deze eveneens betrokken zijn bij een bemiddelingspoging.

Bijkomend wordt ingeschreven dat de bemiddeling de proceduretermijnen schorst vanaf de datum van ontvangst van het verzoek tot de datum van bekrachtiging van het bemiddelingsakkoord, of de dag na de betekening van het tussenarrest, waarin het einde van de bemiddeling wordt vastgesteld.

Doordat de essentiële elementen van de bemiddeling in het decreet vastgelegd worden, kan de Vlaamse Regering gemachtigd worden de aanvullende maatregelen te bepalen die nodig zijn voor de uitwerking van de bemiddeling (§5).

Artikel 43

De mogelijkheid wordt gegeven aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen om een geldboete wegens kennelijk onrechtmatig beroep op te leggen. De bedoeling is lichtzinnige beroepen of beroepen die getuigen van misbruik van het recht om zich tot het bestuursrechtscollege te wenden, te voorkomen.

De vereiste dat het beroep kennelijk onrechtmatig is houdt in dat deze regel met omzichtigheid zal moeten worden toegepast. Het recht op toegang tot de rechter is een grondrecht.
Partijen moeten de mogelijkheid krijgen om te reageren op de intentie van het bestuursrechtscollege om een dergelijke boete op te leggen.

De geldboete is een sanctie en geen schadevergoeding ten bate van de verweerder. Het bestuursrechtscollege beslist ambtshalve of het opleggen van de geldboete verantwoord is.

De schadevergoeding wegens "kennelijk onrechtmatig beroep" bestaat ook bij de Raad van State. Om alle verwarring met het subjectieve beroep bij de hoven en rechtbanken te vermijden, werd door de Raad van State voorgesteld het begrip "onrechtmatig beroep" te gebruiken in plaats van "roekeloos en tergend beroep".

Afdeling 3. Bepaling die van toepassing is op het Milieuhandhavingscollege

Artikel 44

Het hervormingsrecht zal beperkt blijven tot gevallen waarin er een beperkte discretionaire bevoegdheid is voor het bestuur om een beslissing te nemen. Het Milieuhandhavingscollege kan na gehele of gedeeltelijke vernietiging een beslissing nemen over het bedrag van de boete en voordeelontneming en bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt.

In het Nederlandse bestuursprocesrecht bedient zij twee gevallen, die beide vóórkomen dat er een 'gouvernement des juges' ontstaat: (1) wanneer de bestreden beslissing de vrucht is van de uitoefening van een bestuursbevoegdheid die in zeer vergaande mate gebonden is (geen discretionaire beslissingsruimte) en (2) wanneer, bij het bestaan van discretionaire beslissingsruimte, de omstandigheden van het dossier zich zo voordoen dat er in casu maar één beslissing mogelijk was. De bevoegdheid tot indeplaatsstelling die het Milieuhandhavingscollege thans op grond van art. 16.4.19, §4, DABM (decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid) heeft, is erg specifiek en sluit zich hierin aan bij de analyse die in Nederland is gemaakt: zij werd beperkt tot het bedrag van de boete en/of voordeelontneming (bv. niet een andere overtreder veroordelen) en uit de decretale regeling blijkt duidelijk dat het sleutelen hieraan enkel kan aanvullend bij een vernietiging wegens illegaliteit (niet wegens verschillen van mening aangaande in de opportuniteitsbeoordeling) van de bestreden beboeting.

Hoofdstuk 5. Uitvoering

Artikel 45

De griffier brengt op de uitgifte, na het beschikkend gedeelte van het arrest, een uitvoeringsformulier aan.

Hoofdstuk 6. Bekendmaking

Artikel 46

Gelet op de openbaarheid van de uitspraken is publicatie van de niet-geanonimiseerde arresten de regel (cfr. de werkwijze van de Raad van State: de arresten zijn toegankelijk voor het publiek). De regeling is afgestemd op de regeling in het KB van 7 juli 1997 betreffende de publicatie van de arresten en de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid van de Raad van State. Partijen kunnen verzoeken dat hun naam geschrapt wordt.

Het is belangrijk dat de arresten van de Vlaamse bestuursrechtscolleges voor eenieder ter beschikking gesteld worden en dit zowel voor een snelle en volledige voorlichting van de rechtswereld in haar geheel, overheden en rechtszoekenden inbegrepen, als voor een correcte voorlichting van de pers en het geïnteresseerde publiek.

Artikel 47

Het arrest moet in voorkomend geval de beslissing vermelden dat het arrest wordt bekendgemaakt op de wijze die het bepaalt. Deze bepaling wordt decretaal verankerd, gelet op het punitieve karakter van dit instrument.

Artikel 48

Het jaarverslag omvat het werkingsverslag evenals een bespreking van de rechtspraak van het college.

Hoofdstuk 7. Rechtspositieregeling van de bestuursrechters

De huidige decretale bepalingen inzake de rechtspositie van de bestuursrechters van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en van het Milieuhandhavingscollege, die onderling zeer divers zijn worden opgeheven en vervangen door een uniforme rechtspositieregeling voor de bestuursrechters van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en van het Milieuhandhavingscollege. Gelet op het specifieke karakter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen worden er afwijkende bepalingen voor de bestuursrechters van dit rechtscollege opgenomen. Er wordt wel een overgangsregeling voorzien voor de bestuursrechters die aangesteld of benoemd zijn bij een Vlaams bestuursrechtscollege op de datum van inwerkingtreding van dit decreet.

Afdeling 1. Selectie en benoeming

Artikel 49

§1. De effectieve bestuursrechters worden benoemd voor het leven bij een Vlaams bestuursrechtscollege met het oog op het waarborgen van hun onafhankelijkheid (naar analogie met de regeling in art. 152 GW voor de rechters van de Rechterlijke Orde[2])

In de Grondwet wordt de onafhankelijkheid van de rechter onder meer gewaarborgd bij de artikelen 152, 154 en 155 volgens welke de rechters voor het leven benoemd worden, onafzetbaar zijn en, zonder hun toestemming niet overplaatsbaar zijn, een door de wetgevende macht vastgestelde wedde genieten en hun ambt niet mogen combineren met een door de Regering bezoldigd ambt.

Ook de rechters van het Grondwettelijk Hof en de staatsraden van de Raad van State zijn voor het leven benoemd en kunnen enkel bij een rechterlijke uitspraak uit hun ambt worden ontzet of daarin geschorst worden. De onafhankelijkheid van de rechters van het Grondwettelijk Hof en van de staatsraden wordt gewaarborgd door wetsbepalingen die sterk zijn geïnspireerd door de grondwettelijke bepalingen die het statuut van de leden van de rechterlijke macht bepalen.

De bestuursrechters worden benoemd door de Vlaamse Regering, op voordracht van de algemene vergadering. In de meeste administratieve rechtscolleges worden de bestuursrechters benoemd door de uitvoerende macht op voordracht van het administratief rechtscollege zelf (Raad van State, Raad voor Vreemdelingenbetwistingen).

Deze paragraaf bepaalt de benoemingsvoorwaarden voor de effectieve bestuursrechters.

De kandidaten moeten juristen zijn, die een grondige kennis hebben van procesvoering en rechtsbescherming in bestuurlijke of gerechtelijke aangelegenheden en daarnaast nog een grondige kennis en minstens tien jaar nuttige ervaring hebben in de domeinen van het

[2] Art. 152 GW. De rechters worden voor het leven benoemd. Zij worden in ruste gesteld op de bij de wet bepaalde leeftijd en genieten het bij de wet bepaalde pensioen. Geen rechter kan uit zijn ambt worden ontzet of worden geschorst dan door een vonnis. De overplaatsing van een rechter kan niet geschieden dan door een nieuwe benoeming en met zijn toestemming.

Vlaamse recht inzake ruimtelijke ordening en van het Vlaamse milieurecht. Deze voorwaarden zijn noodzakelijk om verschillende redenen:

1° omwille van de multi-inzetbaarheid van de bestuursrechters in de verschillende domeinen waarvoor de Vlaamse bestuursrechtscolleges bevoegd zijn. Een bestuursrechter van een bepaald bestuursrechtscollege kan ter beschikking van een ander bestuursrechtscollege worden gesteld (met uitzondering van een aantal categorieën bestuursrechters);

2° omdat de bestuursrechter zeer goed in staat moet zijn om standpunten in te nemen of beslissingen te nemen inzake procedurebetwistingen aangezien hij vaak zal geconfronteerd worden met advocaten die proceduremiddelen zullen inroepen.

De Raad van State stelde in haar advies 53.941/AV/3 van 17 oktober 2013 over artikel 47, §1, tweede lid, 2°, dat het denkbaar is dat een bestuursrechter wordt geselecteerd en benoemd die geen voldoende expertise heeft in een welbepaald domein maar die zonder meer over nuttige ervaring beschikt inzake verscheidene domeinen en dat deze regeling niet volstaat om te waarborgen dat elk Vlaams bestuursrechtscollege beschikt over voldoende expertise. Om tegemoet te komen aan de bekommernis van de Raad van State wordt de algemene omschrijving "in één domein of meerdere domeinen, waarvoor de Vlaamse bestuursrechtscolleges bevoegd zijn" vervangen door de specifieke bepaling dat de effectieve bestuursrechters bij het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen moeten beschikken over een grondige kennis en minstens tien jaar nuttige ervaring in de domeinen van het Vlaamse recht inzake ruimtelijke ordening en van het Vlaamse milieurecht. Op deze wijze is de voldoende expertise bij de voormelde bestuursrechtscolleges afzonderlijk gewaarborgd zowel bij de selectie en benoeming als bij de eventuele terbeschikkingstelling aan een ander Vlaams bestuursrechtscollege.

§2. Naast de effectieve bestuursrechters, vermeld in de eerste paragraaf, kan de Vlaamse Regering bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen aanvullende bestuursrechters benoemen. Dit is geen verplichting. In tegenstelling tot de effectieve bestuursrechters zijn zij geen permanente bestuursrechters.

Het tweede lid van paragraaf twee herneemt deels de benoemingsvoorwaarden van de raadsleden en plaatsvervangende raadsleden van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in artikel 206, §2, eerste lid, van het Lokaal en Provinciaal kiesdecreet van 8 juli 2011 voor de raad voor verkiezingsbetwistingen. De kandidaten voor het ambt van aanvullend bestuursrechter moeten geen academische graad of een graad van academisch niveau beschikken. Zij dienen wel hun deskundigheid aan te tonen op het vlak van publiek recht, politieke wetenschappen of bestuurswetenschappen.

De Raad van State merkt op dat deze zeer algemeen geformuleerde bekwaamheidsvereiste niet volstaat om een voldoende expertise te waarborgen voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Vermits dezelfde expertise wordt gevraagd als in het voormelde decreet voor de huidige raadsleden voor de raad voor verkiezingsbetwistingen, wordt niet ingegaan op de opmerking van de Raad van State.

§3. De Vlaamse Regering verklaart de functies van bestuursrechter vacant.

§4. Vooreerst gebeurt er een selectie op hoog niveau van de kandidaten door een selectiecommissie. De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de selectiecommissie. De selectiecommissie stelt het programma van de selectieproef vast en legt dit ter bekrachtiging voor aan de algemene vergadering.

De bedoeling van de selectie is om de voor de functie van bestuursrechter noodzakelijke maturiteit en bekwaamheid te beoordelen.

Nadien doet de algemene vergadering een voordracht van de meest geschikte kandidaat of kandidaten aan de benoemende overheid, de Vlaamse Regering, nadat ze de verdiensten en aanspraken van de geselecteerde kandidaten heeft vergeleken, aangevuld met een interview met de batig gerangschikte kandidaten.

De Vlaamse Regering is gebonden door de voordracht van de algemene vergadering.

De bestuursrechters worden aangeworven op grond van een open oproep tot de kandidaten (ten minste bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad).

In afwijking van het eerste lid, kan de algemene vergadering beslissen om voor de aanvullende bestuursrechters van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen geen selectieproef te organiseren. In dat geval doet de algemene vergadering een voordracht aan de Vlaamse Regering, nadat ze de verdiensten en aanspraken van de verschillende kandidaten heeft vergeleken (bv. op basis van CV), aangevuld met een interview met de best gerangschikte kandidaten.

In de vijfde paragraaf krijgt de Vlaamse Regering de bevoegdheid om de nadere regels inzake de voormelde bepalingen te bepalen, waaronder de regels inzake de oproep tot de kandidaat-bestuursrechters.

Artikel 50 (eedaflegging)

De effectieve bestuursrechters en de aanvullende bestuursrechters (bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen) nemen hun ambt op nadat zij de eed hebben afgelegd in de handen van de Vlaamse minister bevoegd voor de bestuurszaken.

Artikel 51

De effectieve bestuursrechters oefenen voltijds hun rechtsprekende functie uit.

Het is belangrijk dat de effectieve bestuursrechters in volledige onafhankelijkheid en objectiviteit kunnen oordelen. Daarom moeten de functies van effectieve bestuursrechter voltijdse functies zijn en het mandaat van eerste voorzitter een voltijds mandaat zijn. Ze mogen in beginsel niet gecombineerd worden met de uitoefening van gelijk welke andere bezoldigde beroepsactiviteit, functie of mandaat, ongeacht of die activiteit, functie of mandaat zich situeert in de privésector dan wel in de openbare sector. Ook verkozen politieke mandaten (zoals parlementslid en provincie- of gemeenteraadslid) en ambten van politieke aard (zoals minister of provinciegouverneur) vallen onder de toepassing van het cumulatieverbod.

De algemene vergadering kan toestaan om de functie van effectieve bestuursrechter te combineren met de uitoefening van een andere aanvullende beroepsactiviteit, functie of mandaat. De voorwaarde moet wel zijn dat de uitoefening van deze aanvullende beroepsactiviteit, functie of mandaat verenigbaar blijft met die van een functie van effectieve bestuursrechter of een mandaatfunctie van eerste voorzitter.

De Raad van State merkt in haar advies 53.941/AV/3 van 17 oktober 2013 op dat de uitzonderingen op het principe van de onverenigbaarheid van het ambt van effectief bestuursrechter met de uitoefening van een andere bezoldigde activiteit, functie of mandaat of minstens de aard en de grenzen ervan door de decreetgever moeten worden vastge-

steld. Ingevolge deze opmerking krijgt de algemene vergadering (in plaats van de Vlaamse Regering) de bevoegdheid om de afwijkingen op het principe van de onverenigbaarheid toe te staan en eventueel een toestemming gemotiveerd op te heffen en wordt , zoals hierna vermeld, een derde lid toegevoegd waarin de onverenigbaarheden met andere activiteiten worden omschreven.

Hierna gaan bij wijze van voorbeeld enkele gevallen waarin de algemene vergadering een dergelijke afwijking kan toestaan:
1° om deeltijds les te geven aan een instelling voor hoger onderwijs;
2° voor een deeltijdse wetenschappelijke opdracht;
3° voor de uitoefening van het ambt van lid van een examencommissie;
4° voor de deelneming aan een commissie, een raad of comité van advies.

In het voormelde advies merkt de Raad van State op dat de functie van bestuursrechter niet alleen onverenigbaar is met bezoldigde werkzaamheden, functies of mandaten maar met andere handelingen of situaties zoals bv. belanghebbenden verdedigen of bijstaan of handel drijven. Om tegemoet te komen aan deze opmerking, wordt een derde lid toegevoegd dat bepaalt dat het ambt van effectief bestuursrechter onverenigbaar is met activiteiten (die men zelf of via een tussenpersoon verricht en) die de functie-plichten of waardigheid in de weg staan, de onafhankelijkheid aantast of een conflict tussen tegenstrijdige belangen veroorzaakt. Dat deze onverenigbaarheden vrij ruim geformuleerd zijn belet niet dat sommige toepassingsproblemen kunnen opgelost worden via een omschrijving in de deontologische code, vermeld in artikel 63 van het decreet.

Het vierde lid van dit artikel bepaalt de onverenigbaarheden voor de aanvullende bestuursrechters bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, die hun ambt van bestuursrechter combineren met een andere beroepsactiviteit. Hun ambt is onverenigbaar met:
– een politiek mandaat;
– een beroepsactiviteit die de onpartijdigheid en onafhankelijkheid in het gedrang brengt;
– elke activiteit die tot tegenstrijdige belangen leidt.

Afdeling 2. Bezoldiging

Artikel 52 (bezoldiging)

De eerste voorzitter ontvangt een bezoldiging in de salarisschaal A311 en een mandaattoelage klasse B, zoals bepaald in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006.

Een effectieve bestuursrechter van een Vlaams bestuursrechtscollege ontvangt ook een bezoldiging in de salarisschaal A311, zoals bepaald in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006. Hij ontvangt geen mandaattoelage.

Het is de bedoeling om de volgende bezoldiging toe te kennen aan de eerste voorzitter en aan de effectieve bestuursrechters.

Functie	Functie-klasse	Salaris-schaal	Min. jaarsalaris (geïndexeerd met factor 1, 5769)	Max. jaar-salaris (geïndex-eerd met factor 1, 5769)	Klasse mandaat-functie	Mandaattoe-lage (geïndexeerd met factor 1, 5769)
Eerste voorzit-ter	B	A 311	€ 80.942	€ 104.123	B	€ 13.845
Eff. be-stuurs-rechter	20	A 311	€ 80.942	€ 104.123	NVT	NVT

Naast het vakantiegeld en de eindejaarstoelage ontvangen zij de andere toelagen, vergoedingen en sociale voordelen zoals bepaald in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, met uitzondering van de prestatietoelagen.

Het vierde lid van dit artikel herneemt de regeling in artikel 206, §7, van het lokaal en provinciaal kiesdecreet van 8 juli 2011 voor de aanvullende bestuursrechters van de raad voor verkiezingsbetwistingen. Zij ontvangen een forfaitaire vergoeding per zitting, waarvan het bedrag wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering.

De voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, die deel uitmaakt van de algemene vergadering, ontvangt voor zijn deelname aan de zittingen van de algemene vergadering een forfaitaire vergoeding, waarvan het bedrag wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Daarnaast krijgen zij de terugbetaling van reis- en verblijfkosten, zoals bepaald in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006.

Afdeling 3. Ontslag en oprusttstelling

Artikel 53

De bestuursrechters kunnen steeds op gelijk welk moment zelf ontslag nemen.

Als een bestuursrechter uit eigen beweging voortijdig ontslag neemt dan blijft deze bestuursrechter voorlopig zijn functie verder uitoefenen totdat hij is vervangen maar er wordt wel een maximale termijn van zes maanden bepaald. Uiteraard geldt dat niet wanneer een effectieve bestuursrechter wordt ontslagen door middel van een tuchtstraf of wegens beroepsongeschiktheid.

De pensioenleeftijd van de effectieve bestuursrechters wordt – in overeenstemming met de pensioenleeftijd die geldt voor de leden van de andere rechtscolleges dan het Hof van Cassatie (art. 383, § 1, Ger. W.) – gesteld op zevenenzestig jaar.

De verplichte oprusttstelling gebeurt door de algemene vergadering, hetgeen ook de regel is wat de hoven betreft, in het Gerechtelijk Wetboek (art. 384, eerste lid, Ger. Wetboek).

Daarenboven stelt de algemene vergadering de effectieve bestuursrechter op rust als hij niet meer in staat is zijn ambt uit te oefenen wegens zware en blijvende gebrekkigheid, nadat de algemene vergadering vooraf het advies van een medische dienst, die expertise heeft inzake vervroegde pensionering, heeft ingewonnen.

De Vlaamse Regering stelt hiervoor de nadere bepalingen vast.

Ingevolge de opmerking van de Raad van State wordt de verwijzing naar het advies van Medex (= Bestuur van de Medische Expertise waarvoor er geen bevoegdheidsrechtelijke grondslag bestaat) vervangen door een omschrijving die verwijst naar het advies van een medische dienst, die expertise heeft inzake vervroegde pensionering.

De Vlaamse Regering kan een effectieve bestuursrechter die de leeftijd van zevenenzestig jaar heeft bereikt machtigen om zijn ambt verder uit te oefenen totdat hij is vervangen.

Afdeling 4. De evaluatie van de effectieve bestuursrechters en de eerste voorzitter

Artikel 54

§1. Er wordt een periodieke evaluatie georganiseerd voor de effectieve bestuursrechters en voor de eerste voorzitter. De algemene vergadering zal het mandaat van de eerste voorzitter beoordelen n.a.v. de (vijfjaarlijkse) hernieuwing van het mandaat.

Het is immers zowel in het belang van de goede werking van de bestuursrechtscolleges als in het belang van de betrokkenen en de rechtzoekende dat een performant evaluatiesysteem als kwaliteitssysteem wordt ingesteld.

De evaluatie van de effectieve bestuursrechters strekt ertoe een interne, periodieke kwaliteitscontrole door te voeren om de werking van het bestuursrechtscollege te verbeteren alsook het optimaliseren van het functioneren van de effectieve bestuursrechter.

De evaluatie is beschrijvend, schriftelijk en gemotiveerd. Ze bevat geen eindvermelding tenzij «onvoldoende».

Een evaluatieverslag kan slechts een eindvermelding «onvoldoende» vermelden wegens manifest ondermaats functioneren van de geëvalueerde. De eindvermelding «onvoldoende» wordt onderbouwd in het beschrijvend evaluatieverslag over de voorbije evaluatieperiode.

De evaluatie van de effectieve bestuursrechter vindt de eerste keer plaats na afloop van één jaar na de eedaflegging en vervolgens om de drie jaar.

De evaluatie van de eerste voorzitter vindt de eerste keer plaats na afloop van een jaar na de eerste aanstelling en vervolgens om de drie jaar.

Vermits de keuze voor deze vaste termijnen het risico met zich meebrengt dat in de tussenliggende periode zich negatieve feiten of vaststellingen kunnen voordoen, waarop in het gewone stramien niet tijdig kan worden gereageerd, is een veiligheid ingebouwd die toelaat om in bijzondere, negatieve omstandigheden vroegtijdig een nieuwe tussentijdse evaluatie toe te kennen zonder dat het gewone stramien daardoor in het gedrang komt.

Bij wijze van overgangsregeling worden de effectieve bestuursrechters van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en van het Milieuhandhavingscollege, die benoemd of aangesteld zijn op de datum van inwerkingtreding van het decreet, een eerste keer geëvalueerd na afloop van een jaar na de inwerkingtreding van het decreet.

§2. De evaluatie van de effectieve bestuursrechter slaat op de wijze van ambtsuitoefening, met uitsluiting van de inhoud van een beslissing en wordt gehouden op grond van criteria die betrekking hebben op de persoonlijkheid en de intellectuele, professionele en organisatorische capaciteiten. Het is dus de bedoeling dat het concrete functioneren van de effectieve bestuursrechter wordt beoordeeld, zonder dat het domein van zijn beslissing mag betreden worden. Dit laatste zou immers zijn onafhankelijkheid in het gedrang brengen.

De kwaliteit van het gepresteerde werk wordt ook meegenomen als te evalueren gegeven. Het geleverde werkvolume is eveneens een criterium waarmee rekening wordt gehouden, alsook de moeilijkheidsgraad van de behandelde dossiers. Kwaliteit en kwantiteit van het werk gaan samen.

De evaluatie van de eerste voorzitter slaat op de wijze van zijn ambtsuitoefening (o.m. als korpschef t.a.v. de bestuursrechters, als hoofd van de dienst van de bestuursrechtscolleges) en de uitvoering van zijn beleidsplan (op basis van werkingsverslagen).

De eerste voorzitter treedt op als evaluator t.a.v. de effectieve bestuursrechters. Het evaluatiecollege, dat bestaat uit de drie oudste effectieve bestuursrechters, evalueert de eerste voorzitter.

De Vlaamse Regering stelt de evaluatiecriteria vast, na het advies van de algemene vergadering te hebben gevraagd.

Dit evaluatiesysteem is geïnspireerd op het evaluatiesysteem bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (artikel 4.8.38, §1, van het decreet van 6 juli 2012 houdende wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft), dat op zijn beurt geïnspireerd is op de regeling bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen).

Artikel 55

De effectieve bestuursrechter alsook de eerste voorzitter kan tegen de hem toegekende evaluatie “onvoldoende” een georganiseerd administratief beroep instellen bij de beroepscommissie binnen een termijn van vijftien kalenderdagen te rekenen vanaf de kennisgeving van de evaluatie.

De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de beroepscommissie.

Overeenkomstig de opmerking van de Raad van State in het advies 53.941/AV/3 van 17 oktober 2013 wordt het voorschrift dat de eerste voorzitter en de leden van het evaluatiecollege die de evaluatie hebben gedaan, geen deel kunnen uitmaken van de beroepscommissie, waarbij beroep kan worden ingesteld tegen de evaluatie “onvoldoende” opgenomen in de tekst van artikel 55.

Een tijdig ingesteld beroep schort de evaluatie “onvoldoende” op.

Artikel 56

Magistraten kunnen enkel bij een rechterlijke uitspraak uit hun ambt worden ontzet. Naar analogie met deze regeling bepaalt dit artikel dat de algemene vergadering, beraadslaagt en uitspraak doet over het ontslag van een effectieve bestuursrechter.

In zijn voormelde advies stelt de Raad van State dat de regeling dat als een effectieve bestuursrechter eenmaal de evaluatie "onvoldoende" heeft gekregen, de algemene vergadering bij arrest uitspraak doet over het ontslag in strijd is met het redelijkheidsbeginsel en dat op zijn minst moet worden voorzien in een regeling die de betrokkene na een eerste ongunstige beoordeling de mogelijkheid biedt tot verbetering.

Om tegemoet te komen aan deze opmerking, wordt de regeling aangepast in die zin dat de algemene vergadering uitspraak doet over het ontslag van de effectieve bestuursrechter als hij twee evaluaties "onvoldoende" in een periode van drie evaluaties heeft gekregen. Bovendien wordt de effectieve bestuursrechter die een evaluatie "onvoldoende" heeft gekregen, opnieuw geëvalueerd na verloop van één jaar. Tijdens die periode moet hij voldoende worden opgevolgd en ondersteund.

Als de eerste voorzitter eenmaal een evaluatie "onvoldoende" heeft gekregen, wordt van rechtswege voortijdig een einde gesteld aan zijn mandaat en keert hij terug naar zijn functie van effectieve bestuursrechter.

De ontslagen effectieve bestuursrechter krijgt een vergoeding wegens ontslag. Deze vergoeding is gelijk aan twaalf keer de laatste maandbezoldiging van de effectieve bestuursrechter indien deze ten minste twintig jaar dienst heeft, aan acht keer of zes keer deze bezoldiging naargelang de effectieve bestuursrechter tien jaar dienst of minder dan tien jaar dienst heeft (naar analogie met de regeling bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen).

Artikel 57

Aan de Vlaamse Regering wordt delegatie gegeven om de voormelde regeling inzake de evaluatie verder uit te werken, waaronder ten minste de wijze waarop de evaluatie wordt toegekend (na een evaluatiegesprek) en de wijze waarop beroep kan worden ingesteld tegen de uitspraak "onvoldoende", en de beroepsprocedure met de uitspraak door de beroepscommissie inzake het beroep.

Afdeling 5. Tuchtregeling en ordemaatregel

Deze afdeling beoogt een adequate tuchtregeling en de mogelijkheid van een ordemaatregel voor de effectieve bestuursrechters en de eerste voorzitter in te voeren.

Artikel 58

De tuchtregeling strekt ertoe een tuchtstraf op te leggen aan de eerste voorzitter en de effectieve bestuursrechter die zijn ambtsplichten verzuimt of door zijn gedrag afbreuk doet aan de waardigheid van het ambt (naar analogie met de bepaling in art. 404 Ger. Wetboek). Dit is de algemene deontologische norm waaraan het gedrag van de effectieve bestuursrechter en de eerste voorzitter moet worden getoetst. Een precieze omschrijving van de gedragingen die het opleggen van een tuchtstraf rechtvaardigen, is niet mogelijk en ook niet noodzakelijk.

De Vlaamse Regering stelt de ambtsplichten vast. Tevens zal de Vlaamse Regering op voorstel van de algemene vergadering een deontologische code vaststellen.

Het scala aan tuchtstraffen moet wel op voorhand worden vastgesteld. Aangezien de tuchtvergrijpen ruim worden omschreven, moet er ook een brede waaier van tuchtstraffen

worden bepaald, zodat een tuchtstraf die in een redelijke verhouding staat tot de ernst van het tuchtvergrijp kan worden opgelegd.

Er zijn drie lichte tuchtstraffen. De inhouding van salaris ongeacht of zij de straf uitmaakt of wordt toegevoegd aan de tuchtschorsing is steeds beperkt tot 20% van het salaris. In geval van inhouding van het netto-salaris is 20% het maximum naar analogie met de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers. De inhouding is gespreid over de totale periode van de tuchtschorsing. Een inhouding van salaris van 10% tijdens twee maanden betekent dat men tweemaal 10% van het nettosalaris van de betrokkene inhoudt. Er wordt geen 20% van een maand ingehouden.

De tuchtstraf "tuchtschorsing" houdt in dat aan de effectieve bestuursrechter tijdelijk een verbod opgelegd wordt om te komen werken. Hij wordt dus tijdelijk verwijderd uit het bestuursrechtscollege.

Deze schorsing bij wijze van tuchtsanctie mag niet worden verward met de schorsing die een effectieve bestuursrechter eveneens tijdelijk uit het bestuursrechtscollege verwijdert, maar die een ordemaatregel is.

De tuchtsanctie kan slechts opgelegd worden voor een beperkte duur van maximaal 3 maanden en kan gepaard gaan met een inhouding van salaris, die beperkt is tot een vijfde van de netto - bezoldiging.

De tuchtschorsing plaatst de effectieve bestuursrechter in de administratieve stand non-activiteit. Gedurende de periode van tuchtschorsing kan de effectieve bestuursrechter geen aanspraken laten gelden op verhoging in salaris en salarisschaal.

Er zijn twee zware straffen. Anders dan bij de zwaarste tuchtstraf (afzetting) leidt het ontslag van ambtswege niet tot het verlies van het overheidspensioen. De afzetting leidt tot het verlies van het overheidspensioen. De effectieve bestuursrechter die tuchtrechtelijk afgezet wordt ontvangt enkel een rustpensioen alsof hij zijn diensten heeft gepresteerd in de privésector, dit betekent een lager pensioen. Dit gevolg is verbonden aan de zwaarste tuchtstraf waarin de tuchtregeling voorziet, krachtens de federale wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen.

Artikel 59

De onafhankelijkheid van de rechters van het Grondwettelijk Hof en van de staatsraden van de Raad van State wordt gewaarborgd door wetsbepalingen die sterk zijn geïnspireerd door de grondwettelijke bepalingen die het statuut van de leden van de rechterlijke macht bepalen.

De rechters van het Grondwettelijk Hof en de staatsraden van de Raad van State zijn voor het leven benoemd en kunnen enkel bij een rechterlijke uitspraak uit hun ambt worden ontzet of daarin geschorst worden. De onafhankelijkheid van de rechter zoals o.m. voorgeschreven bij art. 6 van het EVRM vereist dat de leden van een rechtscollege tijdens de uitoefening van hun ambt onafzetbaar zijn, behoudens om zwaarwichtige reden.

In het advies van de Raad van State 42.324/AV/3 van 20 maart 2007 over het voorontwerp van decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI, Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen heeft de Raad van State er op gewezen dat het een in het Belgisch staatsrecht gehuldigd principe is en wat de rechters bij de hoven en rechtbanken een in de GW gehuldigd prin-

cipe is dat de onafzetbaarheid van de rechter een waarborg vormt voor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht ten opzichte van de uitvoerende macht.

Een rechter van het Grondwettelijk Hof of een staatsraad die tekort geschoten is in de waardigheid van het ambt of aan de plichten van zijn staat, kan respectievelijk door het Grondwettelijk Hof en door het Hof van Cassatie uit zijn ambt ontzet of daarin geschorst worden. Het is wel onverenigbaar met het beginsel van de onafhankelijkheid van de rechter dat een lid van een bestuurlijk rechtscollege, wegens beroepsongeschiktheid of wangedrag door leden van de uitvoerende macht uit zijn ambt zou kunnen worden ontzet.

De onafzetbaarheid van de bestuursrechter sluit niet uit dat deze in het kader van een tuchtprocedure uit zijn ambt kan worden ontzet.

De eerste voorzitter is bevoegd om een tuchtprocedure in te stellen en een van de tuchtstraffen, bepaald in artikel 58, op te leggen aan de effectieve bestuursrechters.

T.a.v. de eerste voorzitter is het tuchtcollege, dat bestaat uit de drie oudste effectieve bestuursrechters, bevoegd om één van de tuchtstraffen, bepaald in artikel 58, uit te spreken.

Artikel 60

De effectieve bestuursrechter en de eerste voorzitter kunnen tegen de uitgesproken tuchtstraf gemotiveerd beroep instellen bij de beroepscommissie, waarvan de samenstelling wordt bepaald door de algemene vergadering.

Overeenkomstig de opmerking van de Raad van State in het advies 53.941/AV/3 van 17 oktober 2013 dat de minimale termijnen binnen dewelke een beroep in tuchtzaken moet worden ingesteld in de tekst van het decreet moet worden opgenomen, wordt in artikel 60 toegevoegd dat beroep kan worden ingesteld op straffe van verval binnen een termijn van vijftien kalenderdagen na de kennisgeving van de tuchtstraf.

Eveneens overeenkomstig de opmerking van de Raad van State in het voormelde advies wordt het voorschrift dat de eerste voorzitter en de leden van het tuchtcollege die de tuchtstraf in eerste instantie hebben uitgesproken geen deel kunnen uitmaken van de beroepscommissie, waarbij beroep kan worden ingesteld tegen een uitgesproken tuchtstraf, opgenomen in de tekst van artikel 60.

Artikel 61

Aan de Vlaamse Regering wordt delegatie gegeven om de tuchtregeling nader uit te werken, waaronder ten minste de wijze waarop de tuchtprocedure wordt ingesteld en gevoerd, mits eerbiediging van de rechten van verdediging van de effectieve bestuursrechter, de kennisgeving van de tuchtstraf, de termijnen die in acht moeten worden genomen, de wijze waarop men beroep moet instellen, de beroepsprocedure en de regels inzake de doorhaling van de tuchtstraffen.

Artikel 62

De eerste voorzitter kan een effectieve bestuursrechter in het belang van de dienst schorsen voor de duur van de vervolging wanneer hij wordt vervolgd wegens een misdaad of wanbedrijf of wanneer tegen hem een tuchtprocedure is ingesteld. Daarnaast heeft het

tuchtcollege, dat bestaat uit de drie oudste effectieve bestuursrechters dezelfde bevoegdheid ten aanzien van de eerste voorzitter.

Tijdens de schorsing worden de effectieve bestuursrechter en de eerste voorzitter ontheven van de verplichting om dienstprestaties te leveren.

De effectieve bestuursrechter en de eerste voorzitter kunnen tegen de schorsingsbeslissing beroep instellen bij de beroepscommissie.

Overeenkomstig de opmerking van de Raad van State in het voormelde advies dat de minimale termijnen binnen dewelke een beroep moet worden ingesteld in de tekst van het decreet moet worden opgenomen, wordt in artikel 62 toegevoegd dat beroep kan worden ingesteld op straffe van verval binnen een termijn van vijftien kalenderdagen na de kennisgeving van de ordemaatregel (schorsingsbeslissing).

De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de beroepscommissie, waarbij beroep kan worden ingesteld tegen de schorsingsbeslissing.

Overeenkomstig de opmerking van de Raad van State in het advies 53.941/AV/3 van 17 oktober 2013 wordt het voorschrift dat de eerste voorzitter en de leden van het tuchtcollege die de schorsing in eerste instantie hebben uitgesproken geen deel kunnen uitmaken van de beroepscommissie, waarbij beroep kan worden ingesteld tegen de schorsing, opgenomen in de tekst van artikel 62.

Aan de Vlaamse Regering wordt delegatie gegeven om de regeling inzake de schorsing verder uit te werken, waaronder ten minste de te volgen procedure, het hoorrecht, de wijze waarop beroep kan worden ingesteld, de beroepsprocedure evenals de (financiële) gevolgen die eventueel worden verbonden aan de schorsing.

Afdeling 6. Andere delen van de rechtspositieregeling van de bestuursrechter

Artikel 63

De voornaamste principes van de rechtspositie van de bestuursrechters zijn opgenomen in het decreet. Maar onverminderd de bevoegdheid om uitvoering te geven aan de bepalingen van het decreet, krijgt de Vlaamse Regering de bevoegdheid om de andere delen van de rechtspositie van de bestuursrechters te bepalen, waaronder ten minste hun deontologische rechten en plichten en de verloven.

Overeenkomstig de opmerking van de Raad van State wordt in dit artikel gespecificeerd dat het gaat om de deontologische rechten en plichten van de bestuursrechters.

De Vlaamse Regering stelt ook de deontologische code voor de bestuursrechters vast, op voorstel van de algemene vergadering.

Hoofdstuk 8. Wijzigingsbepalingen

Artikel 64 tot en met 90

De sectorale decreten worden in overeenstemming gebracht met de bepalingen van onderhavig decreet.

Hoofdstuk 9. Slotbepalingen

Artikel 91

De eerste paragraaf betreft de overgangsregeling voor de bestuursrechters van het Milieuhandhavingscollege.

De (effectieve en plaatsvervangende) bestuursrechters, die aangesteld zijn door de Vlaamse Regering bij het Milieuhandhavingscollege, blijven aangesteld als effectieve of plaatsvervangende bestuursrechter bij dit bestuursrechtscollege. De huidige functies van voorzitter en ondervoorzitter in het Milieuhandhavingscollege worden opgeheven. Zoals de andere rechtscolleges kiest het Milieuhandhavingscollege zelf de voorzitter door en onder de bestuursrechters.

De bestuursrechters van het Milieuhandhavingscollege behouden de mandaatregeling en de bezoldigingsregeling die zij genoten overeenkomstig de decretale bepalingen, die van toepassing waren vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet totdat zij op rust worden gesteld, ontslag nemen of ontslag krijgen.

De tweede paragraaf betreft de overgangsregeling voor de bestuursrechters, die benoemd zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De bestuursrechters, die benoemd zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, blijven benoemd bij dit bestuursrechtscollege. Zij behouden de bezoldigingsregeling die zij genoten overeenkomstig de regeling, die van toepassing was vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, totdat zij op rust worden gesteld, ontslag nemen of ontslag krijgen.

Ingevolge de opmerking van de Raad van State of er geen overgangsregeling moet worden uitgewerkt voor de aanvullende bestuursrechters bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, wordt in een nieuwe paragraaf drie een overgangsregeling opgenomen, die er in bestaat dat de aanvullende bestuursrechters die op de datum van inwerkingtreding van het decreet tijdelijk aangesteld zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen aangesteld blijven bij dit bestuursrechtscollege totdat de achterstand is weggewerkt of totdat zij zelf ontslag nemen. Het komt de eerste voorzitter toe te beoordelen wanneer de achterstand is weggewerkt. De aanvullende bestuursrechters behouden de bezoldigingsregeling die is opgenomen in artikel 9 en 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 april 2013 houdende de organisatie van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De vierde paragraaf betreft de overgangsregeling voor de voorzitters, raadsleden en plaatsvervangende raadsleden van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

De bestuursrechters (= de vroegere voorzitters, effectieve leden en plaatsvervangende leden), die op de datum van inwerkingtreding van dit decreet, benoemd zijn bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, blijven benoemd als effectief of plaatsvervangend bestuursrechter bij dit rechtscollege tot 1 maart van het jaar waarin de (volgende) lokale en provinciale verkiezingen plaatsvinden met behoud van de bezoldigingsregeling, die zij genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet.

In afwijking van de organieke regeling in artikel 49, §2, kan de Vlaamse Regering de bestuursrechters, vermeld in het eerste lid, vanaf 1 maart van het jaar waarin de (volgende) lokale en provinciale verkiezingen plaatsvinden, benoemen als aanvullende

bestuursrechter bij de Raad voor verkiezingsbetwistingen voor een periode van zes jaar, die hernieuwbaar is.

Artikel 92

Bij wijze van overgangsregeling, gebeurt de eerste evaluatie van de effectieve bestuursrechters, die aangesteld of benoemd zijn op de datum van inwerkingtreding van dit decreet bij het Milieuhandhavingscollege en bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen na afloop van één jaar na de inwerkingtreding van dit decreet.

Overeenkomstig de opmerking van de Raad van State wordt in dit artikel toegevoegd dat de eerste evaluatie zal gehouden worden binnen een termijn van drie maanden na afloop van één jaar na de inwerkingtreding van dit decreet.

Artikel 93

De Vlaamse Regering regelt de overdracht van de personeelsleden (griffier, ondersteunend personeel) van de Raad voor Vergunningsbetwistingen naar de diensten van de Vlaamse overheid. Zij zullen worden toegewezen aan de dienst van de bestuursrechtscolleges.

De Vlaamse Regering regelt ook de overdracht van het personeel van het departement LNE dat overeenkomstig artikel 16.4.22 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid ter beschikking van het permanent secretariaat van het Milieuhandhavingscollege werd gesteld, naar de dienst van de bestuursrechtscolleges.

De Vlaamse Regering bepaalt ook de noodzakelijke maatregelen om de rechten te waarborgen van het overgedragen personeel (anciënniteit, salaris) in het Vlaams personeelsstatuut.

Artikel 94

Het principe is dat hangende beroepen worden afgehandeld volgens de oude regels en procedures.

Artikel 95

Voor de afhandeling van dossiers voor de raad voor Vergunningsbetwistingen wordt voorzien in de nodige overgangsmaatregelen.

Er wordt reeds met 2 verschillende procedures gewerkt: deze van toepassing voor 1 september 2012 en deze vanaf 1 september 2012. Deze categorieën worden behouden.

Artikel 96

Onderhavig decreet treedt in werking tegen een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 26 april 2013

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° Vlaams bestuursrechtscollege: een van de volgende instanties:
a) het Milieuhandhavingscollege, opgericht bij het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
b) de Raad voor Vergunningsbetwistingen, opgericht bij de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009;
c) de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, opgericht bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

2° Vlaamse bestuursrechtscolleges: alle instanties, vermeld in punt 1°, samen;

3° bestuursrechter: de effectieve, aanvullende of plaatsvervangende bestuursrechter;

4° voorzitter: de voorzitter van een Vlaams bestuursrechtscollege;

5° algemene vergadering: de effectieve bestuursrechters van de Vlaamse bestuursrechtscolleges, met uitzondering van de bestuursrechters, vermeld in artikel 87, §3, maar met toevoeging van de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen;

6° eerste voorzitter: de voorzitter van de algemene vergadering;

7° bestreden beslissing: voorwerp van een jurisdictioneel beroep waarvoor een Vlaams bestuursrechtscollege bevoegd is.

Art. 3. De Vlaamse Regering bepaalt de zetel van de Vlaamse bestuursrechtscolleges en maakt die openbaar door bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Art. 4. De kredieten die nodig zijn voor de werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges zijn ten laste van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 2. Inrichting

Afdeling 1. Samenstelling

Art. 5. De Vlaamse bestuursrechtscolleges bestaan uit ten minste tien bestuursrechters, onder wie een eerste voorzitter, voorzitters en kamervoorzitters.

Bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij een Vlaams bestuursrechtscollege, kunnen door de eerste voorzitter ter beschikking gesteld worden van een ander Vlaams bestuursrechtscollege.

De aanvullende bestuursrechters, vermeld in artikel 47, §2 , de plaatsvervangende bestuursrechters, vermeld in artikel 87, §1 en de effectieve, aanvullende en plaatsvervangende bestuursrechters vermeld in artikel 87, §3 zijn uitgesloten van de toepassing van het tweede lid.

Art. 6. De rol van beheerder, hoofdgriffier, griffier en referendaris wordt opgenomen door personeelsleden van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Afdeling 2. Werking

Onderafdeling 1. Algemene Vergadering

Art. 7. De hoofdgriffier en de beheerder zetelen met raadgevende stem in de algemene vergadering, wat hun respectieve bevoegdheden betreft.

De algemene vergadering beslist onder meer over de volgende aangelegenheden:

1 ° de aanstelling van de eerste voorzitter;
2 ° de hernieuwing van het mandaat van eerste voorzitter;

3 ° de goedkeuring en wijziging van het huishoudelijk reglement van de algemene vergadering en de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Onderafdeling 2. Eerste voorzitter

Art. 8. De algemene vergadering stelt onder de effectieve bestuursrechters die deel uitmaken van de algemene vergadering, een eerste voorzitter aan voor een mandaat van vijf jaar, dat eenmaal kan worden hernieuwd.

De algemene vergadering stelt de selectieprocedure vast voor het mandaat van eerste voorzitter.

Art. 9. De eerste voorzitter is belast met de algemene en dagelijkse leiding van de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter is tevens hoofd van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter kan bevoegdheden inzake het dagelijks beheer delegeren aan de beheerder.

Het dagelijks beheer omvat het technisch en financieel beheer, het beheer van de infrastructuur, de communicatie en het personeelsmanagement van de bestuursrechters en van de personeelsleden van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter is belast met het opmaken van een beleidsplan voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter stelt jaarlijks een werkingsverslag op waarin de implementatie van zijn beleidsplan en de evaluatie ervan wordt uiteengezet. In voorkomend geval bevat dat verslag de nodige bijsturingen van het plan, wijst het de behoeften aan en bevat het voorstellen om de werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges te verbeteren.

Ten behoeve van de goede werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges kan de eerste voorzitter maatregelen nemen die kunnen afwijken van de bepalingen in het huishoudelijk reglement.

De eerste voorzitter oefent het mandaat van korpschef uit.

Het mandaat van korpschef omvat het hiërarchisch en functioneel gezag over de bestuursrechters.

Onderafdeling 3. Voorzitter

Art. 10. De voorzitter van een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), wordt aangesteld onder en door de effectieve bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij dat Vlaams bestuursrechtscollege.

De voorzitter van een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, c), wordt aangesteld onder en door de effectieve, aanvullende en plaatsvervangende bestuursrechters die benoemd zijn bij dat Vlaams bestuursrechtscollege.

Het betreft een mandaat van vijf jaar, dat eenmaal kan worden hernieuwd.

De voorzitter bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming binnen het Vlaams bestuursrechtscollege waarvoor hij bevoegd is.

De voorzitter is verantwoordelijk voor de efficiënte toewijzing van een beroep binnen het rechtscollege waarvoor hij bevoegd is.

De Vlaamse Regering stelt de taken van de voorzitter betreffende de rechtspleging vast.

Onderafdeling 4. Werkingsregelen

Art. **11.** Het huishoudelijk reglement regelt minstens de indeling in kamers, de toewijzing van dossiers en de wijze van beraadslaging en beslissing van de algemene vergadering.

Het reglement wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Art. 12. De Vlaamse bestuursrechtscolleges worden ingedeeld in kamers.

Een enkelvoudige kamer houdt zitting met één bestuursrechter. Meervoudige kamers houden zitting met drie bestuursrechters.

De eerste voorzitter bepaalt de samenstelling van de kamers en wijst de kamervoorzitters aan.

De kamervoorzitter neemt de leiding van de kamer en is belast met de organisatie ervan. Hij brengt daarover verslag uit bij de eerste voorzitter.

De kamervoorzitter bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming in zijn kamer.

De eerste voorzitter kan aanvullende kamers samenstellen. Hij kan daarbij afwijken van de regels die zijn vastgesteld in het huishoudelijk reglement.

Art. 13. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor het bewaken van de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming tussen de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Hoofdstuk 3. Rechtspleging

Afdeling 1. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Art. 14. De partijen kunnen bestuursrechters die zich over het beroep of bezwaar moeten uitspreken schriftelijk en op gemotiveerde wijze wraken voor de aanvang van de zitting, tenzij de reden tot wraking later is ontstaan.

De redenen, vermeld in artikel 828 en 830 van het Gerechtelijk Wetboek, zijn de redenen tot wraking, vermeld in het eerste lid.

De eerste voorzitter of, als die wordt gewraakt, de oudste kamervoorzitter doet zo spoedig mogelijk uitspraak over het verzoek tot wraking. Als het verzoek wordt ingewilligd, wordt de gewraakte bestuursrechter vervangen.

Art. 15. Het beroep of bezwaar heeft geen schorsende werking, tenzij de decreten, vermeld in artikel 2, 1°, dat anders bepalen.

Art. 16. Een Vlaams bestuursrechtscollege kan zaken over hetzelfde of over een verwant onderwerp ter behandeling samenvoegen en de behandeling over samengevoegde zaken achteraf weer splitsen.

Art. 17. De behandeling van het beroep of bezwaar geschiedt schriftelijk en op tegenspraak.

Partijen kunnen zich laten bijstaan of vertegenwoordigen door een raadsman.

Een Vlaams bestuursrechtscollege kan minstens, op eigen initiatief of op verzoek van een partij, getuigen of deskundigen horen en een beroep doen op tolken.

De zittingen van een Vlaams bestuursrechtscollege zijn openbaar, behalve als de kamervoorzitter in geval van gevaar voor de orde of goede zeden anders beslist.

Bij regelmatige oproeping belet de afwezigheid van een partij de geldigheid van een zitting niet.

Partijen kunnen in onderling overleg afzien van de behandeling van het beroep ter zitting.

Een Vlaams bestuursrechtscollege beraadslaagt achter gesloten deuren over zijn uitspraken en spreekt zijn arresten uit in openbare zitting.

Elk arrest van een Vlaams bestuursrechtscollege wordt met redenen omkleed.

De arresten van een Vlaams bestuursrechtscollege worden ondertekend door de kamervoorzitter en de griffier.

Art. 18. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de vormvereisten en ontvankelijkheid van de verzoekschriften en voor de rechtspleging voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges, waaronder de regels betreffende:

- 1° de stukken die bij het verzoekschrift moeten worden gevoegd;
- 2° de registratie van het verzoekschrift en de voorwaarden waaronder het verzoekschrift kan worden geregulariseerd;
- 3° de wijze waarop en de personen aan wie een afschrift van het verzoekschrift wordt bezorgd;
- 4° de wijze van toezending en uitwisseling van de processtukken;
- 5° de bijstand of vertegenwoordiging door een raadsman;
- 6° het beroep op getuigen, deskundigen en tolken, met inbegrip van de regeling voor het getuigengeld, de kosten en erelonen van de deskundigen en de kosten van de tolken;
- 7° de wijze van de berekening van de termijnen, vermeld in dit hoofdstuk;
- 8° de voorwaarden waaronder een vergoeding kan worden gevraagd voor afschriften of uittreksels.

Afdeling 2. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Art. 19. De decreten, vermeld in artikel 2, 1°, a) en b) stellen de personen vast die beroep kunnen instellen tegen een bestreden beslissing, alsook de daarvoor geldende termijnen.

Art. 20. De Vlaamse Regering kan regels vaststellen voor de behandeling van verzoekschriften die in aanmerking komen voor een vereenvoudigde procedure.

Afdeling 3. Bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Art. 21. Elke belanghebbende kan tussenkomen in een hangende procedure.

Het decreet, vermeld in artikel 2, 1°, b) bepaalt welke personen belanghebbende zijn.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor tussenkomst.

Art. 22. §1. Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij het indienen van een verzoekschrift tot vernietiging, bedraagt 175 euro.

Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij het indienen van een verzoekschrift tot schorsing, bedraagt 100 euro.

Het rolrecht dat verschuldigd is per tussenkomende partij, bedraagt 100 euro, ongeacht of de tussenkomst geldt voor de vordering tot schorsing of de vordering tot vernietiging.

§2. De leidend ambtenaar van het departement of bij afwezigheid diens gemachtigde, die optreedt met toepassing van artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 5°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, is vrijgesteld van de betaling van enig rolrecht.

§3. De verzoekende partij of tussenkomende partij die aantoont dat zijn inkomsten ontoereikend zijn, is vrijgesteld van de betaling van enig rolrecht.

De verzoekende partij of tussenkomende partij richt daarvoor een verzoek aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen, gelijktijdig met het indienen van zijn verzoekschrift.

In het geval van het ontbreken van de bewijsstukken, vermeld in het eerste lid, vraagt de griffier die op bij de verzoekende of tussenkomende partij.

De bewijsstukken worden bezorgd binnen een termijn van acht dagen, die ingaat de dag na de betekening van de beveiligde zending, vermeld in het derde lid.

Bij het niet -tijdig bezorgen van de bewijsstukken, vermeld in het vierde lid, wordt de verzoekende of tussenkomende partij geacht afstand te doen van zijn vraag tot vrijstelling van het rolrecht.

De ontoereikendheid van de inkomsten wordt beoordeeld conform het koninklijk besluit van 18 december 2003 tot vaststelling van de voorwaarden van de volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van de juridische tweedelijnsbijstand en de rechtsbijstand.

§4. Collectieve verzoekschriften geven aanleiding tot het betalen van zoveel malen het recht als er verzoekende partijen zijn.

§5. De griffier brengt de verzoekende partij of tussenkomende partij schriftelijk op de hoogte van het verschuldigde bedrag of de beslissing over de vrijstelling van de betaling van het rolrecht.

De storting gebeurt binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat de dag na de betekening van de beveiligde zending, vermeld in het eerste lid.

Als het bedrag niet binnen de termijn, vermeld in het tweede lid, is gestort, wordt het beroep niet op het register geplaatst.

De niet -tijdige betaling kan niet worden geregulariseerd.

§6. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van indexatie van de bedragen, vermeld in paragraaf 1.

§7. In dit artikel wordt verstaan onder beveiligde zending: een van de volgende betekeningswijzen:
1° een aangetekend schrijven,
2° een afgifte tegen ontvangstbewijs,
3° elke andere door de Vlaamse Regering toegestane betekeningswijze waarbij de datum van kennisgeving met zekerheid kan worden vastgesteld.

Afdeling 4. Bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Onderafdeling 1. Rechtspleging in de procedures voor bezwaren tegen de verkiezing en bezwaren op grond van de schending van de regelgeving inzake de verkiezingsuitgaven door kandidaten en lijsttrekkers, alsmede de procedures voor de verkiezing en benoeming van de schepenen en de verkiezing van de opvolgers

Art. 23. Alleen de kandidaten zijn gerechtigd bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bezwaar in te dienen tegen de verkiezing en tegen de verkiezingsuitgaven die werden gedaan door de lijsttrekkers en de kandidaten.

Het bezwaar wordt ingesteld bij wijze van verzoekschrift.

Art. 24. Het bezwaar wordt binnen een termijn van dertig dagen ingediend, te rekenen vanaf de dagtekening van het proces-verbaal van de verkiezingen.

Een nieuwe termijn van vijftien dagen wordt geopend met ingang van de datum van de uitspraak van de definitieve veroordeling, gesteund op een klacht die is ingediend met toepassing van artikel 201 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Art. 25. Iedereen die een bezwaar heeft ingediend dat ongegrond blijkt en waarvan vaststaat dat het is ingediend met het oogmerk om te schaden, wordt gestraft met een geldboete van 50 tot 500 euro.

De opbrengst van de geldboete wordt gestort op rekening van het fonds voor de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Art. 26. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak over de bezwaren. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak binnen veertig dagen na de indiening van het bezwaar. Als binnen die termijn geen uitspraak is gedaan, wordt het bezwaar als verworpen beschouwd en is de uitslag van de verkiezing, zoals die door het hoofdstembureau is afgekondigd, definitief, met behoud van de toepassing van artikel 24, tweede lid.

Art. 27. §1. Behalve in de gevallen, vermeld in dit decreet, bedraagt de termijn voor het instellen van een bezwaar bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen dertig dagen.

§2. Artikel 17 en 23 tot en met 26 zijn van overeenkomstige toepassing op de verkiezing en benoeming van de schepenen, vermeld in artikel 45 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, met dien verstande dat alleen de gemeenteraadsleden een bezwaar mogen indienen en dat een termijn van dertig dagen begint te lopen vanaf de installatievergadering van de gemeenteraad na de volledige vernieuwing ervan.

§3. Bij gebrek aan opvolgers wordt in een of meer vacatures in de gemeenteraad of de stadsdistrictsraad voorzien. De aanwijzing van de verkozenen geschiedt conform de bepalingen van deel 3, titel 5, of artikel 219, eerste lid, 2° van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Als bij de verkiezing van het te vervangen raadslid kandidaten van dezelfde lijst met toepassing van artikel 169 of 175 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, tot opvolger zijn gekozen, treedt degene die volgens deze artikelen de eerste opvolger is, in functie, na onderzoek van zijn geloofsbrieven.

Als er bezwaren worden ingediend tegen de beslissing van de Raad of tegen zijn weigering om de opvolger aan te stellen als gemeenteraadslid, doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak met toepassing van artikel 17 en 26 van dit decreet, en artikel 204, tweede lid, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak binnen veertig dagen, te rekenen vanaf de dag waarop het bezwaarschrift bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen is aangekomen. De betrokken opvolger en, in voorkomend geval, degenen die bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bezwaren hebben ingediend, worden van die beslissing op de hoogte gebracht. Zij kunnen bij de Raad van State beroep instellen binnen acht dagen na de kennisgeving.

Het nieuwe raadslid voleindigt het mandaat van zijn voorganger.

Art. 28. De personen die op de hoogte moeten worden gebracht van de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, kunnen binnen acht dagen na de kennisgeving inzage nemen in het dossier op de griffie en binnen diezelfde termijn beroep instellen bij de Raad van State.

De Raad van State doet uitspraak binnen een termijn van zestig dagen. De verkiezing kan door de Raad van State alleen geheel of gedeeltelijk ongeldig worden verklaard op grond van onregelmatigheden die de zetelverdeling tussen de verschillende lijsten kunnen beïnvloeden.

De gehele ongeldigverklaring van de verkiezing heeft tot gevolg dat de verkiezingen ab initio hernomen worden met toepassing van de bepalingen opgenomen in dit decreet. Als de Raad van State oordeelt dat de verkiezingen gedeeltelijk worden vernietigd, duidt hij de bepalingen aan van dit decreet die bij de herverkiezing opnieuw moeten worden uitgevoerd.

Het raadslid dat door de Raad van State van zijn mandaat vervallen is verklaard met toepassing van artikel 205 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wordt in de gemeenteraad vervangen door de eerste opvolger van de lijst waarop hij werd verkozen.

Het beroep bij de Raad van State is niet opschortend, behalve als het beroep gericht is tegen een beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen die een gehele of gedeeltelijke ongeldigverklaring van de verkiezingen of een wijziging in de zetelverdeling inhoudt.

Als vóór de uitspraak van de Raad van State de Vlaamse Regering de burgemeester van de gemeente in kwestie benoemt, heeft die benoeming uitwerking vanaf de

betekening van het arrest van de Raad van State dat de verkiezingen niet geheel of gedeeltelijk ongeldig verklaart of de zetelverdeling niet wijzigt.

Art. 29. Het arrest van de Raad van State wordt door de zorg van de griffie onmiddellijk ter kennis gebracht van de provinciegouverneur, de voorzitter van de raad en van de gemeente-, stadsdistricts- of provincieraad in kwestie.

Onderafdeling 2. Rechtspleging voor overige betwistingen

Art. 30. Voor de geschillen, vermeld in artikel 13, 44, §6, artikel 60, 218bis en 273 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak binnen veertig dagen na de indiening van het bezwaar, behalve in de geschillen over het verval van het mandaat, vermeld in artikel 10 en 13 van het voormelde decreet.

Voor de geschillen, vermeld in artikel 13, 44, §4 en artikel 211bis van het Provinciedecreet van 9 december 2005, doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak binnen veertig dagen na de indiening van het bezwaar, behalve in de geschillen over het verval van het mandaat, vermeld in artikel 10 en 13 van het voormelde decreet.

Voor de geschillen, vermeld in artikel 22 en 57 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak binnen veertig dagen na de indiening van het bezwaar, behalve in de geschillen over het verval van het mandaat, vermeld in artikel 19 en 22 van het voormelde decreet.

Art. 31.§1. In de gevallen, vermeld in artikel 15 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, zijn alleen de gemeenteraadsleden en de personen die voorkomen op de voordrachtsakte, vermeld in artikel 10, §1, en in artikel 14 van het voormelde decreet, gerechtigd om bezwaar in te dienen. Het bezwaarschrift wordt op straffe van onontvankelijkheid uiterlijk ingediend op de vijfde dag die volgt op de afkondiging van de verkiezingsuitslag.

Het is verboden, op straffe van een gevangenisstraf van een maand tot twee jaar, het bewijs van ontvangst van het bezwaarschrift te antidateren.

§ 2. Iedereen die een bezwaar heeft ingediend dat ongegrond blijkt en waarvan vaststaat dat het is ingediend met het oogmerk om te schaden, wordt gestraft met een geldboete van 50 tot 500 euro.

De opbrengst van de geldboete wordt gestort op de rekening van het fonds voor de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

§ 3. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak, als er bezwaar wordt ingediend, of kan ambtshalve uitspraak doen in de overige gevallen, binnen veertig dagen na de ontvangst van het dossier, over de geldigheid van de verkiezingen. Hij herstelt, in voorkomend geval, de vergissingen die begaan zijn bij het vaststellen van

de verkiezingsuitslag. Als binnen die termijn geen uitspraak is gedaan, wordt de verkiezing als regelmatig beschouwd.

§ 4. De beslissing van het rechtscollege heeft op zijn vroegst uitwerking na het verstrijken van de termijnen, vermeld in paragraaf 5, om beroep in te stellen bij de Raad van State.

§ 5. De gemeente, het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, de verkozen leden van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn, de opvolgers van wie de verkiezing is vernietigd en de opvolgers van wie de verkiezingsrang is gewijzigd, alsook de personen die bezwaren hebben ingediend, kunnen bij de Raad van State beroep instellen binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen of de mededeling van het feit dat de termijn van dertig dagen is verstreken. Het beroep schorst de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen tot vernietiging of tot wijziging van de verkiezingsuitslag of van de zetelverdeling.

De hoofdgriffier van de Raad van State deelt het beroep binnen acht dagen na de ontvangst ervan mee aan de provinciegouverneur, aan het betrokken Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, aan de gemeente, aan de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen en aan de verkozenen van wie de verkiezing of verkiezingsrang wordt betwist. De Raad van State doet uitspraak binnen een termijn van zestig dagen. Het arrest van de Raad van State wordt door de zorg van de hoofdgriffier onmiddellijk ter kennis gebracht van de verzoeker, de provinciegouverneur, het betrokken Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, de gemeente en de verkozenen van wie de verkiezing wordt vernietigd of van wie de verkiezingsrang wordt gewijzigd.

Als een vernietiging definitief geworden is, wordt binnen twintig dagen, vanaf de dag na de kennisgeving van de vernietiging aan de betrokken gemeente, tot een nieuwe verkiezing overgegaan op basis van de ontvankelijke voordrachtsakte voor de vernietigde verkiezing, ingediend conform artikel 10 en 14 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Nieuw ingediende voordrachtsakten zijn niet ontvankelijk. Ingeval van onvoldoende voordrachten is artikel 14, tweede lid, van het voormelde decreet, met behoud van artikel 13 van het voormelde decreet, van toepassing, met dien verstande dat de termijn van twintig dagen geldt.

Tot de installatie van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn kunnen alleen dringende zaken worden behandeld.

Een vernietiging of een herstel van de verkiezingsuitslag tast de geldigheid niet aan van de beslissingen van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn die genomen zijn voor de kennisgeving van de definitieve uitspraak.

Hoofdstuk 4. Arresten

Afdeling 1. Bepaling die van toepassing is op het Milieuhandhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Art. 32. Een Vlaams bestuursrechtscollege legt in zijn arrest het geheel of een deel van de kosten ten laste van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt.

De kosten omvatten:

1° het getuigengeld;
2° de kosten en erelonen van het onderzoek van de deskundigen;
3 ° de kosten van de bekendmaking conform artikel 45, uitgezonderd wat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen betreft.

Wat de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft, omvatten de kosten ook het rolrecht, vermeld in artikel 22.

Afdeling 2. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Art. **33.** §1. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan, als het vaststelt dat het de bestreden beslissing om die reden moet vernietigen, de verwerende partij in elke stand van het geding met een tussenuitspraak de mogelijkheid bieden om binnen een bepaalde termijn een onwettigheid in de bestreden beslissing te herstellen of te laten herstellen, tenzij belanghebbenden daardoor onevenredig kunnen worden benadeeld.

Onder een onwettigheid wordt verstaan een strijdigheid met een geschreven rechtsregel of een algemeen rechtsbeginsel die kan leiden tot vernietiging van de bestreden beslissing, maar die herstelbaar is. Als de onwettigheid wordt hersteld, is de beslissing niet meer onwettig en kan de bestreden beslissing gehandhaafd blijven.

§2. De verwerende partij deelt het Vlaams bestuursrechtscollege binnen de door het Vlaams bestuursrechtscollege gestelde termijn mee of ze gebruikmaakt van de mogelijkheid om een onwettigheid in de bestreden beslissing te herstellen of te laten herstellen.

Als de verwerende partij overgaat tot herstel van de onwettigheid deelt ze het Vlaams bestuursrechtscollege schriftelijk en binnen de hersteltermijn, vermeld in paragraaf 1, mee op welke wijze de onwettigheid is hersteld.

Partijen kunnen binnen de door de Vlaamse Regering bepaalde vervaltermijnen schriftelijk hun zienswijze meedelen over de manier waarop de onwettigheid is hersteld.

§3. Het Vlaams bestuursrechtscollege deelt de partijen mee op welke wijze het beroep verder wordt behandeld na:
1° de ontvangst van de mededeling van de verwerende partij dat ze niet gebruikmaakt van de mogelijkheid die haar geboden wordt met toepassing van paragraaf 2, eerste lid;
2° het ongebruikt verstrijken van de door het Vlaams bestuursrechtscollege bepaalde termijn, vermeld in paragraaf 2, eerste lid;
3° het ongebruikt verstrijken van de termijn, vermeld in paragraaf 2, tweede lid;

4° de ontvangst van de zienswijzen, vermeld in paragraaf 2, derde lid.

§4. De proceduretermijnen worden geschorst vanaf de datum van het tussenarrest, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, tot de datum van de mededeling, vermeld in paragraaf 3.

§5. De Vlaamse Regering kan aanvullende maatregelen bepalen die voor de uitvoering van dit artikel nodig zijn.

Art. 34. Als een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), het beroep gegrond verklaart, vernietigt het de bestreden beslissing geheel of gedeeltelijk.

Art. 35. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan oordelen dat de rechtsgevolgen van de geheel of gedeeltelijk vernietigde beslissing geheel of gedeeltelijk in stand blijven of voorlopig in stand blijven voor een termijn die het bepaalt, als de verzoekende partij en de belanghebbenden daardoor niet ernstig worden benadeeld.

Art. 36. Na gehele of gedeeltelijke vernietiging kan een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), de verwerende partij bevelen om met inachtneming van de overwegingen opgenomen in zijn uitspraak een nieuwe beslissing te nemen of een andere handeling te stellen. Het kan een termijn opleggen voor de uitvoering van dat bevel.

Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan daarbij de volgende voorwaarden opleggen:

1° welbepaalde rechtsregels of rechtsbeginselen moeten bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing worden betrokken;
2 ° welbepaalde procedurele handelingen moeten voorafgaand aan de nieuwe beslissing worden gesteld.

Art. 37. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan op verzoek van een partij bepalen dat de verwerende partij, zolang ze niet voldoet aan een bevel, gegeven met toepassing van artikel 36, een dwangsom verbeurt ten voordele van de partij die om de oplegging van een dwangsom heeft verzocht.

Art. 38. §1. De arresten van een Vlaamse bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), zijn vatbaar voor opheffing, verbetering of herziening.

§2. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, b), kan de arresten waarbij de schorsing is bevolen, op verzoek van de partijen opheffen.

De opheffing is alleen mogelijk als nieuwe feiten, hetzij in rechte, hetzij in feite, zich voordoen of als de omstandigheden zodanig veranderd zijn dat de schorsing niet langer gerechtvaardigd is.

De partijen worden uitgenodigd om te verschijnen op een zitting waarop de vordering tot opheffing wordt behandeld.

§3. Als een arrest een materiële vergissing bevat, kan een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), uit eigen beweging of op verzoek van een van de betrokken partijen een verbeterend arrest uitspreken.

Een vergissing met betrekking tot het recht of met betrekking tot de feiten is nooit een materiële vergissing.

§4. Een beroep tot herziening kan worden ingesteld als sinds de uitspraak van het eindarrest over de vordering tot vernietiging doorslaggevende stukken zijn teruggevonden die door toedoen van de tegenpartij waren achtergehouden of als het arrest is uitgesproken op als vals erkende of vals verklaarde stukken.

Alleen degenen die bij het bestreden arrest partij waren, kunnen bij verzoekschrift een beroep tot herziening instellen.

Een beroep tot herziening schorst de uitvoering niet, tenzij de kamervoorzitter er bij beschikking anders over oordeelt.

De partijen worden uitgenodigd om te verschijnen op een zitting waarop het beroep tot herziening wordt behandeld.

Tegen een eindarrest waarbij uitspraak wordt gedaan over de vordering tot vernietiging, kan dezelfde partij slechts eenmaal een beroep tot herziening instellen.

Tegen een arrest waarbij uitspraak wordt gedaan over een beroep tot herziening, kan geen beroep tot herziening worden ingesteld.

§5. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de toepassing van de procedureregeling voor de opheffing, verbetering of herziening van arresten, met inbegrip van het bepalen van termijnen en de organisatie van de zittingen, vermeld in dit artikel.

Afdeling 3. Bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Art. 39. Met behoud van de toepassing van artikel 15 kan de Raad voor Vergunningsbetwistingen, op voorwaarde dat de vordering tot schorsing is ingegeven door hoogdringendheid en op grond van ernstige middelen, een bestreden beslissing schorsen bij wijze van voorlopige voorziening. De uitspraak over de vordering tot schorsing gebeurt met inachtneming van de afweging tussen het algemeen belang en de belangen van de verzoekende partij.

Het schorsingsarrest wordt op verzoek genomen, nadat de partijen zijn gehoord of behoorlijk opgeroepen.

Als de verzoekende partij noch verschijnt, noch vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot schorsing verworpen.

Het verzoekschrift omschrijft in voorkomend geval de redenen op grond waarvan, bij wijze van voorlopige voorziening, om de schorsing van de tenuitvoerlegging van een beslissing wordt verzocht.

In geval van uiterst dringende noodzakelijkheid kan de schorsing op verzoek bij voorraad worden bevolen zonder dat de partijen of sommige van hen zijn gehoord. In dit geval worden in het arrest dat de voorlopige schorsing beveelt, de partijen binnen drie dagen opgeroepen om te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing.

De Vlaamse Regering bepaalt de vervaltermijnen waarbinnen de partijen het administratief dossier en hun nota's indienen.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de partijen in kennis worden gesteld van de neerlegging van het administratief dossier en de nota's.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de behandeling van de vordering tot schorsing.

Art. 40. §1. Ter oplossing van een voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen gebrachte betwisting kan die op gezamenlijk verzoek van de partijen of op eigen initiatief maar met akkoord van de partijen met een tussenuitspraak een bemiddeling bevelen zolang het beroep niet in beraad is genomen.

§2. Bij inwilliging van het verzoek tot bemiddeling zendt de griffier onmiddellijk een afschrift van het tussenarrest, vermeld in paragraaf 1, aan de partijen en aan de bemiddelaar.

De volgende personen kunnen door de Raad voor Vergunningsbetwistingen als bemiddelaar worden aangewezen: bestuursrechters, griffiers, referendarissen of derden die door de partijen gezamenlijk worden voorgesteld.

De bemiddelaar voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° hij heeft een grondige kennis van en nuttige ervaring in het betreffende domein van de Vlaamse regelgeving;
2° hij geeft blijk van een vorming die passend is voor de bemiddelingspraktijk;
3° hij biedt de noodzakelijke waarborgen voor een onafhankelijke en onpartijdige bemiddeling;
4° hij heeft geen strafrechtelijke veroordelingen of tuchtrechtelijke sancties opgelopen die onverenigbaar zijn met de uitoefening van de functie van bemiddelaar.

Tijdens de bemiddeling probeert de bemiddelaar een directe dialoog tot stand te brengen tussen de partijen en verleent hij ondersteuning voor een goed verloop van de dialoog. De bemiddeling verloopt volgens de volgende principes:

1° vrijwilligheid;
2° onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de bemiddelaar;
3° vertrouwelijkheid.

De bemiddelaar kan ook derden bij de bemiddeling betrekken.

§3. Als de bemiddeling tot een bemiddelingsakkoord leidt, kunnen de partijen of een van hen de Raad voor Vergunningsbetwistingen verzoeken dat akkoord te bekrachtigen.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan de bekrachtiging alleen weigeren als het akkoord strijdig is met de openbare orde, de regelgeving of stedenbouwkundige voorschriften.

Bij het ontbreken van een bemiddelingsakkoord of als de Raad voor Vergunningsbetwistingen vaststelt dat de randvoorwaarden voor een geslaagde bemiddeling niet of niet langer zijn vervuld, wordt bij tussenarrest de voortzetting van de jurisdictionele procedure bevolen.

§4. Een verzoek tot bemiddeling schorst de proceduretermijnen vanaf de datum van ontvangst van het verzoek door de Raad voor Vergunningsbetwistingen tot:

1° de datum van bekrachtiging van het bemiddelingsakkoord, vermeld in paragraaf 3, eerste lid;

2° de dag na de betekening van het tussenarrest, vermeld in paragraaf 3, derde lid.

§5. De Vlaamse Regering stelt de vormvereisten vast waaraan een verzoek tot bemiddeling moet voldoen, de mogelijkheid tot regularisatie van deze vereisten en de termijnen van de bemiddeling en alle aanvullende maatregelen betreffende de organisatie van de bemiddeling.

Art. 41. De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan ambtshalve een geldboete opleggen wegens kennelijk onrechtmatig beroep.

De geldboete bedraagt minimaal 125 euro en maximaal 2500 euro, met dien verstande dat die bedragen door de Vlaamse Regering kunnen worden gewijzigd ingevolge de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

De opbrengst van de geldboete wordt gestort op de rekening van het fonds voor de dienst van de bestuursrechtscolleges.

De Vlaamse Regering stelt de regels vast voor het opleggen en innen van de geldboete.

Afdeling 4. Bepaling die van toepassing is op het Milieuhandhavingscollege

Art. 42. Na gehele of gedeeltelijke vernietiging kan het Milieuhandhavingscollege zelf een beslissing nemen over het bedrag van de boete en, in voorkomend geval, over de voordeelontneming, en bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt.

Hoofdstuk 5. Uitvoering

Art. 43. De arresten van een Vlaams bestuursrechtscollege zijn van rechtswege uitvoerbaar. De Vlaamse Regering verzekert de uitvoering ervan met inbegrip van de vaststelling van het uitvoeringsformulier.

Hoofdstuk 6. Bekendmaking

Art. 44. Een Vlaams bestuursrechtscollege zorgt voor een publicatie van de arresten op de website van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Bij de publicatie van het arrest kan de identiteit van natuurlijke personen, op uitdrukkelijk verzoek van een natuurlijke persoon die partij is bij een geschil voor een Vlaams bestuursrechtscollege, worden weggelaten. Dat verzoek kan worden ingediend in het verzoekschrift of, in voorkomend geval, tot aan de sluiting van de debatten. In het bepalend gedeelte van het arrest wordt uitdrukkelijk melding gemaakt van de depersonalisatie.

In uitzonderlijke omstandigheden kan een natuurlijke persoon die partij was bij een geschil dat bij een Vlaams bestuursrechtscollege aanhangig was, op grond van gegevens waarvan hij geen kennis had voor het indienen van het verzoekschrift of de sluiting van de debatten, verzoeken dat de identiteit van de natuurlijke personen die hij aanwijst, niet langer wordt vermeld in de publicatie van de arresten in digitaal formaat.

Een natuurlijke persoon die geen partij was in het geding, maar een belang heeft bij de weglating van de identiteit bij de publicatie, kan ook een dergelijk verzoek indienen, als dat belang wordt aangetoond.

De eerste voorzitter beslist over het gemotiveerde verzoek.

Art. 45. Elk arrest vermeldt in voorkomend geval de beslissing dat het arrest wordt bekendgemaakt op de wijze die het bepaalt.

Art. 46. De eerste voorzitter bezorgt het jaarverslag aan de voorzitter van het Vlaams Parlement en aan de Vlaamse Regering. Het jaarverslag omvat een overzicht van de activiteiten van de Vlaamse bestuursrechtscolleges gedurende het voorgaande jaar.

Hoofdstuk 7. Rechtspositieregeling van de bestuursrechters

Afdeling 1. Selectie en benoeming

Art. 47. §1. De Vlaamse Regering benoemt de effectieve bestuursrechters voor het leven bij een Vlaams bestuursrechtscollege op voordracht van de algemene vergadering.

De effectieve bestuursrechters voldoen minstens aan de volgende benoemingsvoorwaarden:
1° houder zijn van het diploma van licentiaat of master in de rechten;
2° een grondige kennis hebben van en minstens tien jaar nuttige ervaring hebben in een of meer van de domeinen waarvoor de Vlaamse bestuursrechtscolleges bevoegd zijn;

3° een grondige kennis hebben van procesvoering en rechtsbescherming in bestuurlijke of rechterlijke aangelegenheden.

§2. In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, kan de Vlaamse Regering bij het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, c), aanvullende bestuursrechters benoemen op voordracht van de algemene vergadering voor een periode van zes jaar, die hernieuwbaar is.

In afwijking van paragraaf 1, tweede lid, kan niemand als aanvullende bestuursrechter worden benoemd tenzij hij zijn deskundigheid kan aantonen op het vlak van publiek recht, politieke wetenschappen of bestuurswetenschappen.

§3. De Vlaamse Regering verklaart de functie van bestuursrechter vacant.

§4. De kandidaten worden geselecteerd door een selectiecommissie. De selectie beoogt de bekwaamheid die vereist is voor de uitoefening van het ambt van bestuursrechter te beoordelen. De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de selectiecommissie. De selectiecommissie stelt het programma van de selectieproef vast en legt dat ter bekrachtiging voor aan de algemene vergadering.

De algemene vergadering brengt op grond van de beoordeling van de kandidaten een gemotiveerde voordracht uit aan de Vlaamse Regering, nadat ze de respectieve aanspraken en verdiensten van de kandidaten, die geslaagd zijn voor de selectieproef, vermeld in het eerste lid, heeft vergeleken, aangevuld met een interview met de batig gerangschikte kandidaten.

In afwijking van het eerste lid, kan de algemene vergadering beslissen om geen selectieproef te organiseren voor de aanvullende bestuursrechters.

§5. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de toepassing van deze bepalingen, waaronder de nadere regels voor de oproep tot de kandidaat-bestuursrechters.

Art. 48. De bestuursrechters nemen hun ambt op nadat ze in handen van de Vlaamse minister, bevoegd voor bestuurszaken, de volgende eed hebben afgelegd: «Ik zweer de verplichtingen van mijn ambt na te komen».

Art. 49. Het ambt van effectief bestuursrechter wordt voltijds uitgeoefend.

Het ambt van effectief bestuursrechter is onverenigbaar met de uitoefening van om het even welke andere bezoldigde activiteit of functie of mandaat. De Vlaamse Regering kan, na advies van de eerste voorzitter, de uitoefening van bepaalde activiteiten, functies of mandaten toestaan of de toestemming intrekken.

Het ambt van aanvullend bestuursrechter is onverenigbaar met een politiek mandaat, met een beroepsactiviteit die de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de aanvullende bestuursrechter in het gedrang brengt en met elke activiteit die leidt tot tegenstrijdige belangen.

Afdeling 2. Bezoldiging

Art. 50. De eerste voorzitter ontvangt een salaris in de schaal A311, een mandaattoelage klasse B, alsook de andere toelagen, vergoedingen en sociale voordelen, vermeld in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, met uitzondering van de prestatietoelagen.

De effectieve bestuursrechter ontvangt een salaris in de schaal A311, alsook de toelagen, vergoedingen en sociale voordelen, vermeld in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, met uitzondering van de prestatietoelagen.

De diensten en de ervaring van de eerste voorzitter en de effectieve bestuursrechters worden in aanmerking genomen voor hun geldelijke anciënniteit als vermeld in artikel VII 2 van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006.

De voorzitter van het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, c), ontvangt een forfaitaire vergoeding per zitting van de algemene vergadering en de aanvullende bestuursrechter, vermeld in artikel 47, §2, ontvangt een forfaitaire vergoeding per zitting van het bestuursrechtscollege. Het bedrag wordt door de Vlaamse Regering vastgesteld. Ze maken ook aanspraak op de terugbetaling van reis- en verblijfkosten, vermeld in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006.

Afdeling 3. Ontslag en oprustst elling

Art. 51. De bestuursrechters kunnen op ieder moment ontslag nemen. Ze blijven evenwel hun functie uitoefenen, tot ze zijn vervangen, maximaal gedurende zes maanden.

Een effectieve bestuursrechter houdt op zijn ambt uit te oefenen en wordt op rust gesteld door de algemene vergadering op een van de volgende momenten:

1° op het einde van de maand waarin hij de leeftijd van zevenenzestig jaar bereikt;
2° na advies van Medex als hij niet meer in staat is zijn ambt naar behoren te vervullen wegens zware en blijvende gebrekkigheid. De Vlaamse Regering stelt hiervoor de nadere regels vast.

Op zijn verzoek en op voorstel van de eerste voorzitter kan de Vlaamse Regering een effectieve bestuursrechter die de leeftijd van zevenenzestig jaar heeft bereikt, machtigen om zijn ambt verder uit te oefenen totdat hij is vervangen.

Afdeling 4. De evaluatie van de effectieve bestuursrechters en de eerste voorzitter

Art. 52. §1. De effectieve bestuursrechters en de eerste voorzitter krijgen een gemotiveerde schriftelijke en beschrijvende evaluatie.

De evaluatie omvat geen einduitspraak, behalve als de evaluator oordeelt dat de geëvalueerde de uitspraak “onvoldoende” krijgt .

De evaluatie van de effectieve bestuursrechter vindt de eerste keer plaats binnen drie maanden na het verstrijken van één jaar na de eedaflegging en vervolgens binnen drie maanden na het verstrijken van de evaluatieperiode van drie jaar. Er kan vroegtijdig een nieuwe tussentijdse evaluatie gehouden worden als zich sedert de laatste evaluatie bijzondere negatieve feiten hebben voorgedaan of als bijzondere negatieve vaststellingen zijn gedaan.

De evaluatie van de eerste voorzitter vindt de eerste keer plaats binnen drie maanden na het verstrijken van een jaar na de eerste aanstelling en vervolgens binnen drie maanden na het verstrijken van de evaluatieperiode van drie jaar. Er kan vroegtijdig een nieuwe tussentijdse evaluatie gehouden worden als zich sedert de laatste evaluatie bijzondere negatieve feiten hebben voorgedaan of als bijzondere negatieve vaststellingen zijn gedaan.

§2. De evaluatie slaat op de wijze van ambtsuitoefening en wordt gehouden op grond van criteria die betrekking hebben op de persoonlijkheid en de intellectuele, professionele en organisatorische capaciteiten, met in begrip van de kwaliteit van de geleverde prestaties zonder dat daardoor afbreuk wordt gedaan aan de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de bestuursrechter. De Vlaamse Regering stelt de evaluatiecriteria vast na het advies van de algemene vergadering te hebben gevraagd.

De eerste voorzitter evalueert de effectieve bestuursrechter. Het evaluatiecollege, dat bestaat uit de drie oudste effectieve bestuursrechters, evalueert de eerste voorzitter.

Art. 53. De effectieve bestuursrechter en de eerste voorzitter kunnen op straffe van verval binnen een termijn van vijftien kalenderdagen na de kennisgeving van de evaluatie tegen de uitspraak “onvoldoende” beroep instellen bij de beroepscommissie.

De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de beroepscommissie.

Het beroep, vermeld in het eerste lid, is opschortend.

Art. 54. Als een effectieve bestuursrechter eenmaal de evaluatie “onvoldoende” heeft gekregen, doet de algemene vergadering uitspraak bij arrest over het ontslag.

Als de eerste voorzitter eenmaal de evaluatie “onvoldoende” heeft gekregen, wordt voortijdig een einde gesteld aan zijn mandaat.

De ontslagen effectieve bestuursrechter krijgt een vergoeding wegens ontslag. Die vergoeding is gelijk aan twaalf keer de laatste maandbezoldiging van de bestuursrechter als hij ten minste twintig jaar dienst heeft, aan acht keer of zes keer

die bezoldiging naargelang de bestuursrechter tien jaar dienst of minder dan tien jaar dienst heeft.

Art. 55. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de evaluatie, waaronder ten minste de evaluatieprocedure en de beroepsprocedure .

Afdeling 5. Tuchtregeling en ordemaatregel

Art. 56. Tegen een effectieve bestuursrechter en de eerste voorzitter die zijn ambtsplichten verzuimt of door zijn gedrag afbreuk doet aan de waardigheid van het ambt, kunnen de volgende tuchtstraffen worden uitgesproken:
1° blaam;
2° inhouding van salaris;
3° tuchtschorsing;
4° ontslag van ambtswege;
5° afzetting.

De inhouding van salaris wordt toegepast gedurende ten hoogste drie maanden en mag niet meer bedragen dan een vijfde van de nettobezoldiging.

De tuchtschorsing wordt uitgesproken voor ten hoogste drie maanden en kan aanleiding geven tot een inhouding van salaris die niet hoger mag liggen dan een vijfde van de nettobezoldiging.
Tijdens de tuchtschorsing bevindt de effectieve bestuursrechter zich in de administratieve toestand non-activiteit met behoud van salaris, met behoud van de toepassing van het eerste lid.

Het ontslag van ambtswege en de afzetting hebben het verlies van de hoedanigheid van bestuursrechter tot gevolg.

Art. 57. De tuchtoverheid, die bevoegd is om een tuchtprocedure in te stellen en een van de tuchtstraffen, vermeld in artikel 56, eerste lid, op te leggen, is:
1° de eerste voorzitter ten aanzien van de effectieve bestuursrechters;
2° het tuchtcollege, dat bestaat uit de drie oudste effectieve bestuursrechters, ten aanzien van de eerste voorzitter.

Art. 58. Tegen de door de eerste voorzitter respectievelijk door het tuchtcollege uitgesproken tuchtstraf staat beroep open bij de beroepscommissie. De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de beroepscommissie.

Art. 59. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de tuchtprocedure, waaronder ten minste de wijze waarop de tuchtprocedure wordt ingesteld en gevoerd, de wijze waarop beroep kan worden ingesteld en de beroepsprocedure wordt gevoerd, en de regels voor de doorhaling van de tuchtstraffen.

Art. 60. Als de eerste voorzitter of een effectieve bestuursrechter wordt vervolgd wegens een misdaad of wanbedrijf of tuchtrechtelijk wordt vervolgd, kan hij in het belang van de dienst bij wijze van ordemaatregel uit zijn ambt worden geschorst voor de duur van de vervolging en tot de eindbeslissing is genomen.

De eerste voorzitter spreekt de schorsing van de effectieve bestuursrechter uit. Het tuchtcollege, dat bestaat uit de drie oudste effectieve bestuursrechters, spreekt de schorsing uit ten aanzien van de eerste voorzitter.

Tegen de beslissing waarbij de eerste voorzitter, respectievelijk het tuchtcollege ten aanzien van de eerste voorzitter een ordemaatregel uitspreekt, staat beroep open bij de beroepscommissie. De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de beroepscommissie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de schorsing, waaronder ten minste de wijze waarop beroep kan worden ingesteld en de beroepsprocedure wordt gevoerd, alsook de gevolgen die verbonden zijn aan de schorsing.

Afdeling 6. Andere delen van de rechtspositieregeling van de bestuursrechter

Art. 61. Met behoud van de toepassing van de bepalingen die in dit decreet zijn opgenomen over de rechtspositieregeling van de bestuursrechter, bepaalt de Vlaamse Regering de overige delen van de rechtspositieregeling van de bestuursrechter, waaronder ten minste de rechten en de plichten, de onverenigbaarheden en de verloven.

De Vlaamse Regering stelt de deontologische code vast op voorstel van de algemene vergadering.

Hoofdstuk 8. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Art. 62. In artikel 16.4.19 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het derde lid opgeheven;

2° paragraaf 4 wordt opgeheven.

Art. 63. Artikel 16.4.20 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt opgeheven.

Art. 64. Artikel 16.4.21 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

Art. 65. Artikel 16.4.22 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009, wordt opgeheven.

Art. 66. Artikel 16.4.24 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

Art. 67. In artikel 16.4.39 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, worden tussen het woord “opgelegd” en het woord “beroep” de woorden “binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving van de bestreden beslissing” ingevoegd.

Art. 68. In artikel 16.4.44 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, worden tussen het woord “opgelegd” en de zinsnede “, beroep” de woorden “binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving van de bestreden beslissing” ingevoegd.

Art. 69. Artikel 16.4.62, 16.4.63 en 16.4.65 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, worden opgeheven.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Art. 70. In artikel 15 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij de decreten van 8 juli 2011 en 29 juni 2012, worden paragraaf 2 tot en met 9 opgeheven.

Art. 71. In artikel 16, §2, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “artikel 15, § 9,” vervangen door de zinsnede “artikel 31, §5 van het decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges”.

Afdeling 3. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Art. 72. In artikel 4.8.1. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 73. In artikel 4.8.2. van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden het tweede en het derde lid opgeheven.

Art. 74. In titel IV, hoofdstuk VIII, afdeling 2, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden onderafdeling 2, die bestaat uit artikel 4.8.3., onderafdeling 3, die bestaat uit artikel 4.8.4, en onderafdeling 4, die bestaat uit artikel 4.8.5, opgeheven.

Art.75. In titel IV, hoofdstuk VIII, afdeling 3, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, wordt onderafdeling 1, die bestaat uit artikel 4.8.6 tot en met 4.8.10, opgeheven.

Art. 76. In artikel 4.8.11 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord “belanghebbenden” vervangen door het woord “personen”;

2° in paragraaf 1, tweede lid, wordt het woord “belanghebbende” vervangen door het woord “persoon”;

3° paragraaf 3 wordt opgeheven.

Art. 77. Artikel 4.8.12 en 4.8.13 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden opgeheven.

Art. 78. In titel IV, hoofdstuk VIII, afdeling 3, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden onderafdeling 3, die bestaat uit artikel 4.8.14, en onderafdeling 4, die bestaat uit artikel 4.8.15 tot en met 4.8.20, opgeheven.

Art. 79. Artikel 4.8.21 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 4.8.21. Elk van de personen, vermeld in artikel 4.8.11,§1,eerste lid, kan in de zaak tussenkomen.”

Art. 80. In titel IV, hoofdstuk VIII, afdeling 3, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden onderafdeling 6, die bestaat uit artikel 4.8.22 en 4.8.23, onderafdeling 7, die bestaat uit artikel 4.8.24 tot en met 4.8.27, en onderafdeling 8, die bestaat uit artikel 4.8.28 tot en met 4.8.32, opgeheven.

Art. 81. In titel IV, hoofdstuk VIII, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden afdeling 4, die bestaat uit artikel 4.8.33 tot en met 4.8.40, afdeling 5, die bestaat uit artikel 4.8.41 tot en met 4.8.43, en afdeling 6, die bestaat uit artikel 4.8.44 tot en met 4.8.48, opgeheven.

Art. 82. In artikel 7.5.8 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 16 juli 2010 en 6 juli 2012, wordt paragraaf 5 opgeheven.

Afdeling 4. Wijzigingen van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet

Art. 83. Artikel 202 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 wordt vervangen door wat volgt :

“Art. 202. Er wordt een Raad voor Verkiezingsbetwistingen opgericht”.

Art. 84. In deel 4, titel 2, hoofdstuk 1, van hetzelfde decreet wordt afdeling 3, die bestaat uit artikel 206, opgeheven.

Art. 85. In deel 4, titel 2, hoofdstuk 1, van hetzelfde decreet wordt afdeling 4, die bestaat uit artikel 207 tot en met 215, opgeheven.

Art.86. In deel 4, titel 2, van hetzelfde decreet wordt hoofdstuk 2, dat bestaat uit artikel 216 en 217, opgeheven.

Hoofdstuk 9. Slotbepalingen

Art. 87. §1. De bestuursrechters die op de datum van inwerkingtreding van dit decreet aangesteld zijn bij het Milieuhandhavingscollege, blijven aangesteld als effectief of plaatsvervangend bestuursrechter bij hun rechtscollege met behoud van de mandaatregeling en de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, totdat ze op rust worden gesteld, ontslag nemen of ontslag krijgen.

Uiterlijk negentig dagen voor het mandaat van de bestuursrechters, vermeld in het eerste lid is verstreken, kan de Vlaamse Regering beslissen om het mandaat van bestuursrechter niet te verlengen.
De beslissing mag niet indruisen tegen de onafhankelijkheid van het Milieuhandhavingscollege of van de individuele bestuursrechters ervan, noch betrekking hebben op de inhoudelijke aspecten van de door het Milieuhandhavingscollege genomen beslissingen.
Als de Vlaamse Regering uiterlijk negentig dagen voor het mandaat van de bestuursrechters, vermeld in het eerste lid verstrijkt, geen beslissing neemt om het mandaat niet te verlengen, wordt het mandaat stilzwijgend verlengd.

§2. De bestuursrechters die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet benoemd zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, blijven benoemd bij hun rechtscollege als bestuursrechter met behoud van de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, totdat ze op rust worden gesteld, ontslag nemen of ontslag krijgen.

§3. De voorzitters, de raadsleden en de plaatsvervangers die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet benoemd zijn bij de Raad voor Verkiezings-betwistingen, blijven benoemd bij hun rechtscollege met behoud van de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet tot 1 maart van het jaar waarin de lokale en provinciale verkiezingen plaatsvinden**.**

In afwijking van artikel 47, §2, kan de Vlaamse Regering de bestuursrechters, vermeld in het eerste lid van deze paragraaf, vanaf 1 maart van het jaar waarin de lokale en provinciale verkiezingen plaatsvinden, benoemen als aanvullend bestuursrechter bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen voor een periode van zes jaar, die hernieuwbaar is met behoud van de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet.

Art. 88. Voor de bestuursrechters die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet aangesteld of benoemd zijn bij het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), wordt de eerste evaluatie gehouden na het verstrijken van één jaar na de inwerkingtreding van het decreet .

Art. 89. De Vlaamse Regering regelt de overdracht van het personeel van het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, b), aan de diensten van de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Regering regelt de overdracht van het personeel van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, dat overeenkomstig artikel 16.4.22 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid ter beschikking is gesteld van het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, a), aan de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De Vlaamse Regering bepaalt de noodzakelijke maatregelen om de rechten te waarborgen van het overgedragen personeel wat betreft de anciënniteit en de bezoldiging.

Art. 90. De beroepen die zijn ingediend bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges, vermeld in artikel 2,1°, a) en c), voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet worden behandeld volgens de reglementering die van toepassing was daags voor de inwerkingtreding van dit decreet.

Art. 91. De beroepen die zijn ingediend bij het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, b), voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, worden behandeld volgens de volgende regels:

- 1° beroepen die zijn ingediend voor 1 september 2012, worden behandeld volgens de procedureregels die gelden voor die datum;
- 2° beroepen die zijn ingediend vanaf 1 september 2012 worden behandeld volgens de procedureregels vermeld in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 en het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen;
- 3° beroepen die al in beraad zijn genomen voor de datum van inwerkingtreding van dit decreet worden in dezelfde samenstelling als op de zitting besproken en uitgesproken.

Art. 92. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel, …

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

PROTOCOL NR. 324.1040
houdende de conclusies van de onderhandelingen van 13 mei 2013
die gevoerd werden in het sectorcomité XVIII
Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest

Vlaamse overheid

Agentschap voor Overheidspersoneel

SECTORCOMITE XVIII
VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST

protocol nr. 324.1040

PROTOCOL HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN VAN 13 MEI 2013 DIE GEVOERD WERDEN IN HET SECTORCOMITE XVIII VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST

Over

Voorontwerp van decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (art. 89)

door de afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

vaste leden

1. de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, voorzitter;

2. de heer Geert Bourgeois, Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand;

3. de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

4. mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur.

enerzijds,

en de afvaardigingen van de drie representatieve vakbonden:

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

  de heren Jan Van Wesemael
  Chris Moortgat

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten die onder meer de ACV-Openbare Diensten en de ACV-Transport en Communicatie groepeert, vertegenwoordigd door:

  de heer Christoph Vandenbulcke
  mevrouw Nathalie Hiel

- het Vrij Syndicaat van het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door:

  de heren Jos Mermans
  Francis Van Lindt

anderzijds,

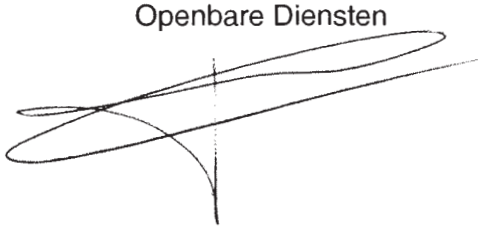
Werd een eenparig akkoord afgesloten over artikel 89 van bijgaand voorontwerp van decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Bijgaand document maakt integraal deel uit van dit protocol.

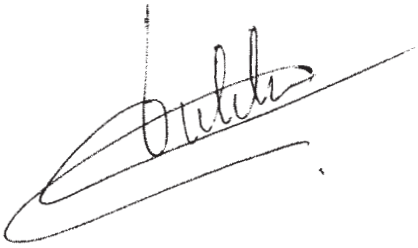
Brussel,
17 MEI 2013

DE AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE VAKORGANISATIES:

Voor de Algemene Centrale der Openbare Diensten

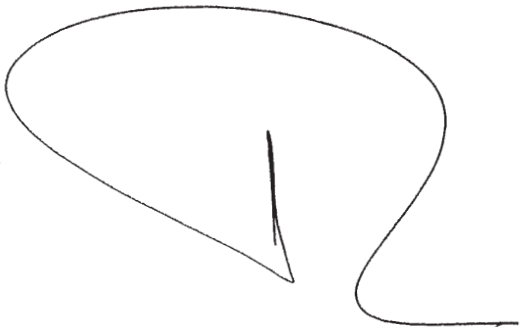

Voor de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten

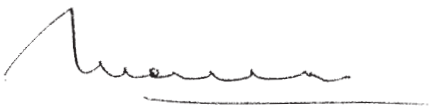

DE AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID

De Voorzitter,

Kris Peeters
minister-president van de Vlaamse Regering
en
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid

Geert Bourgeois
Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Voor het Vrij Syndicaat van het
Openbaar Ambt

Philippe Muyters
Vlaams minister van Financiën,
Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening,
en Sport

Joke Schauvliege
Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur
en Cultuur

ADVIES VAN DE VLAAMSE ADVIESRAAD VOOR BESTUURSZAKEN

vlabest
vlaamse adviesraad voor bestuurszaken

Aan de heer Geert Bourgeois
Vlaams minister van Bestuurszaken,
Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme
en Vlaamse Rand
Arenbergstraat 7
1000 BRUSSEL

vragen naar / e-mail	**telefoonnummer**	**datum**	**kenmerk**
Bram Opsomer bram.opsomer@bz.vlaanderen.be	02 553 40 15	4 juni 2013	2013/10

Betreft: briefadvies voorontwerp decreet bestuursrechtscolleges

Mijnheer de minister,

Op vrijdag 26 april 2013 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en gelastte u hierover het advies te vragen aan VLABEST, SARO, Minaraad en SERV.

VLABEST organiseerde op 14 mei 2013 een hoorzitting waarop vertegenwoordigers van uw kabinet en van het departement Bestuurszaken het voorontwerp hebben toegelicht, waarna een gedachtewisseling volgde. Ook vertegenwoordigers van SARO, Minaraad en SERV waren aanwezig. De Raad dankt de heer Tom Somers (kabinet), mevrouw Martine Van Sande en mevrouw Ellen Van Hamme (afdeling Regelgeving van het departement Bestuurszaken) voor hun verhelderende toelichting en hun antwoorden op onze vragen.

Situering

Het voorontwerp is de juridische uitwerking van de principenota tot oprichting van een Bijzonder Vlaams Bestuurs-rechtscollege, die de Vlaamse Regering reeds op 29 april 2011 goedgekeurde. Met het voorontwerp worden de organisatie en de procedures van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb), het Milieuhandhavingscollege (MHHC) en de (provinciale) Raden voor Verkiezingsbetwistingen samengevoegd. Dit houdt onder andere volgende aspecten in: uniforme werking, één algemene vergadering met uitwisselbare rechters, een overkoepelend procedurereglement, een uniforme rechtspositieregeling, een gemeenschappelijke griffie, één gebouw, gemeenschappelijke ICT, dossierbeheer en archief, één budget, ….
De griffiers, referendarissen en het ondersteunend personeel worden daarvoor gecentraliseerd in één binnen het departement Bestuurszaken op te richten afdeling “Dienst van de bestuursrechtscolleges” (DBRC).

Daarnaast worden in het kader van een oplossingsgerichte rechtsbedeling een aantal (nieuwe) rechtstechnieken mogelijk gemaakt, zoals de vereenvoudigde procedure, schorsing op elk moment in het geding, bestuurlijke lus, bemiddeling, de injunctiebevoegdheid, ….

Advies

De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken kan zich vinden in de probleemstelling die aan de grondslag ligt van het voorontwerp. De burger heeft recht op duidelijke regels, zeker wat betreft zijn bescherming tegen de beslissingen van overheidsinstanties. De huidige vormgeving van de administratieve rechtscolleges is versnipperd en brengt verwarring met zich mee, en niet enkel voor de burger, maar ook aan de zijde van de (lokale) overheid. De grote versnippering op het vlak van organisatie en procedure voor de diverse bestuurlijke rechtscolleges geeft aanleiding tot rechtsonzekerheid en zet de efficiënte rechtsbescherming onder druk, met onder andere een achterstand in de afhandeling van de zaken tot gevolg. Eenvormige structuren en processen, gecombineerd met een verlaging van administratieve zwaarte en een verhoging van de efficiëntie, doorzichtigheid en transparantie, leveren betere relaties op tussen burger en bestuur.

Elke efficiëntiewinst die hierin kan worden gemaakt, is dus zonder twijfel nuttig en nodig. In die zin is het **voorontwerp een stap vooruit**: de backoffice van de drie betrokken rechtscolleges wordt samengevoegd, de omvang en flexibiliteit van het korps wordt beter afgesteld op het takenpakket door de samenvoeging tot één korps met polivalentie en inwisselbaarheid van de rechters (specifiek deze van de RvVb en de MHHC), en er worden rechtstechnieken geïntroduceerd die het mogelijk moeten maken om aan efficiëntere en vooral meer doelgerichte rechtspraak te doen.

Toch zijn er volgens de Raad ook strategisch belangrijke bedenkingen te maken:

1. De Vlaamse Regering heeft de stap naar één uniform bestuursrechtscollege niet durven zetten, omdat onder grondwetsspecialisten discussie bestond over de vraag of het Vlaamse Parlement bevoegd is om in het kader van de impliciete bevoegdheden een eengemaakt bestuursrechtscollege tot stand te brengen. Dat deze strijd nog niet beslecht is – in het voordeel van een volwaardige Vlaamse Justitie – is spijtig (zie ook punten 5 en 6).
   De drie betrokken rechtscolleges blijven dus bestaan als aparte entiteiten, en de gemeenschapsbevoegdheden blijven om onduidelijke redenen zelfs volledig buiten de scope van deze oefening (Raad voor Studievoortgangsbetwistingen). De Beroepscommissie voor Tuchtzaken voor de lokale besturen, die oorspronkelijk ook ging meegenomen worden in het integratieproces door een omvorming tot administratief rechtscollege, werd uiteindelijk evenzeer zonder duidelijke motivatie buiten het voorontwerp gehouden. **De initiële versnippering en complexiteit vanuit het oogpunt van de burger blijft dus bestaan**, mede omdat het in het voorontwerp niet is gelukt om alle regels betreffende de rechtspleging en het arrest volledig op elkaar af te stemmen. Meer overzicht in de verschillen (door bundeling in één wettekst) is geen oplossing voor de versnippering.
   In de voorliggende constellatie is het bovendien onduidelijk waarom de Raden voor Verkiezingsbetwistingen, die qua inhoud, rechtspleging, werkdruk en samenstelling sterk verschillen van de twee andere betrokken rechtscolleges, dan wel zijn meegenomen in deze operatie. Een efficiëntie en effectiviteitsoefening is zeker ook voor deze Raden aangewezen, maar de huidige integratie in de nieuwe entiteit is wat geforceerd en verdient zeker geen

schoonheidsprijs. De meerwaarde van de bundeling met de materies betreffende bouw- en milieuvergunning lijkt op dit moment miniem.

2. Daarenboven is er nog grote onzekerheid over de vraag of het **contentieux in verband met de omgevingsvergunning** zal worden toegekend aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen, dan wel of dit naar de Raad van State zal gaan. In de ontwerpteksten van het decreet betreffende de omgevingsvergunning, die op 19 april 2013 door de Vlaamse Regering een eerste maal principieel zijn goedgekeurd, lijkt de optie voor een rechtstreeks beroep bij de Raad van State al te zijn gemaakt. Dat blijkt uit de ontworpen wijzigingen van artikel 4.8.2 en 4.8.11 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke ordening, over de bevoegdheid van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (artikel 308-309 van het voorontwerp), en blijkt ook uit de RIA bij het voorontwerp (p. 95). Toch zou daar binnen de Vlaamse Regering geen consensus over gevonden zijn, en is beslist om op basis van een apart advies van de administratie (dat tegen eind mei moet worden voorgelegd) de knoop door te hakken in de tweede principiële beslissing. **Indien zou worden beslist om de betwistingen onder te brengen bij de Raad van State, dan zou de nieuwe constructie een zo goed als lege doos zijn.**

3. **De Raad mist in het kader van het gevoerde hervormingsproces een duidelijke aanzet tot de vorming van een algemene visie over de rechtsbescherming** van de rechtsonderhorige tegen het optreden van de Vlaamse overheid. De Vlaamse Regering focust op aspecten inzake beheer en procedures van de drie betrokken rechtscolleges, maar meer fundamentele vragen blijven onbeantwoord:
   - Wanneer is bijvoorbeeld een bestreden beslissing een zaak voor rechters is, en wanneer niet?
   - Wanneer wordt er beleidsmatig gekozen voor een georganiseerde administratief beroep en wanneer voor onmiddellijk jurisdictioneel beroep?
   - Wanneer wordt er gekozen voor een aparte Vlaamse administratieve rechtbank, en wanneer niet? En indien niet gekozen wordt voor een aparte administratieve rechtbank: wanneer wordt gekozen voor beroep bij de Raad van State en wanneer voor beroep bij een gewone rechter?
   - Worden de uitspraken beperkt tot de beoordeling van het naleven van de procedureregels, of mogen ook inhoudelijke uitspraken worden gedaan?

   De ervaringen met de sterk juridische aanpak van de Beroepscommissie voor Tuchtzaken voor de lokale besturen tonen aan dat een debat over de rol en invulling van de rechtsbescherming noodzakelijk is. In die zin is het trouwens heel jammer dat niet van de gelegenheid gebruik is gemaakt om ook deze beroepscommissie te hervormen.

4. In het kader van deze noodzakelijke visievorming moeten zeker ook de instrumenten aan bod komen voor een meer informele communicatieve aanpak bij complexe besluitvormingsprocessen. Een dergelijke aanpak kan immers bijdragen aan een meer efficiënte en gedragen besluitvorming, en meer tevreden burgers en ambtenaren. Het voorontwerp lijkt nu namelijk voorbij te gaan aan het feit dat de meeste winsten kunnen worden geboekt door een meer **pro-actieve oplossingsgerichte aanpak** door de overheid. Het gaat dan om instrumenten die moeten voorkomen dat het tot een beroepszaak komt, zoals het preventief en informeel in contact treden met actoren die de gevolgen van het beleid ondervinden, om zo achteraf conflicten te vermijden. Dit kan bijvoorbeeld door bewustmaking en opleiding van het overheidspersoneel. Inspiratie kan worden gevonden in het SBOV B-onderzoeksproject “Naar een meer proactieve en probleemoplossende communicatie met burgers”. Op zijn minst moeten dwarsverbanden worden gelegd met het voorontwerp van decreet betreffende complexe projecten, dat op vrijdag 24 mei 2013 principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

5. **De Raad vraagt zich dus af of het voorontwerp wel rijp is** om nu nog, juist voor het einde van de huidige legislatuur, op de agenda te plaatsen. Vooral omdat de implementatie van de **6de staatshervorming** nog moet aanvatten. Mogelijk zal er in het kader van de nieuwe bevoegdheden opnieuw moeten worden nagedacht over bepaalde beroepsprocedures, en dan moet de hele oefening opnieuw starten. Bovendien is het niet helemaal duidelijk waarom men niet de sprong heeft durven maken naar één bestuursrechtscollege. Het Grondwettelijk Hof heeft reeds de oprichting van de Raad voor Vergunningsbetwistingen laten passeren, waarom zou dan geen poging worden gedaan om een eengemaakt college voor te leggen? Daarom wordt misschien beter gewacht tot de volgende legislatuur, wanneer een aantal huidige (juridische) bezwaren mogelijk opnieuw in vraag zullen worden gesteld en wanneer er een beter zicht is op de uitvoering van de 6de staatshervorming.

6. Hiermee komen we bij de kern van de zaak: **de bevoegdheidsverdeling inzake het oprichten van administratieve rechtscolleges is in de opeenvolgende staatshervormingen nooit goed geregeld** (ook niet in de uiteindelijke 6de staatshervorming). In andere federale systemen met meer homogene bevoegdheidspakken, zoals Duitsland en de Verenigde Staten, is het veel duidelijker: daar zijn de deelstaten expliciet bevoegd voor het oprichten van administratieve rechtscolleges in de materies die onder hun bevoegdheid vallen (inclusief de bevoegdheid om deze rechtscolleges indien gewenst in de gewone rechtbank in te voegen). In België is dit niet mogelijk omdat de Raad van State, als interfederaal administratief rechtscollege, steeds bevoegdheden blijft behouden ten aanzien van Vlaamse materies, waardoor het eigenlijk onmogelijk is om in de huidige institutionele setting een volledig transparant en sluitend systeem inzake rechtsbescherming te creëren. Meteen dus voer voor een volgende staatshervorming.

De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken vraagt om bovenstaande redenen om het verdere goedkeuringsproces van het voorliggende voorontwerp stop te zetten en dit pas opnieuw op de agenda te plaatsen als de geesten hierover verder gerijpt zijn. De belangrijkste elementen, zoals de introductie van nieuwe rechtstechnieken en de inwisselbaarheid van rechters, werden reeds eerder voor een deel geïntroduceerd via het besluit van 19 april 2013 houdende de organisatie van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het besluit van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging van de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Deze ingrepen moeten het mogelijk moeten maken om de belangrijkste noden inzake een evenwichtige werklastverdeling tussen de RvVb en de MHHC op te lossen. De omvorming van de vijf provinciale Raden voor Verkiezingsbetwistingen tot één Raad is zeker toe te juichen, maar ook hiermee kan worden gewacht, gezien de volgende lokale en provinciale verkiezingen pas in 2018 plaats vinden. VLABEST is dus van oordeel dat zeker geen sprake kan zijn hoogdringendheid en dat uitstel in dit geval te verantwoorden is. Bovendien is er nood aan meer diepgaand overleg met álle administratieve rechtscolleges. Door het besluitvormingsproces te stoppen, kan tijd worden gewonnen om op basis van een omvattende en gedragen visievorming, en met alle nodige informatie op tafel, te werken aan een echt transparant Vlaams systeem voor een efficiënte rechtsbescherming.

Wij hopen, mijnheer de minister, u hiermee van dienst te zijn geweest. Voor bijkomende vragen of toelichting kan u steeds contact opnemen met het secretariaat van VLABEST.

Hoogachtend,

Prof. dr. Herman MATTHIJS
Voorzitter

Bram OPSOMER
Secretariaat

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD RUIMTELIJKE ORDENING – ONROEREND ERFGOED

ADVIES
VAN 5 JUNI 2013
OVER HET ONTWERP VAN DECREET
VLAAMSE BESTUURSRECHTSCOLLEGES

SARO | Koning Albert II-laan 19 bus 12 | 1210 Brussel

INHOUD

I. SITUERING 110
II. ALGEMENE BEOORDELING 110
III. STEM AF MET OMGEVINGSVERGUNNING EN ONDERZOEKSVRAGEN 111
IV. BEPERK AUTONOME REGELINGEN BINNEN HET DECREET 112

I. SITUERING

1. SARO ontving op 7 mei 2013 een adviesvraag van Vlaams Minister Geert Bourgeois over het ontwerp van decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (VBRC). Met voorliggend advies, goedgekeurd op de raadszitting van 6 juni 2013, komt de raad tegemoet aan de vooropgestelde adviestermijn van 30 dagen.

2. De Vlaamse Regering ging op 29 april 2011 akkoord met de principenota tot oprichting van een Bijzonder Vlaams bestuursrechtscollege.[1] Deze nota kwam tot stand in uitvoering van het advies van de commissie Berx om één administratief rechtscollege op te richten met uitgebreide uitspraakbevoegdheden. De nota beoogde betere samenwerking tussen de bestaande en toekomstige Vlaamse administratieve rechtscolleges en ging uit van de samenvoeging van het Milieuhandhavingscollege (MHHC), de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb), de Raad voor Verkiezingsbetwistingen (RvV) en de Beroepscommissie voor Tuchtzaken voor lokale besturen.[2]

3. Deze oorspronkelijke ambitie om één geïntegreerd VBRC op te richten werd echter niet gerealiseerd. Met voorliggend ontwerp van decreet werd geopteerd voor het samenbrengen van de bestaande administratieve rechtscolleges onder de VBRC-koepel, in plaats van de oprichting van één geïntegreerd VBRC.[3] Het ontwerp van decreet bevat de regels die gemeenschappelijk zijn op het vlak van organisatie, procedures en werking van de RvVb, het MHHC en de RvV. De samenwerking beoogt een doeltreffende, kostenefficiënte en effectieve geschillenbeslechting, met een uniforme, flexibele en transparante regeling voor de betrokken bestuurscolleges. [4]

II. ALGEMENE BEOORDELING

4. De raad ondersteunt ten volle de oorspronkelijke doelstellingen van de principenota tot oprichting van een Bijzonder Vlaams Bestuursrechtscollege: een doeltreffende, kostenefficiënte en effectieve beslechting van geschillen, een verdere vereenvoudiging, een betere bescherming van de rechtszoekende met een eenvormige flexibele en transparante regeling op het vlak van organisatie en werking van de verschillende bestuurscolleges. De raad erkent dat hierdoor belangrijke schaalvoordelen en efficiëntiewinsten kunnen gerealiseerd worden.

5. De raad betreurt dat met voorliggend ontwerp van decreet de oorspronkelijke doelstellingen van de principenota slechts zeer beperkt worden gerealiseerd. De oorspronkelijke doelstelling

[1] VR 2011 2904 DOC.0357.

[2] De 5 provinciale Raden voor Verkiezingsbetwistingen worden met voorliggend ontwerp van decreet omgevormd tot één Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Uiteindelijk werd beslist het beroepsorgaan tucht lokale besturen niet om te vormen tot een administratief rechtscollege en het buiten de scope van voorliggend decreet te houden.

[3] Cf. nota aan de Vlaamse Regering over het voorontwerpdecreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse Bestuursrechtscolleges. De samengevoegde organisatie omvat een zelfde manier van werken, één algemene vergadering, een overkoepelend procedurereglement, een uniforme rechtspositieregeling, een gemeenschappelijke griffie, één gebouw, gemeenschappelijke ICT en archief, één budget, … .

[4] De logistieke en administratieve onderbouw wordt samengevoegd. De huisvesting wordt gecentraliseerd in het Ellipsgebouw. Het personeel (cf. art. 6 voorontwerpdecreet) valt onder de in de Vlaamse administratie op te richten Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

om één geïntegreerd VBRC op te richten werd niet gerealiseerd. Volgens de toelichting werd deze oorspronkelijke doelstelling niet gerealiseerd omwille van de onzekerheid omtrent de impliciete bevoegdheid van het Vlaams Parlement om een administratief geïntegreerd Vlaams rechtscollege op te richten.[5] Tevens wijst de raad op de onduidelijke toekomstige taakstelling van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de vraag welk administratief rechtscollege bevoegd zal zijn in het kader van de schorsings- en vernietigingsgeschillen in het kader van de omgevingsvergunning.

Het is duidelijk dat de Vlaamse Regering eerst aan antwoord moet bieden op deze onduidelijkheden vooraleer de draagwijdte van voorliggend ontwerp van decreet ook effectief kan beoordeeld worden. Immers indien het omvangrijkste beroepscollege onder het VBRC (nl. de RvVb) het grootste deel van zijn taken zou verliezen wordt het VBRC herleid tot een 'lege' doos (zie verder hoofdstuk III).

Tevens merkt de raad op dat het voorliggend ontwerp van decreet onvoldoende ver gaat in het uitwerken van een eenvormige werking voor de verschillende rechtscolleges (zie verder hoofdstuk IV).

Omwille van de tegenstrijdige signalen die op gewestelijk niveau worden uitgezonden, de verschillende onderzoeken die nog lopende zijn en het gebrek aan transparantie waarbij eenvoud en snelheid van procedure niet wordt gewaarborgd zal dit ontwerp nog grondig herwerkt moeten worden.

III. STEM AF MET OMGEVINGSVERGUNNING EN ONDERZOEKSVRAGEN

6. De raad vindt het noodzakelijk dat er voldoende wordt afgestemd met reeds vigerende regelgeving (o.a. de VCRO) en met de opmaak van het ontwerp omgevingsvergunningendecreet, evenals met de resultaten van de momenteel lopende onderzoeksvragen in het kader van de opmaak van het omgevingsvergunningendecreet. Een specifiek vraagstuk bij dit decreet betreft immers het administratief rechtscollege dat bevoegd is over de schorsings- en vernietigingsgeschillen in het kader van de omgevingsvergunning.

7. Op 16 april 2013 keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van decreet betreffende de omgevingsvergunning principieel goed. In zijn advies van 5 juni 2013 over dit voorontwerp wees SARO op de huidige onduidelijkheid over welk administratief rechtscollege bevoegd is voor de schorsings- en vernietigingsgeschillen in het kader van de omgevingsvergunning. De Vlaamse Regering creëert hieromtrent heel wat onduidelijkheid en geeft zeer uiteenlopende signalen:[6]

    a. De Vlaamse Regering heeft bij de goedkeuring van het voorontwerp van decreet betreffende de omgevingsvergunning op 19 april 2013 beslist om de Vlaamse minister, bevoegd voor de Bestuurszaken, te gelasten te *onderzoeken* welk administratief rechtscollege bevoegd kan zijn voor de schorsings- en vernietigingsgeschillen in het kader van de omgevingsvergunning en hiervoor een concreet voorstel uit te werken.

    b. Met het voorontwerp van omgevingsdecreet (nl. artikel 308) wordt evenwel het jurisdictioneel beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen afgeschaft, zodat bij ongewijzigd beleid, normaliter de Raad van State opnieuw bevoegd wordt. Met deze beslissing gebeurt een voorafname op het aangekondigde onderzoek (cf. punt a).

[5] Het Vlaams Parlement is bevoegd voor de oprichting van een administratief rechtscollege (impliciete bevoegdheid) op voorwaarde dat dit noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van het Gewest, dat de federale aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling en dat de weerslag van de betrokken bepalingen op die federale aangelegenheid slechts marginaal is. Cf. Het arrest van het grondwettelijk hof 2011/08 van 27 januari 2011 dat de impliciete bevoegdheid van het Vlaams Parlement tot oprichting van de Raad voor Vergunningsbetwistingen aanvaardde.

[6] SARO 2013|15. Advies van 5 juni 2013 over het ontwerp van decreet omgevingsvergunning.

c. Met voorliggend ontwerp van decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige bestuurscolleges wordt uitgegaan van het behoud van de huidige taakstelling en functie van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.[7]

8. Daarenboven leest de raad in de reguleringsimpactanalyse (RIA) bij het voorontwerp decreet omgevingsvergunning dat wordt geopteerd voor optie 2 en dat de Raad van State de bevoegde bestuursrechter is voor schorsings- en vernietigingsberoepen tegen de omgevingsvergunning. De RIA stelt dat de recente tendens om bevoegdheden over te hevelen van de Raad van State naar de regionale rechtscolleges (vb. MHC, RvVb) gedeeltelijk wordt teruggeschroefd. Volgens deze optie moeten de bevoegdheden inzake stedenbouwkundige en verkavelingsvergunningen die sinds 1 september 2009 toekomen aan de RvVb terug overgedragen worden aan de Raad van State. Deze optie veronderstelt, aldus de RIA, een terugkeer naar de vorige situatie 'in afwachting van de oprichting van een Vlaams Bestuurscollege'.[8] De raad veronderstelt dat de RIA hier inspeelt op de oorspronkelijke ambitie om één geïntegreerd Vlaams bestuursrechtcollege op te richten.

9. De raad dringt er aldus op aan om duidelijkheid te creëren en voorliggend decreet af te stemmen met het in opmaak zijnde omgevingsvergunningendecreet en met de resultaten van het onderzoek dat momenteel plaatsvindt met betrekking tot het bevoegde administratieve rechtscollege voor de schorsings- en vernietigingsgeschillen in het kader van de omgevingsvergunning. Zoals immers gesteld bij de algemene beoordelingen, zullen deze beslissingen immers cruciaal zijn voor de toekomst (kritische massa) van het VBRC.

IV. BEPERK AUTONOME REGELINGEN BINNEN HET DECREET

10. Het koepeldecreet neemt de regels op die gemeenschappelijk zijn op het vlak van organisatie en werking van de onderscheiden bestuursrechtscolleges. Het decreet beoogt tevens dat nieuwe Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges die in de toekomst worden opgericht, op een wettechnisch eenvoudige wijze kunnen worden ingeschreven in het decreet en dat in beginsel de gemeenschappelijke regeling van toepassing wordt gemaakt.[9] Hierdoor wordt vermeden dat naar aanleiding van de oprichting van een nieuw rechtscollege telkens van begin af aan een autonome regeling moet worden uitgewerkt die, aldus de memorie van toelichting, veelal onnodig verschilt van de regels die van toepassing zijn op andere, vergelijkbare rechtscolleges.[10]

11. De raad stelt vast dat, ondanks deze achterliggende doelstelling, het voorliggend decreet er slechts zeer beperkt in slaagt om de werking van de verschillende bestuursrechtscolleges op elkaar af stemmen en één gemeenschappelijke regeling uit te werken. Zo stelt de raad bijvoorbeeld vast dat inzake de rechtspleging (hoofdstuk 3 ontwerpdecreet) de bepalingen voor de respectievelijke bestuursrechtscolleges zeer versnipperd (en complex) worden geregeld (cf. afdeling 1, 2, 3 en 4).[11] Ook in hoofdstuk 4 inzake de arresten zijn de bepalingen voor de verschillende colleges zeer versnipperd vastgelegd (cf. afdeling 1, 2, 3).

    De raad betwijfelt of dergelijke aanpak - die de achterliggende idee van het ontwerpdecreet en de commissie Berx uitholt - een goede samenwerking en een efficiënt en kostenbesparend VBRC zal bewerkstelligen. Deze afzonderlijke behandeling van de verschillende bestuurlijke

[7] SARO 2013|15. Advies van 5 juni 2013 over het ontwerp van decreet Vlaamse bestuursrechtscolleges.
[8] Cf. RIA voorontwerp decreet omgevingsvergunning, pag. 95-96.
[9] Cf. ontwerpdecreet en memorie van toelichting, pag. 7.
[10] Cf. memorie van toelichting, pag. 7.
[11] Afdeling 1 regelt de bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Afdeling 2 regelt de bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Afdeling 3 regelt de bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Afdeling 4 regelt de bepalingen die van toepassing zijn voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

rechtscolleges binnen het ontwerpdecreet, zal tevens aanleiding geven tot meer aanpassingswerk aan het decreet en leidt zeker niet tot vereenvoudiging. De raad vreest bovendien dat de oprichting van een nieuw rechtscollege zal leiden tot een bijkomende autonome regeling binnen het decreet, hetgeen net niet de bedoeling was.

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Briefadvies

het voorontwerp decreet betreffende de organisatie en rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtcolleges

Voorontwerp van decreet betreffende de organisatie en rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

Datum van goedkeuring	**6 juni 2013**
Volgnummer	**2013 | 30**
Coördinator + e-mailadres	**Sandra Sliwa, sandra.sliwa@minaraad.be**

De heer Geert Bourgeois
Vlaams minister van Bestuurszaken,
Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand
Arenbergstraat 7
1000 Brussel

Datum	**6 juni 2013**
Uw referentie	**K36-U-13-1188**
Onze referentie	**02/L16/2013/0511**
Betreft	**Voorontwerp van decreet betreffende de organisatie en rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges**

Mijnheer de minister,

Situering

[1] Op 8 mei 2013 ontving de Minaraad de adviesvraag over het ontwerp decreet betreffende de organisatie en rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtcolleges (VBRC).

[2] Op 29 april 2011 keurde de Vlaamse Regering de principenota tot oprichting van een **Bijzonder Vlaams Bestuurscollege** goed, waarin de Raad voor Vergunningsbetwistingen, het Milieuhandhavingscollege, de provinciale Raden voor Verkiezingsbetwistingen en de Beroepscommissie voor Tuchtzaken bij de lokale besturen zouden worden geïntegreerd. Hiermee gaf de regering uitvoering aan een aanbeveling van de Commissie Berx[1] om een Vlaams bestuursrechtcollege met uitgebreide uitspraakbevoegdheden te creëren waarin de verschillende sectorale Vlaamse bestuursrechtscolleges worden geïntegreerd.

[3] Omwille van twijfel[2] over de bevoegdheid om een Vlaams Bestuursrechtcollege voor een aantal specifieke materies op te richten, werd er met voor-

[1] Verslag van de Commissie Investeringsprojecten, "Naar een snellere en betere besluitvorming over complexe projecten", p. 59.

[2] In het bijzonder met betrekking tot de noodzakelijkheidsvereiste. Aangezien de Raad van State erin slaagde haar achterstand weg te werken, zou het niet zeker zijn dat het Grondwettelijk Hof de noodzakelijkheid en dus de bevoegdheid tot het oprichten van een geïntegreerd VBRC zou aanvaarden.

liggend ontwerp decreet voor gekozen om de ***back office*** van drie bestaande administratieve rechtscolleges samen te voegen onder de koepel van het VBRC, in plaats van één geïntegreerd VBRC op te richten. Met voorliggend ontwerp decreet wordt er meer bepaald een samenwerkingsverband opgericht tussen de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb), het Milieuhandhavingscollege (MHC) en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen (RvV)[3]. De Beroepscommissie voor Tuchtzaken bij de lokale besturen wordt op dit moment nog niet omgevormd tot een administratief rechtscollege en wordt buiten het toepassingsgebied van het ontwerp decreet gehouden.

[4] Artikel 5 van het ontwerp decreet voorziet dat rechters ter beschikking kunnen worden gesteld van een ander Vlaams Bestuursrechtscollege. Aangezien de bestuursrechters die op de datum van inwerkingtreding van dit decreet zijn benoemd bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitgesloten worden van deze regeling, zal dit artikel in de praktijk leiden tot een **uitwisselbaarheid van rechters** benoemd bij het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Advies

[5] De Raad ondersteunt het streven naar een meer efficiënte en effectieve bestuursrechtspraak en een meer eenvormige organisatie van de verschillende bestuursrechtcolleges. Daarom ondersteunt de Raad de oorspronkelijke doelstellingen van de principenota tot oprichting van een Bijzonder Vlaams Bestuursrechtscollege: door schaalvoordelen en efficiëntiewinsten een snelle en kostenefficiënte beslechting van geschillen realiseren. De Raad ondersteunt ook de ruimte die het ontwerp decreet biedt om toekomstige administratieve rechtscolleges op een eenvoudige manier in te schrijven in het decreet, zodat vermeden wordt dat er, naar aanleiding van de oprichting van een nieuw rechtscollege, telkens een nieuwe regeling zou moeten worden uitgewerkt.

[6] De oorspronkelijke doelstelling van de op 29 april 2011 goedgekeurde principenota wordt volgens de Raad met voorliggend ontwerp decreet echter slechts in beperkte mate gerealiseerd. Voor zover de samenvoeging van de administratieve en logistieke ondersteuning van de drie bestuurscolleges leidt tot efficiëntiewinsten is het ontwerp decreet een verbetering in vergelijking met de huidige situatie. Anderzijds blijven de drie rechtscolleges aparte entiteiten met een op verschillende punten nog steeds afwijkende regeling, waardoor de huidige **versnipperde regeling en complexiteit** voor een groot deel blijft bestaan. Hierdoor is het allerminst gegarandeerd

[3] Waarbij de huidige vijf provinciale Raden voor Verkiezingsbetwistingen worden omgevormd tot één Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

dat voorliggend ontwerp decreet de beoogde efficiëntiewinsten effectief zal realiseren.

[7] De noodzaak aan een meer efficiënte bestuursrechtspraak is duidelijk. De grote achterstand[4] bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen is bekend. Indien de RvVb ook bevoegd zou worden voor beroepen tegen de eengemaakte **omgevingsvergunning**, dreigt deze achterstand nog op te lopen, waardoor een efficiënte rechtsbescherming onder druk komt te staan. Momenteel bestaat er echter heel wat onduidelijkheid over welk administratief rechtscollege bevoegd zal worden voor het schorsings- en vernietigingscontentieux in het kader van de omgevingsvergunning.

[8] Op 16 april 2013 keurde de Vlaamse Regering het ontwerp decreet betreffende de omgevingsvergunning principieel goed. De nota aan de Vlaamse Regering hierbij gelast de Vlaamse minister voor Bestuurszaken te onderzoeken welk administratief rechtscollege bevoegd wordt voor het schorsings- en vernietigingscontentieux in het kader van de omgevingsvergunning, om hiertoe vervolgens een concreet voorstel uit te werken.

Dit voornemen lijkt in tegenspraak met artikel 308 van het ontwerp decreet omgevingsvergunning waarin de bevoegdheid van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, om uitspraak te doen over beroepen ingesteld tegen vergunningsbeslissingen, wordt geschrapt. Ook de RIA[5] bij het ontwerp decreet omgevingsvergunning vermeldt in het hoofdstuk "rechtsbescherming" dat, in afwachting van de oprichting van een Vlaams Bestuurscollege, de Raad van State de bevoegde bestuursrechter wordt voor schorsings- en vernietigingsberoepen tegen de omgevingsvergunning[6].

[9] Uit voorliggend ontwerp decreet blijkt nu dat de oprichting van een geïntegreerd Vlaams Bestuurscollege wellicht niet op korte termijn gerealiseerd zal worden. Een **afstemming** tussen de verschillende regelgevingsprocessen is volgens de Raad cruciaal. Niet in het minst omdat, als de RvVb, toch het meest omvangrijke rechtscollege in het kader van het VBRC, zijn belangrijkste bevoegdheid zou verliezen, de vraag gesteld kan worden wat nog de toegevoegde waarde van het VBRC zou zijn.

[10] Een vraag tot schorsing of vernietiging moet volgens de Raad in de eerste plaats efficiënt en binnen een **redelijke termijn** behandeld worden. Het is uiteraard cruciaal dat de gekozen regeling de toets van het Grondwettelijk

[4] Zie onder meer het jaarverslag 2012 van de Vlaamse Ombudsdienst, p. 45: http://www.vlaamseombudsdienst.be/ombs/nl/documentatie/pdf/jv2012_vlaamse_ombudsdienst.pdf .

[5] RIA voor het ontwerpdecreet betreffende de omgevingsvergunning, p. 96.

[6] Hierbij aansluitend kan opgemerkt worden dat ook het ontwerp decreet betreffende complexe projecten de Raad van State de bevoegde bestuursrechter maakt.

Hof doorstaat. De Raad van State is een goed ingeburgerd rechtscollege dat vertrouwd is met zowel het milieuvergunningencontentieux[7] als met het contentieux inzake ruimtelijke ordening en kan, in afwachting van meer duidelijkheid inzake de Vlaamse bevoegdheid tot het oprichten van bestuursrechtcolleges, optreden als bestuursrechter. In combinatie met de beperkte potentiële efficiëntiewinsten die met het ontwerp decreet kunnen worden gerealiseerd, maakt dit volgens de Raad dat er **vanuit milieuoogpunt geen hoogdringendheid** is om voorliggend ontwerp decreet door te voeren. De Raad meent daarom dat het, met het oog op een efficiënte rechtsbescherming, meer aangewezen is om eerst de bevoegdheidskwestie te beslechten om daarna al of niet over te gaan tot een volwaardig en daadwerkelijk geïntegreerd Vlaams bestuursrechtcollege.

[11] De sociaaleconomische partners die in de Minaraad vertegenwoordigd zijn, onthouden zich bij dit advies omdat ze in de SERV een advies over dit onderwerp uitbrengen.

Hoogachtend,

Bert De Wel,
voorzitter Minaraad

[7] Ook een beroep tegen een in laatste administratieve aanleg (deels) geweigerde of verleende milieuvergunning wordt momenteel gebracht voor de Raad van State.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

SERV
sterk door overleg

Advies

Decreet Vlaamse bestuursrechtcolleges

Brussel, 17 juni 2013

SERV_ADV_20130617_bestuursrechtcolleges
Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11 • F +32 2 217 70 08 • info@serv.be •www.serv.be

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges
Adviesvrager:
Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand
Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid
Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur
Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport
Ontvangst adviesvraag: 2 mei 2013
Adviestermijn: 30 dagen
Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring raad: 17 juni 2013

SERV_ADV_20130617_bestuursrechtcolleges

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11 • F +32 2 217 70 08 • info@serv.be •www.serv.be

De heer Geert Bourgeois
Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands
Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Arenbergstraat 7

1000 BRUSSEL

contactpersoon
Peter Van Humbeeck
pvhumbeeck@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20130617_bestuursrechtcolleges_pvhit

Brussel
17 juni 2013

Voorontwerp van decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

Mijnheer de minister

Op 2 mei 2013 vroeg u de SERV om advies over bovenvermeld voorontwerp van decreet. Hieronder formuleert de SERV zijn advies, na een korte situering van het dossier.

Situering

Het voorontwerp betreft een koepeldecreet dat de regels op het vlak van de organisatie en werking van enkele bestaande bestuursrechtcolleges samenvoegt en gedeeltelijk harmoniseert en moderniseert. Het gaat om de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb), het Milieuhandhavingscollege (MHHC) en de Raden voor Verkiezingsbetwistingen (RvV). Het voorontwerp wil tevens een zorgen voor een regelgevend en organisatorisch kader dat ook kan dienen voor eventuele toekomstige Vlaamse bestuursrechtscolleges zodat die ook onder de koepel komen van het Vlaams bestuursrechtcollege (VBRC).

Het voorontwerp gaat minder ver dan initieel de bedoeling was, aangezien er twijfel is of Vlaanderen wel bevoegd is om een geïntegreerd administratief rechtscollege op te richten in het kader van de impliciete bevoegdheden nu de Raad van State haar achterstand heeft weggewerkt. De Vlaamse regering koos er dus voor om op veilig te spelen, en de bestaande administratieve rechtscolleges samen te voegen onder de koepel van het VBRC, eerder dan het VBRC formeel op te richten. Het gaat dus juridisch niet om een eengemaakt bestuursrechtscollege.

Het voorontwerp veronderstelt dat de huidige bevoegdheden van de Raad voor Vergunningsbetwistingen behouden blijven. Als, zoals voorzien in het voorontwerp van omgevingsvergunningsdecreet (art. 308), het jurisdictioneel beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen terzake zou worden afgeschaft en het de Raad van State opnieuw bevoegd zou worden[1], moet het voorliggende voorontwerp over het Vlaams

bestuursrechtcollege grondig worden herschreven en rijst de vraag naar de meerwaarde ervan.

Advies

Hierna formuleert de SERV zijn belangrijkste opmerkingen bij het voorontwerp.

1. Voor de SERV is er **eerst en vooral** nood is aan initiatieven die kunnen **vermijden** dat een zaak in administratief beroep of door een rechtscollege moet worden behandeld. De SERV stelde in eerdere adviezen dat een driesporenbenadering moet worden gevolgd. Ten eerste moeten conflicten zoveel mogelijk vermeden worden door een goede procesarchitectuur en procesvoering (cf. tevens de routeplanner en het voorontwerp van decreet betreffende complexe projecten). Ten tweede moet vermeden worden dat conflicten die toch ontstaan juridisch worden uitgevochten. Hier kunnen modellen van bemiddeling nuttig zijn (cf. sociale conflicten). Als conflicten toch juridisch hun beslag moeten krijgen, moeten ten derde de uitspraakbevoegdheden worden verfijnd en uitgebreid zodat een rechter in staat wordt gesteld om actief en oplossingsgericht te werken.
2. In die laatste juridische fase staat voor de SERV de **kwaliteitsvolle rechtsbescherming voorop**, meer dan wie daarvoor bevoegd is of wie met wie wordt samengevoegd. Er is nood aan een effectieve en transparante regeling, via zo eenvoudig mogelijke procedures die worden afgehandeld binnen redelijke termijnen. Dit is voor de SERV de belangrijkste doelstelling waaraan initiatieven zoals het voorontwerp van decreet moeten worden getoetst. De SERV is niet overtuigd dat het voorontwerp hier een grote stap vooruit is. Het slaagt er nog onvoldoende in om de procedures, instrumenten en concrete werking van de verschillende rechtscolleges te harmoniseren en te vereenvoudigen. Het voorontwerp is integendeel complex en een weinig coherent geheel. De instrumenten voor een meer oplossingsgerichte bestuursrechtspraak zijn in beginsel een goede zaak, maar de praktijk leert dat waar ze al bestaan ze weinig worden gebruikt.
3. Uiteraard is de SERV ook vragende partij voor de belangrijke en noodzakelijke **efficiëntiewinsten** die op korte termijn moeten worden geboekt op niveau van de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Vooral het Milieuhandhavingscollege is vandaag zeer duur in verhouding tot de taken en werklast, waardoor de vraag rijst of er überhaupt wel steeds een Vlaams bestuursrechtscollege nodig was. Bovendien zijn er overduidelijk synergiën en efficiëntiewinsten te behalen door de onderlinge uitwisseling of groepering van rechters en ondersteunend personeel, het delen van infrastructuur (gebouw, ICT, archief, website, logistiek, …), het rationaliseren van de loonschalen van sommige bestuursrechters[2], enz. Volgens de SERV kan dit in be-

---

bevoegd kan zijn voor de schorsings- en vernietigingsgeschillen in het kader van de omgevingsvergunning en met de opdracht om hiervoor een concreet voorstel uit te werken.

[2] De RvVb beschikt over 24,7 VTE en een loonkrediet van 1,681 mio €. Het MHHC beschikt over 8 VTE en een loonkrediet van 1,023 mio €. De vier bestuursrechters bij de RvVB hebben loonschaal A311, de voorzitter, ondervoorzitter en de vier bestuursrechters van het MHHC hebben een loonschaal van resp. M4, M3 en M2. Volgens art. 50 van het voorontwerp zullen alle toekomstige bestuursrechters in schaal A311 vallen.

langrijke mate nu al, zonder dat een decreet noodzakelijk is, of kan dit alleszins ook en misschien sneller via een beperkter decreet dan het voorliggende voorontwerp.

4. Van belang voor de efficiëntie is vooral dat de omvang van de middelen en het personeelskader voor de rechtscolleges goed is afgestemd op de **werklast** in de praktijk, en er zeker geen overbestaffing is. Anders brengen groepering van de backoffice en andere efficiëntiemaatregelen weinig op. In dat verband is de discussie over de vraag welk administratief rechtscollege bevoegd zal zijn in het kader van de schorsings- en vernietigingsgeschillen voor de omgevingsvergunning (cf. supra) van bijzonder belang. Er ook de vraag of er wel nood is aan bijkomende bestuursrechters en aan referendarissen[3], en zo ja wanneer (onmiddellijk of na verloop van tijd als de nood blijkt) en hoeveel.
5. De SERV heeft tot slot enkele vragen bij de voorgestelde regeling van de **bestuursrechters**. Ze moeten volgens het voorontwerp houder zijn van een diploma van licentiaat of master in de rechten[4]. De voorzitter van een bestuursrechtcolleges is inderdaad best een gespecialiseerd jurist, maar de SERV wijst op de voordelen van bijzetelende rechters met een technisch profiel voor technisch complexe dossiers zoals dat vandaag het geval is in het Milieuhandhavingscollege. Daarnaast wijst de SERV erop dat de uitgewerkte regeling voor de evaluatie van de bestuursrechters wellicht weinig effectief is.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Ann Vermorgen
voorzitter

[3] Referendarissen zijn immers een nieuwe figuur die de huidige Vlaamse bestuursrechtcolleges niet kennen. Het zouden inhoudelijke medewerkers die rechtstreeks voor de bestuursrechters werken en verantwoordelijk zijn voor de administratieve en inhoudelijke voorbereiding van de dossiers (onderzoek van het dossier en voorbereiding van het arrest), in tegenstelling tot de figuur van een auditeur, die onafhankelijke adviezen opstelt.

[4] Hierop wordt enkel een uitzondering gemaakt voor de aanvullende bestuursrechters van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, benoemd voor zes jaar om gedurende ongeveer zes maand de bijkomende werklast op te vangen naar aanleiding van de zesjaarlijkse verkiezingen. Zij moeten hun deskundigheid aantonen op het vlak van publiek recht, politieke wetenschappen of bestuurswetenschappen.

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 19 juli 2013

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° Vlaams bestuursrechtscollege: een van de volgende instanties:
a) het Milieuhandhavingscollege, opgericht bij het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
b) de Raad voor Vergunningsbetwistingen, opgericht bij de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en waaraan ook bevoegdheden toegekend worden door het decreet van …betreffende de omgevingsvergunning;
c) de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, opgericht bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

2° Vlaamse bestuursrechtscolleges: alle instanties, vermeld in punt 1°, samen;

3° bestuursrechter: de effectieve, aanvullende of plaatsvervangende bestuursrechter;

4° voorzitter: de voorzitter van een Vlaams bestuursrechtscollege;

5° algemene vergadering: de effectieve bestuursrechters van de Vlaamse bestuursrechtscolleges, met uitzondering van de bestuursrechters, vermeld in artikel 87, §3, maar met toevoeging van de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen;

6° eerste voorzitter: de voorzitter van de algemene vergadering;

7° bestreden beslissing: voorwerp van een jurisdictioneel beroep waarvoor een Vlaams bestuursrechtscollege bevoegd is.

Art. 3. De Vlaamse Regering bepaalt de zetel van de Vlaamse bestuursrechtscolleges en maakt die openbaar door bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Art. 4. De kredieten die nodig zijn voor de werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges zijn ten laste van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 2. Inrichting

Afdeling 1. Samenstelling

Art. 5. De Vlaamse bestuursrechtscolleges bestaan uit ten minste tien bestuursrechters, onder wie een eerste voorzitter, voorzitters en kamervoorzitters.

Bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij een Vlaams bestuursrechtscollege, kunnen door de eerste voorzitter ter beschikking gesteld worden van een ander Vlaams bestuursrechtscollege.

De aanvullende bestuursrechters, vermeld in artikel 47, §2 , de plaatsvervangende bestuursrechters, vermeld in artikel 87, §1 en de effectieve, aanvullende en plaatsvervangende bestuursrechters vermeld in artikel 87, §3 zijn uitgesloten van de toepassing van het tweede lid.

Art. 6. De rol van beheerder, hoofdgriffier, griffier en referendaris wordt opgenomen door personeelsleden van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Afdeling 2. Werking

Onderafdeling 1. Algemene Vergadering

Art. 7. De hoofdgriffier en de beheerder zetelen met raadgevende stem in de algemene vergadering, wat hun respectieve bevoegdheden betreft.

De algemene vergadering beslist onder meer over de volgende aangelegenheden:

1 ° de aanstelling van de eerste voorzitter;
2 ° de hernieuwing van het mandaat van eerste voorzitter;

3 ° de goedkeuring en wijziging van het huishoudelijk reglement van de algemene vergadering en de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Onderafdeling 2. Eerste voorzitter

Art. 8. De algemene vergadering stelt onder de effectieve bestuursrechters die deel uitmaken van de algemene vergadering, een eerste voorzitter aan voor een mandaat van vijf jaar, dat eenmaal kan worden hernieuwd.

De algemene vergadering stelt de selectieprocedure vast voor het mandaat van eerste voorzitter.

Art. 9. De eerste voorzitter is belast met de algemene en dagelijkse leiding van de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter is tevens hoofd van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter kan bevoegdheden inzake het dagelijks beheer delegeren aan de beheerder.

Het dagelijks beheer omvat het technisch en financieel beheer, het beheer van de infrastructuur, de communicatie en het personeelsmanagement van de bestuursrechters en van de personeelsleden van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter is belast met het opmaken van een beleidsplan voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter stelt jaarlijks een werkingsverslag op waarin de implementatie van zijn beleidsplan en de evaluatie ervan wordt uiteengezet. In voorkomend geval bevat dat verslag de nodige bijsturingen van het plan, wijst het de behoeften aan en bevat het voorstellen om de werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges te verbeteren.

Ten behoeve van de goede werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges kan de eerste voorzitter maatregelen nemen die kunnen afwijken van de bepalingen in het huishoudelijk reglement.

De eerste voorzitter oefent het mandaat van korpschef uit.

Het mandaat van korpschef omvat het hiërarchisch en functioneel gezag over de bestuursrechters.

Onderafdeling 3. Voorzitter

Art. 10. De voorzitter van een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), wordt aangesteld onder en door de effectieve bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij dat Vlaams bestuursrechtscollege.

De voorzitter van een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, c), wordt aangesteld onder en door de effectieve, aanvullende en plaatsvervangende bestuursrechters die benoemd zijn bij dat Vlaams bestuursrechtscollege.

Het betreft een mandaat van vijf jaar, dat eenmaal kan worden hernieuwd.

De voorzitter bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming binnen het Vlaams bestuursrechtscollege waarvoor hij bevoegd is.

De voorzitter is verantwoordelijk voor de efficiënte toewijzing van een beroep binnen het rechtscollege waarvoor hij bevoegd is.

De Vlaamse Regering stelt de taken van de voorzitter betreffende de rechtspleging vast.

Onderafdeling 4. Werkingsregelen

Art. **11.** Het huishoudelijk reglement regelt minstens de indeling in kamers, de toewijzing van dossiers en de wijze van beraadslaging en beslissing van de algemene vergadering.

Het reglement wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Art. 12. De Vlaamse bestuursrechtscolleges worden ingedeeld in kamers.

Een enkelvoudige kamer houdt zitting met één bestuursrechter. Meervoudige kamers houden zitting met drie bestuursrechters.

De eerste voorzitter bepaalt de samenstelling van de kamers en wijst de kamervoorzitters aan.

De kamervoorzitter neemt de leiding van de kamer en is belast met de organisatie ervan. Hij brengt daarover verslag uit bij de eerste voorzitter.

De kamervoorzitter bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming in zijn kamer.

De eerste voorzitter kan aanvullende kamers samenstellen. Hij kan daarbij afwijken van de regels die zijn vastgesteld in het huishoudelijk reglement.

Art. 13. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor het bewaken van de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming tussen de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Hoofdstuk 3. Rechtspleging

Afdeling 1. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Art. 14. De partijen kunnen bestuursrechters die zich over het beroep of bezwaar moeten uitspreken schriftelijk en op gemotiveerde wijze wraken voor de aanvang van de zitting, tenzij de reden tot wraking later is ontstaan.

De redenen, vermeld in artikel 828 en 830 van het Gerechtelijk Wetboek, zijn de redenen tot wraking, vermeld in het eerste lid.

De eerste voorzitter of, als die wordt gewraakt, de oudste kamervoorzitter doet zo spoedig mogelijk uitspraak over het verzoek tot wraking. Als het verzoek wordt ingewilligd, wordt de gewraakte bestuursrechter vervangen.

Art. 15. Het beroep of bezwaar heeft geen schorsende werking, tenzij de decreten, vermeld in artikel 2, 1°, dat anders bepalen.

Art. 16. Een Vlaams bestuursrechtscollege kan zaken over hetzelfde of over een verwant onderwerp ter behandeling samenvoegen en de behandeling over samengevoegde zaken achteraf weer splitsen.

Art. 17. De behandeling van het beroep of bezwaar geschiedt schriftelijk en op tegenspraak.

Partijen kunnen zich laten bijstaan of vertegenwoordigen door een raadsman.

Een Vlaams bestuursrechtscollege kan minstens, op eigen initiatief of op verzoek van een partij, getuigen of deskundigen horen en een beroep doen op tolken.

De zittingen van een Vlaams bestuursrechtscollege zijn openbaar, behalve als de kamervoorzitter in geval van gevaar voor de orde of goede zeden anders beslist.

Bij regelmatige oproeping belet de afwezigheid van een partij de geldigheid van een zitting niet.

Partijen kunnen in onderling overleg afzien van de behandeling van het beroep ter zitting.

Een Vlaams bestuursrechtscollege beraadslaagt achter gesloten deuren over zijn uitspraken en spreekt zijn arresten uit in openbare zitting.

Elk arrest van een Vlaams bestuursrechtscollege wordt met redenen omkleed.

De arresten van een Vlaams bestuursrechtscollege worden ondertekend door de kamervoorzitter en de griffier.

Art. 18. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de vormvereisten en ontvankelijkheid van de verzoekschriften en voor de rechtspleging voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges, waaronder de regels betreffende:

- 1° de stukken die bij het verzoekschrift moeten worden gevoegd;
- 2° de registratie van het verzoekschrift en de voorwaarden waaronder het verzoekschrift kan worden geregulariseerd;
- 3° de wijze waarop en de personen aan wie een afschrift van het verzoekschrift wordt bezorgd;
- 4° de wijze van toezending en uitwisseling van de processtukken;
- 5° de bijstand of vertegenwoordiging door een raadsman;
- 6° het beroep op getuigen, deskundigen en tolken, met inbegrip van de regeling voor het getuigengeld, de kosten en erelonen van de deskundigen en de kosten van de tolken;
- 7° de wijze van de berekening van de termijnen, vermeld in dit hoofdstuk;
- 8° de voorwaarden waaronder een vergoeding kan worden gevraagd voor afschriften of uittreksels.

Afdeling 2. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Art. 19. De decreten, vermeld in artikel 2, 1°, a) en b) stellen de personen vast die beroep kunnen instellen tegen een bestreden beslissing, alsook de daarvoor geldende termijnen.

Art. 20. De Vlaamse Regering kan regels vaststellen voor de behandeling van verzoekschriften die in aanmerking komen voor een vereenvoudigde procedure.

Afdeling 3. Bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Art. 21. Elke belanghebbende kan tussenkomen in een hangende procedure.

De decreten, vermeld in artikel 2, 1°, b) bepalen welke personen belanghebbende zijn.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor tussenkomst.

Art. 22. §1. Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij het indienen van een verzoekschrift tot vernietiging, bedraagt 175 euro.

Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij het indienen van een verzoekschrift tot schorsing, bedraagt 100 euro.

Het rolrecht dat verschuldigd is per tussenkomende partij, bedraagt 100 euro, ongeacht of de tussenkomst geldt voor de vordering tot schorsing of de vordering tot vernietiging.

§2. De leidende ambtenaren van de entiteiten bevoegd voor ruimtelijke ordening en leefmilieu, of bij hun afwezigheid hun gemachtigde, die optreden, met toepassing van artikel 98, §2, 5° respectievelijk 6° van het decreet van…..betreffende de omgevingsvergunning zijn vrijgesteld van de betaling van enig rolrecht.

§3. De verzoekende partij of tussenkomende partij die aantoont dat zijn inkomsten ontoereikend zijn, is vrijgesteld van de betaling van enig rolrecht.

De verzoekende partij of tussenkomende partij richt daarvoor een verzoek aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen, gelijktijdig met het indienen van zijn verzoekschrift.

In het geval van het ontbreken van de bewijsstukken, vermeld in het eerste lid, vraagt de griffier die op bij de verzoekende of tussenkomende partij.

De bewijsstukken worden bezorgd binnen een termijn van acht dagen, die ingaat de dag na de betekening van de beveiligde zending, vermeld in het derde lid.

Bij het niet -tijdig bezorgen van de bewijsstukken, vermeld in het vierde lid, wordt de verzoekende of tussenkomende partij geacht afstand te doen van zijn vraag tot vrijstelling van het rolrecht.

De ontoereikendheid van de inkomsten wordt beoordeeld conform het koninklijk besluit van 18 december 2003 tot vaststelling van de voorwaarden van de volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van de juridische tweedelijnsbijstand en de rechtsbijstand.

§4. Collectieve verzoekschriften geven aanleiding tot het betalen van zoveel malen het recht als er verzoekende partijen zijn.

§5. De griffier brengt de verzoekende partij of tussenkomende partij schriftelijk op de hoogte van het verschuldigde bedrag of de beslissing over de vrijstelling van de betaling van het rolrecht.

De storting gebeurt binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat de dag na de betekening van de beveiligde zending, vermeld in het eerste lid.

Als het bedrag niet binnen de termijn, vermeld in het tweede lid, is gestort, wordt het beroep niet op het register geplaatst.

De niet -tijdige betaling kan niet worden geregulariseerd.

§6. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van indexatie van de bedragen, vermeld in paragraaf 1.

§7. In dit artikel wordt verstaan onder beveiligde zending: een van de volgende betekeningswijzen:
1° een aangetekend schrijven,
2° een afgifte tegen ontvangstbewijs,

3° elke andere door de Vlaamse Regering toegestane betekeningswijze waarbij de datum van kennisgeving met zekerheid kan worden vastgesteld.

Afdeling 4. Bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Onderafdeling 1. Rechtspleging in de procedures voor bezwaren tegen de verkiezing en bezwaren op grond van de schending van de regelgeving inzake de verkiezingsuitgaven door kandidaten en lijsttrekkers, alsmede de procedures voor de verkiezing en benoeming van de schepenen en de verkiezing van de opvolgers

Art. 23. Alleen de kandidaten zijn gerechtigd bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bezwaar in te dienen tegen de verkiezing en tegen de verkiezingsuitgaven die werden gedaan door de lijsttrekkers en de kandidaten.

Het bezwaar wordt ingesteld bij wijze van verzoekschrift.

Art. 24. Het bezwaar wordt binnen een termijn van dertig dagen ingediend, te rekenen vanaf de dagtekening van het proces-verbaal van de verkiezingen.

Een nieuwe termijn van vijftien dagen wordt geopend met ingang van de datum van de uitspraak van de definitieve veroordeling, gesteund op een klacht die is ingediend met toepassing van artikel 201 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Art. 25. Iedereen die een bezwaar heeft ingediend dat ongegrond blijkt en waarvan vaststaat dat het is ingediend met het oogmerk om te schaden, wordt gestraft met een geldboete van 50 tot 500 euro.

De opbrengst van de geldboete wordt gestort op rekening van het fonds voor de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Art. 26. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak over de bezwaren. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak binnen veertig dagen na de indiening van het bezwaar. Als binnen die termijn geen uitspraak is gedaan, wordt het bezwaar als verworpen beschouwd en is de uitslag van de verkiezing, zoals die door het hoofdstembureau is afgekondigd, definitief, met behoud van de toepassing van artikel 24, tweede lid.

Art. 27. §1. Behalve in de gevallen, vermeld in dit decreet, bedraagt de termijn voor het instellen van een bezwaar bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen dertig dagen.

§2. Artikel 17 en 23 tot en met 26 zijn van overeenkomstige toepassing op de verkiezing en benoeming van de schepenen, vermeld in artikel 45 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, met dien verstande dat alleen de gemeenteraadsleden een bezwaar mogen indienen en dat een termijn van dertig dagen begint te lopen vanaf de installatievergadering van de gemeenteraad na de

volledige vernieuwing ervan.

§3. Bij gebrek aan opvolgers wordt in een of meer vacatures in de gemeenteraad of de stadsdistrictsraad voorzien. De aanwijzing van de verkozenen geschiedt conform de bepalingen van deel 3, titel 5, of artikel 219, eerste lid, 2° van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Als bij de verkiezing van het te vervangen raadslid kandidaten van dezelfde lijst met toepassing van artikel 169 of 175 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, tot opvolger zijn gekozen, treedt degene die volgens deze artikelen de eerste opvolger is, in functie, na onderzoek van zijn geloofsbrieven.

Als er bezwaren worden ingediend tegen de beslissing van de Raad of tegen zijn weigering om de opvolger aan te stellen als gemeenteraadslid, doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak met toepassing van artikel 17 en 26 van dit decreet, en artikel 204, tweede lid, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak binnen veertig dagen, te rekenen vanaf de dag waarop het bezwaarschrift bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen is aangekomen. De betrokken opvolger en, in voorkomend geval, degenen die bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bezwaren hebben ingediend, worden van die beslissing op de hoogte gebracht. Zij kunnen bij de Raad van State beroep instellen binnen acht dagen na de kennisgeving.

Het nieuwe raadslid voleindigt het mandaat van zijn voorganger.

Art. 28. De personen die op de hoogte moeten worden gebracht van de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, kunnen binnen acht dagen na de kennisgeving inzage nemen in het dossier op de griffie en binnen diezelfde termijn beroep instellen bij de Raad van State.

De Raad van State doet uitspraak binnen een termijn van zestig dagen. De verkiezing kan door de Raad van State alleen geheel of gedeeltelijk ongeldig worden verklaard op grond van onregelmatigheden die de zetelverdeling tussen de verschillende lijsten kunnen beïnvloeden.

De gehele ongeldigverklaring van de verkiezing heeft tot gevolg dat de verkiezingen ab initio hernomen worden met toepassing van de bepalingen opgenomen in dit decreet. Als de Raad van State oordeelt dat de verkiezingen gedeeltelijk worden vernietigd, duidt hij de bepalingen aan van dit decreet die bij de herverkiezing opnieuw moeten worden uitgevoerd.

Het raadslid dat door de Raad van State van zijn mandaat vervallen is verklaard met toepassing van artikel 205 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wordt in de gemeenteraad vervangen door de eerste opvolger van de lijst waarop hij werd verkozen.

Het beroep bij de Raad van State is niet opschortend, behalve als het beroep gericht is tegen een beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen die een gehele of

gedeeltelijke ongeldigverklaring van de verkiezingen of een wijziging in de zetelverdeling inhoudt.

Als vóór de uitspraak van de Raad van State de Vlaamse Regering de burgemeester van de gemeente in kwestie benoemt, heeft die benoeming uitwerking vanaf de betekening van het arrest van de Raad van State dat de verkiezingen niet geheel of gedeeltelijk ongeldig verklaart of de zetelverdeling niet wijzigt.

Art. 29. Het arrest van de Raad van State wordt door de zorg van de griffie onmiddellijk ter kennis gebracht van de provinciegouverneur, de voorzitter van de raad en van de gemeente-, stadsdistricts- of provincieraad in kwestie.

Onderafdeling 2. Rechtspleging voor overige betwistingen

Art. 30. Voor de geschillen, vermeld in artikel 13, 44, §6, artikel 60, 218bis en 273 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak binnen veertig dagen na de indiening van het bezwaar, behalve in de geschillen over het verval van het mandaat, vermeld in artikel 10 en 13 van het voormelde decreet.

Voor de geschillen, vermeld in artikel 13, 44, §4 en artikel 211bis van het Provinciedecreet van 9 december 2005, doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak binnen veertig dagen na de indiening van het bezwaar, behalve in de geschillen over het verval van het mandaat, vermeld in artikel 10 en 13 van het voormelde decreet.

Voor de geschillen, vermeld in artikel 22 en 57 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak binnen veertig dagen na de indiening van het bezwaar, behalve in de geschillen over het verval van het mandaat, vermeld in artikel 19 en 22 van het voormelde decreet.

Art. 31.§1. In de gevallen, vermeld in artikel 15 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, zijn alleen de gemeenteraadsleden en de personen die voorkomen op de voordrachtsakte, vermeld in artikel 10, §1, en in artikel 14 van het voormelde decreet, gerechtigd om bezwaar in te dienen. Het bezwaarschrift wordt op straffe van onontvankelijkheid uiterlijk ingediend op de vijfde dag die volgt op de afkondiging van de verkiezingsuitslag.

Het is verboden, op straffe van een gevangenisstraf van een maand tot twee jaar, het bewijs van ontvangst van het bezwaarschrift te antidateren.

§ 2. Iedereen die een bezwaar heeft ingediend dat ongegrond blijkt en waarvan vaststaat dat het is ingediend met het oogmerk om te schaden, wordt gestraft met een geldboete van 50 tot 500 euro.

De opbrengst van de geldboete wordt gestort op de rekening van het fonds voor de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

§ 3. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak, als er bezwaar wordt ingediend, of kan ambtshalve uitspraak doen in de overige gevallen, binnen veertig dagen na de ontvangst van het dossier, over de geldigheid van de verkiezingen. Hij herstelt, in voorkomend geval, de vergissingen die begaan zijn bij het vaststellen van de verkiezingsuitslag. Als binnen die termijn geen uitspraak is gedaan, wordt de verkiezing als regelmatig beschouwd.

§ 4. De beslissing van het rechtscollege heeft op zijn vroegst uitwerking na het verstrijken van de termijnen, vermeld in paragraaf 5, om beroep in te stellen bij de Raad van State.

§ 5. De gemeente, het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, de verkozen leden van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn, de opvolgers van wie de verkiezing is vernietigd en de opvolgers van wie de verkiezingsrang is gewijzigd, alsook de personen die bezwaren hebben ingediend, kunnen bij de Raad van State beroep instellen binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen of de mededeling van het feit dat de termijn van dertig dagen is verstreken. Het beroep schorst de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen tot vernietiging of tot wijziging van de verkiezingsuitslag of van de zetelverdeling.

De hoofdgriffier van de Raad van State deelt het beroep binnen acht dagen na de ontvangst ervan mee aan de provinciegouverneur, aan het betrokken Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, aan de gemeente, aan de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen en aan de verkozenen van wie de verkiezing of verkiezingsrang wordt betwist. De Raad van State doet uitspraak binnen een termijn van zestig dagen. Het arrest van de Raad van State wordt door de zorg van de hoofdgriffier onmiddellijk ter kennis gebracht van de verzoeker, de provinciegouverneur, het betrokken Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, de gemeente en de verkozenen van wie de verkiezing wordt vernietigd of van wie de verkiezingsrang wordt gewijzigd.

Als een vernietiging definitief geworden is, wordt binnen twintig dagen, vanaf de dag na de kennisgeving van de vernietiging aan de betrokken gemeente, tot een nieuwe verkiezing overgegaan op basis van de ontvankelijke voordrachtsakte voor de vernietigde verkiezing, ingediend conform artikel 10 en 14 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Nieuw ingediende voordrachtsakten zijn niet ontvankelijk. Ingeval van onvoldoende voordrachten is artikel 14, tweede lid, van het voormelde decreet, met behoud van artikel 13 van het voormelde decreet, van toepassing, met dien verstande dat de termijn van twintig dagen geldt.

Tot de installatie van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn kunnen alleen dringende zaken worden behandeld.

Een vernietiging of een herstel van de verkiezingsuitslag tast de geldigheid niet aan van de beslissingen van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn die genomen zijn voor de kennisgeving van de definitieve uitspraak.

Hoofdstuk 4. Arresten

Afdeling 1. Bepaling die van toepassing is op het Milieuhandhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Art. 32. Een Vlaams bestuursrechtscollege legt in zijn arrest het geheel of een deel van de kosten ten laste van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt.

De kosten omvatten:

1° het getuigengeld;
2° de kosten en erelonen van het onderzoek van de deskundigen;
3 ° de kosten van de bekendmaking conform artikel 45, uitgezonderd wat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen betreft.

Wat de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft, omvatten de kosten ook het rolrecht, vermeld in artikel 22.

Afdeling 2. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Art. **33.** §1. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan, als het vaststelt dat het de bestreden beslissing om die reden moet vernietigen, de verwerende partij in elke stand van het geding met een tussenuitspraak de mogelijkheid bieden om binnen een bepaalde termijn een onwettigheid in de bestreden beslissing te herstellen of te laten herstellen, tenzij belanghebbenden daardoor onevenredig kunnen worden benadeeld.

Onder een onwettigheid wordt verstaan een strijdigheid met een geschreven rechtsregel of een algemeen rechtsbeginsel die kan leiden tot vernietiging van de bestreden beslissing, maar die herstelbaar is. Als de onwettigheid wordt hersteld, is de beslissing niet meer onwettig en kan de bestreden beslissing gehandhaafd blijven.

§2. De verwerende partij deelt het Vlaams bestuursrechtscollege binnen de door het Vlaams bestuursrechtscollege gestelde termijn mee of ze gebruikmaakt van de mogelijkheid om een onwettigheid in de bestreden beslissing te herstellen of te laten herstellen.

Als de verwerende partij overgaat tot herstel van de onwettigheid deelt ze het Vlaams bestuursrechtscollege schriftelijk en binnen de hersteltermijn, vermeld in paragraaf 1, mee op welke wijze de onwettigheid is hersteld.

Partijen kunnen binnen de door de Vlaamse Regering bepaalde vervaltermijnen schriftelijk hun zienswijze meedelen over de manier waarop de onwettigheid is hersteld.

§3. Het Vlaams bestuursrechtscollege deelt de partijen mee op welke wijze het beroep verder wordt behandeld na:

1° de ontvangst van de mededeling van de verwerende partij dat ze niet gebruikmaakt van de mogelijkheid die haar geboden wordt met toepassing van paragraaf 2, eerste lid;
2° het ongebruikt verstrijken van de door het Vlaams bestuursrechtscollege bepaalde termijn, vermeld in paragraaf 2, eerste lid;
3° het ongebruikt verstrijken van de termijn, vermeld in paragraaf 2, tweede lid;
4° de ontvangst van de zienswijzen, vermeld in paragraaf 2, derde lid.

§4. De proceduretermijnen worden geschorst vanaf de datum van het tussenarrest, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, tot de datum van de mededeling, vermeld in paragraaf 3.

§5. De Vlaamse Regering kan aanvullende maatregelen bepalen die voor de uitvoering van dit artikel nodig zijn.

Art. 34. Als een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), het beroep gegrond verklaart, vernietigt het de bestreden beslissing geheel of gedeeltelijk.

Art. 35. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan oordelen dat de rechtsgevolgen van de geheel of gedeeltelijk vernietigde beslissing geheel of gedeeltelijk in stand blijven of voorlopig in stand blijven voor een termijn die het bepaalt, als de verzoekende partij en de belanghebbenden daardoor niet ernstig worden benadeeld.

Art. 36. Na gehele of gedeeltelijke vernietiging kan een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), de verwerende partij bevelen om met inachtneming van de overwegingen opgenomen in zijn uitspraak een nieuwe beslissing te nemen of een andere handeling te stellen. Het kan een termijn opleggen voor de uitvoering van dat bevel.

Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan daarbij de volgende voorwaarden opleggen:

1° welbepaalde rechtsregels of rechtsbeginselen moeten bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing worden betrokken;
2 ° welbepaalde procedurele handelingen moeten voorafgaand aan de nieuwe beslissing worden gesteld.

Art. 37. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan op verzoek van een partij bepalen dat de verwerende partij, zolang ze niet voldoet aan een bevel, gegeven met toepassing van artikel 36, een dwangsom verbeurt ten voordele van de partij die om de oplegging van een dwangsom heeft verzocht.

Art. 38. §1. De arresten van een Vlaamse bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), zijn vatbaar voor opheffing, verbetering of herziening.

§2. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, b), kan de arresten waarbij de schorsing is bevolen, op verzoek van de partijen opheffen.

De opheffing is alleen mogelijk als nieuwe feiten, hetzij in rechte, hetzij in feite, zich voordoen of als de omstandigheden zodanig veranderd zijn dat de schorsing niet langer gerechtvaardigd is.

De partijen worden uitgenodigd om te verschijnen op een zitting waarop de vordering tot opheffing wordt behandeld.

§3. Als een arrest een materiële vergissing bevat, kan een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), uit eigen beweging of op verzoek van een van de betrokken partijen een verbeterend arrest uitspreken.

Een vergissing met betrekking tot het recht of met betrekking tot de feiten is nooit een materiële vergissing.

§4. Een beroep tot herziening kan worden ingesteld als sinds de uitspraak van het eindarrest over de vordering tot vernietiging doorslaggevende stukken zijn teruggevonden die door toedoen van de tegenpartij waren achtergehouden of als het arrest is uitgesproken op als vals erkende of vals verklaarde stukken.

Alleen degenen die bij het bestreden arrest partij waren, kunnen bij verzoekschrift een beroep tot herziening instellen.

Een beroep tot herziening schorst de uitvoering niet, tenzij de kamervoorzitter er bij beschikking anders over oordeelt.

De partijen worden uitgenodigd om te verschijnen op een zitting waarop het beroep tot herziening wordt behandeld.

Tegen een eindarrest waarbij uitspraak wordt gedaan over de vordering tot vernietiging, kan dezelfde partij slechts eenmaal een beroep tot herziening instellen.

Tegen een arrest waarbij uitspraak wordt gedaan over een beroep tot herziening, kan geen beroep tot herziening worden ingesteld.

§5. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de toepassing van de procedureregeling voor de opheffing, verbetering of herziening van arresten, met inbegrip van het bepalen van termijnen en de organisatie van de zittingen, vermeld in dit artikel.

Afdeling 3. Bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Art. 39. Met behoud van de toepassing van artikel 15 kan de Raad voor Vergunningsbetwistingen, op voorwaarde dat de vordering tot schorsing is ingegeven door hoogdringendheid en op grond van ernstige middelen, een bestreden beslissing schorsen bij wijze van voorlopige voorziening. De uitspraak over de vordering tot schorsing gebeurt met inachtneming van de afweging tussen het algemeen belang en de belangen van de verzoekende partij.

Het schorsingsarrest wordt op verzoek genomen, nadat de partijen zijn gehoord of behoorlijk opgeroepen.

Als de verzoekende partij noch verschijnt, noch vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot schorsing verworpen.

Het verzoekschrift omschrijft in voorkomend geval de redenen op grond waarvan, bij wijze van voorlopige voorziening, om de schorsing van de tenuitvoerlegging van een beslissing wordt verzocht.

In geval van uiterst dringende noodzakelijkheid kan de schorsing op verzoek bij voorraad worden bevolen zonder dat de partijen of sommige van hen zijn gehoord. In dit geval worden in het arrest dat de voorlopige schorsing beveelt, de partijen binnen drie dagen opgeroepen om te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing.

De Vlaamse Regering bepaalt de vervaltermijnen waarbinnen de partijen het administratief dossier en hun nota's indienen.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de partijen in kennis worden gesteld van de neerlegging van het administratief dossier en de nota's.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de behandeling van de vordering tot schorsing.

Art. 40. §1. Ter oplossing van een voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen gebrachte betwisting kan die op gezamenlijk verzoek van de partijen of op eigen initiatief maar met akkoord van de partijen met een tussenuitspraak een bemiddeling bevelen zolang het beroep niet in beraad is genomen.

§2. Bij inwilliging van het verzoek tot bemiddeling zendt de griffier onmiddellijk een afschrift van het tussenarrest, vermeld in paragraaf 1, aan de partijen en aan de bemiddelaar.

De volgende personen kunnen door de Raad voor Vergunningsbetwistingen als bemiddelaar worden aangewezen: bestuursrechters, griffiers, referendarissen of derden die door de partijen gezamenlijk worden voorgesteld.

De bemiddelaar voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° hij heeft een grondige kennis van en nuttige ervaring in het betreffende domein van het Vlaamse recht betreffende de ruimtelijke ordening of het Vlaamse milieurecht;
2° hij geeft blijk van een vorming die passend is voor de bemiddelingspraktijk;
3° hij biedt de noodzakelijke waarborgen voor een onafhankelijke en onpartijdige bemiddeling;
4° hij heeft geen strafrechtelijke veroordelingen of tuchtrechtelijke sancties opgelopen die onverenigbaar zijn met de uitoefening van de functie van bemiddelaar.

Tijdens de bemiddeling probeert de bemiddelaar een directe dialoog tot stand te brengen tussen de partijen en verleent hij ondersteuning voor een goed verloop van de dialoog. De bemiddeling verloopt volgens de volgende principes:

1° vrijwilligheid;

2° onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de bemiddelaar;

3° vertrouwelijkheid.

De bemiddelaar kan ook derden bij de bemiddeling betrekken.

§3. Als de bemiddeling tot een bemiddelingsakkoord leidt, kunnen de partijen of een van hen de Raad voor Vergunningsbetwistingen verzoeken dat akkoord te bekrachtigen.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan de bekrachtiging alleen weigeren als het akkoord strijdig is met de openbare orde, de regelgeving of stedenbouwkundige voorschriften.

Bij het ontbreken van een bemiddelingsakkoord of als de Raad voor Vergunningsbetwistingen vaststelt dat de randvoorwaarden voor een geslaagde bemiddeling niet of niet langer zijn vervuld, wordt bij tussenarrest de voortzetting van de jurisdictionele procedure bevolen.

§4. Een verzoek tot bemiddeling schorst de proceduretermijnen vanaf de datum van ontvangst van het verzoek door de Raad voor Vergunningsbetwistingen tot:

1° de datum van bekrachtiging van het bemiddelingsakkoord, vermeld in paragraaf 3, eerste lid;

2° de dag na de betekening van het tussenarrest, vermeld in paragraaf 3, derde lid.

§5. De Vlaamse Regering stelt de vormvereisten vast waaraan een verzoek tot bemiddeling moet voldoen, de mogelijkheid tot regularisatie van deze vereisten en de termijnen van de bemiddeling en alle aanvullende maatregelen betreffende de organisatie van de bemiddeling.

Art. 41. De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan ambtshalve een geldboete opleggen wegens kennelijk onrechtmatig beroep.

De geldboete bedraagt minimaal 125 euro en maximaal 2500 euro, met dien verstande dat die bedragen door de Vlaamse Regering kunnen worden gewijzigd ingevolge de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

De opbrengst van de geldboete wordt gestort op de rekening van het fonds voor de dienst van de bestuursrechtscolleges.

De Vlaamse Regering stelt de regels vast voor het opleggen en innen van de geldboete.

Afdeling 4. Bepaling die van toepassing is op het Milieuhandhavingscollege

Art. 42. Na gehele of gedeeltelijke vernietiging kan het Milieuhandhavingscollege zelf een beslissing nemen over het bedrag van de boete en, in voorkomend geval, over de voordeelontneming, en bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt.

Hoofdstuk 5. Uitvoering

Art. 43. De arresten van een Vlaams bestuursrechtscollege zijn van rechtswege uitvoerbaar. De Vlaamse Regering verzekert de uitvoering ervan met inbegrip van de vaststelling van het uitvoeringsformulier.

Hoofdstuk 6. Bekendmaking

Art. 44. Een Vlaams bestuursrechtscollege zorgt voor een publicatie van de arresten op de website van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Bij de publicatie van het arrest kan de identiteit van natuurlijke personen, op uitdrukkelijk verzoek van een natuurlijke persoon die partij is bij een geschil voor een Vlaams bestuursrechtscollege, worden weggelaten. Dat verzoek kan worden ingediend in het verzoekschrift of, in voorkomend geval, tot aan de sluiting van de debatten. In het bepalend gedeelte van het arrest wordt uitdrukkelijk melding gemaakt van de depersonalisatie.

In uitzonderlijke omstandigheden kan een natuurlijke persoon die partij was bij een geschil dat bij een Vlaams bestuursrechtscollege aanhangig was, op grond van gegevens waarvan hij geen kennis had voor het indienen van het verzoekschrift of de sluiting van de debatten, verzoeken dat de identiteit van de natuurlijke personen die hij aanwijst, niet langer wordt vermeld in de publicatie van de arresten in digitaal formaat.

Een natuurlijke persoon die geen partij was in het geding, maar een belang heeft bij de weglating van de identiteit bij de publicatie, kan ook een dergelijk verzoek indienen, als dat belang wordt aangetoond.

De eerste voorzitter beslist over het gemotiveerde verzoek.

Art. 45. Elk arrest vermeldt in voorkomend geval de beslissing dat het arrest wordt bekendgemaakt op de wijze die het bepaalt.

Art. 46. De eerste voorzitter bezorgt het jaarverslag aan de voorzitter van het Vlaams Parlement en aan de Vlaamse Regering. Het jaarverslag omvat een overzicht van de activiteiten van de Vlaamse bestuursrechtscolleges gedurende het voorgaande jaar.

Hoofdstuk 7. Rechtspositieregeling van de bestuursrechters

Afdeling 1. Selectie en benoeming

Art. 47. §1. De Vlaamse Regering benoemt de effectieve bestuursrechters voor het leven bij een Vlaams bestuursrechtscollege op voordracht van de algemene vergadering.

De effectieve bestuursrechters voldoen minstens aan de volgende benoemingsvoorwaarden:
1° houder zijn van het diploma van licentiaat of master in de rechten;
2° een grondige kennis hebben van en minstens tien jaar nuttige ervaring hebben in een of meer van de domeinen waarvoor de Vlaamse bestuursrechtscolleges bevoegd zijn;
3° een grondige kennis hebben van procesvoering en rechtsbescherming in bestuurlijke of rechterlijke aangelegenheden.

§2. In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, kan de Vlaamse Regering bij het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, c), aanvullende bestuursrechters benoemen op voordracht van de algemene vergadering voor een periode van zes jaar, die hernieuwbaar is.

In afwijking van paragraaf 1, tweede lid, kan niemand als aanvullende bestuursrechter worden benoemd tenzij hij zijn deskundigheid kan aantonen op het vlak van publiek recht, politieke wetenschappen of bestuurswetenschappen.

§3. De Vlaamse Regering verklaart de functie van bestuursrechter vacant.

§4. De kandidaten worden geselecteerd door een selectiecommissie. De selectie beoogt de bekwaamheid die vereist is voor de uitoefening van het ambt van bestuursrechter te beoordelen. De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de selectiecommissie. De selectiecommissie stelt het programma van de selectieproef vast en legt dat ter bekrachtiging voor aan de algemene vergadering.

De algemene vergadering brengt op grond van de beoordeling van de kandidaten een gemotiveerde voordracht uit aan de Vlaamse Regering, nadat ze de respectieve aanspraken en verdiensten van de kandidaten, die geslaagd zijn voor de selectieproef, vermeld in het eerste lid, heeft vergeleken, aangevuld met een interview met de batig gerangschikte kandidaten.

In afwijking van het eerste lid, kan de algemene vergadering beslissen om geen selectieproef te organiseren voor de aanvullende bestuursrechters.

§5. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de toepassing van deze bepalingen, waaronder de nadere regels voor de oproep tot de kandidaat-bestuursrechters.

Art. 48. De bestuursrechters nemen hun ambt op nadat ze in handen van de Vlaamse minister, bevoegd voor bestuurszaken, de volgende eed hebben afgelegd: «Ik zweer de verplichtingen van mijn ambt na te komen».

Art. 49. Het ambt van effectief bestuursrechter wordt voltijds uitgeoefend.

Het ambt van effectief bestuursrechter is onverenigbaar met de uitoefening van om het even welke andere bezoldigde activiteit of functie of mandaat. De Vlaamse Regering kan, na advies van de eerste voorzitter, de uitoefening van bepaalde activiteiten, functies of mandaten toestaan of de toestemming intrekken.

Het ambt van aanvullend bestuursrechter is onverenigbaar met een politiek mandaat, met een beroepsactiviteit die de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de aanvullende bestuursrechter in het gedrang brengt en met elke activiteit die leidt tot tegenstrijdige belangen.

Afdeling 2. Bezoldiging

Art. 50. De eerste voorzitter ontvangt een salaris in de schaal A311, een mandaattoelage klasse B, alsook de andere toelagen, vergoedingen en sociale voordelen, vermeld in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, met uitzondering van de prestatietoelagen.

De effectieve bestuursrechter ontvangt een salaris in de schaal A311, alsook de toelagen, vergoedingen en sociale voordelen, vermeld in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, met uitzondering van de prestatietoelagen.

De diensten en de ervaring van de eerste voorzitter en de effectieve bestuursrechters worden in aanmerking genomen voor hun geldelijke anciënniteit als vermeld in artikel VII 2 van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006.

De voorzitter van het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, c), ontvangt een forfaitaire vergoeding per zitting van de algemene vergadering en de aanvullende bestuursrechter, vermeld in artikel 47, §2, ontvangt een forfaitaire vergoeding per zitting van het bestuursrechtscollege. Het bedrag wordt door de Vlaamse Regering vastgesteld. Ze maken ook aanspraak op de terugbetaling van reis- en verblijfkosten, vermeld in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006.

Afdeling 3. Ontslag en oproustelling

Art. 51. De bestuursrechters kunnen op ieder moment ontslag nemen. Ze blijven evenwel hun functie uitoefenen, tot ze zijn vervangen, maximaal gedurende zes maanden.

Een effectieve bestuursrechter houdt op zijn ambt uit te oefenen en wordt op rust gesteld door de algemene vergadering op een van de volgende momenten:

1° op het einde van de maand waarin hij de leeftijd van zevenenzestig jaar bereikt;
2° na advies van Medex als hij niet meer in staat is zijn ambt naar behoren te vervullen wegens zware en blijvende gebrekkigheid. De Vlaamse Regering stelt hiervoor de nadere regels vast.

Op zijn verzoek en op voorstel van de eerste voorzitter kan de Vlaamse Regering een effectieve bestuursrechter die de leeftijd van zevenenzestig jaar heeft bereikt, machtigen om zijn ambt verder uit te oefenen totdat hij is vervangen.

Afdeling 4. De evaluatie van de effectieve bestuursrechters en de eerste voorzitter

Art. 52. §1. De effectieve bestuursrechters en de eerste voorzitter krijgen een gemotiveerde schriftelijke en beschrijvende evaluatie.

De evaluatie omvat geen einduitspraak, behalve als de evaluator oordeelt dat de geëvalueerde de uitspraak “onvoldoende” krijgt .

De evaluatie van de effectieve bestuursrechter vindt de eerste keer plaats binnen drie maanden na het verstrijken van één jaar na de eedaflegging en vervolgens binnen drie maanden na het verstrijken van de evaluatieperiode van drie jaar. Er kan vroegtijdig een nieuwe tussentijdse evaluatie gehouden worden als zich sedert de laatste evaluatie bijzondere negatieve feiten hebben voorgedaan of als bijzondere negatieve vaststellingen zijn gedaan.

De evaluatie van de eerste voorzitter vindt de eerste keer plaats binnen drie maanden na het verstrijken van een jaar na de eerste aanstelling en vervolgens binnen drie maanden na het verstrijken van de evaluatieperiode van drie jaar. Er kan vroegtijdig een nieuwe tussentijdse evaluatie gehouden worden als zich sedert de laatste evaluatie bijzondere negatieve feiten hebben voorgedaan of als bijzondere negatieve vaststellingen zijn gedaan.

§2. De evaluatie slaat op de wijze van ambtsuitoefening en wordt gehouden op grond van criteria die betrekking hebben op de persoonlijkheid en de intellectuele, professionele en organisatorische capaciteiten, met in begrip van de kwaliteit van de geleverde prestaties zonder dat daardoor afbreuk wordt gedaan aan de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de bestuursrechter. De Vlaamse Regering stelt de evaluatiecriteria vast na het advies van de algemene vergadering te hebben gevraagd.

De eerste voorzitter evalueert de effectieve bestuursrechter. Het evaluatiecollege, dat bestaat uit de drie oudste effectieve bestuursrechters, evalueert de eerste voorzitter.

Art. 53. De effectieve bestuursrechter en de eerste voorzitter kunnen op straffe van verval binnen een termijn van vijftien kalenderdagen na de kennisgeving van de evaluatie tegen de uitspraak “onvoldoende” beroep instellen bij de beroepscommissie.

De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de beroepscommissie.

Het beroep, vermeld in het eerste lid, is opschortend.

Art. 54. Als een effectieve bestuursrechter eenmaal de evaluatie “onvoldoende” heeft gekregen, doet de algemene vergadering uitspraak bij arrest over het ontslag.

Als de eerste voorzitter eenmaal de evaluatie “onvoldoende” heeft gekregen, wordt voortijdig een einde gesteld aan zijn mandaat.

De ontslagen effectieve bestuursrechter krijgt een vergoeding wegens ontslag. Die vergoeding is gelijk aan twaalf keer de laatste maandbezoldiging van de bestuursrechter als hij ten minste twintig jaar dienst heeft, aan acht keer of zes keer die bezoldiging naargelang de bestuursrechter tien jaar dienst of minder dan tien jaar dienst heeft.

Art. 55. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de evaluatie, waaronder ten minste de evaluatieprocedure en de beroepsprocedure .

Afdeling 5. Tuchtregeling en ordemaatregel

Art. 56. Tegen een effectieve bestuursrechter en de eerste voorzitter die zijn ambtsplichten verzuimt of door zijn gedrag afbreuk doet aan de waardigheid van het ambt, kunnen de volgende tuchtstraffen worden uitgesproken:
1° blaam;
2° inhouding van salaris;
3° tuchtschorsing;
4° ontslag van ambtswege;
5° afzetting.

De inhouding van salaris wordt toegepast gedurende ten hoogste drie maanden en mag niet meer bedragen dan een vijfde van de nettobezoldiging.

De tuchtschorsing wordt uitgesproken voor ten hoogste drie maanden en kan aanleiding geven tot een inhouding van salaris die niet hoger mag liggen dan een vijfde van de nettobezoldiging.
Tijdens de tuchtschorsing bevindt de effectieve bestuursrechter zich in de administratieve toestand non-activiteit met behoud van salaris, met behoud van de toepassing van het eerste lid.

Het ontslag van ambtswege en de afzetting hebben het verlies van de hoedanigheid van bestuursrechter tot gevolg.

Art. 57. De tuchtoverheid, die bevoegd is om een tuchtprocedure in te stellen en een van de tuchtstraffen, vermeld in artikel 56, eerste lid, op te leggen, is:
1° de eerste voorzitter ten aanzien van de effectieve bestuursrechters;
2° het tuchtcollege, dat bestaat uit de drie oudste effectieve bestuursrechters, ten aanzien van de eerste voorzitter.

Art. 58. Tegen de door de eerste voorzitter respectievelijk door het tuchtcollege uitgesproken tuchtstraf staat beroep open bij de beroepscommissie. De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de beroepscommissie.

Art. 59. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de tuchtprocedure, waaronder ten minste de wijze waarop de tuchtprocedure wordt ingesteld en gevoerd, de wijze waarop beroep kan worden ingesteld en de beroepsprocedure wordt gevoerd, en de regels voor de doorhaling van de tuchtstraffen.

Art. 60. Als de eerste voorzitter of een effectieve bestuursrechter wordt vervolgd wegens een misdaad of wanbedrijf of tuchtrechtelijk wordt vervolgd, kan hij in het belang van de dienst bij wijze van ordemaatregel uit zijn ambt worden geschorst voor de duur van de vervolging en tot de eindbeslissing is genomen.

De eerste voorzitter spreekt de schorsing van de effectieve bestuursrechter uit. Het tuchtcollege, dat bestaat uit de drie oudste effectieve bestuursrechters, spreekt de schorsing uit ten aanzien van de eerste voorzitter.

Tegen de beslissing waarbij de eerste voorzitter, respectievelijk het tuchtcollege ten aanzien van de eerste voorzitter een ordemaatregel uitspreekt, staat beroep open bij de beroepscommissie. De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de beroepscommissie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de schorsing, waaronder ten minste de wijze waarop beroep kan worden ingesteld en de beroepsprocedure wordt gevoerd, alsook de gevolgen die verbonden zijn aan de schorsing.

Afdeling 6. Andere delen van de rechtspositieregeling van de bestuursrechter

Art. 61. Met behoud van de toepassing van de bepalingen die in dit decreet zijn opgenomen over de rechtspositieregeling van de bestuursrechter, bepaalt de Vlaamse Regering de overige delen van de rechtspositieregeling van de bestuursrechter, waaronder ten minste de rechten en de plichten, de onverenigbaarheden en de verloven.

De Vlaamse Regering stelt de deontologische code vast op voorstel van de algemene vergadering.

Hoofdstuk 8. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Art. 62. In artikel 16.4.19 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het derde lid opgeheven;

2° paragraaf 4 wordt opgeheven.

Art. 63. Artikel 16.4.20 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt opgeheven.

Art. 64. Artikel 16.4.21 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

Art. 65. Artikel 16.4.22 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009, wordt opgeheven.

Art. 66. Artikel 16.4.24 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

Art. 67. In artikel 16.4.39 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, worden tussen het woord “opgelegd” en het woord “beroep” de woorden “binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving van de bestreden beslissing” ingevoegd.

Art. 68. In artikel 16.4.44 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, worden tussen het woord “opgelegd” en de zinsnede “, beroep” de woorden “binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving van de bestreden beslissing” ingevoegd.

Art. 69. Artikel 16.4.62, 16.4.63 en 16.4.65 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, worden opgeheven.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Art. 70. In artikel 15 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij de decreten van 8 juli 2011 en 29 juni 2012, worden paragraaf 2 tot en met 9 opgeheven.

Art. 71. In artikel 16, §2, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “artikel 15, § 9,” vervangen door de zinsnede “artikel 31, §5 van het decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges”.

Afdeling 3. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Art. 72. In artikel 4.8.1. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 73. In artikel 4.8.2. van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden het tweede en het derde lid opgeheven.

Art. 74. In titel IV, hoofdstuk VIII, afdeling 2, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden onderafdeling 2, die bestaat uit artikel 4.8.3., onderafdeling 3, die bestaat uit artikel 4.8.4, en onderafdeling 4, die bestaat uit artikel 4.8.5, opgeheven.

Art.75. In titel IV, hoofdstuk VIII, afdeling 3, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, wordt onderafdeling 1, die bestaat uit artikel 4.8.6 tot en met 4.8.10, opgeheven.

Art. 76. In artikel 4.8.11 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord “belanghebbenden” vervangen door het woord “personen”;

2° in paragraaf 1, tweede lid, wordt het woord “belanghebbende” vervangen door het woord “persoon”;

3° paragraaf 3 wordt opgeheven.

Art. 77. Artikel 4.8.12 en 4.8.13 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden opgeheven.

Art. 78. In titel IV, hoofdstuk VIII, afdeling 3, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden onderafdeling 3, die bestaat uit artikel 4.8.14, en onderafdeling 4, die bestaat uit artikel 4.8.15 tot en met 4.8.20, opgeheven.

Art. 79. Artikel 4.8.21 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 4.8.21. Elk van de personen, vermeld in artikel 4.8.11,§1,eerste lid, kan in de zaak tussenkomen."

Art. 80. In titel IV, hoofdstuk VIII, afdeling 3, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden onderafdeling 6, die bestaat uit artikel 4.8.22 en 4.8.23, onderafdeling 7, die bestaat uit artikel 4.8.24 tot en met 4.8.27, en onderafdeling 8, die bestaat uit artikel 4.8.28 tot en met 4.8.32, opgeheven.

Art. 81. In titel IV, hoofdstuk VIII, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden afdeling 4, die bestaat uit artikel 4.8.33 tot en met 4.8.40, afdeling 5, die bestaat uit artikel 4.8.41 tot en met 4.8.43, en afdeling 6, die bestaat uit artikel 4.8.44 tot en met 4.8.48, opgeheven.

Art. 82. In artikel 7.5.8 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 16 juli 2010 en 6 juli 2012, wordt paragraaf 5 opgeheven.

Afdeling 4. Wijzigingen van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet

Art. 83. Artikel 202 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 wordt vervangen door wat volgt :

"Art. 202. Er wordt een Raad voor Verkiezingsbetwistingen opgericht".

Art. 84. In deel 4, titel 2, hoofdstuk 1, van hetzelfde decreet wordt afdeling 3, die bestaat uit artikel 206, opgeheven.

Art. 85. In deel 4, titel 2, hoofdstuk 1, van hetzelfde decreet wordt afdeling 4, die bestaat uit artikel 207 tot en met 215, opgeheven.

Art.86. In deel 4, titel 2, van hetzelfde decreet wordt hoofdstuk 2, dat bestaat uit artikel 216 en 217, opgeheven.

Hoofdstuk 9. Slotbepalingen

Art. 87. §1. De bestuursrechters die op de datum van inwerkingtreding van dit decreet aangesteld zijn bij het Milieuhandhavingscollege, blijven aangesteld als effectief of plaatsvervangend bestuursrechter bij hun rechtscollege met behoud van de mandaatregeling en de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, totdat ze op rust worden gesteld, ontslag nemen of ontslag krijgen.

Uiterlijk negentig dagen voor het mandaat van de bestuursrechters, vermeld in het eerste lid is verstreken, kan de Vlaamse Regering beslissen om het mandaat van bestuursrechter niet te verlengen.
De beslissing mag niet indruisen tegen de onafhankelijkheid van het Milieuhandhavingscollege of van de individuele bestuursrechters ervan, noch betrekking hebben op de inhoudelijke aspecten van de door het Milieuhandhavingscollege genomen beslissingen.
Als de Vlaamse Regering uiterlijk negentig dagen voor het mandaat van de

bestuursrechters, vermeld in het eerste lid verstrijkt, geen beslissing neemt om het mandaat niet te verlengen, wordt het mandaat stilzwijgend verlengd.

§2. De bestuursrechters die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet benoemd zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, blijven benoemd bij hun rechtscollege als bestuursrechter met behoud van de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, totdat ze op rust worden gesteld, ontslag nemen of ontslag krijgen.

§3. De voorzitters, de raadsleden en de plaatsvervangers die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet benoemd zijn bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, blijven benoemd bij hun rechtscollege met behoud van de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet tot 1 maart van het jaar waarin de lokale en provinciale verkiezingen plaatsvinden**.**

In afwijking van artikel 47, §2, kan de Vlaamse Regering de bestuursrechters, vermeld in het eerste lid van deze paragraaf, vanaf 1 maart van het jaar waarin de lokale en provinciale verkiezingen plaatsvinden, benoemen als aanvullend bestuursrechter bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen voor een periode van zes jaar, die hernieuwbaar is met behoud van de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet.

Art. 88. Voor de bestuursrechters die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet aangesteld of benoemd zijn bij het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), wordt de eerste evaluatie gehouden na het verstrijken van één jaar na de inwerkingtreding van het decreet .

Art. 89. De Vlaamse Regering regelt de overdracht van het personeel van het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, b), aan de diensten van de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Regering regelt de overdracht van het personeel van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, dat overeenkomstig artikel 16.4.22 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid ter beschikking is gesteld van het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, a), aan de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De Vlaamse Regering bepaalt de noodzakelijke maatregelen om de rechten te waarborgen van het overgedragen personeel wat betreft de anciënniteit en de bezoldiging.

Art. 90. De beroepen die zijn ingediend bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges, vermeld in artikel 2,1°, a) en c), voor de datum van de inwerkingtreding van dit

decreet worden behandeld volgens de reglementering die van toepassing was daags voor de inwerkingtreding van dit decreet.

Art. 91. De beroepen die zijn ingediend bij het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, b), voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, worden behandeld volgens de volgende regels:

- 1° beroepen die zijn ingediend voor 1 september 2012, worden behandeld volgens de procedureregels die gelden voor die datum;
- 2° beroepen die zijn ingediend vanaf 1 september 2012 worden behandeld volgens de procedureregels vermeld in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen;
- 3° beroepen die al in beraad zijn genomen voor de datum van inwerkingtreding van dit decreet worden in dezelfde samenstelling als op de zitting besproken en uitgesproken.

Art. 92. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel, …

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 53.941/AV/3
van 17 oktober 2013

over

een voorontwerp van decreet ‘betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’

Op 25 juli 2013 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 11 oktober 2013, en nogmaals verlengd tot 28 oktober 2013,(*) een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet 'betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges'.

Het voorontwerp is door de algemene vergadering(**) onderzocht op 17 september 2013. De algemene vergadering was samengesteld uit Robert ANDERSEN, eerste voorzitter van de Raad van State, Marnix VAN DAMME, Yves KREINS, Pierre LIÉNARDY en Jo BAERT, kamervoorzitters, Jan SMETS, Pierre VANDERNOOT, Jacques JAUMOTTE, Martine BAGUET, Wilfried VAN VAERENBERGH, Jeroen VAN NIEUWENHOVE, Bernard BLERO, Kaat LEUS en Wouter PAS, staatsraden, Lieven DENYS, Yves DE CORDT, Christian BEHRENDT en Johan PUT, assessoren, Danièle LANGBEEN, hoofdgriffier, en Michel FAUCONIER, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Xavier DELGRANGE, eerste auditeur-afdelingshoofd, en Pierrot T'KINDT, auditeur.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 24 september 2013. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pierrot T'KINDT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 17 oktober 2013.

*

(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de algemene vergadering met toepassing van artikel 85.

(**) Opmerkingen 2 tot 9 werden behandeld door de algemene vergadering van de afdeling Wetgeving van de Raad van State.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

1.1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de organisatie en de rechtspleging van drie Vlaamse administratieve rechtscolleges – het Milieuhandhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen – onder te brengen in een overkoepelende structuur. Binnen die structuur blijven die rechtscolleges (die voortaan elk ook de generieke term "Vlaams bestuursrechtscollege" dragen) weliswaar afzonderlijk voortbestaan met onder meer een eigen voorzitter, maar krijgen zij een gezamenlijke bovenbouw die wordt gevormd door een algemene vergadering onder leiding van een eerste voorzitter. De Vlaamse bestuursrechtscolleges worden ondersteund door een "dienst van de Bestuursrechtscolleges" waarvan personeelsleden de rol van beheerder, hoofdgriffier, griffier of referendaris opnemen binnen elk van de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

De algemene vergadering neemt één enkel huishoudelijk reglement aan dat geldt voor alle Vlaamse bestuursrechtscolleges. De algemene vergadering beslist tevens over de aanstelling en de hernieuwing van het mandaat van de eerste voorzitter. De eerste voorzitter is belast met de algemene en dagelijkse leiding van de Vlaamse bestuursrechtscolleges en met het opmaken van een beleidsplan voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Ten behoeve van de goede werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges kan de eerste voorzitter maatregelen nemen die kunnen afwijken van de bepalingen in het huishoudelijk reglement. Er wordt onder meer ook voorzien in de mogelijkheid voor de eerste voorzitter om bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij een van de drie Vlaamse bestuursrechtscolleges, ter beschikking te stellen van een ander Vlaams bestuursrechtscollege (hoofdstukken 1 en 2).

1.2. Voorts worden verscheidene bepalingen ingevoerd met betrekking tot de rechtspleging voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges, waarvan sommige gemeenschappelijk zijn en andere specifiek zijn voor één of meer van de Vlaamse bestuursrechtscolleges (hoofdstukken 3 en 4).

1.3. Er wordt voorzien in een eenvormige regeling inzake de uitvoering en de bekendmaking van arresten en inzake de bezorging van het jaarverslag (hoofdstukken 5 en 6). Het ontwerp bevat eenvormige regels met betrekking tot de rechtspositie van de bestuursrechters, namelijk bepalingen inzake de selectie en de benoeming, de bezoldiging, het ontslag en de opruststelling, de evaluatie, de tucht en ordemaatregelen. Daarbij wordt onder meer bepaald dat effectieve bestuursrechters onder meer "een grondige kennis [moeten] hebben van en minstens tien jaar nuttige ervaring [moeten] hebben in een of meer van de domeinen waarvoor de Vlaamse bestuursrechtscolleges bevoegd zijn" en dat aanvullende bestuursrechters een "deskundigheid [moeten] aantonen op het vlak van publiek recht, politieke wetenschappen of bestuurswetenschappen". Tevens wordt voorzien in machtigingen aan de Vlaamse Regering om andere aspecten van die rechtspositie te regelen, waaronder de rechten en de plichten, de onverenigbaarheden en de verloven. Op voorstel van de algemene vergadering stelt de Vlaamse Regering de deontologische code vast (hoofdstuk 7).

1.4. Er worden wijzigingen aangebracht in de geldende decretale regelingen betreffende de betrokken rechtscolleges, teneinde die regelingen af te stemmen op de voormelde gemeenschappelijke regelingen (hoofdstuk 8). Het ontwerp bevat ook overgangsbepalingen met

betrekking tot de rechtspositie van de rechters die reeds werkzaam zijn in een Vlaams bestuursrechtscollege, de door de Vlaamse Regering te realiseren overdracht van personeel en de behandeling van reeds aanhangige beroepen. Het aan te nemen decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum (hoofdstuk 9).

BEVOEGDHEID

A. Algemeen

2. De vraag rijst of de Vlaamse decreetgever bevoegd is om de ontworpen wijzigingen aan de inrichting van de Vlaamse bestuursrechtscolleges uit te vaardigen.

De ter zake relevante grondwetsbepalingen zijn de artikelen 145, 146 en 161 van de Grondwet, die luiden als volgt:

> "Art. 145. Geschillen over politieke rechten behoren tot de bevoegdheid van de rechtbanken, behoudens de bij de wet gestelde uitzonderingen.
>
> Art. 146. Geen rechtbank, geen met eigenlijke rechtspraak belast orgaan kan worden ingesteld dan krachtens een wet. (…)
>
> Art. 161. Geen administratief rechtscollege kan worden ingesteld dan krachtens een wet."

De laatst aangehaalde (en ter zake ook meest relevante) grondwetsbepaling dateert van na de inwerkingtreding van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen', hetgeen impliceert dat de erin bedoelde regelingsbevoegdheid aan de federale wetgever is voorbehouden.[1] Het is met andere woorden de federale wetgever die in beginsel bevoegd is om administratieve rechtscolleges op te richten en om hun bevoegdheden en de rechtspleging voor deze rechtscolleges te regelen.

Het beginsel van de federale bevoegdheid ter zake neemt evenwel niet weg dat de gemeenschappen en de gewesten die bevoegdheid kunnen betreden, maar dan enkel indien voldaan is aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Daartoe is vereist dat een aan te nemen regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van de gemeenschap of het gewest in kwestie, dat de aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling en dat de weerslag van de betreffende bepalingen op de aangelegenheid die aan de federale overheid is toevertrouwd, slechts marginaal is.[2] Deze mogelijkheid om een beroep te doen op de impliciete bevoegdheden vormt de uitzondering op het beginsel van de federale bevoegdheid.

3. De zesde staatshervorming brengt geen wijziging met zich mee wat betreft het zo-even geschetste juridisch kader voor de bevoegdheidsverdeling inzake de inrichting van

[1] Artikel 19, § 1, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

[2] Zie daarover ook meer uitvoerig J. VANPRAET, *De latente staatshervorming. De bevoegdheidsverdeling in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en de adviespraktijk van de Raad van State*, Brugge, die Keure, 2011, 115-123.

administratieve rechtscolleges. De herziening van artikel 161 van de Grondwet werd niet mogelijk gemaakt, noch door een opname in de herzieningsverklaring, noch door een opname in de tijdelijke overgangsbepaling bij artikel 195 van de Grondwet.

B. Toepasselijkheid van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980

1. Beoordeling door het Grondwettelijk Hof in arrest nr. 8/2011

4. Op een middel in een beroep tot vernietiging gericht tegen de decretale regeling waarbij de Raad voor Vergunningsbetwistingen werd opgericht, heeft het Grondwettelijk Hof, in arrest nr. 8/2011 van 27 januari 2011, na een analyse van de parlementaire voorbereiding, geoordeeld dat voor die oprichting wel degelijk is voldaan aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, op de volgende gronden:

> "B.8.7.2. Uit de voormelde parlementaire voorbereiding blijkt dat de decreetgever de oprichting van een administratief rechtscollege noodzakelijk achtte, enerzijds, om het beroep bij de Vlaamse Regering te vervangen door een beroepsprocedure bij een onpartijdige en onafhankelijke instantie die over voldoende expertise zou beschikken om te kunnen oordelen of vergunningsbeslissingen in overeenstemming zijn met de goede ruimtelijke ordening en, anderzijds, om een snelle afhandeling van dat beroep te kunnen verzekeren. Het blijkt niet dat die beoordeling onjuist is.
>
> B.8.8. De aangelegenheid van de beroepsprocedure tegen een bestuurlijke beslissing waarbij een vergunning wordt uitgereikt of geweigerd, een as-builtattest wordt uitgereikt of geweigerd of een constructie al dan niet wordt opgenomen in een vergunningsregister leent zich tot een gedifferentieerde regeling aangezien op het federale niveau er ook uitzonderingen zijn op de algemene bevoegdheid van de Raad van State en de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State enkel uitspraak doet over beroepen tot nietigverklaring van de in artikel 14, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vermelde akten en reglementen voor zover in geen beroep bij een ander administratief rechtscollege is voorzien.
>
> B.8.9. De weerslag op de aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid is tenslotte marginaal, nu de bevoegdheid van de Raad voor vergunningsbetwistingen is beperkt tot beroepen die worden ingesteld tegen de individuele beslissingen vermeld in artikel 133/56, tweede lid, van het decreet van 18 mei 1999.
>
> B.8.10.1. Luidens artikel 160 van de Grondwet worden de bevoegdheid en de werking van de Raad van State door de wet bepaald. Op grond van artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State doet de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak over 'de cassatieberoepen ingesteld tegen de door de administratieve rechtscolleges in laatste aanleg gewezen beslissingen in betwiste zaken wegens overtreding van de wet of wegens schending van substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen'.
>
> B.8.10.2. In de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen werd uitdrukkelijk bevestigd dat de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, met toepassing van het voormelde artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als cassatierechter optreedt ten aanzien van de uitspraken van de Raad voor vergunningsbetwistingen (Parl. St., Vlaams Parlement, 2008-2009, nr. 2011/1, p. 211), hetgeen te dezen noodzakelijk is in het licht van de beoordeling van het marginaal karakter van de maatregel.

B.8.10.3. Bijgevolg beperken de bestreden bepalingen niet op overdreven wijze de bevoegdheden van de Raad van State, zodat de decreetgever slechts op marginale wijze is getreden op de ter zake aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid."

De Raad van State moet thans onderzoeken of, mede in het licht van dit arrest, de ontworpen wijzigingen van de inrichting van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en van de overige Vlaamse bestuursrechtscolleges kunnen worden ingepast in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

2. Verantwoording in de memorie van toelichting

5. In de memorie van toelichting bij het ontwerp wordt uiteengezet dat de toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 maar beperkte mogelijkheden biedt en dat een grondwetswijziging nodig is om het mogelijk te maken dat de gemeenschappen en de gewesten volledig bevoegd zijn om administratieve rechtscolleges op te richten. De stellers van het ontwerp blijken zich om die reden te hebben beperkt tot een samenwerkingsverband tussen drie bestaande bestuursrechtscolleges. Het enige bestuursrechtscollege dat integraal bevoegd is voor gemeenschapsaangelegenheden, de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, wordt buiten dit samenwerkingsverband gelaten.

Wat betreft de voorwaarde van de noodzakelijkheid wordt verwezen naar de beoordeling van deze voorwaarde in arrest nr. 8/2011 van het Grondwettelijk Hof en wordt betoogd dat het Hof slechts op marginale wijze toetst of de motivering van het noodzakelijk karakter door de decreetgever niet "kennelijk onjuist" is. Het volstaat volgens de stellers van het ontwerp "dat de oprichting van een bestuurlijk rechtscollege in de beoordeling van de decreetgever tot meer specialisatie en snelheid aanleiding geeft".

De weerslag op de federale bevoegdheidssfeer wordt in de memorie van toelichting als marginaal bestempeld, andermaal met verwijzing naar de beoordeling van deze voorwaarde in arrest nr. 8/2011 van het Grondwettelijk Hof. In dat arrest werd de marginale weerslag van de aangevochten decretale regeling op de federale bevoegdheid inzake de administratieve rechtscolleges aanvaard omdat de bevoegdheid van de nieuwe Raad voor Vergunningsbetwistingen was beperkt tot beroepen tegen individuele beslissingen vermeld in artikel 133/56, tweede lid, van het decreet van 18 mei 1999 'houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening' en omdat de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State als cassatierechter optreedt.

Inzake de mogelijkheid tot een gedifferentieerde regeling wordt verwezen naar de beoordeling ter zake in arrest nr. 8/2011 van het Grondwettelijk Hof.

In de memorie van toelichting wordt, weliswaar niet specifiek bij de verantwoording met betrekking tot artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, voorts nog gewezen op een aantal voordelen die volgens de stellers van het ontwerp zijn verbonden aan de ontworpen regeling. "Eenvormige structuren en processen, gecombineerd met een verlaging van de administratieve zwaarte en een verhoging van doorzichtigheid en transparantie, leveren betere relaties op tussen burger en bestuur", zodat wordt tegemoet gekomen "aan de noodzaak

om bestuurlijke rechtscolleges transparant en eenvoudig te maken"; er worden "schaalvoordelen en efficiëntiewinsten in de rechtsbedeling" gerealiseerd die "bijdragen tot de herkenbaarheid en de overzichtelijkheid van de administratieve rechtspraak", "door samenwerking", "[e]en structurele vorm van kennisdeling" en "eenheid, afstemming en vereenvoudiging van de proceduregang"; "een eenvormig statuut voor de bestuursrechter (…) draagt (…) bij tot een grotere transparantie"; "één griffiedienst (…) verhoogt de efficiëntie in de afhandeling van de dossiers en het opvolgen van de procedure, en verlaagt bovendien de beheerskosten voor griffiewerk"; "flexibele inzet van het personeel laat ook toe om de kamers met een piekbelasting aan ontvangen dossiers beter en accurater te dienen, wat leidt tot een versnelling in de behandeling van deze dossiers"; "[h]et fysiek samenbrengen van de verschillende colleges biedt de opportuniteit om naast een gemeenschappelijke administratieve ondersteuning ook een eigen logistieke ondersteuning uit te bouwen".

3. Beoordeling

a. Noodzakelijkheid en marginale weerslag

6. In arrest nr. 8/2011 heeft het Grondwettelijk Hof de noodzakelijkheid aanvaard van de bestreden decretale regeling waarbij de Raad voor Vergunningsbetwistingen werd opgericht en bevoegd gemaakt voor individuele vergunnings-, validerings- en registratiebeslissingen inzake stedenbouw. Het Hof baseerde zich daarvoor op de vaststelling dat de decreetgever het noodzakelijk achtte, "enerzijds, om het beroep bij de Vlaamse Regering te vervangen door een beroepsprocedure bij een onpartijdige en onafhankelijke instantie die over voldoende expertise zou beschikken om te kunnen oordelen of vergunningsbeslissingen in overeenstemming zijn met de goede ruimtelijke ordening en, anderzijds, om een snelle afhandeling van dat beroep te kunnen verzekeren".

De Raad van State is van oordeel dat de ontworpen regeling, die niet alleen betrekking heeft op de Raad voor Vergunningsbetwistingen, maar ook op de twee andere Vlaamse bestuursrechtscolleges, de toetsing aan het vereiste van "voldoende expertise" in hoofde van elk bestaand "Vlaams bestuursrechtscollege" niet kan doorstaan. Volgens de voor het Grondwettelijk Hof bestreden decretale regeling inzake de Raad voor Vergunningsbetwistingen moesten kandidaat-raadsleden in de Raad voor Vergunningsbetwistingen immers "een grondige kennis [hebben] van en ten minste tien jaar nuttige ervaring [hebben] in het domein van het Vlaamse ruimtelijkeordeningsrecht"[3]. Dit vereiste heeft een doorslaggevende rol gespeeld in de beoordeling van het Hof voor de voorwaarde van de noodzakelijkheid.

Enkele bepalingen van het ontwerp doen evenwel juist afbreuk aan de "voldoende expertise" die de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de overige in de ontworpen regeling bedoelde Vlaamse bestuursrechtscolleges moet kenmerken opdat de ontworpen regeling

[3] Toenmalig artikel 133/60, § 1, eerste lid, 3°, van het decreet van 18 mei 1999 'houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening'; thans artikel 4.8.34, § 1, tweede lid, 3°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna ook: VCRO). Wat betreft de later ingevoerde aanvullende raadsleden bepaalt artikel 4.8.35, § 2, eerste lid, 2°, VCRO dat zij "een grondige kennis [hebben] van en een aanmerkelijke nuttige ervaring [hebben] in het domein van het Vlaamse recht betreffende de ruimtelijke ordening".

beschouwd kan worden als noodzakelijk voor de uitoefening van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.[4]

Artikel 47, § 1, tweede lid, 2°, van het ontwerp bepaalt dat effectieve[5] bestuursrechters onder meer "een grondige kennis [moeten] hebben van en minstens tien jaar nuttige ervaring [moeten] hebben in een of meer van de domeinen waarvoor de Vlaamse bestuursrechtscolleges bevoegd zijn". In het ontwerp komt voorts ook geen bepaling voor die inhoudt dat een bestuursrechter die wordt geselecteerd en benoemd, ook effectief zal worden aangesteld in het bestuursrechtscollege dat de materie behandelt waarvoor de betrokken bestuursrechter specifiek de vereiste nuttige ervaring heeft. Meer zelfs, het is denkbaar dat een bestuursrechter wordt geselecteerd en benoemd die geen "voldoende expertise" heeft in een welbepaald domein, maar die zonder meer over "nuttige ervaring" beschikt inzake verscheidene domeinen. Het komt de Raad van State voor dat een dergelijke regeling niet volstaat om te waarborgen dat elk Vlaams bestuursrechtscollege over voldoende expertise beschikt, zoals het Grondwettelijk Hof heeft vooropgesteld.

Overeenkomstig artikel 47, § 2, tweede lid, van het ontwerp moeten aanvullende bestuursrechters enkel een "deskundigheid (…) aantonen op het vlak van publiek recht, politieke wetenschappen of bestuurswetenschappen". Een dergelijke vage en zeer algemeen geformuleerde bekwaamheidsvereiste volstaat niet om in hoofde van de betrokkenen te kunnen aannemen dat zij over voldoende expertise beschikken voor het Vlaams bestuursrechtscollege waarin zij worden aangesteld. Ook op dit punt wordt de voldoende expertise waarover elk Vlaams bestuursrechtscollege moet beschikken, onvoldoende gewaarborgd.

Artikel 5, tweede en derde lid, van het ontwerp bepaalt dat bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij een Vlaams bestuursrechtscollege, door de eerste voorzitter ter beschikking gesteld kunnen worden van een ander Vlaams bestuursrechtscollege. Deze mogelijkheid wordt uitgesloten voor bepaalde categorieën van bestuursrechters. Een dergelijke bepaling maakt het evenwel mogelijk dat een bestuursrechter die effectief over een voldoende expertise beschikt binnen het Vlaams bestuursrechtscollege waarin hij is benoemd of aangesteld, voor een onbepaalde termijn ter beschikking wordt gesteld van een ander Vlaams bestuursrechtscollege waarvoor de betrokkene niet over een voldoende expertise beschikt, hetgeen opnieuw afbreuk doet aan het vereiste van voldoende expertise waarover elk van de Vlaamse bestuursrechtscolleges moet beschikken opdat hun inrichting kan worden beschouwd als noodzakelijk voor de uitoefening van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

Meer in het algemeen meent de Raad van State er op te moeten wijzen dat een regeling waarbij de Vlaamse bestuursrechtscolleges op een dergelijke wijze worden ingericht dat de voldoende expertise waarover ze elk afzonderlijk dienen te beschikken in het gedrang komt, de toetsing aan de noodzakelijkheidsvoorwaarde van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 niet kan doorstaan. De stellers van het ontwerp dienen de hiervoor aangehaalde bepalingen dan ook grondig te herzien, zodat deze voldoende expertise in hoofde van elk Vlaams

[4] Zie, over de vraag of het ontwerp enkel gewestaangelegenheden, dan wel ook gemeenschapsaangelegenheden betreft, opmerking 15.

[5] Dit zijn de bestuursrechters die geen aanvullend of plaatsvervangend bestuursrechter zijn.

bestuursrechtscollege afzonderlijk alsnog wordt gewaarborgd, zowel bij de selectie en benoeming van de bestuursrechters als bij de eventuele terbeschikkingstelling aan een ander Vlaams bestuursrechtscollege (voor zover althans die laatste mogelijkheid wordt behouden).

7. In arrest nr. 8/2011 heeft het Grondwettelijk Hof gesteld dat de bestreden decretale regeling een marginale weerslag heeft op de aan de federale wetgever voorbehouden aangelegenheden, omdat enerzijds "de bevoegdheid van de Raad voor Vergunningsbetwistingen is beperkt tot beroepen die worden ingesteld tegen de individuele beslissingen vermeld in artikel 133/56, tweede lid, van het decreet van 18 mei 1999" en omdat anderzijds "de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (…) als cassatierechter optreedt ten aanzien van de uitspraken van de Raad voor vergunningsbetwistingen". Deze twee elementen bleken voor het Grondwettelijk Hof afdoende te zijn om de marginale weerslag van de toentertijd bestreden decretale regeling te affirmeren.

De ontworpen regeling brengt op dit punt geen nieuwigheden, aangezien het op zich geen materiële bevoegdheidsuitbreidingen van de Vlaamse bestuursrechtscolleges inhoudt en evenmin afbreuk doet aan de bevoegdheid van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State als cassatierechter. De overkoepelende structuur die door de ontworpen regeling wordt ingesteld kan in zijn geheel, onder voorbehoud van hetgeen onder randnummer 6 is uiteengezet, als aanvaardbaar worden beschouwd in het licht van de impliciete bevoegdheden, daar elk rechtscollege in die structuur zijn eigenheid en zijn eigen rechtsprekende bevoegdheden ongeschonden bewaart. De ontworpen regeling draagt enkel bij tot de verbetering van de werking van de drie bestaande rechtscolleges, met dien verstande dat de bevoegdheden van de eerste voorzitter en van de algemene vergadering geen enkele rechtsprekende bevoegdheid inhouden.

In de mate en in zoverre geen nieuwe bevoegdheden worden overgedragen aan bestaande administratieve rechtscolleges en er geen nieuwe administratieve rechtscolleges worden opgericht, kan men aannemen dat de ontworpen regeling een marginale weerslag heeft op de aan de federale wetgever voorbehouden aangelegenheid inzake de oprichting van administratieve rechtscolleges.

8. In de beperkte context van de huidige adviesaanvraag acht de Raad van State het ook niet nodig om zich nu reeds uit te spreken over de vraag of, gelet op de evolutie van de feitelijke gegevens sinds arrest nr. 8/2011 van het Grondwettelijk Hof,[6] het oprichten in de toekomst, binnen een overkoepelende structuur, van nieuwe Vlaamse bestuursrechtscolleges, die alleszins ook over een voldoende expertise zouden moeten beschikken in hun bevoegdheidsdomein, wel ingepast zou kunnen worden in de voorwaarden van de noodzakelijkheid en van een marginale weerslag op de voorbehouden federale bevoegdheid inzake de oprichting van administratieve rechtscolleges.

[6] Meer in het bijzonder inzake de wegwerking van de achterstand bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. In dit verband kan ook worden verwezen naar het wetsontwerp 'houdende hervorming van de bevoegdheid, de procedureregeling en de organisatie van de Raad van State', *Parl.St.* Senaat 2013-14, nr. 5-2277/1, waarover de algemene vergadering van de afdeling Wetgeving op 11 juni 2013 advies 53.317/AV heeft gegeven en dat verscheidene hervormingen bevat van de bevoegdheid van en de rechtspleging voor de afdeling Bestuursrechtspraak, die de door deze afdeling geboden rechtsbescherming moet verbeteren.

c. Mogelijkheid van gedifferentieerde regeling

9. In arrest nr. 8/2011 wordt ten slotte overwogen dat de aangelegenheid van de organisatie van administratieve rechtscolleges zich leent tot een gedifferentieerde regeling, aangezien ook op federaal niveau uitzonderingen bestaan op de algemene bevoegdheid van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het gegeven dat bij de ontworpen regeling bepaalde structuren worden ingesteld die de verscheidene Vlaamse bestuursrechtscolleges overkoepelen, doet geen afbreuk aan deze vaststelling, zodat aan de voorwaarde van de mogelijkheid van een gedifferentieerde regeling is voldaan.

VORMVEREISTEN

10. Uit de bij de adviesaanvraag gevoegde adviezen van VLABEST, SARO, Minaraad en SERV van respectievelijk 4, 5, 6 en 17 juni 2013 kan worden opgemaakt dat bij de raadpleging van deze strategische adviesraden nog geen uitsluitsel bestond over een zeer fundamenteel punt, namelijk de vraag of het contentieux in verband met de omgevingsvergunningen zou worden toevertrouwd aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen, dan wel aan de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Deze beleidskeuze, die haar beslag moest krijgen in het voorontwerp van decreet 'betreffende de omgevingsvergunning', waarover de Raad van State heden advies 53.889/AV/1 geeft, hangt zeer nauw samen met de ontworpen regeling, in die mate dat de twee voorontwerpen samen beoordeeld moeten kunnen worden in het licht van deze beleidskeuze.

Eerst nadat de voormelde strategische adviesraden hun advies hebben gegeven, heeft de Vlaamse Regering op 19 juli 2013 bij de tweede principiële goedkeuring van de twee voorontwerpen van decreet beslist om het contentieux in verband met de omgevingsvergunningen alsnog toe te vertrouwen aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Deze fundamentele inhoudelijke wijziging heeft uiteraard belangrijke gevolgen voor de advisering door de voornoemde adviesraden. Opdat de strategische adviesraden, mede ten behoeve van de bespreking van de twee betrokken ontwerpen van decreet in het Vlaams Parlement, een deskundig advies kunnen geven over de aan hen voorgelegde teksten, moeten beleidskeuzen die nog een beduidende invloed kunnen hebben op de inhoud en de draagwijdte van deze teksten voordien worden uitgeklaard en niet nadat de strategische adviesraden reeds hun advies hebben gegeven over een tekstversie die achteraf beschouwd achterhaald blijkt te zijn.

De Raad van State betreurt deze gang van zaken en beveelt aan om de strategische adviesraden opnieuw te raadplegen, zodat zij desgevallend aanvullende opmerkingen kunnen formuleren.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

ALGEMENE OPMERKINGEN

A. Delegaties aan de Vlaamse Regering en aan de algemene vergadering van de Vlaamse bestuursrechtscolleges

11. Overeenkomstig artikel 161 van de Grondwet kan geen administratief rechtscollege worden ingesteld dan krachtens een wet. Overeenkomstig artikel 145 van de Grondwet kan de bevoegdheid voor geschillen over politieke rechten bij wet worden toegekend aan andere rechtscolleges dan de rechtbanken. Artikel 146 van de Grondwet bepaalt dat geen rechtbank en geen met eigenlijke rechtspraak belast orgaan kan worden ingesteld dan krachtens een wet. Afgezien van de bevoegdheidsrechtelijke implicaties van de eerstgenoemde grondwetsbepaling, waarop reeds is ingegaan bij het onderzoek van de bevoegdheid (zie opmerking 2), houden deze bepalingen ook in, zoals hierna wordt uiteengezet, dat het instellen van rechtscolleges en het bepalen van hun bevoegdheden bij een wetskrachtige norm, in dit geval bij decreet moeten worden geregeld.

Gelet op het intrinsieke belang van de regels inzake de samenstelling en de werkwijze van en de rechtspleging voor de betrokken rechtscolleges, moeten ook deze regels ten minste in hoofdzaak, bij decreet worden vastgesteld. Bijkomstige en meer gedetailleerde regels kunnen dan op een lager niveau worden bepaald, maar daarbij moet dan rekening worden gehouden met de vereiste onafhankelijkheid van de betrokken rechtscolleges ten aanzien van de uitvoerende macht. Uit dit laatste beginsel vloeit weliswaar niet voort dat geen enkel aspect van de inrichting en de werking van en de rechtspleging voor de betrokken rechtscolleges door de decreetgever aan de Vlaamse Regering kan worden gedelegeerd, maar op zijn minst zal telkens moeten worden nagegaan of de aan de Vlaamse Regering gedelegeerde regelingsbevoegdheid wel spoort met de vereiste onafhankelijkheid van het betrokken rechtscollege ten aanzien van de Vlaamse Regering.

Daarnaast is het ook mogelijk om de regeling van bepaalde aspecten van de inrichting en de werking van de rechtscolleges op te nemen in een huishoudelijk reglement of een reglement van orde dat wordt opgesteld door het betrokken rechtscollege (of door de algemene vergadering van de Vlaamse bestuursrechtscolleges). In dat geval kunnen evenwel enkel louter interne aspecten worden geregeld en geen aspecten die verplichtingen inhouden voor derden, zoals de procespartijen en hun raadslieden.

Bij het onderzoek van de tekst zullen verscheidene delegaties aan de Vlaamse Regering en aan de algemene vergadering aan deze beginselen getoetst worden.

B. Afwijking van bepalingen van het huishoudelijk reglement

12. Bij artikel 9, zevende lid, van het ontwerp wordt aan de eerste voorzitter de bevoegdheid verleend om ten behoeve van de goede werking van de betrokken Vlaamse bestuursrechtscolleges maatregelen te nemen die kunnen afwijken van de bepalingen in het huishoudelijk reglement. Blijkens artikel 12, zesde lid, van het ontwerp kan zulk een afwijking

betrekking hebben op de samenstelling van aanvullende kamers. In een recent advies over een voorontwerp van wet 'tot hervorming van de gerechtelijke arrondissementen', heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, in verband met wetsbepalingen die aan de voorzitters van de justitiële hoven en rechtbanken de mogelijkheid bieden om "voor de behoeften van de dienst" af te wijken van de regels over de verdeling van de zaken, een aantal opmerkingen geformuleerd, die ook in dit geval toepasselijk zijn.[7]

Vooreerst kan van een dergelijke mogelijkheid uitsluitend gebruik worden gemaakt voor de behoeften van de dienst. Ze is dus niet bedoeld om de samenstelling van de zetel voor de behandeling van een welbepaalde zaak te beïnvloeden. De omstandigheden waarin er gebruik van wordt gemaakt, mogen niet van aard zijn om bij de partijen en bij derden een schijn van partijdigheid, van afhankelijkheid of een gebrek aan onbevangenheid te doen rijzen. Om moeilijkheden te voorkomen in verband met vereisten inzake transparantie, objectiviteit en voorzienbaarheid,[8] is het raadzaam om de gronden die deze afwijkingen kunnen verantwoorden op een zo objectief mogelijke wijze in de ontworpen regeling te formuleren.[9]

Indien de afwijkingsmogelijkheid daarenboven een duurzaam karakter zou hebben, namelijk indien de maatregelen die de eerste voorzitter neemt een veeleer langdurige uitwerking zouden hebben of herhaaldelijk toepassing zouden vinden, verdient het aanbeveling om deze maatregelen door de algemene vergadering te laten goedkeuren of in het huishoudelijk reglement te laten opnemen overeenkomstig artikel 7, tweede lid, 3°, van het ontwerp, bijvoorbeeld bij de eerste algemene vergadering die volgt op het nemen van de maatregel door de eerste voorzitter.

C. Bewaken van de eenheid van de rechtspraak

13. Naar luid van de artikelen 10, vijfde lid, en 12, vijfde lid, van het ontwerp wordt de "eenheid van rechtspraak of rechtsvorming"[10] bewaakt door respectievelijk de voorzitter, wat

[7] Adv.RvS 53.000/AV/3 van 22 april 2013 over een voorontwerp van wet 'tot hervorming van de gerechtelijke arrondissementen', dat inmiddels onderdeel is van het wetsontwerp 'tot hervorming van de gerechtelijke arrondissementen en tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op een grotere mobiliteit van de leden van de rechterlijke orde', *Parl.St.* Kamer 2012-13, nr. 53-2858/1, (96) 100-105.

[8] Deze vereisten vloeien in dit geval hoofdzakelijk voort uit artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag over de rechten van de mens. Er kan ook worden verwezen naar de aanbeveling van het ministercomité van de Raad van Europa en de opinie van de zogenaamde Commissie van Venetië, waarvan gewag wordt gemaakt in het zo-even aangehaalde advies.

[9] Die objectieve gronden kunnen bijvoorbeeld rechtmatig verband houden met de respectieve werklast van de betreffende bestuursrechtscolleges, de onbeschikbaarheid van één of meer magistraten die daarin normalerwijze zitting hebben, de bijzondere deskundigheid van sommigen van hen om één of meer zeer technische zaken te behandelen, of nog de mate waarin het onderzoek van een zaak of van zaken die men, in afwijking van het huishoudelijk reglement, aan iemand anders wil toewijzen, gevorderd is en deze zaak of zaken klaar is of zijn voor behandeling. Het komt de stellers van het ontwerp toe de verschillende omstandigheden die ingepast kunnen worden in de "goede werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges", in te schatten en deze in de mate van het mogelijke te omschrijven. Omdat het enerzijds wellicht niet mogelijk zal zijn deze omstandigheden exhaustief in het ontworpen decreet weer te geven, maar het anderzijds toch belangrijk blijft dat alleen objectieve gronden in aanmerking worden genomen en daarbij zo veel mogelijk transparantie wordt betracht, kan in de lijst van gronden worden opgenomen 'of andere daarmee vergelijkbare objectieve gronden'.

[10] Het is de Raad van State niet duidelijk welke andere activiteit van een rechtscollege dan het spreken van recht (zijnde rechtspraak) beschouwd moet worden als "rechtsvorming". Wellicht kan deze term dan ook worden weggelaten uit de ontworpen bepalingen.

betreft het Vlaams bestuursrechtscollege waarvoor hij bevoegd is, en door de kamervoorzitter, wat betreft "zijn" kamer (lees: "de kamer die hij voorzit"). Overeenkomstig artikel 13 van het ontwerp stelt de Vlaamse Regering de nadere regels vast voor het bewaken van de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming tussen de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Vooreerst moet worden opgemerkt dat de bewaking van de eenheid van de rechtspraak een wezenlijke functie is van een rechtscollege. Het gegeven dat tegen de arresten van de Vlaamse bestuursrechtscolleges hetzij een cassatieberoep, hetzij een beroep in volle rechtsmacht kan worden ingesteld bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State doet daar geen afbreuk aan, aangezien de eenheid van de rechtspraak als dusdanig geen vernietigingsgrond vormt. De regels met betrekking tot de wijze waarop de eenheid van de rechtspraak moet worden gewaarborgd, zijn zo fundamenteel voor de werkwijze van een rechtscollege dat ze, zoals reeds werd uiteengezet *sub* 11, niet zonder meer kunnen worden overgelaten aan de Vlaamse Regering. Op zijn minst moeten de belangrijkste beginselen worden uitgewerkt in het ontworpen decreet, zoals de vraag wanneer een initiatief wordt genomen, van wie deze initiatieven kunnen uitgaan, alsook de grote lijnen van de te volgen procedure.

Het is weliswaar mogelijk om het initiatief op dat vlak toe te kennen aan de voorzitter van het betrokken rechtscollege of van de betrokken kamer, maar dit initiatief kan niet tot gevolg hebben dat afbreuk wordt gedaan aan de collectieve oordeelsvorming van het rechtscollege of van de kamer. Zo is het denkbaar dat een procedure wordt uitgewerkt waarbij dat rechtscollege of die kamer zich op initiatief van de voorzitter beraadt over problemen in verband met de eenheid van de rechtspraak of waarbij een bepaalde zaak om die reden van een kamer naar het voltallige rechtscollege wordt verwezen.[11] De voorzitter kan een dergelijke procedure opstarten en op die wijze de eenheid van de rechtspraak binnen het rechtscollege of binnen de kamer bevorderen, maar hij kan daarbij geen bindende beslissingen of richtlijnen uitvaardigen met betrekking tot de inhoud van het resultaat van deze procedure.

D. Afstemming op het voorontwerp van decreet 'betreffende de omgevingsvergunning'

14. De opheffingen en de vervangingen waartoe de artikelen 74 tot 79 en artikel 81 van het ontwerp strekken, sporen niet met verscheidene aanpassingen aan titel IV, hoofdstuk VIII, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, waartoe de artikelen 342 tot 350 van een voorontwerp van decreet 'betreffende de omgevingsvergunning', waarover de Raad van State heden advies 53.889/AV/1 geeft, strekken.

Artikel 390, derde lid, van het laatstgenoemde ontwerp lijkt evenwel aan te geven dat het de bedoeling is dat bepaalde onderdelen van het voormelde hoofdstuk VIII, zoals ze in datzelfde ontwerp gedeeltelijk worden aangepast, wat de bedoelde aanpassingen betreft in werking zullen treden, voorafgaand aan de inwerkingtreding van het voorliggende ontwerp. Er zal wel over moeten worden gewaakt dat de inwerkingtreding van de betreffende bepalingen van de ontworpen decretale regeling effectief volgt op die van de voornoemde artikelen van het ontwerp dat het voorwerp is van adviesaanvraag 53.889/AV/1.

[11] Vergelijk met de artikelen 90, § 2, tweede en derde lid, en 92 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 (hierna: de gecoördineerde wetten op de Raad van State).

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 1

15. Luidens artikel 1 regelt het aan te nemen decreet een gewestaangelegenheid. Wat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen betreft, alsook het beroep in volle rechtsmacht tegen de beslissingen ervan bij de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak, vertonen de ontworpen bepalingen die daarop betrekking hebben, met inbegrip van de artikelen die strekken tot wijziging van het decreet van 19 december 2008 'betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn'[12], een binding met artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, waarbij aan de gemeenschappen in beginsel de bevoegdheid wordt toegewezen voor het beleid inzake maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.[13]

Als dusdanig betreft het ontworpen decreet dus mede een gemeenschapsaangelegenheid, hetgeen in artikel 1 van het ontwerp moet worden vermeld.

Artikel 2

16. In artikel 2, 1°, van het ontwerp kan respectievelijk in de onderdelen a), b) en c) nauwkeuriger worden verwezen naar:

- artikel 16.4.19, § 1, eerste lid, van het decreet van 5 april 1995 'houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid';

- artikel 4.8.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;

- artikel 202 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Artikel 5

17.1. Overeenkomstig artikel 5, tweede lid, van het ontwerp kunnen bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij een Vlaams bestuursrechtscollege, door de eerste voorzitter ter beschikking gesteld worden van een ander Vlaams bestuursrechtscollege.

In dit verband moet vooreerst worden verwezen naar de opmerkingen 6 tot 9, in verband met de voorwaarden om een beroep te kunnen doen op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, namelijk met betrekking tot het vereiste van een "voldoende expertise", dat in arrest nr. 8/2011 van het Grondwettelijk Hof werd aangehaald om te kunnen besluiten dat voldaan was aan de voorwaarde van de noodzakelijkheid. Die opmerking heeft tot gevolg dat de ontworpen bepaling grondig moet worden herzien. Ook indien de ontworpen bepaling vanuit dat

[12] Zie de artikelen 70 en 71 van het ontwerp.

[13] Zie onder meer adv.RvS 44.130/1 van 13 maart 2008 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 19 december 2008 'betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn', *Parl.St.* Vl.Parl. 2007-08, nr. 701/1, 266-267 en 268-269.

bevoegdheidsrechtelijk oogpunt wordt omgewerkt, moet nog steeds rekening worden gehouden met wat volgt.

17.2. Zoals de terbeschikkingstelling is uitgewerkt in de ontworpen bepaling, komt ze neer op een overplaatsing van de betrokken magistraat naar een andere rechtscollege, veeleer dan een maatregel van louter interne reorganisatie van een bepaald rechtscollege. Een dergelijke overplaatsing vereist in beginsel de instemming van de betrokken bestuursrechter, gelet op het beginsel van de niet-overplaatsbaarheid van de rechter.[14] Dit beginsel is ten aanzien van de rechters die behoren tot de gewone hoven en rechtbanken tot uiting gebracht in artikel 152, derde lid, van de Grondwet, maar het geldt, net als het vereiste dat een rechter slechts uit zijn ambt kan worden ontzet of geschorst door een beslissing van een rechtscollege,[15] ook voor de leden van administratieve rechtscolleges, als een onderdeel van het ruimere beginsel van de rechterlijke onafhankelijkheid, dat onder meer vervat is in artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag over de rechten van de mens (hierna: EVRM).

17.3. Het beginsel van de niet-overplaatsbaarheid van de rechter, tenzij met instemming van de betrokkene, kan echter niet tot gevolg hebben dat, met het oog op de goede werking van de openbare dienst en, meer specifiek, het waarborgen van een behoorlijke rechtsbescherming, geen wijzigingen zouden kunnen worden aangebracht in de samenstelling van de Vlaamse bestuurlijke rechtscolleges. Om die reden kan een terbeschikkingstelling die niet noodzakelijk gebaseerd is op de instemming van de betrokken bestuursrechter weliswaar worden aanvaard, maar enkel indien voldaan is aan de volgende voorwaarden.

Vooreerst kan een dergelijke terbeschikkingstelling van een bestuursrechter aan een ander Vlaams bestuursrechtscollege enkel gesteund zijn op overwegingen inzake de behoeften van de dienst of, zoals in artikel 9, zevende lid, van het ontwerp wordt bepaald, "[t]en behoeve van de goede werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges". Dit laatste kan dan ook beter tevens worden gepreciseerd in artikel 5, tweede lid, van het ontwerp. Deze voorwaarde houdt ook in dat deze terbeschikkingstelling geen verdoken disciplinaire sanctie mag inhouden en ook niet door een andere vorm van machtsafwending of machtsoverschrijding mag zijn aangetast.

Bovendien moet de eerste voorzitter die beslist over een dergelijke terbeschikkingstelling in het belang van de dienst, zich een beeld vormen van de gevolgen die deze beslissingen hebben voor de betrokken bestuursrechter. Om die reden zou het ontworpen decreet moeten voorschrijven dat de eerste voorzitter vooraf de betrokken bestuursrechter moet horen. Tevens moet bepaald worden dat de beslissing over de terbeschikkingstelling die daarop volgt, gemotiveerd moet zijn.

Ten slotte zou moeten worden voorzien in een systeem van jurisdictionele bescherming die het mogelijk maakt om na te gaan of de opgelegde mobiliteitsmaatregel geen

[14] Zie in die zin adv.RvS 53.000/AV/3, *l.c.*, 105 en 116-117, alsook adv.RvS 53.001/AV/3 van 22 april 2013 over een voorontwerp van wet 'tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op een grotere mobiliteit van de leden van de rechterlijke orde', dat eveneens een onderdeel is geworden van het voornoemde wetsontwerp, *ibid.*, (148) 152-154.

[15] Zie, wat betreft de rechters die behoren tot de gewone hoven en rechtbanken, artikel 152, tweede lid, van de Grondwet.

verdoken tuchtstraf is dan wel of ze niet met enige andere machtsafwending of machtsoverschrijding is uitgevaardigd.[16]

Artikel 6

18. Artikel 6 van het ontwerp bepaalt dat de rol van beheerder, hoofdgriffier, griffier en referendaris wordt opgenomen door personeelsleden van de dienst van de Bestuursrechtscolleges. Die dienst zou volgens de memorie van toelichting worden opgericht bij de Vlaamse administratie, met andere woorden niet als een onderdeel van de Vlaamse bestuursrechtscolleges zelf.

Een dergelijke regeling kan aanleiding geven tot problemen in het licht van artikel 6, lid 1, van het EVRM, met name wat de noodzakelijke onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de Vlaamse bestuursrechtsolleges betreft. Het rekruteren van beheerders, hoofdgriffiers, griffiers en referendarissen uit de Vlaamse administratie tast de objectieve onpartijdigheid aan van de Vlaamse bestuursrechtscolleges waarin de betrokkenen worden tewerkgesteld. Het optreden van een personeelslid van de Vlaamse administratie in dergelijke functies kan bij de rechtzoekende immers twijfels doen ontstaan aangaande de onpartijdigheid van het betrokken Vlaamse bestuursrechtscollege, nu dat rechtscollege uitspraak doet over beslissingen van de Vlaamse overheid die in vele gevallen worden voorbereid en uitgewerkt door de Vlaamse administratie. Daar komt dan nog bij dat sommige van de betrokkenen worden ingezet voor belangrijke taken zoals bemiddeling (voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen – zie artikel 40 van het ontwerp), het onderzoek van de dossiers en het voorbereiden van arresten (zie de memorie van toelichting bij artikel 6 van het ontwerp).[17] Zowel ten aanzien van referendarissen als ten aanzien van griffiers hebben het Grondwettelijk Hof en de afdeling Wetgeving van de Raad van State al gewezen op het nauwe samenwerkingsverband met de zetelende magistraten, hetgeen met zich brengt dat zij net als deze magistraten over de vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid moeten beschikken.[18] Die vereisten moeten ook in de ontworpen regeling op een afdoende wijze worden gewaarborgd.

---

[16] Zie wat het laatste betreft de uitvoerige bespreking in adv.RvS 53.000/AV/3, *l.c.*, 107-113. Daarbij moet worden opgemerkt dat de decreetgever een initiatief zou kunnen uitwerken inzake tuchtrechtscolleges voor bestuursrechters dat verwant kan zijn aan de regeling die recent op federaal niveau werd ingesteld bij de wet van 15 juli 2013 'tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tucht', op voorwaarde evenwel dat voldaan is aan de voorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Of dat effectief het geval is, kan door de Raad van State enkel op sluitende wijze worden beoordeeld wanneer hem een decretaal initiatief op dat gebied om advies wordt voorgelegd.

[17] Vergelijk adv.RvS 44.837/1/AV van 23 september 2008 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 27 maart 2009 'tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid', *Parl.St.* Vl.Parl. 2008-09, nr. 2011/1, (925) 955-956.

[18] Zie adv.RvS 34.815/2 van 6 februari 2003 over een voorontwerp van wet 'tot herziening van de loopbanen en de bezoldiging van de personeelsleden van de griffies en de secretariaten van de parketten' (niet bekendgemaakt): "Die bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek bieden een juridisch kader voor het ambt van referendaris bij het Hof van Cassatie dat getuigt van de wil om enige onafhankelijkheid ten opzichte van de uitvoerende macht te waarborgen en de onafhankelijkheid van het Hof van Cassatie zelf niet in gevaar te brengen. (…) De taak van de referendarissen van de hoven van beroep en de rechtbanken van eerste aanleg en van de parketjuristen vertoont bepaalde punten van overeenkomst met die van de referendarissen bij het Hof van Cassatie. Deze personen zijn onder het rechtstreekse gezag van een magistraat geplaatst, zodat ze zijn medewerkers zijn. (…) Deze bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek tonen aan dat het opzet erin bestond een specifiek juridisch kader uit te werken dat in een bepaalde mate

Indien de stellers van het ontwerp ervoor kiezen om beheerders, hoofdgriffiers, griffiers en referendarissen te rekruteren uit de Vlaamse administratie, veeleer dan ze onder te brengen in een eigen personeelsformatie van de onderscheiden Vlaamse bestuursrechtscolleges, hetgeen nochtans uit het oogpunt van de objectieve onpartijdigheid van die rechtscolleges meer aangewezen zou zijn, moet het ontwerp alleszins worden aangevuld met bepalingen die belangenconflicten tussen de vroegere functies van de betrokken personeelsleden en hun nieuwe functie bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges op een effectieve wijze uitsluiten. De cumulatie van een deeltijdse functie bij een Vlaams bestuursrechtscollege en een andere deeltijdse functie bij een Vlaamse overheid moet worden uitgesloten. Tevens moet voor de betrokkenen een afzonderlijk tuchtrechtelijk statuut worden uitgewerkt, waarbij eventuele tuchtrechtelijke feiten niet door de tuchtrechtelijke organen van de Vlaamse administratie, maar door de organen van de Vlaamse bestuursrechtscolleges worden beoordeeld. Daarvoor kan desgevallend worden aangesloten op hetgeen thans reeds in de artikelen 56 tot 60 van het ontwerp wordt bepaald ten aanzien van de eerste voorzitter en de bestuursrechters.

Artikel 7

19. De enuntiatieve opsomming van de aangelegenheden waarover de algemene vergadering beslist overeenkomstig artikel 7, tweede lid, van het ontwerp, is onnauwkeurig. Zij zou minstens moeten worden aangevuld met een algemene omschrijving van de overige aangelegenheden waarop die beslissingsmacht betrekking heeft, bijvoorbeeld door de opsomming aan te vullen met de vermelding "andere aangelegenheden betreffende …".

Overeenkomstig hetgeen *sub* 7 is opgemerkt, kan die beslissingsmacht alleszins geen rechtsprekende bevoegdheid inhouden.

onafhankelijk was van de uitvoerende macht." Zie ook adv.RvS 35.472/1 van 12 juni 2003 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 30 juli 2003 'tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 september 1984 tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel': "De referendarissen bij het Hof van Cassatie, de referendarissen bij de hoven van beroep en de rechtbanken van eerste aanleg en de parketmagistraten [lees: parketjuristen] staan derhalve de magistraten waaraan ze zijn toegevoegd op een rechtstreekse wijze bij in de uitoefening van hun gerechtelijke functies en de elementen van hun rechtspositie die wettelijk zijn geregeld, zijn identiek of vertonen gelijkenissen met die van de magistraten. Zulke personeelsleden dienen eerder te worden geassimileerd met 'de magistraten en de griffiers van de Rechterlijke orde'." Zie ook GwH 16 december 1998, nr. 138/98, B.4.2-B.4.5: "Het is uit hoofde van zijn medewerking aan de uitoefening van de rechterlijke macht dat de griffier, die naast en met de rechter publiek optreedt, in de ogen van het publiek onafhankelijkheid en onpartijdigheid dient uit te stralen. (…) Ten slotte zijn de magistraten en de griffiers van de rechterlijke orde aan eenzelfde stelsel van onverenigbaarheden onderworpen, wat onder meer inhoudt dat beide ambten onverenigbaar zijn met de uitoefening van een bij verkiezing verleend openbaar mandaat, waardoor de wetgever de neutraliteit en de objectiviteit heeft willen waarborgen van de personen die aan de uitoefening van de gerechtelijke ambten deelnemen."

Artikel 9

20. Naar luid van artikel 9, eerste lid, van het ontwerp is de eerste voorzitter belast met de algemene en dagelijkse leiding van de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Er kan daarbij beter worden verduidelijkt, op zijn minst in de memorie van toelichting,[19] dat deze leidinggevende bevoegdheid enkel van organisatorische aard is en zich niet uitstrekt tot de inhoudelijke beoordeling van zaken door de bestuursrechters.

21. Artikel 9, tweede lid, van het ontwerp bepaalt dat de eerste voorzitter hoofd is van de dienst van de Bestuursrechtscolleges. Gegeven de beleidskeuze om de dienst van de Bestuursrechtscolleges te concipiëren als een onderdeel van de Vlaamse administratie, ziet de Raad van State niet in hoe de eerste voorzitter, die net als de overige bestuursrechters moet oordelen over geschillen waarbij een Vlaamse administratieve overheid partij is, een dienst van de Vlaamse administratie kan leiden. Indien het in de bedoeling ligt van de stellers van het ontwerp om met de ontworpen bepaling de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de beheerders, de hoofdgriffiers, de griffiers en de referendarissen te waarborgen, moet worden verwezen naar opmerking 18, waarin wordt geadviseerd om die waarborgen uit te werken voor elk van de laatstgenoemde functies afzonderlijk.

Artikel 10

22. Naar luid van artikel 10, vijfde lid, van het ontwerp is elke voorzitter verantwoordelijk voor (beter: "belast met" of "waakt over") de efficiënte toewijzing van een beroep binnen het rechtscollege waarvoor hij bevoegd is. Artikel 11 van het ontwerp daarentegen bepaalt onder meer dat de toewijzing van dossiers wordt geregeld in het huishoudelijk reglement (dat overeenkomstig artikel 7, tweede lid, 3°, van het ontwerp moet worden goedgekeurd door de algemene vergadering). Het verdient aanbeveling om de precieze verhouding tussen die twee bepalingen nader te duiden, op zijn minst in de memorie van toelichting.[20]

23. De machtiging aan de Vlaamse Regering in artikel 10, zesde lid, van het ontwerp om de taken van de voorzitter betreffende de rechtspleging vast te stellen, is te vaag geformuleerd en kan in elk geval niet tot gevolg hebben dat de regeling aldus aan de Vlaamse Regering zou worden opgedragen. Zoals reeds werd uiteengezet *sub* 11, zouden de taken van de voorzitter inzake de rechtspleging op zijn minst in grote lijnen in het ontworpen decreet moeten worden bepaald.

[19] *In fine* van artikel 9 wordt tevens bepaald dat de eerste voorzitter het mandaat uitoefent van korpschef, dat het hiërarchisch en functioneel gezag over de bestuursrechters omvat. In de memorie van toelichting worden enkele voorbeelden geformuleerd van het uitoefenen van deze bevoegdheid. Ook hier komt onvoldoende tot uiting dat dit gezag zich niet uitstrekt tot de inhoudelijke beoordeling van zaken.

[20] Zo zou in de tekst van artikel 10, vijfde lid, van het ontwerp kunnen worden bepaald dat de voorzitter de dossiers toewijst overeenkomstig de algemene regels die worden bepaald in het huishoudelijk reglement.

Artikel 14

24. Artikel 14 van het ontwerp handelt uitsluitend over wraking van bestuursrechters op verzoek van een partij. Er dient, al dan niet in een afzonderlijk artikel, ook melding te worden gemaakt van de verplichting voor een bestuursrechter om zich van de zaak te onthouden indien hij weet dat er een reden van wraking tegen hem bestaat.[21]

Artikel 15

25. Artikel 15 van het ontwerp bepaalt dat het beroep of bezwaar geen schorsende werking heeft, tenzij de decreten vermeld in artikel 2, 1°, dat anders bepalen. Een dergelijke bepaling is overbodig en kan beter worden weggelaten, aangezien er voor jurisdictionele beroepen geen vermoeden van schorsende werking geldt.

In dat geval moet tevens de verwijzing naar artikel 15 in het inleidende zinsdeel van artikel 39, eerste lid, van het ontwerp worden weggelaten.

Artikel 17

26. Overeenkomstig artikel 17, eerste lid, van het ontwerp geschiedt de behandeling van het beroep of bezwaar "op tegenspraak". Deze bepaling spoort niet met het daaropvolgende vijfde lid, dat voorschrijft dat bij een regelmatige oproeping de afwezigheid van een partij de geldigheid van een zitting niet belet. Als het de bedoeling is dat in dat laatste geval het arrest geacht wordt te zijn gewezen op tegenspraak, kan dat beter uitdrukkelijk worden bepaald.

27. In artikel 17, derde lid, van het ontwerp wordt bepaald dat een Vlaams bestuursrechtscollege "minstens", op eigen initiatief of op verzoek van een partij, getuigen of deskundigen, kan horen en een beroep kan doen op tolken. Veeleer dan het onduidelijke woord "minstens" te gebruiken, kan beter worden bepaald dat ook andere dan deze onderzoeksmaatregelen kunnen worden bevolen die door de Vlaamse Regering worden vastgesteld.

28. Gelet op het intrinsieke belang van het beginsel van de openbaarheid van de terechtzittingen, onder meer verwoord in artikel 148 van de Grondwet en in artikel 6, lid 1, EVRM, kan de beslissing over afwijkingen op dit beginsel overeenkomstig artikel 17, vierde lid, van het ontwerp beter toekomen aan het bestuursrechtscollege of de kamer die de zaak behandelt, veeleer dan alleen aan de kamervoorzitter.

[21] Zie artikel 831 van het Gerechtelijk Wetboek; artikel 62, tweede lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 'tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State'; artikel 4.8.7, § 1, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (dat wordt opgeheven bij artikel 75 van het ontwerp); artikel 36 van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 mei 2011 'houdende vaststelling van de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege'.

29. Naar luid van artikel 17, zesde lid, kunnen de partijen in onderling overleg afzien van de behandeling van hun beroep op een terechtzitting. Er zou daarbij moeten worden bepaald dat het rechtscollege zelf wel kan beslissen dat desalniettemin een terechtzitting wordt gehouden – bijvoorbeeld om bepaalde vragen aan de partijen voor te leggen – ook indien dat nog niet betekent dat de partijen verplicht zijn om op die terechtzitting te verschijnen of er vertegenwoordigd te zijn.[22]

30. Aangezien artikel 17, zevende lid, *in fine*, achtste en negende lid, van het ontwerp betrekking heeft op de arresten van de Vlaamse bestuursrechtscolleges, kunnen die bepalingen beter worden overgeheveld naar afdeling 1 van hoofdstuk 4 ("Arresten") van het ontwerp.

Artikel 21

31. Bij artikel 21, derde lid, van het ontwerp wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de procedure voor tussenkomst te bepalen.

De Raad van State beveelt aan om naast de omschrijving van de belanghebbende personen in het ontworpen decreet ook andere belangrijke elementen van de tussenkomst te regelen, namelijk de mogelijkheid voor partijen om derden in tussenkomst te roepen, de termijn voor het indienen van een verzoek tot tussenkomst en de beperking van de middelen van de tussenkomende partij tot die welke door de verzoekende partij zijn uiteengezet.[23]

Artikel 22

32. De verwijzing in artikel 22, § 2, van het ontwerp strookt niet met de tekst van het voorontwerp van decreet 'betreffende de omgevingsvergunning' waarover de Raad van State heden advies 53.889/AV/1 geeft. Uitgaande van die tekst moet worden verwezen naar "hun gemachtigden [niet: gemachtigde], die optreden, met toepassing van artikel 103 [niet: 98], § 2, 5° en 6°," van dat decreet.

33. In artikel 22, § 3, eerste, tweede en vijfde lid, van het ontwerp schrijve men telkens "haar" in plaats van "zijn", aangezien wordt verwezen naar de verzoekende of de verwerende partij.

34. Indien het de bedoeling is dat ook tussenkomende partijen een collectief verzoekschrift kunnen indienen, zou in artikel 22, § 4, van het ontwerp ook voor hen een betaling van het rolrecht per partij moeten worden opgelegd.

[22] Zie artikel 30, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, alsook artikel 26 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 'tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State'.

[23] Zie artikel 21*bis*, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

35. In artikel 22, § 5, derde lid, van het ontwerp, waarin de gevolgen worden geregeld van het niet tijdig betalen van het rolrecht, zou eveneens rekening moeten worden gehouden met tussenkomende partijen, waarvoor een andere sanctie zou moeten gelden dan het niet plaatsen van het beroep op het register.

36. Artikel 22, § 5, vierde lid, van het ontwerp bepaalt dat de niet-tijdige betaling niet kan worden geregulariseerd. Die sanctie kan, gelet op het daarvoor geldende algemeen rechtsbeginsel, niet worden toegepast in geval van overmacht of van onoverwinnelijke dwaling, tenzij uitdrukkelijk of stilzwijgend van dat beginsel wordt afgeweken.[24] Uit de memorie van toelichting kan worden opgemaakt dat dit laatste niet de bedoeling is.[25] De stellers van het ontwerp zouden die hypothese van overmacht of van onoverwinnelijke dwaling uitdrukkelijk kunnen regelen.

37. Aangezien het rolrecht beschouwd moet worden als een belasting,[26] kan de indexatie van het bedrag van het rolrecht niet zonder meer gedelegeerd worden aan de Vlaamse Regering, zoals wordt bepaald in artikel 22, § 6, van het ontwerp. Daardoor zou de Vlaamse Regering immers een belangrijke parameter van de aanslagvoet van de belasting kunnen bepalen, hetgeen indruist tegen het legaliteitsbeginsel in belastingzaken, zoals dat voortvloeit uit artikel 170, § 2, van de Grondwet.

In de ontworpen bepaling kan wel worden bepaald dat het bedrag van het rolrecht moet worden geïndexeerd en hoe dat moet gebeuren. Het verdient dan wel aanbeveling om de aldus aangepaste bepaling over te brengen naar artikel 22, § 1, van het ontwerp, omdat ze daar beter op haar plaats is.

Artikel 23

38. In artikel 23, tweede lid, van het ontwerp schrijve men "ingediend" in plaats van "ingesteld".

Artikel 26

39. De eerste twee zinnen van artikel 26 van het ontwerp kunnen beter worden geformuleerd als volgt: "De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak over het bezwaar binnen veertig dagen na de indiening ervan."

---

[24] GwH 24 april 2008, nr. 72/2008, B.10.4.

[25] Zie in die zin reeds adv.RvS 48.824/1/3/VR van 19 en 26 oktober 2010 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 23 december 2010 'houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2011', *Parl.St.* Vl.Parl. 2010-11, nr. 778/1, (141) 160-161, opmerking 2; adv.RvS 51.130/1/AV van 19 april en 22 mei 2012 over een voorstel dat heeft geleid tot het decreet van 6 juli 2012 'houdende wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft', *Parl.St.* Vl.Parl. 2011-12, nr. 1509/2, 11-12, opmerking 10.2; adv.RvS 53.199/1/3 van 23 april 2013 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 5 juli 2013 'houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013', *Parl.St.* Vl.Parl. 2012-13, nr. 2022/1, (81) 95, opmerking 23.

[26] Zie onder meer GwH 13 juni 2013, nr. 85/2013, B.4.

40. Naar luid van artikel 26, derde zin, van het ontwerp wordt het bezwaar dat is ingesteld bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, als verworpen beschouwd indien binnen veertig dagen na de indiening van het bezwaar geen uitspraak is gedaan. Tevens wordt bepaald dat "de uitslag van de verkiezing, zoals die door het hoofdstembureau is afgekondigd, definitief [is]". De laatste formulering kan aanleiding geven tot verwarring, aangezien in de zo-even geschetste hypothese nog steeds een beroep openstaat bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.[27]

Artikel 27

41. Aangezien met de eerste vermelding van "de Raad" in artikel 27, § 3, derde lid, van het ontwerp wordt gerefereerd aan eender welke gemeenteraad of stadsdistrictsraad, schrijve men "de gemeenteraad of de stadsdistrictsraad", om verwarring te vermijden met de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Artikel 28

42. In artikel 28, eerste lid, van het ontwerp kan beter worden gepreciseerd welke personen op de hoogte moeten worden gebracht van de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, zoals dit nu wordt bepaald in artikel 214 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.[28]

43. In artikel 28, eerste lid, van het ontwerp kan beter uitdrukkelijk worden bepaald dat bij de Raad van State eveneens beroep kan worden ingesteld binnen acht dagen na de mededeling van het feit dat de termijn van veertig dagen (voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen om zich uit te spreken[29]) is verstreken.[30]

44. In artikel 28, derde lid, van het ontwerp moet telkens worden verwezen naar "het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011", veeleer dan naar "dit decreet".[31]

Artikel 29

45. In artikel 29 van het ontwerp schrijve men beter "de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen", veeleer dan "de voorzitter van de raad", aangezien er in de ontworpen

[27] Zie daarover opmerking 43 bij artikel 28 van het ontwerp.

[28] Artikel 85 van het ontwerp voorziet in de opheffing van dat laatste artikel. In de memorie van toelichting wordt, anders dan voor verschillende andere op te heffen bepalingen van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, nergens vermeld dat het in het ontwerp wordt hernomen.

[29] Zie artikel 26 van het ontwerp, alsook opmerking 40 bij die ontworpen bepaling.

[30] Vergelijk overigens met artikel 31, § 5, van het ontwerp, waar een gelijkaardige bepaling voorkomt voor de overige betwistingen die bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen aanhangig kunnen worden gemaakt.

[31] Zie artikel 216, derde lid, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, dat wordt opgeheven bij artikel 86 van het ontwerp.

bepaling ook gewag wordt gemaakt van de betrokken gemeente-, stadsdistricts- en provincieraad.[32]

Artikel 31

46. Er kan ter overweging worden gegeven om artikel 31 van het ontwerp op te delen in verscheidene artikelen. Zo is de inhoud van de paragrafen 2, 3 en 5 ervan vergelijkbaar met die van de artikelen 25, 26 en 28 van het ontwerp.

47. In het huidige artikel 31, § 5, van het ontwerp schrijve men "openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn" en "raad voor maatschappelijk welzijn" zonder hoofdletters, aangezien geen welbepaald centrum of geen welbepaalde raad wordt bedoeld.

48. Aan het einde van de eerste zin van paragraaf 5, eerste lid, van artikel 31 van het ontwerp moet gewag worden gemaakt van het verstrijken van de termijn van veertig (niet: dertig) dagen, gelet op wat is bepaald in paragraaf 3 van hetzelfde artikel.

49. In de eerste zin van artikel 31, § 5, derde lid, van het ontwerp kan preciezer worden verwezen naar artikel 10, § 1, van het decreet van 19 december 2008 'betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn'.

Artikel 32

50. In artikel 32, eerste lid, van het ontwerp wordt bepaald dat "het geheel of een deel van de kosten" ten laste wordt gelegd van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt. Overeenkomstig artikel 32, derde lid, van het ontwerp omvatten die kosten, wat betreft de Raad voor Vergunningsbetwistingen, ook het rolrecht. Uit de combinatie van die bepalingen vloeit voort dat voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen ook het door de tussenkomende partij(en) verschuldigde rolrecht ten laste kan worden gelegd van de ten gronde in het ongelijk gestelde partij, zijnde de verzoekende of de verwerende partij.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft er in dat verband meermaals op gewezen dat een dergelijke regeling afwijkt van de rechtspraak van de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak, die erin bestaat dat de kosten die verband houden met de tussenkomst in het geding in beginsel niet ten laste worden gelegd van de verwerende of de verzoekende partij.[33] In het publieke procesrecht kan het loutere gegeven dat een partij tussenkomt in het geding, de inzet van de rechtsstrijd, zoals de verzoekende partij die heeft bepaald, niet wijzigen.

De stellers van het ontwerp moeten de ontworpen bepalingen vanuit dat oogpunt aan een nieuw onderzoek onderwerpen. In elk geval moet worden gewaarborgd dat een

[32] Vergelijk overigens met artikel 31, § 5, tweede lid, van het ontwerp, waar wel wordt verwezen naar "de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen".

[33] Zie adv.RvS 48.824/1/3/VR, *l.c.*, 161 en adv.RvS 51.130/1/AV, *l.c.*, p. 13-14, opmerking 17.

verzoekende partij niet financieel wordt afgeschrikt om een beroep in te dienen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, namelijk door de mogelijkheid dat verscheidene belanghebbenden zouden kunnen tussenkomen in het geding.[34] Voorts moet ook de mogelijkheid worden gevrijwaard voor de Raad om bij het ten laste leggen van de kosten in het algemeen rekening te houden met de omstandigheden van de zaak.[35]

Artikel 33

51.1. Artikel 33 van het ontwerp regelt de toepassing van de zogenaamde bestuurlijke lus[36] voor het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen.[37] Overeenkomstig paragraaf 1 kan die bestuurlijke lus worden toegepast "in elke stand van het geding". Wat betreft de Raad voor Vergunningsbetwistingen zou dan alvast moeten worden verduidelijkt of dit ook het geval is voor het administratief kort geding, namelijk de schorsingsprocedure die wordt geregeld in artikel 39 van het ontwerp.[38] In de memorie van toelichting wordt weliswaar uiteengezet dat "[d]e bestuurlijke lus pas [kan] toegepast worden na onderzoek van alle middelen", maar het verdient aanbeveling om dit ook in de ontworpen bepaling te verduidelijken door te schrijven "in elke stand van het bodemgeding" in plaats van "in elke stand van het geding".

---

[34] Zie in die zin, R. STEVENS, *Raad van State – Afdeling Bestuursrechtspraak - 2. Het procesverloop*, Administratieve Rechtsbibliotheek - algemene reeks, nr. 10, Brugge, die Keure, 2007, p. 206, nr. 387, voetnoot 1064. De auteur vermeldt wel nog, met opgave van voorbeelden, dat "[s]oms evenwel van die rechtspraak [wordt] afgeweken, rekening houdend met de specifieke omstandigheden van de zaak".

[35] R. STEVENS, *o.c.*, p. 480-482, nrs. 998-999.

[36] Zie daarover: H. BORTELS, "De bestuurlijke lus: aanzet naar een meer oplossingsgerichte bestuursrechter?", *TBP* 2013, 302-316; P. LEFRANC, "A la recherche de la boucle administrative?", *APT* 2012, 222-231; B. VAN ETTEKOVEN en A. KLAP, "De bestuurlijke lus als rechterlijke (k)lus" in I. COOREMANS, D. LINDEMANS en L. PEETERS, *De tenuitvoerlegging van arresten van de Raad van State*, Administratieve Rechtsbibliotheek – Studies, Brugge, die Keure, 2012, 443-464. De rechtsfiguur is ontleend aan het Nederlandse recht (zie de wet van 14 december 2009 'tot aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht met een regeling voor herstel van gebreken in een besluit hangende beroep bij de bestuursrechter' (Wet bestuurlijke lus AWB), inzonderheid artikel I, B, waarbij een afdeling 8.2.2A "Bestuurlijke lus" wordt ingevoegd in de Algemene wet bestuursrecht, en de memorie van toelichting bij die wijzigingswet).

[37] Het artikel is grotendeels geïnspireerd op het (bij artikel 74 van het ontwerp op te heffen) artikel 4.8.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, zoals het is vervangen bij artikel 5 van het decreet van 6 juli 2012 'houdende wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft'. Die bepaling is het resultaat van opmerkingen die door de Raad van State werden geformuleerd in adv.RvS 51.130/1/AV van 19 april en 22 mei 2012 over het voorstel dat tot die bepaling heeft geleid (*Parl.St.* Vl.Parl. 2011-12, nr. 1509/2, 6-8, opmerkingen 6.1 en 6.2).

Inmiddels bestaat het voornemen om de bestuurlijke lus ook op federaal niveau in te voeren: zie daarvoor het ontworpen artikel 38 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals dat wordt ingevoerd bij het wetsontwerp 'houdende hervorming van de bevoegdheid, de procedureregeling en de organisatie van de Raad van State', *Parl.St.* Senaat 2013-14, nr. 5-2277/1. Met artikel 11 van het voorontwerp van decreet 'betreffende de omgevingsvergunning', waarover heden advies 53.889/AV/1 wordt gegeven, wordt dan weer beoogd om de toepassing van een "precontentieuze" administratieve lus mogelijk te maken.

[38] In het voormelde wetsontwerp 'houdende hervorming van de bevoegdheid, de procedureregeling en de organisatie van de Raad van State' werd de toepassing van de bestuurlijke lus in het administratief kort geding uitgesloten omwille van "de inconsistentie van het mechanisme van de lus met de tijdelijke aard van schorsingsprocedure". Wel wordt in het ontworpen artikel 30, § 2, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State voorzien in de mogelijkheid om de schorsingsprocedure te doen overgaan in een vernietigingsprocedure als er ruimte bestaat voor de toepassing van de bestuurlijke lus.

51.2. Overeenkomstig artikel 33, § 1, eerste lid, van het ontwerp moet de bestuurlijke lus "met een tussenuitspraak [lees: tussenarrest] de mogelijkheid bieden om binnen een bepaalde termijn een onwettigheid in de bestreden beslissing te herstellen of te laten herstellen, tenzij belanghebbenden daardoor onevenredig kunnen worden benadeeld".

Wat die laatste beperking betreft,[39] wordt in de memorie van toelichting uiteengezet dat "[b]elanghebbende derden die geen partij in de procedure zijn, niet plots geconfronteerd [mogen] worden met een beslissing die hen benadeelt" en dat een "inhoudelijke hervorming van de beslissing (bijvoorbeeld een weigering die in een vergunning wordt omgebogen) de perken van de bestuurlijke lus te buiten [gaat]". Aan de bezorgdheid die hier wordt vertolkt, wordt echter reeds tegemoetgekomen doordat in artikel 33, § 1, tweede lid, van het ontwerp wordt bepaald dat de herstelbaarheid van de onwettigheid impliceert dat "de bestreden beslissing [kan] gehandhaafd blijven". Zoals in de memorie van toelichting wordt gepreciseerd, kan "de uitkomst van de bestuurlijke lus alleen (…) zijn dat de bestreden beslissing gehandhaafd blijft".

De vraag rijst dan of de beperking van de niet-onevenredige benadeling van belanghebbenden ook een rol kan spelen indien de bestreden beslissing effectief zou kunnen worden gehandhaafd. In welke gevallen kan een onevenredige benadeling van belanghebbenden eraan in de weg staan dat de onwettigheid wordt hersteld door middel van de bestuurlijke lus, terwijl de bestreden beslissing toch zou kunnen worden gehandhaafd? Hierover moet op zijn minst in de memorie van toelichting meer uitleg worden verstrekt.

51.3. In de memorie van toelichting wordt uitvoerig ingegaan op het begrip "onwettigheid" en de herstelbaarheid ervan, zoals bedoeld in artikel 33, § 1, tweede lid, van het ontwerp. Er wordt daarbij blijk gegeven van een ruime visie op de toepasbaarheid van de bestuurlijke lus.[40] Voor de stellers van het ontwerp wordt de grens van die toepasbaarheid in materieel opzicht[41] kennelijk slechts bepaald door de mogelijkheid van inhoudelijke handhaving van de bestreden bestuurlijke beslissing. Zoals reeds hiervóór is uiteengezet, moet de inhoud van die beslissing bij de toepassing van de bestuurlijke lus immers dezelfde blijven. De beslissing kan dus vormelijk worden hersteld, maar niet inhoudelijk worden hervormd, zonder dat het evenwel vooraf moet vaststaan dat zulk een resultaat zal worden bereikt.

Om dit beter te waarborgen zou evenwel in artikel 33, § 2, van het ontwerp moeten worden bepaald dat het herstel door de verwerende partij uitsluitend betrekking kan hebben op de onwettigheid die in het tussenarrest werd opgegeven.[42]

---

[39] Een dergelijke voorwaarde komt overigens niet voor in de tekst van het ontworpen artikel 38 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

[40] Het ware overigens nuttig om in de memorie van toelichting ook enkele gevallen te vermelden van gebreken die onherstelbaar moeten worden geacht en waarvoor de bestuurlijke lus bijgevolg niet kan worden toegepast.

[41] Wat betreft de toepassing van de bestuurlijke lus in temporeel opzicht bepaalt artikel 33, § 1, eerste lid, van het ontwerp dat de bestuurlijke lus de mogelijkheid biedt om de onwettigheid te herstellen "binnen een bepaalde termijn". Bij gebrek aan nadere omschrijving ervan valt aan te nemen dat die termijn alleszins redelijk zal moeten zijn.

[42] Vgl. met het ontworpen artikel 38, § 1, vierde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

51.4. De ruime toepasbaarheid van de bestuurlijke lus, zoals die blijkbaar door de stellers van het ontwerp wordt voorgestaan, heeft tot gevolg dat bijzondere aandacht moet uitgaan naar het inrichten van tegenspraak over de wijze waarop het herstel van de bestreden bestuurlijke beslissing heeft plaatsgevonden. Gelet op het intrinsieke belang van die tegenspraak voor de rechten van de verdediging, is de delegatie in artikel 33, § 2, derde lid, aan de Vlaamse Regering om de termijnen te bepalen binnen dewelke de partijen op dat punt hun zienswijze meedelen, strijdig met de beginselen die *sub* 11 zijn uiteengezet. Die termijnen moeten worden bepaald in de ontworpen bepaling, waarbij desgevallend aan de twee betrokken Vlaamse bestuursrechtscolleges de mogelijkheid kan worden geboden om die termijnen in het tussenarrest te verkorten of te verlengen, rekening houdende met de omstandigheden van de zaak. Hetzelfde geldt voor de termijn binnen dewelke de onwettigheid door de verwerende partij wordt hersteld, bedoeld in artikel 33, § 1, eerste lid, en § 2, tweede lid, van het ontwerp.

51.5. Gelet op de voorgaande opmerkingen rijst ten slotte de vraag of niet beter kan worden voorzien in de mogelijkheid om de toepassing van de bestuurlijke lus gepaard te laten gaan met voorlopige maatregelen, zoals het geval is in Nederland.[43]

52. In artikel 33, § 4, van het ontwerp wordt gewag gemaakt van de schorsing van "de proceduretermijnen" vanaf de datum van het tussenarrest waarbij de bestuurlijke lus wordt mogelijk gemaakt. Aangezien de termijn bedoeld in artikel 33, § 2, van het ontwerp (voor de toepassing van de bestuurlijke lus) daar niet in kan zijn begrepen, schrijve men beter: "de proceduretermijnen *die niet worden vermeld in paragraaf 2*".

Bovendien kan in dezelfde ontworpen bepaling beter worden verwezen naar "de mededeling *van het Vlaams bestuursrechtscollege*, vermeld in paragraaf 3", aangezien in artikel 33, § 3, van het ontwerp ook gewag wordt gemaakt van een mededeling van de verwerende partij.

53. Bij artikel 33, § 5, van het ontwerp wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om "aanvullende maatregelen [te] bepalen die voor de uitvoering van dit artikel nodig zijn". Door een dergelijke machtiging wordt niets toegevoegd aan de algemene uitvoeringsbevoegdheid waarover de Vlaamse Regering reeds beschikt op grond van artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. De ontworpen bepaling kan dan ook beter worden weggelaten uit het ontwerp.

Bovendien moeten, gelet op hetgeen reeds *sub* 11 is uiteengezet, de hoofdlijnen van de regeling inzake de bestuurlijke lus in het ontworpen decreet zelf worden geregeld en kan enkel de vaststelling van bijkomstige en meer gedetailleerde regels worden overgelaten aan de Vlaamse Regering. Indien de stellers van het ontwerp met de ontworpen bepaling beogen nieuwe elementen met betrekking tot de bestuurlijke lus te laten regelen door de Vlaamse Regering, moet de ontworpen regeling dan ook op zijn minst bepalen over welke elementen het gaat.

[43] Zie artikel 8:80b, leden 3 en 4, van de Nederlandse Algemene wet bestuursrecht, dat luidt als volgt: " [lid 3] De bestuursrechter kan zo nodig een voorlopige voorziening treffen. In dat geval bepaalt hij wanneer de voorlopige voorziening vervalt. [lid 4] De voorlopige voorziening als bedoeld in het derde lid, vervalt in ieder geval zodra: a. het beroep is ingetrokken; of b. de bestuursrechter uitspraak als bedoeld in artikel 8:66, eerste lid, heeft gedaan, tenzij bij die uitspraak een ander tijdstip is bepaald."

Artikel 35

54.1. Bij artikel 35 van het ontwerp wordt aan het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen de mogelijkheid verleend om de rechtsgevolgen van een geheel of gedeeltelijk vernietigde bestuurlijke beslissing al dan niet volledig en al dan niet permanent in stand te houden "als de verzoekende partij en de belanghebbenden daardoor niet ernstig worden benadeeld". In de memorie van toelichting wordt uiteengezet dat die innovatie wordt ingevoerd "[n]aar analogie met de regeling voor het Grondwettelijk Hof".[44]

Het is genoegzaam bekend dat artikel 14*ter* van de gecoördineerde wetten op de Raad van State thans aan de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State enkel voor verordeningsbepalingen, en niet voor individuele beslissingen, de mogelijkheid biedt om, bij wijze van algemene beschikking, over te gaan tot definitieve of voorlopige handhaving van de door haar aangewezen gevolgen van een vernietiging. Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat deze verschillende behandeling verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel, omdat de wetgever bij het tot stand brengen van een billijk evenwicht tussen het belang dat elke situatie die strijdig is met het recht, wordt verholpen en de bekommernis dat bestaande toestanden en gewekte verwachtingen na verloop van tijd niet meer in het gedrang worden gebracht, ermee rekening heeft kunnen houden "dat de kans op onevenredige gevolgen van een vernietiging groter is wanneer het een verordeningsbepaling betreft die per definitie een onbepaald aantal personen als rechtsadressaat heeft", zodat "het niet zonder redelijke verantwoording is de mogelijkheid van een handhaving van de gevolgen te beperken tot verordeningsbepalingen".[45] Dit neemt evenwel niet weg dat het Grondwettelijk Hof tegelijk heeft erkend dat "de nood om – in uitzonderlijke gevallen – te voorkomen dat de terugwerkende kracht van een vernietiging 'bestaande rechtstoestanden' in het gedrang zou brengen (…), zich zowel [kan] laten gevoelen ten aanzien van individuele beslissingen als ten aanzien van verordeningsbepalingen".[46]

De keuze van de stellers van het ontwerp om voor individuele beslissingen te voorzien in die mogelijkheid, spoort met het voornemen van de federale Regering om dit ook voor de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State mogelijk te maken.[47] De intrinsiek beperkte reikwijdte van een individuele beslissing heeft evenwel tot gevolg dat de handhaving van de gevolgen van een dergelijke beslissing tot een bijzondere bevoordeling van een bepaalde rechtsonderhorige kan leiden, die meer dan bij de handhaving van de gevolgen van verordeningsbepalingen, op gespannen voet kan staan met het gelijkheidsbeginsel. De ruimte voor de handhaving van individuele beslissingen is allicht dan ook beperkter dan voor verordeningsbepalingen en moet met meer omzichtigheid ingevuld worden.

---

[44] Bedoeld wordt artikel 8, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 'op het Grondwettelijk Hof'.

[45] GwH 20 december 2012, nr. 154/2012, B.5-B.7; GwH 21 februari 2013, nr. 14/2013, B.5-B.7 en GwH 30 mei 2013, nr. 73/2013, B.9-B.11.

[46] GwH 20 december 2012, nr. 154/2012, B.6 en B.7, GwH 21 februari 2013, nr. 14/2013, B.6 en B.7 en GwH 30 mei 2013, nr. 73/2013, B.10 en B.11.

[47] Zie het ontworpen artikel 14*ter* van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals dit zou worden vervangen bij het wetsontwerp 'houdende hervorming van de bevoegdheid, de procedureregeling en de organisatie van de Raad van State' (*Parl.St.* Senaat 2013-14, nr. 5-2277/1). Zelfs zonder een dergelijke expliciete wettelijke basis heeft de afdeling Bestuursrechtspraak reeds arresten gewezen waarin de gevolgen van een te vernietigen individuele beslissing tijdelijk werden gehandhaafd (RvS 31 mei 1985, nr. 25.424, *Heyndels*; RvS 9 juni 2009, nr. 194.015, *Maselyne*).

Hoe dan ook komt het aan de voornoemde bestuursrechtscolleges toe om, net als overigens de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, "met wijsheid en omzichtigheid"[48] gebruik te maken van de mogelijkheid om de gevolgen van een vernietigde individuele beslissing geheel of gedeeltelijk te handhaven. De vraag rijst dan ook of wel moet worden voorzien in een criterium voor die handhaving, aangezien het gebruik van deze mogelijkheid hoe dan ook door de twee betrokken Vlaamse bestuursrechtscolleges moet worden beoordeeld in het licht van de zo-even aangehaalde beginselen.

Het criterium dat de stellers van het ontwerp daarvoor hanteren (geen ernstige benadeling van de verzoekende partij en van de belanghebbenden) wijkt enigszins af van de criteria die in het ontworpen artikel 14*ter* van de gecoördineerde wetten op de Raad van State voorkomen. Volgens die laatste bepaling kan die maatregel om de gevolgen van de nietigverklaring te handhaven (zowel voor individuele beslissingen als voor verordeningsbepalingen) immers enkel bevolen worden "*om uitzonderlijke redenen die een aantasting van het legaliteitsbeginsel rechtvaardigen*, bij een met bijzondere redenen omklede beslissing en na een tegensprekelijk debat. *Deze beslissing kan rekening houden met de belangen van derden*".[49]

Hoe dan ook moet rekening worden gehouden met het gegeven dat de instandhouding van de gevolgen van te vernietigen beslissingen delicaat kan zijn gezien vanuit het oogpunt van de voorrang van het recht van de Europese Unie met rechtstreekse werking.[50]

54.2. Indien het de bedoeling is van de stellers van het ontwerp dat niet alleen door de partijen om de instandhouding kan worden verzocht, maar dat zij ook ambtshalve door het betrokken Vlaams bestuursrechtscollege kan worden uitgesproken, moet dit met zoveel woorden worden bepaald in artikel 35 van het ontwerp.

---

[48] In zijn arrest nr. 154/2012 van 20 december 2012 stelt het Grondwettelijk Hof: "Uit de rechtspraak blijkt dat de Raad van State de bij de wet van 4 augustus 1996 ['tot wijziging van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973', waarvan artikel 10 artikel 14*ter* heeft ingevoegd in die gecoördineerde wetten] verleende bevoegdheid tot nu toe zelden heeft aangewend en dat de mogelijkheid tot handhaving van de gevolgen met wijsheid en omzichtigheid moet worden gehanteerd wanneer vaststaat dat de vernietiging zonder meer van het bestreden besluit zeer zware gevolgen zou hebben op het stuk van de rechtszekerheid (…). De Raad van State komt met die rechtspraak tegemoet aan de bedoeling van de wetgever, die heeft getracht een evenwicht te vinden tussen het beginsel van de wettigheid van de reglementaire handelingen, verankerd in artikel 159 van de Grondwet, en het beginsel van de rechtszekerheid. Zoals het Hof heeft aangegeven in zijn arrest nr. 18/2012 van 9 februari 2012, heeft de wetgever immers aan een rechtscollege de zorg toevertrouwd om te bepalen of uitzonderlijke redenen verantwoorden dat de gevolgen van een onwettige reglementaire handeling worden gehandhaafd" (GwH 20 december 2012, nr. 154/2012, B.3 en B.4; in dezelfde zin: GwH 9 februari 2012, nr. 18/2012, B.4; GwH 21 februari 2013, nr. 14/2013, B.3; GwH 30 mei 2013, nr. 73/2013, B.8).

[49] Cursiveringen aangebracht.

[50] Dit verklaart ook waarom het Grondwettelijk Hof in de voormelde arresten nr. 18/2012 (B.2.2) en nrs. 154/2012 en 14/2013 (telkens B.2.4) zijn onderzoek steeds uitdrukkelijk beperkt "tot de hypothese waarin geen enkel element van het geschil onder het toepassingsgebied van het recht van de Europese Unie valt". In het voormelde arrest nr. 73/2013 (B.6.2) merkt het Hof expliciet op "dat deze zaak geen betrekking heeft op een schending van het recht van de Europese Unie en bijgevolg geen rekening moet worden gehouden met de beperkingen die uit dat recht kunnen voortvloeien inzake de handhaving van de gevolgen van nationale normen die dienen te worden vernietigd of buiten toepassing gelaten omdat zij in strijd zijn met dat recht (zie daaromtrent : HvJ, grote kamer, 8 september 2010, C-409/06, *Winner Wetten GmbH* t. *Bürgermeisterin der Stadt Bergheim*, punten 53-69; grote kamer, 28 februari 2012, C-41/11, *Inter-Environnement Wallonie ASBL* en *Terre wallonne ASBL* t. *Région wallonne*, punten 56-63)".

Artikel 36

55. Bij artikel 36 van het ontwerp wordt een injunctiebevoegdheid toegekend aan het Milieuhandhavingscollege en aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen. De memorie van toelichting bevat thans geen noemenswaardige uitleg over de draagwijdte van deze injunctiebevoegdheid en zou op dat punt moeten worden aangevuld.

Artikel 37

56.1. Overeenkomstig artikel 37 van het ontwerp kunnen het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen "op verzoek van een partij bepalen dat de verwerende partij, zolang ze niet voldoet aan een bevel, gegeven met toepassing van artikel 36, een dwangsom verbeurt ten voordele van de partij die om de oplegging van een dwangsom heeft verzocht".

De ontworpen regeling is evenwel zeer summier opgevat en vertoont een aantal lacunes. Zo wordt niet bepaald wanneer het verzoek om een dwangsom op te leggen kan worden ingesteld (enkel curatief of ook anticipatief?).[51] Er wordt niet nader bepaald of de dwangsom ineens, per tijdseenheid of per overtreding kan worden opgelegd en al dan niet met een maximum.[52] Er wordt niet voorzien in een mogelijkheid tot opheffing, opschorting, vermindering of uitbreiding.[53] Evenmin wordt bepaald hoe de dwangsom ten uitvoer wordt gelegd, bijvoorbeeld door een verwijzing naar de regeling op dat gebied in het Gerechtelijk Wetboek.[54]

Het verdient aanbeveling om de ontworpen bepaling op deze punten aan te vullen.

56.2. Het toepassingsgebied van artikel 37 van het ontwerp is voorts veeleer beperkt. De dwangsom kan immers ook een nuttig instrument zijn binnen de rechtspleging (bijvoorbeeld voor de neerlegging van het administratief dossier) en in het kader van het administratief kort geding.[55]

De stellers van het ontwerp kunnen overwegen om ook voor dergelijke gevallen te voorzien in de mogelijkheid om een dwangsom op te leggen.

---

[51] Vergelijk met artikel 1385*bis*, eerste en tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek en met het huidige artikel 36, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Zie ook het ontworpen artikel 36, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals dit zou worden vervangen bij het wetsontwerp 'houdende hervorming van de bevoegdheid, de procedureregeling en de organisatie van de Raad van State' (*Parl.St.* Senaat 2013-14, nr. 5-2277/1).

[52] Vergelijk met artikel 1385*ter* van het Gerechtelijk Wetboek en met het huidige artikel 36, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Zie ook het ontworpen artikel 36, § 2, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

[53] Vergelijk met artikel 1385*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek en met het huidige artikel 36, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Zie ook het ontworpen artikel 36, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

[54] Vergelijk met artikel 1385*quater* van het Gerechtelijk Wetboek en met het huidige artikel 36, § 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Zie ook het ontworpen artikel 36, § 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

[55] Vergelijk met de huidige artikelen 21, vierde lid, en artikel 21*bis*, § 1, achtste lid, respectievelijk artikel 17, § 5, *juncto* artikel 18, vijfde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Zie ook het ontworpen artikel 17, § 8, van die gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Artikel 38

57. Artikel 38, § 1, van het ontwerp bepaalt dat de arresten van het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen vatbaar zijn voor opheffing, verbetering of herziening. Uit de daaropvolgende paragraaf blijkt evenwel dat de opheffing enkel betrekking heeft op "de arresten waarbij de schorsing is bevolen".

Aangezien die mogelijkheid enkel bestaat voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen,[56] moet de mogelijkheid van opheffing van arresten voor dat bestuursrechtscollege worden geregeld in afdeling 3 van hoofdstuk 4 van het ontwerp, die specifiek aan dat bestuursrechtscollege is gewijd. In een dergelijke bepaling kan daarenboven beter worden gepreciseerd dat de opheffing van een schorsingsarrest ook ambtshalve kan worden bevolen door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, als de schorsing niet wordt gevolgd door een vernietiging,[57] en dus niet enkel op verzoek van de partijen.

In een dergelijke specifieke bepaling voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen kan bovendien, zoals in het huidige artikel 4.8.18, § 2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (dat wordt opgeheven bij artikel 78 van het ontwerp), best ook worden bepaald dat het schorsingsarrest kan worden gewijzigd.

58. Het kan nuttig zijn om in artikel 38 van het ontwerp naast de verbetering ook de uitlegging van de arresten van het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen mogelijk te maken.[58]

Artikel 39

59. In artikel 39 van het ontwerp, dat betrekking heeft op de vordering tot schorsing voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen, wordt niet bepaald wat de verhouding is van de vordering van die schorsing tot het vernietigingsberoep bij hetzelfde rechtscollege en wat de gevolgen daarvan zijn voor de termijn om die vordering tot schorsing in te stellen.

60. Naar luid van artikel 39, eerste lid, van het ontwerp kan de schorsing worden bevolen "op grond van ernstige middelen". Er wordt duidelijkheidshalve beter bepaald dat de schorsing kan worden bevolen op grond van "een of meer" ernstige middelen of "minstens één ernstig middel".[59]

61. Overeenkomstig dezelfde ontworpen bepaling gebeurt de uitspraak over de vordering tot schorsing "met inachtneming van de afweging tussen het algemeen belang en de

[56] Zie artikel 39 van het ontwerp en trouwens ook de enkele vermelding in artikel 38, § 2, eerste lid, van "[e]en Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, b)".

[57] Vergelijk met het huidige artikel 17, § 7, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Zie ook het ontworpen artikel 17, § 10, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

[58] Vergelijk met de artikelen 793 tot 801 van het Gerechtelijk Wetboek.

[59] Zie het ontworpen artikel 17, § 1, tweede lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

belangen van de verzoekende partij". Vooreerst moet niet alleen naar het algemeen belang en het belang van de verzoekende partij worden verwezen, maar ook naar de belangen van andere belanghebbenden, of nog, naar alle belangen die kunnen worden geschonden. Aan de stellers van het ontwerp wordt bovendien ter overweging gegeven om aan die belangenafweging toch enigszins richting te geven door aan de ontworpen bepaling toe te voegen dat de schorsing niet wordt bevolen "indien de nadelige gevolgen ervan op een kennelijk onevenredige wijze, zwaarder wegen dan de voordelen".[60]

62. In artikel 39, tweede lid, van het ontwerp wordt beter geschreven dat het schorsingsarrest op verzoek wordt "gewezen" of "geveld" (niet: genomen).

63. Het huidige artikel 17, § 1, vierde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State houdt in dat de magistraat die de voorlopige schorsing heeft bevolen, wordt verboden zitting te houden in de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing. Gelet op het algemeen rechtsbeginsel van de onpartijdigheid van de rechter, moet artikel 39 van het ontwerp worden aangevuld met een bepaling in die zin.[61]

64. De drie laatste leden van artikel 39 van het ontwerp betreffen niet zozeer het schorsingsarrest als wel het verloop van de rechtspleging die daartoe kan leiden. Ze worden dan ook beter ondergebracht in afdeling 3 van hoofdstuk 3 van het ontwerp.

65. Mede gelet op hetgeen *sub* 11 is uiteengezet, zou de decreetgever ten minste de minimale vervaltermijnen moeten bepalen binnen dewelke de partijen het administratief dossier en hun nota's moeten indienen, veeleer dan het bepalen van die termijnen bij artikel 39, zesde lid, van het ontwerp volledig op te dragen aan de Vlaamse Regering.[62]

66. Gelet op het voor het overige uitgebreide spectrum aan uitspraakmogelijkheden waarin bij de ontworpen regeling wordt voorzien, rijst de vraag waarom voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet wordt voorzien in de mogelijkheid om, al dan niet samen met de schorsing, voorlopige maatregelen te bevelen teneinde de belangen veilig te stellen van de partijen of van de personen die belang hebben bij de oplossing van een aan dit rechtscollege voorgelegd geschil.[63]

---

[60] Zie het ontworpen artikel 17, § 2, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

[61] Hoewel de wetgever van dat algemeen rechtsbeginsel kan afwijken, kan het Grondwettelijk Hof hierop controle uitoefenen en sanctioneren wegens schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet gelezen in samenhang met dat algemeen rechtsbeginsel: zie in die zin A. ALEN en K. MUYLLE, *Handboek van het Belgisch Staatsrecht*, Mechelen, Kluwer, 2011, 860, nr. 754.

[62] Zie overigens artikel 4.8.16, eerste lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, dat bij artikel 78 van het ontwerp wordt opgeheven.

[63] Vergelijk met het huidige artikel 18 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Zie ook het ontworpen artikel 17 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, waarin het vorderen van voorlopige maatregelen is geïntegreerd.

Artikel 40

67. In artikel 40, § 1, van het ontwerp wordt beter niet geschreven dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen met een tussenuitspraak (lees: tussenarrest)[64] een bemiddeling kan "bevelen", aangezien uit de ontworpen bepaling kan worden opgemaakt dat de vrijwillige medewerking van de betrokkenen een wezenskenmerk is van deze bemiddeling. Er kan beter worden bepaald dat de Raad tot bemiddeling kan "beslissen" of "laten overgaan", of dat hij een bemiddelaar kan aanwijzen.

68. Overeenkomstig artikel 40, § 2, derde lid, 4°, van het ontwerp, mag de bemiddelaar "geen strafrechtelijke veroordelingen of tuchtrechtelijke sancties [hebben] opgelopen die onverenigbaar zijn met de uitoefening van de functie van bemiddelaar". Deze voorwaarde behoeft, minstens in de memorie van toelichting, verduidelijking over de aard van de bedoelde veroordelingen en sancties.

Artikel 44

69. Het verdient aanbeveling om in artikel 44, derde en vierde lid, van het ontwerp ook voor natuurlijke personen die geen partij (meer) zijn in het geding, de wijze te preciseren waarop zij een verzoek tot weglating van identiteit kunnen indienen.[65]

Artikel 45

70. Overeenkomstig artikel 45 van het ontwerp vermeldt elk arrest in voorkomend geval de beslissing dat het arrest wordt bekendgemaakt op de wijze die het bepaalt. Uit de memorie van toelichting kan worden opgemaakt dat daarmee een andere bekendmaking wordt beoogd dan de bekendmaking bedoeld in artikel 44 van het ontwerp, aangezien wordt verwezen naar "het punitieve karakter van dit instrument". Precies gelet op dat oogmerk, moeten de gevallen waarin en de wijze waarop die bekendmaking kan plaatsgrijpen, in de ontworpen bepaling nader worden omschreven.

Artikel 47

71. Artikel 47, § 4, tweede lid, van het ontwerp kan beter worden geredigeerd als volgt:

"De algemene vergadering brengt een gemotiveerde voordracht uit aan de Vlaamse Regering op grond van een beoordeling van de kandidaten, na een vergelijking van de respectieve aanspraken en verdiensten van de kandidaten die geslaagd zijn voor de selectieproef, vermeld in het eerste lid, aangevuld met een interview met de batig gerangschikte kandidaten."

---

[64] Zie ook paragraaf 2, eerste lid, van dat artikel.

[65] Vergelijk met artikel 5, derde lid, van het koninklijk besluit van 7 juli 1997 'betreffende de publicatie van de arresten en de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid van de Raad van State'.

Artikel 49

72. In artikel 49, tweede lid, van het ontwerp wordt als principe gesteld dat het ambt van effectief bestuursrechter onverenigbaar is met de uitoefening van om het even welke andere bezoldigde activiteit, functie of mandaat. De Vlaamse Regering kan evenwel, na advies van de eerste voorzitter, de uitoefening van bepaalde activiteiten, functies of mandaten toestaan of die toestemming intrekken (lees: opheffen of herroepen)[66].

In de memorie van toelichting wordt evenwel terecht betoogd dat de principiële onverenigbaarheid van de rechtsprekende functie van de effectieve bestuursrechters met andere activiteiten of functies of met enig mandaat, ertoe strekt te waarborgen "dat de effectieve bestuursrechters in volledige onafhankelijkheid en objectiviteit kunnen oordelen". De Raad van State ziet dan ook niet in hoe het met dit uitgangspunt verzoenbaar kan zijn om de Vlaamse Regering ertoe te machtigen om, zelfs na advies van de eerste voorzitter, op onbepaalde wijze afwijkingen toe te staan op de betrokken onverenigbaarheden.[67] De uitzonderingen op het principe, of minstens de aard en de grenzen ervan, moeten door de decreetgever worden vastgesteld.[68]

73. Bij artikel 49, derde lid, van het ontwerp wordt een onverenigbaarheid ingesteld met "een beroepsactiviteit die de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de aanvullende beroepsrechter in het gedrang brengt". De stellers van het ontwerp moeten nagaan of een nadere omschrijving van de aard van dergelijke beroepsactiviteiten niet mogelijk is, ter wille van de rechtszekerheid.

74. Naast de uitoefening van bezoldigde werkzaamheden, functies of mandaten, kunnen ook andere handelingen of situaties (zoals opvordering, belanghebbenden verdedigen of bijstaan, handel drijven) geacht worden onverenigbaar te zijn met de vervulling van een rechtsprekend ambt.[69] Het is dan ook raadzaam om, met het oog op de vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de bestuursrechters, de ontworpen bepaling op dit punt aan te vullen.

Deze opmerking klemt des te meer nu in artikel 49, derde lid, van het ontwerp specifiek ten aanzien van aanvullende bestuursrechters wordt bepaald dat "elke activiteit die leidt tot tegenstrijdige belangen" onverenigbaar is met hun ambt. Wellicht kunnen die tegenstrijdige belangen beter worden gepreciseerd, maar het valt moeilijk in te zien waarom geen vergelijkbare onverenigbaarheid is ingevoerd voor de effectieve bestuursrechters.

---

[66] Er wordt immers bedoeld dat de toestemming kan worden ontnomen voor de toekomst en niet dat ze met terugwerkende kracht zou vervallen.

[67] In de memorie van toelichting wordt weliswaar als voorwaarde geponeerd "dat de uitoefening van deze aanvullende beroepsactiviteit, functie of mandaat verenigbaar blijft met die van een functie van effectieve bestuursrechter of een mandaatfunctie van eerste voorzitter", maar een dergelijke affirmatie komt neer op een loutere herhaling van het principe waar net van wordt afgeweken en is dan ook betekenisloos.

[68] Vergelijk met artikel 107, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en met artikel 4.8.36, § 1, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, dat wordt opgeheven bij artikel 81 van het ontwerp.

[69] Zie bijvoorbeeld de artikelen 108, 109, eerste lid, 1° en 3°, en 114 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Artikel 51

75. Artikel 51, tweede lid, 2°, van het ontwerp vermeldt als één van de gevallen waarin een effectieve bestuursrechter ophoudt zijn ambt uit te oefenen en door de algemene vergadering op rust wordt gesteld, dat waarin hij niet meer in staat is zijn ambt naar behoren te vervullen wegens zware en blijvende gebrekkigheid, "na advies van Medex" en volgens door de Vlaamse Regering vast te stellen nadere regels. Met "Medex" wordt kennelijk het Bestuur van de Medische Expertise bedoeld, dat ressorteert onder de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.[70]

Behoudens wanneer een regel tot het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten daarin zou voorzien of de mogelijkheid daartoe zou creëren, kan een federale overheidsdienst niet worden belast met het uitvoeren van taken met betrekking tot aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gemeenschappen of de gewesten behoren. Het blijkt niet dat zulk een bevoegdheidsrechtelijke grondslag hier voorhanden is.

Tenzij alsnog zou kunnen worden aangetoond dat er een deugdelijke bevoegdheidsrechtelijke grondslag bestaat voor het optreden van het Bestuur van de Medische Expertise met betrekking tot aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten, dient de verwijzing naar het "advies van Medex" in artikel 51, tweede lid, 2°, van het ontwerp te worden weggelaten of te worden aangepast.

Afdeling 5 van hoofdstuk 7

76. De afdelingen 4 en 5 van hoofdstuk 7 van het ontwerp, die handelen over evaluatie en over tucht- en ordemaatregelen, bevatten uitsluitend bepalingen die van toepassing zijn voor de effectieve bestuursrechters en de eerste voorzitter, en dus niet voor de aanvullende bestuursrechters. Waar een dergelijke uitzondering wellicht kan worden verantwoord wat betreft de bepalingen met betrekking tot de evaluatie, valt moeilijk in te zien waarom de bepalingen over de tucht- en ordemaatregelen niet ook voor de aanvullende bestuursrechters zouden moeten gelden.

Artikel 53

77. In de memorie van toelichting bij artikel 53 wordt uiteengezet dat de eerste voorzitter en de leden van het evaluatiecollege die de evaluatie hebben uitgevoerd van een effectieve bestuursrechter, respectievelijk van de eerstgenoemde, geen deel kunnen uitmaken van de beroepscommissie waarbij beroep kan worden ingesteld tegen de evaluatie "onvoldoende". Gelet op het belang van dit voorschrift, moet het worden opgenomen in de tekst zelf van artikel 53 van het ontwerp.

[70] Zie artikel 2, 7°, van het koninklijk besluit van 12 december 1994 'tot oprichting, organisatie en vastlegging van de personeelsformatie van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu'. Zie ook artikel 2, § 1, 3°, van het koninklijk besluit van 23 mei 2001 'houdende oprichting van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid Voedselketen en Leefmilieu'.

Deze opmerking geldt eveneens voor de artikelen 58 en 60, derde lid, van het ontwerp, waarover in de memorie van toelichting hetzelfde wordt uiteengezet.

Artikel 54

78. In artikel 54 van het ontwerp wordt bepaald dat als een effectieve bestuursrechter eenmaal de evaluatie "onvoldoende" heeft gekregen, de algemene vergadering bij arrest uitspraak doet over het ontslag en dat als de eerste voorzitter eenmaal diezelfde evaluatie heeft gekregen, voortijdig een einde wordt gesteld aan zijn mandaat.

Op zijn minst wat het eerste geval betreft,[71] is een dergelijke regeling in strijd met het evenredigheidsbeginsel. Het ontslag als bestuursrechter is immers een ernstige maatregel met ernstige gevolgen, ook al ontvangt de betrokkene de in artikel 54, derde lid, van het ontwerp bepaalde, naargelang van het aantal dienstjaren variërende, ontslagvergoeding. Het gegeven dat geen mogelijkheid wordt geboden aan de betrokkene om zich na een eerste ongunstige beoordeling te verbeteren, alsook het gegeven dat de evaluatie hetzij relatief kort op de aanvang van de ambtsuitoefening volgt, hetzij volgt op een mogelijk zelfs langdurige periode waarin de betrokkene niet ongunstig werd geëvalueerd en dus moet worden geacht blijk te hebben gegeven van een voldoende functioneren,[72] staat in een onevenredige verhouding tot het met de ontworpen regeling nagestreefde doel. Op zijn minst moet worden voorzien in een regeling die de betrokkene na een eerste ongunstige beoordeling de mogelijkheid biedt tot verbetering.[73]

Artikelen 59 en 60

79. Mede gelet op hetgeen *sub* 11 is uiteengezet, zou de decreetgever in artikel 59 van het ontwerp ten minste de minimale termijnen moeten bepalen binnen dewelke een beroep in tuchtzaken moet worden ingesteld.

Deze opmerking geldt eveneens voor artikel 60, vierde lid, van het ontwerp.

Artikel 61

80. Bij artikel 61 van het ontwerp krijgt de Vlaamse Regering de opdracht om, met behoud van de toepassing van de bepalingen die in het ontworpen decreet zijn opgenomen over de rechtspositieregeling van de bestuursrechter, de overige delen te bepalen van die rechtspositieregeling, waaronder de rechten en de plichten, de onverenigbaarheden en de

[71] In het geval van de eerste voorzitter zou immers een strengere regeling dan voor de effectieve bestuursrechters kunnen worden verdedigd, gelet op de (leidinggevende) aard en het belang (verantwoordelijkheid, zichtbaarheid) van de functie enerzijds, en het gegeven dat de betrokkene in dat geval enkel terugkeert als bestuursrechter binnen één van de betrokken rechtscolleges, anderzijds.

[72] Zie wat dat laatste betreft, artikel 52, § 1, derde en vierde lid, van het ontwerp.

[73] Zie bijvoorbeeld artikel 4.8.38, § 1, derde en vierde lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, dat wordt opgeheven bij artikel 81 van het ontwerp.

verloven. Tevens wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de deontologische code vast te stellen op voorstel van de algemene vergadering.

Wat betreft de onverenigbaarheden wordt verwezen naar de opmerkingen 72 tot 74.

Voorts moeten, mede gelet op hetgeen *sub* 11 is uiteengezet, de aard van de in artikel 61, eerste lid, van het ontwerp bedoelde rechten en plichten nader worden omschreven.

Artikel 70

81. In artikel 70 van het ontwerp moet nog melding worden gemaakt van de wijziging van artikel 15 van het decreet van 19 december 2008 'betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn' bij het decreet van 29 maart 2013.

Artikel 71

82. In artikel 71 van het ontwerp moet de datum van het ontworpen decreet worden vermeld.

Artikel 87

83. Het is kennelijk niet de bedoeling dat artikel 87, § 2, van het ontwerp toepassing vindt op de al dan niet bezoldigde aanvullende raadsleden bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, vermeld in artikel 4.8.35 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, dat wordt opgeheven bij artikel 81 van het ontwerp. De betrokken raadsleden zijn immers niet "benoemd", maar "aangesteld" voor een tijdelijk mandaat, waaraan in de voornoemde paragraaf niet wordt gerefereerd. De vraag rijst of ook voor die rechters geen overgangsregeling moet worden uitgewerkt.

Artikel 88

84. In artikel 88 van het ontwerp wordt bepaald dat de evaluatie van de bestuursrechters die op de datum van inwerkingtreding van het ontworpen decreet reeds benoemd zijn bij het Milieuhandhavingscollege of de Raad voor Vergunningsbetwistingen, de eerste maal plaatsvindt "na het verstrijken van één jaar na de inwerkingtreding van het decreet". Er kan beter worden bepaald dat de evaluatie moet plaatsvinden binnen een bepaalde termijn die volgt op de te beoordelen periode van activiteit, bijvoorbeeld, zoals in artikel 52, § 1, derde lid, van het ontwerp wordt voorgeschreven, binnen drie maanden volgend op de voormelde eenjarige periode.

Artikel 89

85. Wat de opdracht betreft die in artikel 89 van het ontwerp aan de Vlaamse Regering wordt gegeven tot regeling van de overdracht aan de dienst van de Bestuursrechtscolleges,[74] van het personeel dat thans is verbonden aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen of ter beschikking is gesteld van het Milieuhandhavingscollege, wordt verwezen naar opmerking 18.

Artikel 91

86. Duidelijkheidshalve kan in artikel 91, 2°, van het ontwerp beter bepaald worden dat beroepen die bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen zijn ingesteld vanaf 1 september 2012 "en vóór de datum van inwerkingtreding van dit decreet", worden behandeld volgens de in die bepaling bedoelde procedureregels.

Artikel 92

87. Luidens artikel 92 van het ontwerp treedt het aan te nemen decreet in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Om te vermijden dat die delegatie aan de Vlaamse Regering op gespannen voet staat met het beginsel, bedoeld in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, dat de regering de decreten niet mag schorsen, noch vrijstelling van hun uitvoering mag verlenen, kan beter een uiterste datum worden bepaald waarop het decreet in werking treedt.

DE HOOFDGRIFFIER — DE EERSTE VOORZITTER

Danièle LANGBEEN — Robert ANDERSEN

DE GRIFFIER — DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES — Jo BAERT

[74] Luidens de bespreking van artikel 89 in de memorie van toelichting (p. 41) zullen ook de personeelsleden van de Raad voor Vergunningsbetwistingen aan die dienst worden toegewezen, zodat niet duidelijk is waarom in het eerste lid van het artikel gewag wordt gemaakt van hun overdracht "aan de diensten van de Vlaamse overheid" (vergelijk met het tweede lid, over het aan het Milieuhandhavingscollege ter beschikking gestelde personeel).

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:
1° Vlaams bestuursrechtscollege: een van de volgende instanties:
   a) het Milieuhandhavingscollege, opgericht bij artikel 16.4.19, §1, eerste lid, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
   b) de Raad voor Vergunningsbetwistingen, opgericht bij artikel 4.8.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;
   c) de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, opgericht bij artikel 202 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011;
2° Vlaamse bestuursrechtscolleges: alle instanties, vermeld in punt 1°, samen;
3° bestuursrechter: de effectieve, aanvullende of plaatsvervangende bestuursrechter;
4° voorzitter: de voorzitter van een Vlaams bestuursrechtscollege;
5° algemene vergadering: de effectieve bestuursrechters van de Vlaamse bestuursrechtscolleges, met uitzondering van de bestuursrechters, vermeld in artikel 91, §4, maar met toevoeging van de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen;
6° eerste voorzitter: de voorzitter van de algemene vergadering;
7° bestreden beslissing: voorwerp van een jurisdictioneel beroep waarvoor een Vlaams bestuursrechtscollege bevoegd is;
8° beveiligde zending: een van de volgende betekeningswijzen:
   a) een aangetekend schrijven;
   b) een afgifte tegen ontvangstbewijs;
   c) elke andere door de Vlaamse Regering toegestane betekeningswijze waarbij de datum van kennisgeving met zekerheid kan worden vastgesteld.

Art. 3. De Vlaamse Regering bepaalt de zetel van de Vlaamse bestuursrechtscolleges en maakt die openbaar door bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Art. 4. De kredieten die nodig zijn voor de werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges zijn ten laste van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 2. Inrichting

Afdeling 1. Samenstelling

Art. 5. De Vlaamse bestuursrechtscolleges bestaan uit ten minste acht bestuursrechters, onder wie een eerste voorzitter, voorzitters en kamervoorzitters.

Bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij een Vlaams bestuursrechtscollege, kunnen door de eerste voorzitter ten behoeve van de goede werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges ter beschikking gesteld worden van een ander Vlaams bestuursrechtscollege.

Indien een bestuursrechter overeenkomstig het tweede lid wordt ter beschikking gesteld, hoort de eerste voorzitter de betrokken bestuursrechter en motiveert hij zijn beslissing.

De terbeschikkingstelling van een bestuursrechter aan een Vlaams bestuursrechtscollege kan enkel voor zover de bestuursrechter over voldoende kennis beschikt in de domeinen waarvoor dat Vlaams bestuursrechtscollege bevoegd is.

De aanvullende bestuursrechters, vermeld in artikel 49, §2, en 91, §3, de plaatsvervangende bestuursrechters, vermeld in artikel 91, §1, en de effectieve, aanvullende en plaatsvervangende bestuursrechters vermeld in artikel 91, §4, zijn uitgesloten van de toepassing van het tweede lid.

Art. 6. De rol van beheerder, hoofdgriffier, griffier en referendaris wordt opgenomen door personeelsleden van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Deze personeelsleden kunnen hun functie bij de dienst van de Bestuursrechtscolleges niet cumuleren met een andere functie bij de diensten van de Vlaamse overheid.

De personeelsleden oefenen hun ambt onafhankelijk en onpartijdig uit. Zij mogen geen nadeel ondervinden van de uitoefening van hun taken.

Afdeling 2. Werking

Onderafdeling 1. Algemene Vergadering

Art. 7. De hoofdgriffier en de beheerder zetelen met raadgevende stem in de algemene vergadering, wat hun respectieve bevoegdheden betreft.

De algemene vergadering beslist onder meer over de volgende aangelegenheden:
1° de aanstelling van de eerste voorzitter;
2° de hernieuwing van het mandaat van eerste voorzitter;
3° de goedkeuring en wijziging van het huishoudelijk reglement van de algemene vergadering en de Vlaamse bestuursrechtscolleges;
4° andere strategische aangelegenheden betreffende de werking en organisatie van de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Onderafdeling 2. Eerste voorzitter

Art. 8. De algemene vergadering stelt onder de effectieve bestuursrechters die deel uitmaken van de algemene vergadering, een eerste voorzitter aan voor een mandaat van vijf jaar, dat eenmaal kan worden hernieuwd.

De algemene vergadering stelt de selectieprocedure vast voor het mandaat van eerste voorzitter.

Art. 9. De eerste voorzitter is belast met de algemene en dagelijkse leiding van de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter is tevens hoofd van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter kan bevoegdheden inzake het dagelijks beheer delegeren aan de beheerder.

Het dagelijks beheer omvat het technisch en financieel beheer, het beheer van de infrastructuur, de communicatie en het personeelsmanagement van de bestuursrechters en van de personeelsleden van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter is belast met het opmaken van een beleidsplan voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter stelt jaarlijks een werkingsverslag op waarin de implementatie van zijn beleidsplan en de evaluatie ervan wordt uiteengezet. In voorkomend geval bevat dat verslag de nodige bijsturingen van het plan, wijst het de behoeften aan en bevat het voorstellen om de werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges te verbeteren.

Wanneer de behoeften van de dienst het rechtvaardigen kan de eerste voorzitter maatregelen nemen die kunnen afwijken van de bepalingen in het huishoudelijk reglement. Onder de behoefte van de dienst kan onder meer worden begrepen de verdeling van de werklast, de onbeschikbaarheid van een bestuursrechter, een vereiste deskundigheid, de goede voortgang van een zaak of een andere daarmee vergelijkbare objectieve reden.

De eerste voorzitter bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming tussen de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Hiertoe kan hij een zaak op eigen initiatief of op vraag van een voorzitter toewijzen aan een kamer bestaande uit de voorzitters van de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

De eerste voorzitter oefent het mandaat van korpschef uit.

Het mandaat van korpschef omvat het hiërarchisch en functioneel gezag over de bestuursrechters.

Onderafdeling 3. Voorzitter

Art. 10. De voorzitter van een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), wordt aangesteld onder en door de effectieve bestuursrechters die benoemd of aangesteld zijn bij dat Vlaams bestuursrechtscollege.

De voorzitter van een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, c), wordt aangesteld onder en door de effectieve, aanvullende en plaatsvervangende bestuursrechters die benoemd zijn bij dat Vlaams bestuursrechtscollege.

Het betreft een mandaat van vijf jaar, dat eenmaal kan worden hernieuwd.

De voorzitter bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming binnen het Vlaams bestuursrechtscollege waarvoor hij bevoegd is. Hiertoe kan hij een zaak op eigen initiatief of op vraag van een kamervoorzitter toewijzen aan een kamer met drie rechters.

De voorzitter is belast met de efficiënte toewijzing van een beroep binnen het rechtscollege waarvoor hij bevoegd is.

De Vlaamse Regering stelt de taken van de voorzitter betreffende de rechtspleging vast inzonderheid inzake het samenvoegen van beroepen of bezwaren, de toepassing van de vereenvoudigde procedure, de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid en de voorlopige maatregelen.

Onderafdeling 4. Werkingsregelen

Art. 11. Het huishoudelijk reglement regelt minstens de indeling in kamers, de toewijzing van dossiers en de wijze van beraadslaging en beslissing van de algemene vergadering.

Het reglement wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Art. 12. De Vlaamse bestuursrechtscolleges worden ingedeeld in kamers.

Een enkelvoudige kamer houdt zitting met één bestuursrechter. Meervoudige kamers houden zitting met drie bestuursrechters.

De eerste voorzitter bepaalt de samenstelling van de kamers en wijst de kamervoorzitters aan.

De kamervoorzitter neemt de leiding van de kamer en is belast met de organisatie ervan. Hij brengt daarover verslag uit bij de eerste voorzitter.

De kamervoorzitter bewaakt de eenheid van rechtspraak of rechtsvorming in zijn kamer.

De eerste voorzitter kan aanvullende kamers samenstellen. Hij kan daarbij afwijken van de regels die zijn vastgesteld in het huishoudelijk reglement.

Hoofdstuk 3. Rechtspleging

Afdeling 1. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Art. 13. De partijen kunnen bestuursrechters die zich over het beroep of bezwaar moeten uitspreken schriftelijk en op gemotiveerde wijze wraken voor de aanvang van de zitting, tenzij de reden tot wraking later is ontstaan.

De redenen, vermeld in artikel 828 en 830 van het Gerechtelijk Wetboek, zijn de redenen tot wraking, vermeld in het eerste lid.

De eerste voorzitter of, als die wordt gewraakt, de oudste kamervoorzitter doet zo spoedig mogelijk uitspraak over het verzoek tot wraking. Als het verzoek wordt ingewilligd, wordt de gewraakte bestuursrechter vervangen.

De bestuursrechter die weet dat er een reden tot wraking tegen hem bestaat, onthoudt zich van de zaak en laat zich vervangen.

Art. 14. Het beroep of bezwaar heeft geen schorsende werking, tenzij de decreten, vermeld in artikel 2, 1°, dat anders bepalen.

Art. 15. Een Vlaams bestuursrechtscollege kan zaken over hetzelfde of over een verwant onderwerp ter behandeling samenvoegen en de behandeling over samengevoegde zaken achteraf weer splitsen.

Art. 16. De behandeling van het beroep of bezwaar geschiedt schriftelijk en op tegenspraak.

Partijen kunnen zich laten bijstaan of vertegenwoordigen door een raadsman.

Een Vlaams bestuursrechtscollege kan, op eigen initiatief of op verzoek van een partij, getuigen of deskundigen horen en een beroep doen op tolken. Een Vlaams bestuursrechtscollege kan ook andere onderzoeksmaatregelen bevelen die door de Vlaamse Regering worden vastgesteld.

De zittingen van een Vlaams bestuursrechtscollege zijn openbaar, behalve als de kamer in geval van gevaar voor de orde of goede zeden anders beslist.

Bij regelmatige oproeping belet de afwezigheid van een partij de geldigheid van een zitting niet. De zaak wordt in dat geval geacht op tegenspraak behandeld te zijn.

Tenzij een Vlaams bestuursrechtscollege anders beslist kunnen partijen in onderling overleg afzien van de behandeling van het beroep ter zitting.

Een Vlaams bestuursrechtscollege beraadslaagt achter gesloten deuren over zijn uitspraken.

Art. 17. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de vormvereisten en ontvankelijkheid van de verzoekschriften en voor de rechtspleging voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges, waaronder de regels betreffende:
1° de stukken die bij het verzoekschrift moeten worden gevoegd;
2° de registratie van het verzoekschrift en de voorwaarden waaronder het verzoekschrift kan worden geregulariseerd;
3° de wijze waarop en de personen aan wie een afschrift van het verzoekschrift wordt bezorgd;
4° de wijze van toezending en uitwisseling van de processtukken;
5° de bijstand of vertegenwoordiging door een raadsman;
6° het beroep op getuigen, deskundigen en tolken, met inbegrip van de regeling voor het getuigengeld, de kosten en erelonen van de deskundigen en de kosten van de tolken;
7° de wijze van de berekening van de termijnen, vermeld in dit hoofdstuk;
8° de voorwaarden waaronder een vergoeding kan worden gevraagd voor afschriften of uittreksels.

Afdeling 2. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Art. 18. De decreten, vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), stellen de personen vast die beroep kunnen instellen tegen een bestreden beslissing, alsook de daarvoor geldende termijnen.

Art. 19. De Vlaamse Regering kan regels vaststellen voor de behandeling van verzoekschriften die in aanmerking komen voor een vereenvoudigde procedure.

Afdeling 3. Bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Art. 20. Elke belanghebbende kan tussenkomen in een hangende procedure.

Het decreet, vermeld in artikel 2, 1°, b), bepaalt welke personen belanghebbende zijn.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor tussenkomst.

De Vlaamse Regering bepaalt de vervaltermijnen die niet korter mogen zijn dan twintig dagen.

Art. 21. §1. Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij het indienen van een verzoekschrift tot vernietiging, bedraagt 175 euro.

Het rolrecht dat verschuldigd is per verzoekende partij bij het indienen van een verzoekschrift tot schorsing of van een verzoekschrift tot schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid, bedraagt 100 euro.

Het rolrecht dat verschuldigd is per tussenkomende partij, bedraagt 100 euro, ongeacht of de tussenkomst geldt voor de vordering tot schorsing of de vordering tot vernietiging.

De bedragen die verschuldigd zijn overeenkomstig dit artikel worden vijfjaarlijks op 1 januari geïndexeerd op basis van de ABEX-index, met als basisindex die van januari 2014, en met een eerste indexatie op 1 januari 2019. De bedragen worden afgerond naar de dichtstbijzijnde euro. Als het bedrag precies de helft van een euro is, wordt het bedrag naar boven afgerond.

§2. De leidende ambtenaar van het departement Ruimte Vlaanderen, of bij zijn afwezigheid zijn gemachtigde, die optreedt, met toepassing van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 5°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, is vrijgesteld van de betaling van enig rolrecht.

§3. De verzoekende partij of tussenkomende partij die aantoont dat haar inkomsten ontoereikend zijn, is vrijgesteld van de betaling van enig rolrecht.

De verzoekende partij of tussenkomende partij richt daarvoor een verzoek aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen, gelijktijdig met het indienen van haar verzoekschrift.

In het geval van het ontbreken van de bewijsstukken, vermeld in het eerste lid, vraagt de griffier die op bij de verzoekende of tussenkomende partij.

De bewijsstukken worden bezorgd binnen een termijn van acht dagen, die ingaat de dag na de betekening van de beveiligde zending, vermeld in het derde lid.

Bij het niet-tijdig bezorgen van de bewijsstukken, vermeld in het vierde lid, wordt de verzoekende of tussenkomende partij geacht afstand te doen van haar vraag tot vrijstelling van het rolrecht.

De ontoereikendheid van de inkomsten wordt beoordeeld conform het koninklijk besluit van 18 december 2003 tot vaststelling van de voorwaarden van de volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van de juridische tweedelijnsbijstand en de rechtsbijstand.

§4. Collectieve verzoekschriften geven aanleiding tot het betalen van zoveel malen het recht als er verzoekende partijen zijn.

Collectieve verzoekschriften tot tussenkomst geven aanleiding tot het betalen van zoveel malen het recht als er tussenkomende partijen zijn.

§5. De griffier brengt de verzoekende partij of tussenkomende partij schriftelijk op de hoogte van het verschuldigde bedrag of de beslissing over de vrijstelling van de betaling van het rolrecht.

De storting gebeurt binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat de dag na de betekening van de beveiligde zending, vermeld in het eerste lid.

Als het bedrag niet binnen de termijn, vermeld in het tweede lid, is gestort door de verzoekende partij, wordt het beroep niet-ontvankelijk verklaard.

Als het bedrag niet binnen de termijn, vermeld in het tweede lid, is gestort door de tussenkomende partij, wordt het verzoekschrift tot tussenkomst niet-ontvankelijk verklaard.

De niet-tijdige betaling kan niet worden geregulariseerd.

§6. De rechten die ingevolge paragraaf 1 verschuldigd zijn bij het indienen van een verzoekschrift tot schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid worden begroot in debet.

Afdeling 4. Bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Onderafdeling 1. Rechtspleging in de procedures voor bezwaren tegen de verkiezing en bezwaren op grond van de schending van de regelgeving inzake de verkiezingsuitgaven door kandidaten en lijsttrekkers, alsmede de procedures voor de verkiezing en benoeming van de schepenen en de verkiezing van de opvolgers

Art. 22. Alleen de kandidaten zijn gerechtigd bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bezwaar in te dienen tegen de verkiezing en tegen de verkiezingsuitgaven die werden gedaan door de lijsttrekkers en de kandidaten. Het bezwaar wordt ingediend bij wijze van verzoekschrift.

Art. 23. Het bezwaar wordt binnen een termijn van dertig dagen ingediend, te rekenen vanaf de dagtekening van het proces-verbaal van de verkiezingen.

Een nieuwe termijn van vijftien dagen wordt geopend met ingang van de datum van de uitspraak van de definitieve veroordeling, gesteund op een klacht die is ingediend met toepassing van artikel 201 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Art. 24. Iedereen die een bezwaar heeft ingediend dat ongegrond blijkt en waarvan vaststaat dat het is ingediend met het oogmerk om te schaden, wordt gestraft met een geldboete van 50 tot 500 euro.

De opbrengst van de geldboete wordt gestort op rekening van het fonds voor de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Art. 25. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak over het bezwaar. binnen veertig dagen na de indiening ervan. Als binnen die termijn geen uitspraak is gedaan, wordt het bezwaar als verworpen beschouwd en is de uitslag van de verkiezing, zoals die door het hoofdstembureau is afgekondigd, definitief, met behoud van de toepassing van artikel 23, tweede lid en de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State.

Art. 26. De griffie geeft binnen drie dagen kennis van de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen of van het uitblijven van enige beslissing binnen de voorgeschreven termijn aan de betreffende gemeente-, stadsdistricts- of provincieraad. De bezwaarden worden hiervan per aangetekende brief op de hoogte gebracht. Bovendien wordt:

1° indien de verkiezing geheel of gedeeltelijk ongeldig verklaard is, van de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen op dezelfde wijze kennis gegeven aan de twee aftredende raadsleden, vermeld in artikel 69 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, of aan de drie ondertekenaars, vermeld in artikel 70 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011;

2° van de beslissing waarbij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, al dan niet uitspraak doende op een bezwaar, de zetelverdeling tussen de lijsten, de rangorde van de gekozen raadsleden of die van de opvolgers wijzigt, op dezelfde wijze kennis gegeven aan de gekozen raadsleden, die hun hoedanigheid van gekozene verliezen, en aan de gekozen opvolgers, die hun rang van eerste of tweede opvolger verliezen.

Van de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen waarbij de verkiezingen geheel of gedeeltelijk ongeldig worden verklaard of de zetelverdeling wordt gewijzigd, wordt tegelijkertijd naar de eerste voorzitter van de Raad van State een eensluidend verklaard afschrift van de uitspraak, van het administratief dossier en van de procedurestukken gestuurd.

Binnen acht dagen nadat is kennisgegeven van de beslissingen van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, kunnen de betrokkenen op de griffie inzage nemen in het dossier.

Art. 27. §1. Behalve in de gevallen, vermeld in dit decreet, bedraagt de termijn voor het instellen van een bezwaar bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen dertig dagen.

§2. Artikel 16 en 22 tot en met 26 zijn van overeenkomstige toepassing op de verkiezing en benoeming van de schepenen, vermeld in artikel 45 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, met dien verstande dat alleen de gemeenteraadsleden een bezwaar mogen indienen en dat een termijn van dertig dagen begint te lopen vanaf de installatievergadering van de gemeenteraad na de volledige vernieuwing ervan.

§3. Bij gebrek aan opvolgers wordt in een of meer vacatures in de gemeenteraad of de stadsdistrictsraad voorzien. De aanwijzing van de verkozenen geschiedt conform de bepalingen van deel 3, titel 5, of artikel 219, eerste lid, 2°, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Als bij de verkiezing van het te vervangen raadslid kandidaten van dezelfde lijst met toepassing van artikel 169 of 175 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli

2011, tot opvolger zijn gekozen, treedt degene die volgens deze artikelen de eerste opvolger is, in functie, na onderzoek van zijn geloofsbrieven.

Als er bezwaren worden ingediend tegen de beslissing van de gemeenteraad of stadsdistrictsraad of tegen zijn weigering om de opvolger aan te stellen als gemeenteraadslid, doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak met toepassing van artikel 16 en 25 van dit decreet, en artikel 204, tweede lid, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak binnen veertig dagen, te rekenen vanaf de dag waarop het bezwaarschrift bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen is aangekomen. De betrokken opvolger en, in voorkomend geval, degenen die bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bezwaren hebben ingediend, worden van die beslissing op de hoogte gebracht. Zij kunnen bij de Raad van State beroep instellen binnen acht dagen na de kennisgeving.

Het nieuwe raadslid voleindigt het mandaat van zijn voorganger.

Art. 28. De personen die op de hoogte moeten worden gebracht van de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, kunnen binnen acht dagen na de kennisgeving of de mededeling van het feit dat de termijn van veertig dagen is verstreken inzage nemen in het dossier op de griffie en binnen diezelfde termijn beroep instellen bij de Raad van State.

De Raad van State doet uitspraak binnen een termijn van zestig dagen. De verkiezing kan door de Raad van State alleen geheel of gedeeltelijk ongeldig worden verklaard op grond van onregelmatigheden die de zetelverdeling tussen de verschillende lijsten kunnen beïnvloeden.

De gehele ongeldigverklaring van de verkiezing heeft tot gevolg dat de verkiezingen ab initio hernomen worden met toepassing van de bepalingen opgenomen in het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011. Als de Raad van State oordeelt dat de verkiezingen gedeeltelijk worden vernietigd, duidt hij de bepalingen aan van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 die bij de herverkiezing opnieuw moeten worden uitgevoerd.

Het raadslid dat door de Raad van State van zijn mandaat vervallen is verklaard met toepassing van artikel 205 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wordt in de gemeenteraad vervangen door de eerste opvolger van de lijst waarop hij werd verkozen.

Het beroep bij de Raad van State is niet opschortend, behalve als het beroep gericht is tegen een beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen die een gehele of gedeeltelijke ongeldigverklaring van de verkiezingen of een wijziging in de zetelverdeling inhoudt.

Als vóór de uitspraak van de Raad van State de Vlaamse Regering de burgemeester van de gemeente in kwestie benoemt, heeft die benoeming uitwerking vanaf de betekening van het arrest van de Raad van State dat de verkiezingen niet geheel of gedeeltelijk ongeldig verklaart of de zetelverdeling niet wijzigt.

Art. 29. Het arrest van de Raad van State wordt door de zorg van de griffie onmiddellijk ter kennis gebracht van de provinciegouverneur, de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen en van de gemeente-, stadsdistricts- of provincieraad in kwestie.

Onderafdeling 2. Rechtspleging voor overige betwistingen

Art. 30. Voor de geschillen, vermeld in artikel 13, 44, §6, 60, 218bis en 273 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak binnen veertig dagen na de indiening van het bezwaar, behalve in de geschillen over het verval van het mandaat, vermeld in artikel 10 en 13 van het voormelde decreet.

Voor de geschillen, vermeld in artikel 13, 44, §4, en artikel 211bis van het Provinciedecreet van 9 december 2005, doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak binnen veertig dagen na de indiening van het bezwaar, behalve in de geschillen over het verval van het mandaat, vermeld in artikel 10 en 13 van het voormelde decreet.

Voor de geschillen, vermeld in artikel 22 en 57 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, doet de Raad voor Verkiezingsbetwistingen uitspraak binnen veertig dagen na de indiening van het bezwaar, behalve in de geschillen over het verval van het mandaat, vermeld in artikel 19 en 22 van het voormelde decreet.

Art. 31. §1. In de gevallen, vermeld in artikel 15 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, zijn alleen de gemeenteraadsleden en de personen die voorkomen op de voordrachtsakte, vermeld in artikel 10, §1, en in artikel 14 van het voormelde decreet, gerechtigd om bezwaar in te dienen. Het bezwaarschrift wordt op straffe van onontvankelijkheid uiterlijk ingediend op de vijfde dag die volgt op de afkondiging van de verkiezingsuitslag.

Het is verboden, op straffe van een gevangenisstraf van een maand tot twee jaar, het bewijs van ontvangst van het bezwaarschrift te antidateren.

§2. Iedereen die een bezwaar heeft ingediend dat ongegrond blijkt en waarvan vaststaat dat het is ingediend met het oogmerk om te schaden, wordt gestraft met een geldboete van 50 tot 500 euro.

De opbrengst van de geldboete wordt gestort op de rekening van het fonds voor de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

§3. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak, als er bezwaar wordt ingediend, of kan ambtshalve uitspraak doen in de overige gevallen, binnen veertig dagen na de ontvangst van het dossier, over de geldigheid van de verkiezingen. Hij herstelt, in voorkomend geval, de vergissingen die begaan zijn bij het vaststellen van de verkiezingsuitslag. Als binnen die termijn geen uitspraak is gedaan, wordt de verkiezing als regelmatig beschouwd.

§4. De beslissing van het rechtscollege heeft op zijn vroegst uitwerking na het verstrijken van de termijnen, vermeld in paragraaf 5, om beroep in te stellen bij de Raad van State.

§5. De gemeente, het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de verkozen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, de opvolgers van wie de verkiezing is vernietigd en de opvolgers van wie de verkiezingsrang is gewijzigd, alsook de personen die bezwaren hebben ingediend, kunnen bij de Raad van State beroep instellen binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen of de mededeling van het feit dat de termijn van veertig dagen is verstreken. Het beroep schorst de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen tot vernietiging of tot wijziging van de verkiezingsuitslag of van de zetelverdeling.

De hoofdgriffier van de Raad van State deelt het beroep binnen acht dagen na de ontvangst ervan mee aan de provinciegouverneur, aan het betrokken Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, aan de gemeente, aan de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen en aan de verkozenen van wie de verkiezing of verkiezingsrang wordt betwist. De Raad van State doet uitspraak binnen een termijn van zestig dagen. Het arrest van de Raad van State wordt door de zorg van de hoofdgriffier onmiddellijk ter kennis gebracht van de verzoeker, de provinciegouverneur, het betrokken Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, de gemeente en de verkozenen van wie de verkiezing wordt vernietigd of van wie de verkiezingsrang wordt gewijzigd.

Als een vernietiging definitief geworden is, wordt binnen twintig dagen, vanaf de dag na de kennisgeving van de vernietiging aan de betrokken gemeente, tot een nieuwe verkiezing overgegaan op basis van de ontvankelijke voordrachtsakte voor de vernietigde verkiezing, ingediend conform artikel 10, §1, en 14 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Nieuw ingediende voordrachtsakten zijn niet ontvankelijk. Ingeval van onvoldoende voordrachten is artikel 14, tweede lid, van het voormelde decreet, met behoud van artikel 13 van het voormelde decreet, van toepassing, met dien verstande dat de termijn van twintig dagen geldt.

Tot de installatie van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn kunnen alleen dringende zaken worden behandeld.

Een vernietiging of een herstel van de verkiezingsuitslag tast de geldigheid niet aan van de beslissingen van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn die genomen zijn voor de kennisgeving van de definitieve uitspraak.

Hoofdstuk 4. Arresten

Afdeling 1. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Art. 32. Een Vlaams bestuursrechtscollege spreekt zijn arresten uit in openbare zitting.

Elk arrest van een Vlaams bestuursrechtscollege wordt met redenen omkleed.

De arresten van een Vlaams bestuursrechtscollege worden ondertekend door de kamervoorzitter en de griffier.

Art. 33. Een Vlaams bestuursrechtscollege legt in zijn arrest het geheel of een deel van de kosten ten laste van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt.

Indien toepassing wordt gemaakt van artikel 34 of artikel 42 dan kan een Vlaams bestuursrechtscollege de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste van de verwerende partij leggen.

De kosten omvatten:
1° het getuigengeld;
2° de kosten en erelonen van het onderzoek van de deskundigen;
3° de kosten van de bekendmaking conform artikel 47, uitgezonderd wat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen betreft.

Wat de Raad voor Vergunningsbetwistingen betreft, omvatten de kosten ook het rolrecht, vermeld in artikel 21.

Afdeling 2. Bepalingen die van toepassing zijn op het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Art. 34. §1. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan, als het vaststelt dat het de bestreden beslissing om reden van een onwettigheid moet vernietigen, de verwerende partij in elke stand van het bodemgeding met een tussenuitspraak de mogelijkheid bieden om binnen een bepaalde termijn de onwettigheid in de bestreden beslissing te herstellen of te laten herstellen, tenzij belanghebbenden daardoor onevenredig kunnen worden benadeeld.

Onder een onwettigheid wordt verstaan een strijdigheid met een geschreven rechtsregel of een algemeen rechtsbeginsel die kan leiden tot vernietiging van de bestreden beslissing, maar die herstelbaar is. Als de onwettigheid wordt hersteld, is de beslissing niet meer onwettig en kan de bestreden beslissing gehandhaafd blijven.

§2. De verwerende partij deelt het Vlaams bestuursrechtscollege binnen de door het Vlaams bestuursrechtscollege gestelde termijn mee of ze gebruikmaakt van de mogelijkheid om een onwettigheid in de bestreden beslissing te herstellen of te laten herstellen.

Als de verwerende partij overgaat tot herstel van de onwettigheid deelt ze het Vlaams bestuursrechtscollege schriftelijk en binnen de hersteltermijn, vermeld in paragraaf 1, mee op welke wijze de onwettigheid is hersteld.

Het herstel door de verwerende partij kan enkel betrekking hebben op de onwettigheid die in de tussenuitspraak werd opgegeven.

Partijen kunnen binnen de door de Vlaamse Regering bepaalde vervaltermijnen die niet korter mogen zijn dan dertig dagen schriftelijk hun zienswijze meedelen over de manier waarop de onwettigheid is hersteld.

§3. Het Vlaams bestuursrechtscollege deelt de partijen mee op welke wijze het beroep verder wordt behandeld na:
1° de ontvangst van de mededeling van de verwerende partij dat ze niet gebruikmaakt van de mogelijkheid die haar geboden wordt met toepassing van paragraaf 2, eerste lid;
2° het ongebruikt verstrijken van de door het Vlaams bestuursrechtscollege bepaalde termijn, vermeld in paragraaf 2, eerste lid;
3° het ongebruikt verstrijken van de termijn, vermeld in paragraaf 2, tweede lid;
4° de ontvangst van de zienswijzen, vermeld in paragraaf 2, vierde lid.

§4. De proceduretermijnen, die niet worden vermeld in paragraaf 2, worden geschorst vanaf de datum van het tussenarrest, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, tot de datum van de mededeling van het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in paragraaf 3.

Art. 35. Als een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), het beroep gegrond verklaart, vernietigt het de bestreden beslissing geheel of gedeeltelijk.

Art. 36. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan op verzoek van een partij of op eigen initiatief oordelen dat de rechtsgevolgen van de geheel of gedeeltelijk vernietigde beslissing geheel of gedeeltelijk in stand blijven of voorlopig in stand blijven voor een termijn die het bepaalt.

De in het eerste lid voorziene maatregel kan enkel bevolen worden om uitzonderlijke redenen die een aantasting van het legaliteitsbeginsel rechtvaardigen, bij een met bijzondere redenen omklede beslissing en na een tegensprekelijk debat. Deze beslissing kan rekening houden met de belangen van derden.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedureregels betreffende de toepassing van dit artikel.

Art. 37. Na gehele of gedeeltelijke vernietiging kan een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), de verwerende partij bevelen om met inachtneming van de overwegingen opgenomen in zijn uitspraak een nieuwe beslissing te nemen of een andere handeling te stellen. Het kan een termijn opleggen voor de uitvoering van dat bevel.

Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan daarbij de volgende voorwaarden opleggen:
1° welbepaalde rechtsregels of rechtsbeginselen moeten bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing worden betrokken;
2° welbepaalde procedurele handelingen moeten voorafgaand aan de nieuwe beslissing worden gesteld.

Art. 38. §1. Een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), kan bij ingebreke blijven van de verwerende partij, op verzoek van een partij bepalen dat de verwerende partij, zolang ze niet voldoet aan een bevel, gegeven met toepassing van artikel 37, een dwangsom verbeurt ten voordele van de partij die om de oplegging van een dwangsom heeft verzocht.

Het verzoek is slechts ontvankelijk wanneer de verzoeker de verwerende partij bij een beveiligde zending tot het nemen van een nieuwe beslissing heeft aangemaand en ten minste drie maanden vanaf de kennisgeving van het vernietigingsarrest verlopen zijn. De dwangsom kan niet worden verbeurd alvorens het arrest waarbij zij is vastgesteld, wordt betekend.

§2. Een Vlaams bestuursrechtscollege kan de dwangsom hetzij op een bedrag ineens, hetzij op een bedrag per tijdseenheid of per overtreding vaststellen. In de laatste twee gevallen kan een Vlaams bestuursrechtscollege eveneens een bedrag bepalen waarboven geen dwangsom meer verbeurd wordt.

§3. De kamer die de dwangsom heeft opgelegd kan op vordering van de verwerende partij de dwangsom opheffen, de looptijd ervan opschorten gedurende een door haar te bepalen termijn of de dwangsom verminderen in geval van blijvende of tijdelijke of gedeeltelijke onmogelijkheid voor de verwerende partij om aan het bevel gegeven met toepassing van artikel 37 te voldoen. Voor zover de dwangsom verbeurd was voordat de onmogelijkheid intrad, kan de kamer haar niet opheffen of verminderen.

De partij op wiens verzoek reeds een dwangsom werd opgelegd kan vragen om een bijkomende dwangsom op te leggen of om de opgelegde dwangsom te verhogen als de verwerende partij manifest in gebreke blijft uitvoering te geven aan het bevel, gegeven met toepassing van artikel 37.

§4. De bepalingen van het vijfde deel van het Gerechtelijk Wetboek die op het beslag en de tenuitvoerlegging betrekking hebben, zijn van overeenkomstige toepassing op de tenuitvoerlegging van het arrest waarbij een dwangsom is opgelegd.

Art. 39. §1. De arresten van een Vlaamse bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), zijn vatbaar voor verbetering of herziening.

§2. Als een arrest een materiële vergissing bevat, kan een Vlaams bestuursrechtscollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), uit eigen beweging of op verzoek van een van de betrokken partijen een verbeterend arrest uitspreken.

Een vergissing met betrekking tot het recht of met betrekking tot de feiten is nooit een materiële vergissing.

§3. Een beroep tot herziening kan worden ingesteld als sinds de uitspraak van het eindarrest over de vordering tot vernietiging doorslaggevende stukken zijn teruggevonden die door toedoen van de tegenpartij waren achtergehouden of als het arrest is uitgesproken op als vals erkende of vals verklaarde stukken.

Alleen degenen die bij het bestreden arrest partij waren, kunnen bij verzoekschrift een beroep tot herziening instellen.

Een beroep tot herziening schorst de uitvoering niet, tenzij de kamervoorzitter er bij beschikking anders over oordeelt.

De partijen worden uitgenodigd om te verschijnen op een zitting waarop het beroep tot herziening wordt behandeld.

Tegen een eindarrest waarbij uitspraak wordt gedaan over de vordering tot vernietiging, kan dezelfde partij slechts eenmaal een beroep tot herziening instellen.

Tegen een arrest waarbij uitspraak wordt gedaan over een beroep tot herziening, kan geen beroep tot herziening worden ingesteld.

§4. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de toepassing van de procedureregeling voor de verbetering of herziening van arresten, met inbegrip van het bepalen van termijnen en de organisatie van de zittingen, vermeld in dit artikel.

Afdeling 3. Bepalingen die van toepassing zijn op de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Art. 40. §1. Met behoud van de toepassing van artikel 14 kan de Raad voor Vergunningsbetwistingen, op voorwaarde dat de vordering tot schorsing is ingegeven door hoogdringendheid en op grond van een of meer ernstige middelen, een bestreden beslissing schorsen bij wijze van voorlopige voorziening.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen houdt op verzoek van de verwerende of de tussenkomende partij rekening met de waarschijnlijke gevolgen van de schorsing van de tenuitvoerlegging voor alle belangen die kunnen worden geschonden, alsook met het algemeen belang, en hij kan besluiten de schorsing niet te bevelen indien de nadelige gevolgen ervan op een klaarblijkelijk onevenredige wijze zwaarder wegen dan de voordelen.

Een vordering tot schorsing schorst de proceduretermijnen van de vordering tot vernietiging vanaf de datum van ontvangst van het verzoekschrift door de Raad voor Vergun-

ningsbetwistingen tot de dag na de betekening van het arrest waarin de schorsing wordt bevolen of van het door de verzoekende partij ingediende verzoek tot voortzetting van de rechtspleging.

Het schorsingsarrest wordt op verzoek gewezen, nadat de partijen zijn gehoord of behoorlijk opgeroepen.

Als de verzoekende partij noch verschijnt, noch vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot schorsing verworpen.

Het verzoekschrift omschrijft in voorkomend geval de redenen op grond waarvan, bij wijze van voorlopige voorziening, om de schorsing van de tenuitvoerlegging van een beslissing wordt verzocht.

Wanneer een vordering tot schorsing wordt verworpen wegens het gebrek aan hoogdringendheid kan een nieuwe vordering slechts worden ingediend indien die steunt op nieuwe elementen die de hoogdringendheid van deze vordering rechtvaardigen. De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan bovendien een termijn bepalen waarin geen enkele nieuwe vordering tot schorsing kan worden ingediend indien het enige nieuw ingeroepen element bestaat uit het verloop van tijd.

§2. In geval van uiterst dringende noodzakelijkheid kan de schorsing op verzoek bij voorraad worden bevolen zonder dat de partijen of sommige van hen zijn gehoord. In dit geval worden in het arrest dat de voorlopige schorsing beveelt, de partijen binnen drie dagen opgeroepen om te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de vervaltermijnen waarbinnen de partijen het administratief dossier en hun nota's indienen. Deze vervaltermijnen mogen niet korter zijn dan vijftien dagen, met uitzondering voor het indienen van het administratief dossier bij de behandeling van de vordering tot schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de partijen in kennis worden gesteld van de neerlegging van het administratief dossier en de nota's.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de behandeling van de vordering tot schorsing en van de schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid.

§4. Het arrest dat de schorsing of de voorlopige schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing beveelt kan op verzoek van een partij een dwangsom opleggen aan de verwerende partij ten voordele van de partij die om de oplegging van de dwangsom heeft verzocht. In dat geval is artikel 38, §§2 tot en met 4, van toepassing.

§5. De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan de arresten waarbij de schorsing is bevolen, op verzoek van de partijen of op eigen initiatief opheffen.

De opheffing is alleen mogelijk als nieuwe feiten, hetzij in rechte, hetzij in feite, zich voordoen of als de omstandigheden zodanig veranderd zijn dat de schorsing niet langer gerechtvaardigd is.

De partijen worden uitgenodigd om te verschijnen op een zitting waarop de vordering tot opheffing wordt behandeld.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de toepassing van de procedureregeling voor de opheffing van arresten, met inbegrip van het bepalen van termijnen en de organisatie van de zittingen, vermeld in dit artikel.

Art. 41. Wanneer bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen overeenkomstig artikel 40 een vordering tot schorsing of schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid aanhangig wordt gemaakt kan hij als enige, bij voorraad en onder de in artikel 40, §1, eerste en tweede lid, bepaalde voorwaarden, alle nodige maatregelen bevelen om de belangen van de partijen of van de personen die belang hebben bij de oplossing van de zaak veilig te stellen, met uitzondering van de maatregelen die betrekking hebben op de burgerlijke rechten.

Deze maatregelen worden, nadat de partijen gehoord zijn of behoorlijk zijn opgeroepen, bij een gemotiveerd arrest bevolen.

Als de verzoekende partij noch verschijnt, noch vertegenwoordigd is op de zitting, wordt de vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen verworpen.

Wanneer een vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen wordt verworpen wegens het gebrek aan hoogdringendheid kan een nieuwe vordering slechts worden ingediend indien die steunt op nieuwe elementen die de hoogdringendheid van deze vordering rechtvaardigen. De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan bovendien een termijn bepalen waarin geen enkele nieuwe vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen kan worden ingediend indien het enige nieuw ingeroepen element bestaat uit het verloop van tijd.

In geval van uiterst dringende noodzakelijkheid kunnen voorlopige maatregelen worden bevolen, zonder dat de partijen of sommige van hen gehoord worden. In dat geval worden in het arrest dat de voorlopige maatregelen beveelt, de partijen binnen drie dagen opgeroepen om te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de handhaving van de maatregelen die niet zouden zijn uitgevoerd.

Artikel 40, §§4 en 5, vindt toepassing op de krachtens dit artikel uitgesproken arresten.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure met betrekking tot de in dit artikel bedoelde maatregelen.

Art. 42. §1. Ter oplossing van een voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen gebrachte betwisting kan die op gezamenlijk verzoek van de partijen of op eigen initiatief maar met akkoord van de partijen met een tussenuitspraak tot bemiddeling beslissen zolang het beroep niet in beraad is genomen.

§2. Bij inwilliging van het verzoek tot bemiddeling zendt de griffier onmiddellijk een afschrift van het tussenarrest, vermeld in paragraaf 1, aan de partijen en aan de bemiddelaar.

De volgende personen kunnen door de Raad voor Vergunningsbetwistingen als bemiddelaar worden aangewezen: bestuursrechters, griffiers, referendarissen of derden die door de partijen gezamenlijk worden voorgesteld.

De bemiddelaar voldoet aan de volgende voorwaarden:
1° hij heeft een grondige kennis van en nuttige ervaring in het betreffende domein van het Vlaamse recht betreffende de ruimtelijke ordening;

2° hij geeft blijk van een vorming die passend is voor de bemiddelingspraktijk;
3° hij biedt de noodzakelijke waarborgen voor een onafhankelijke en onpartijdige bemiddeling;
4° hij heeft geen strafrechtelijke veroordelingen of tuchtrechtelijke sancties opgelopen die onverenigbaar zijn met de uitoefening van de functie van bemiddelaar.

Tijdens de bemiddeling probeert de bemiddelaar een directe dialoog tot stand te brengen tussen de partijen en verleent hij ondersteuning voor een goed verloop van de dialoog. De bemiddeling verloopt volgens de volgende principes:
1° vrijwilligheid;
2° onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de bemiddelaar;
3° vertrouwelijkheid.

De bemiddelaar kan ook derden bij de bemiddeling betrekken.

§3. Als de bemiddeling tot een bemiddelingsakkoord leidt, kunnen de partijen of een van hen de Raad voor Vergunningsbetwistingen verzoeken dat akkoord te bekrachtigen.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan de bekrachtiging alleen weigeren als het akkoord strijdig is met de openbare orde, de regelgeving of stedenbouwkundige voorschriften.

Bij het ontbreken van een bemiddelingsakkoord of als de Raad voor Vergunningsbetwistingen vaststelt dat de randvoorwaarden voor een geslaagde bemiddeling niet of niet langer zijn vervuld, wordt bij tussenarrest de voortzetting van de jurisdictionele procedure bevolen.

§4. Een verzoek tot bemiddeling schorst de proceduretermijnen vanaf de datum van ontvangst van het verzoek door de Raad voor Vergunningsbetwistingen tot:
1° de datum van bekrachtiging van het bemiddelingsakkoord, vermeld in paragraaf 3, eerste lid;
2° de dag na de betekening van het tussenarrest, vermeld in paragraaf 3, derde lid.

§5. De Vlaamse Regering stelt de vormvereisten vast waaraan een verzoek tot bemiddeling moet voldoen, de mogelijkheid tot regularisatie van deze vereisten en de termijnen van de bemiddeling en alle aanvullende maatregelen betreffende de organisatie van de bemiddeling.

Art. 43. De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan ambtshalve een geldboete opleggen wegens kennelijk onrechtmatig beroep.

De geldboete bedraagt minimaal 125 euro en maximaal 2500 euro, met dien verstande dat die bedragen door de Vlaamse Regering kunnen worden gewijzigd ingevolge de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

De opbrengst van de geldboete wordt gestort op de rekening van het fonds voor de dienst van de bestuursrechtscolleges.

De Vlaamse Regering stelt de regels vast voor het opleggen en innen van de geldboete.

Afdeling 4. Bepaling die van toepassing is op het Milieuhandhavingscollege

Art. 44. Na gehele of gedeeltelijke vernietiging kan het Milieuhandhavingscollege zelf een beslissing nemen over het bedrag van de boete en, in voorkomend geval, over de voordeelontneming, en bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt.

Hoofdstuk 5. Uitvoering

Art. 45. De arresten van een Vlaams bestuursrechtscollege zijn van rechtswege uitvoerbaar. De Vlaamse Regering verzekert de uitvoering ervan met inbegrip van de vaststelling van het uitvoeringsformulier.

Hoofdstuk 6. Bekendmaking

Art. 46. Een Vlaams bestuursrechtscollege zorgt voor een publicatie van de arresten op de website van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Bij de publicatie van het arrest kan de identiteit van natuurlijke personen, op uitdrukkelijk verzoek van een natuurlijke persoon die partij is bij een geschil voor een Vlaams bestuursrechtscollege, worden weggelaten. Dat verzoek kan worden ingediend in het verzoekschrift of, in voorkomend geval, tot aan de sluiting van de debatten. In het bepalend gedeelte van het arrest wordt uitdrukkelijk melding gemaakt van de depersonalisatie.

In uitzonderlijke omstandigheden kan een natuurlijke persoon die partij was bij een geschil dat bij een Vlaams bestuursrechtscollege aanhangig was, op grond van gegevens waarvan hij geen kennis had voor het indienen van het verzoekschrift of de sluiting van de debatten, verzoeken dat de identiteit van de natuurlijke personen die hij aanwijst, niet langer wordt vermeld in de publicatie van de arresten in digitaal formaat.

Een natuurlijke persoon die geen partij was in het geding, maar een belang heeft bij de weglating van de identiteit bij de publicatie, kan ook een dergelijk verzoek indienen, als dat belang wordt aangetoond.

Het gemotiveerd verzoek wordt per beveiligde zending aan de eerste voorzitter bezorgd.

De eerste voorzitter beslist over het gemotiveerde verzoek.

Art. 47. Elk arrest vermeldt in voorkomend geval de beslissing dat het arrest wordt bekendgemaakt op de wijze die het bepaalt.

Art. 48. De eerste voorzitter bezorgt het jaarverslag aan de voorzitter van het Vlaams Parlement en aan de Vlaamse Regering. Het jaarverslag omvat een overzicht van de activiteiten van de Vlaamse bestuursrechtscolleges gedurende het voorgaande jaar.

Hoofdstuk 7. Rechtspositieregeling van de bestuursrechters

Afdeling 1. Selectie en benoeming

Art. 49. §1. De Vlaamse Regering benoemt de effectieve bestuursrechters voor het leven bij een Vlaams bestuursrechtscollege op voordracht van de algemene vergadering.

De effectieve bestuursrechters voldoen minstens aan de volgende benoemingsvoorwaarden:
1° houder zijn van het diploma van licentiaat of master in de rechten;
2° een grondige kennis hebben van en minstens tien jaar nuttige ervaring hebben in de domeinen van het Vlaamse recht inzake ruimtelijke ordening en van het Vlaamse milieurecht;
3° een grondige kennis hebben van procesvoering en rechtsbescherming in bestuurlijke of rechterlijke aangelegenheden.

§2. In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, kan de Vlaamse Regering bij het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, c), aanvullende bestuursrechters benoemen op voordracht van de algemene vergadering voor een periode van zes jaar, die hernieuwbaar is.

In afwijking van paragraaf 1, tweede lid, kan niemand als aanvullende bestuursrechter worden benoemd tenzij hij zijn deskundigheid kan aantonen op het vlak van publiek recht, politieke wetenschappen of bestuurswetenschappen.

§3. De Vlaamse Regering verklaart de functie van bestuursrechter vacant.

§4. De kandidaten worden geselecteerd door een selectiecommissie. De selectie beoogt de bekwaamheid die vereist is voor de uitoefening van het ambt van bestuursrechter te beoordelen. De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de selectiecommissie. De selectiecommissie stelt het programma van de selectieproef vast en legt dat ter bekrachtiging voor aan de algemene vergadering.

De algemene vergadering brengt op grond van de beoordeling van de kandidaten een gemotiveerde voordracht uit aan de Vlaamse Regering, nadat ze de respectieve aanspraken en verdiensten van de kandidaten, die geslaagd zijn voor de selectieproef, vermeld in het eerste lid, heeft vergeleken, aangevuld met een interview met de batig gerangschikte kandidaten.

In afwijking van het eerste lid, kan de algemene vergadering beslissen om geen selectieproef te organiseren voor de aanvullende bestuursrechters.

§5. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de toepassing van deze bepalingen, waaronder de nadere regels voor de oproep tot de kandidaat- bestuursrechters.

Art. 50. De bestuursrechters nemen hun ambt op nadat ze in handen van de Vlaamse minister, bevoegd voor bestuurszaken, de volgende eed hebben afgelegd: “Ik zweer de verplichtingen van mijn ambt na te komen”.

Art. 51. Het ambt van effectief bestuursrechter wordt voltijds uitgeoefend.

Het ambt van effectief bestuursrechter is onverenigbaar met de uitoefening van om het even welke andere bezoldigde activiteit of functie of mandaat. De algemene vergadering kan de uitoefening van bepaalde activiteiten, functies of mandaten toestaan of de toestemming opheffen.

Het ambt van effectief bestuursrechter is onverenigbaar met elke activiteit die hij zelf of via een tussenpersoon verricht en waardoor ofwel:
1° de functieplichten niet kunnen worden vervuld;

2° de waardigheid van de functie in het gedrang komt en/of het vertrouwen van het publiek in de dienst wordt aangetast;
3° de eigen onafhankelijkheid wordt aangetast;
4° een conflict tussen tegenstrijdige belangen ontstaat.

Het ambt van aanvullend bestuursrechter is onverenigbaar met een politiek mandaat, met een beroepsactiviteit die de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de aanvullende bestuursrechter in het gedrang brengt en met elke activiteit die leidt tot tegenstrijdige belangen.

Afdeling 2. Bezoldiging

Art. 52. De eerste voorzitter ontvangt een salaris in de schaal A311, een mandaattoelage klasse B, alsook de andere toelagen, vergoedingen en sociale voordelen, vermeld in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, met uitzondering van de prestatietoelagen.

De effectieve bestuursrechter ontvangt een salaris in de schaal A311, alsook de toelagen, vergoedingen en sociale voordelen, vermeld in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, met uitzondering van de prestatietoelagen.

De diensten en de ervaring van de eerste voorzitter en de effectieve bestuursrechters worden in aanmerking genomen voor hun geldelijke anciënniteit als vermeld in artikel VII 2 van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006.

De voorzitter van het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, c), ontvangt een forfaitaire vergoeding per zitting van de algemene vergadering en de aanvullende bestuursrechter, vermeld in artikel 49, §2, ontvangt een forfaitaire vergoeding per zitting van het bestuursrechtscollege. Het bedrag wordt door de Vlaamse Regering vastgesteld. Ze maken ook aanspraak op de terugbetaling van reis- en verblijfkosten, vermeld in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006.

Afdeling 3. Ontslag en oproeping

Art. 53. De bestuursrechters kunnen op ieder moment ontslag nemen. Ze blijven evenwel hun functie uitoefenen, tot ze zijn vervangen, maximaal gedurende zes maanden.

Een effectieve bestuursrechter houdt op zijn ambt uit te oefenen en wordt op rust gesteld door de algemene vergadering op een van de volgende momenten:
1° op het einde van de maand waarin hij de leeftijd van zevenenzestig jaar bereikt;
2° na advies van een medische dienst, die expertise heeft inzake vervroegde pensionering, als hij niet meer in staat is zijn ambt naar behoren te vervullen wegens zware en blijvende gebrekkigheid. De Vlaamse Regering stelt hiervoor de nadere regels vast.

Op zijn verzoek en op voorstel van de eerste voorzitter kan de Vlaamse Regering een effectieve bestuursrechter die de leeftijd van zevenenzestig jaar heeft bereikt, machtigen om zijn ambt verder uit te oefenen totdat hij is vervangen.

Afdeling 4. De evaluatie van de effectieve bestuursrechters en de eerste voorzitter

Art. 54. §1. De effectieve bestuursrechters en de eerste voorzitter krijgen een gemotiveerde schriftelijke en beschrijvende evaluatie.

De evaluatie omvat geen einduitspraak, behalve als de evaluator oordeelt dat de geëvalueerde de uitspraak 'onvoldoende' krijgt.

De evaluatie van de effectieve bestuursrechter vindt de eerste keer plaats binnen drie maanden na het verstrijken van één jaar na de eedaflegging en vervolgens binnen drie maanden na het verstrijken van de evaluatieperiode van drie jaar. Er kan vroegtijdig een nieuwe tussentijdse evaluatie gehouden worden als zich sedert de laatste evaluatie bijzondere negatieve feiten hebben voorgedaan of als bijzondere negatieve vaststellingen zijn gedaan.

De evaluatie van de eerste voorzitter vindt de eerste keer plaats binnen drie maanden na het verstrijken van een jaar na de eerste aanstelling en vervolgens binnen drie maanden na het verstrijken van de evaluatieperiode van drie jaar. Er kan vroegtijdig een nieuwe tussentijdse evaluatie gehouden worden als zich sedert de laatste evaluatie bijzondere negatieve feiten hebben voorgedaan of als bijzondere negatieve vaststellingen zijn gedaan.

§2. De evaluatie slaat op de wijze van ambtsuitoefening en wordt gehouden op grond van criteria die betrekking hebben op de persoonlijkheid en de intellectuele, professionele en organisatorische capaciteiten, met in begrip van de kwaliteit van de geleverde prestaties zonder dat daardoor afbreuk wordt gedaan aan de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de bestuursrechter. De Vlaamse Regering stelt de evaluatiecriteria vast na het advies van de algemene vergadering te hebben gevraagd.

De eerste voorzitter evalueert de effectieve bestuursrechter. Het evaluatiecollege, dat bestaat uit de drie oudste effectieve bestuursrechters, evalueert de eerste voorzitter.

Art. 55. De effectieve bestuursrechter en de eerste voorzitter kunnen op straffe van verval binnen een termijn van vijftien kalenderdagen na de kennisgeving van de evaluatie tegen de uitspraak 'onvoldoende' beroep instellen bij de beroepscommissie.

De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de beroepscommissie. De eerste voorzitter en de leden van het evaluatiecollege die de evaluatie hebben gedaan, kunnen geen deel uitmaken van de beroepscommissie.

Het beroep, vermeld in het eerste lid, is opschortend.

Art. 56. Als een effectieve bestuursrechter de evaluatie 'onvoldoende' heeft gekregen, wordt hij opnieuw geëvalueerd na verloop van één jaar.

Als de effectieve bestuursrechter na een evaluatie 'onvoldoende' bij een van de twee eerstvolgende evaluaties een tweede evaluatie 'onvoldoende' krijgt, doet de algemene vergadering uitspraak bij arrest over het ontslag van de effectieve bestuursrechter.

Als de eerste voorzitter eenmaal de evaluatie 'onvoldoende' heeft gekregen, wordt voortijdig een einde gesteld aan zijn mandaat.

De ontslagen effectieve bestuursrechter krijgt een vergoeding wegens ontslag. Die vergoeding is gelijk aan twaalf keer de laatste maandbezoldiging van de bestuursrechter als hij ten minste twintig jaar dienst heeft, aan acht keer of zes keer die bezoldiging naargelang de bestuursrechter tien jaar dienst of minder dan tien jaar dienst heeft.

Art. 57. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de evaluatie, waaronder ten minste de evaluatieprocedure en de beroepsprocedure.

Afdeling 5. Tuchtregeling en ordemaatregel

Art. 58. Tegen een effectieve bestuursrechter en de eerste voorzitter die zijn ambtsplichten verzuimt of door zijn gedrag afbreuk doet aan de waardigheid van het ambt, kunnen de volgende tuchtstraffen worden uitgesproken:
1° blaam;
2° inhouding van salaris;
3° tuchtschorsing;
4° ontslag van ambtswege;
5° afzetting.

De inhouding van salaris wordt toegepast gedurende ten hoogste drie maanden en mag niet meer bedragen dan een vijfde van de nettobezoldiging.

De tuchtschorsing wordt uitgesproken voor ten hoogste drie maanden en kan aanleiding geven tot een inhouding van salaris die niet hoger mag liggen dan een vijfde van de nettobezoldiging.

Tijdens de tuchtschorsing bevindt de effectieve bestuursrechter zich in de administratieve toestand non-activiteit met behoud van salaris, met behoud van de toepassing van het eerste lid.

Het ontslag van ambtswege en de afzetting hebben het verlies van de hoedanigheid van bestuursrechter tot gevolg.

Art. 59. De tuchtoverheid, die bevoegd is om een tuchtprocedure in te stellen en een van de tuchtstraffen, vermeld in artikel 58, eerste lid, op te leggen, is:
1° de eerste voorzitter ten aanzien van de effectieve bestuursrechters;
2° het tuchtcollege, dat bestaat uit de drie oudste effectieve bestuursrechters, ten aanzien van de eerste voorzitter.

Art. 60. De effectieve bestuursrechter en de eerste voorzitter kunnen op straffe van verval binnen een termijn van vijftien kalenderdagen na de kennisgeving van de uitgesproken tuchtstraf daartegen gemotiveerd beroep instellen bij de beroepscommissie.

De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de beroepscommissie. De eerste voorzitter en de leden van het tuchtcollege die de tuchtstraf in eerste instantie hebben uitgesproken kunnen geen deel uitmaken van de beroepscommissie.

Art. 61. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de tuchtprocedure, waaronder ten minste de wijze waarop de tuchtprocedure wordt ingesteld en gevoerd, de wijze waarop beroep kan worden ingesteld en de beroepsprocedure wordt gevoerd, en de regels voor de doorhaling van de tuchtstraffen.

Art. 62. Als de eerste voorzitter of een effectieve bestuursrechter wordt vervolgd wegens een misdaad of wanbedrijf of tuchtrechtelijk wordt vervolgd, kan hij in het belang van de dienst bij wijze van ordemaatregel uit zijn ambt worden geschorst voor de duur van de vervolging en tot de eindbeslissing is genomen.

De eerste voorzitter spreekt de schorsing van de effectieve bestuursrechter uit. Het tuchtcollege, dat bestaat uit de drie oudste effectieve bestuursrechters, spreekt de schorsing uit ten aanzien van de eerste voorzitter.

De effectieve bestuursrechter en de eerste voorzitter kunnen op straffe van verval binnen een termijn van vijftien kalenderdagen na de kennisgeving van de ordemaatregel daartegen gemotiveerd beroep instellen bij de beroepscommissie.

De algemene vergadering bepaalt de samenstelling van de beroepscommissie. De eerste voorzitter en de leden van het tuchtcollege die de schorsing in eerste instantie hebben uitgesproken kunnen geen deel uitmaken van de beroepscommissie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de schorsing, waaronder ten minste de wijze waarop beroep kan worden ingesteld en de beroepsprocedure wordt gevoerd, alsook de gevolgen die verbonden zijn aan de schorsing.

Afdeling 6. Andere delen van de rechtspositieregeling van de bestuursrechter

Art. 63. Met behoud van de toepassing van de bepalingen die in dit decreet zijn opgenomen over de rechtspositieregeling van de bestuursrechter, bepaalt de Vlaamse Regering de overige delen van de rechtspositieregeling van de bestuursrechter, waaronder ten minste de deontologische rechten en plichten en de verloven.

De Vlaamse Regering stelt de deontologische code vast op voorstel van de algemene vergadering.

Hoofdstuk 8. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Art. 64. In artikel 16.4.19 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het derde lid opgeheven;

2° paragraaf 4 wordt opgeheven.

Art. 65. Artikel 16.4.20 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt opgeheven.

Art. 66. Artikel 16.4.21 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

Art. 67. Artikel 16.4.22 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009, wordt opgeheven.

Art. 68. Artikel 16.4.24 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

Art. 69. In artikel 16.4.39 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, worden tussen het woord "opgelegd" en het woord "beroep" de woorden "binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving van de bestreden beslissing" ingevoegd.

Art. 70. In artikel 16.4.44 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, worden tussen het woord "opgelegd" en de zinsnede ", beroep" de woorden "binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving van de bestreden beslissing" ingevoegd.

Art. 71. Artikel 16.4.62, 16.4.63 en 16.4.65 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 23 december 2010, worden opgeheven.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Art. 72. In artikel 15 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij de decreten van 8 juli 2011, 29 juni 2012 en 29 maart 2013 worden paragraaf 2 tot en met 9 opgeheven.

Art. 73. In artikel 16, §2, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel 15, §9," vervangen door de zinsnede "artikel 31, §5, van het decreet van [...] betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges".

Afdeling 3. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Art. 74. Aan artikel 4.2.11, §2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2012, worden de woorden "en het decreet van [...] betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges" toegevoegd.

Art. 75. In artikel 4.8.1. van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 76. In artikel 4.8.2. van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden het tweede en het derde lid opgeheven.

Art. 77. In titel IV, hoofdstuk VIII, afdeling 2, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden onderafdeling 2, die bestaat uit artikel 4.8.3, onderafdeling 3, die bestaat uit artikel 4.8.4, en onderafdeling 4, die bestaat uit artikel 4.8.5, opgeheven.

Art. 78. In titel IV, hoofdstuk VIII, afdeling 3, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, wordt onderafdeling 1, die bestaat uit artikel 4.8.6 tot en met 4.8.10, opgeheven.

Art. 79. In artikel 4.8.11 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord "belanghebbenden" vervangen door het woord "personen";

2° in paragraaf 1, tweede lid, wordt het woord "belanghebbende" vervangen door het woord "persoon";

3° paragraaf 3 wordt opgeheven.

Art. 80. Artikel 4.8.12 en 4.8.13 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden opgeheven.

Art. 81. In titel IV, hoofdstuk VIII, afdeling 3, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden onderafdeling 3, die bestaat uit artikel 4.8.14, en onderafdeling 4, die bestaat uit artikel 4.8.15 tot en met 4.8.20, opgeheven.

Art. 82. Artikel 4.8.21 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 4.8.21. Elk van de personen, vermeld in artikel 4.8.11, §1, eerste lid, kan in de zaak tussenkomen.".

Art. 83. In titel IV, hoofdstuk VIII, afdeling 3, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden onderafdeling 6, die bestaat uit artikel 4.8.22 en 4.8.23, onderafdeling 7, die bestaat uit artikel 4.8.24 tot en met 4.8.27, en onderafdeling 8, die bestaat uit artikel 4.8.28 tot en met 4.8.32, opgeheven.

Art. 84. In titel IV, hoofdstuk VIII, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juli 2012, worden afdeling 4, die bestaat uit artikel 4.8.33 tot en met 4.8.40, afdeling 5, die bestaat uit artikel 4.8.41 tot en met 4.8.43, en afdeling 6, die bestaat uit artikel 4.8.44 tot en met 4.8.48, opgeheven.

Art. 85. In artikel 5.1.3, §3, van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2012, worden tussen de zinsnede "hoofdstuk VIII van titel IV" en de zinsnede ".Artikel 14, §3, van " de woorden "en het decreet van [...] betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges" ingevoegd.

Art. 86. In artikel 7.5.8 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 16 juli 2010 en 6 juli 2012, wordt paragraaf 5 opgeheven.

Afdeling 4. Wijzigingen van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet

Art. 87. Artikel 202 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 202. Er wordt een Raad voor Verkiezingsbetwistingen opgericht".

Art. 88. In deel 4, titel 2, hoofdstuk 1, van hetzelfde decreet wordt afdeling 3, die bestaat uit artikel 206, opgeheven.

Art. 89. In deel 4, titel 2, hoofdstuk 1, van hetzelfde decreet wordt afdeling 4, die bestaat uit artikel 207 tot en met 215, opgeheven.

Art. 90. In deel 4, titel 2, van hetzelfde decreet wordt hoofdstuk 2, dat bestaat uit artikel 216 en 217, opgeheven.

Hoofdstuk 9. Slotbepalingen

Art. 91. §1. De bestuursrechters die op de datum van inwerkingtreding van dit decreet aangesteld zijn bij het Milieuhandhavingscollege, blijven aangesteld als effectief of plaatsvervangend bestuursrechter bij hun rechtscollege met behoud van de mandaatregeling en de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, totdat ze op rust worden gesteld, ontslag nemen of ontslag krijgen.

Uiterlijk negentig dagen voor het mandaat van de bestuursrechters, vermeld in het eerste lid is verstreken, kan de Vlaamse Regering beslissen om het mandaat van bestuursrechter niet te verlengen.

De beslissing mag niet indruisen tegen de onafhankelijkheid van het Milieuhandhavingscollege of van de individuele bestuursrechters ervan, noch betrekking hebben op de inhoudelijke aspecten van de door het Milieuhandhavingscollege genomen beslissingen. Als de Vlaamse Regering uiterlijk negentig dagen voor het mandaat van de bestuursrechters, vermeld in het eerste lid verstrijkt, geen beslissing neemt om het mandaat niet te verlengen, wordt het mandaat stilzwijgend verlengd.

§2. De bestuursrechters die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet benoemd zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, blijven benoemd bij hun rechtscollege als bestuursrechter met behoud van de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, totdat ze op rust worden gesteld, ontslag nemen of ontslag krijgen.

§3. De aanvullende bestuursrechters die op de datum van inwerkingtreding van dit decreet tijdelijk aangesteld zijn bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen blijven aangesteld bij dit rechtscollege met behoud van de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet totdat de achterstand is weggewerkt of totdat ze ontslag nemen.

§4. De voorzitters, de raadsleden en de plaatsvervangers die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet benoemd zijn bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, blijven benoemd bij hun rechtscollege met behoud van de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet tot 1 maart van het jaar waarin de lokale en provinciale verkiezingen plaatsvinden**.**

In afwijking van artikel 49, §2, kan de Vlaamse Regering de bestuursrechters, vermeld in het eerste lid van deze paragraaf, vanaf 1 maart van het jaar waarin de lokale en provinciale verkiezingen plaatsvinden, benoemen als aanvullend bestuursrechter bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen voor een periode van zes jaar, die hernieuwbaar is met behoud van de bezoldigingsregeling die ze genoten overeenkomstig de regeling die van toepassing was voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet.

Art. 92. Voor de effectieve bestuursrechters die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet aangesteld of benoemd zijn bij het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), wordt de eerste evaluatie gehouden binnen een termijn van drie maanden na het verstrijken van één jaar na de inwerkingtreding van het decreet.

Art. 93. De Vlaamse Regering regelt de overdracht van het personeel van het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, b), aan de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De Vlaamse Regering regelt de overdracht van het personeel van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, dat overeenkomstig artikel 16.4.22 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid ter beschikking is gesteld van het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, a), aan de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De Vlaamse Regering bepaalt de noodzakelijke maatregelen om de rechten te waarborgen van het overgedragen personeel wat betreft de anciënniteit en de bezoldiging.

Art. 94. De beroepen die zijn ingediend bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges, vermeld in artikel 2,1°, a) en c), voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet worden behandeld volgens de reglementering die van toepassing was daags voor de inwerkingtreding van dit decreet.

Art. 95. De beroepen die zijn ingediend bij het Vlaams bestuursrechtscollege, vermeld in artikel 2, 1°, b), voor de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, worden behandeld volgens de volgende regels:

1° beroepen die zijn ingediend voor 1 september 2012, worden behandeld volgens de procedureregels die gelden voor die datum;
2° beroepen die zijn ingediend vanaf 1 september 2012 en voor de datum van inwerkingtreding van dit decreet worden behandeld volgens de procedureregels vermeld in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen;
3° beroepen die al in beraad zijn genomen voor de datum van inwerkingtreding van dit decreet worden in dezelfde samenstelling als op de zitting besproken en uitgesproken.

Art. 96. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum en uiterlijk op 1 januari 2015.

Brussel, 20 december 2013.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS